

**T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI
CUMHURİYET TARİHİ BİLİM DALI**

**TARİH ÇALIŞMALARINA KAYNAK OLARAK YENİ SABAH
GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU
(1954-1964)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Alim YILMAZ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Bekir KOÇLAR

Van-2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR SAYFASI	vi
ÖNSÖZ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
1.GİRİŞ: 1571 – 1964 YILLARI ARASI KIBRIS	1
1.1. OSMANLI HAKİMEYETİNDE KIBRIS ADASI.....	1
1.2. İNGİLİZ HÂKİMİYETİNDE KIBRIS ADASI.....	3
1.2.1. Osmanlı Devleti-İngiltere Antlaşması	4
1.3. 1925 - 1954 ARASI KIBRIS ADASI.....	5
1.4. 1954 VE 1964 ARASI KIBRIS ADASI.....	15
1.4.1. Zürih Antlaşması (11 Şubat 1959).....	20
1.4.2. Londra Antlaşması (19 Şubat 1959)	21
1.4.3. Lefkoşa Antlaşmaları (15-16 Ağustos 1960).....	25
1.5. KIBRIS CUMHURİYETİNİN KURULMASI (16 Ağustos 1960).....	26
1.5.1. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Kurulması ile Ortaya Çıkan Sorunlar	26
1.5.2. 1963-1964 Bunalımı	28
2. YENİ SABAH GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ HABERLER	32
3. İNDEKS	260
4. SONUÇ	282
KAYNAKLAR	290
1. ARŞİVLER.....	290
2.GAZETELER	290
3. KİTAPLAR.....	290
4. MAKALELER.....	293
5. TEZLER.....	294
EKLER	295

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Alim Yılmaz

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

2018

TARİH ÇALIŞMALARINA KAYNAK OLARAK YENİ SABAH GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU

(1954 – 1964)

İletişim kaynaklarının çok yaygın olduğu ve önemli bir tuttuğu dünyamızda, gazeteler, görsel basının ve sosyal medyanın olmadığı dönemlerde, halkı bilgilendirmek adına çok önemli bir görev üstlenmişlerdir.

Tarih Çalışmalarına Kaynak Olarak Yeni Sabah Gazetesinde Kıbrıs Sorunu (1954-1964), adlı bu çalışmamızda 1950’li yıllardan sonra Türkiye gündeminde önemli bir yer tutan Kıbrıs Sorununun Yeni Sabah Gazetesi’nde nasıl yer edindiğini bilimsel bir bakış açısıyla ele alınmaya çalıştık.

Bu çalışma, giriş, bir ana bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Giriş kısmında Kıbrıs’ın tarihsel süreci ele alınırken, ana bölümde ise Kıbrıs Sorunu ile ilgili 1954 – 1964 yılları arası gazete haberleri yorum yapılmadan özetlenmiştir.

Sonuç bölümünde ise Kıbrıs Sorunu ile ilgili çıkan haberlerin genel bir değerlendirilmesi yapılarak Yeni Sabah Gazetesinin Kıbrıs Sorununa bakış açısı ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Kıbrıs, Yeni Sabah Gazetesi, Kıbrıs Sorunu, 1954-1964.

Sayfa Adedi : 315

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Bekir Koçlar

ABSTRACT

Post Graduate Thesis

Alim YILMAZ

YÜZÜNCÜ YIL UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
2018

CYPRUS İSSUE İN YENİ SABAH NEWSPAPER AS A RESOVRCE OF HİSTORICAL STUDIİR (1954 – 1964)

Newspaper has a very importat mission about informing people in the period whic there wasn't any social media and visiol media in the world which communication sources are very conman and important.

We talked over Cyprus Problem, Which reserved a very important place in Turkey's agenda after 1950s in Yeni Sabah Newspaper, in on academic perspektive in this study which is named Cyprus Problem in Yeni Sabah Newspaper as resources of Historical endeavouring.

This study cansists of on introduction, a main part and a canclusion in the introduction, Cyprus historical period is talked over in the main part newspaper news about Cyprus Problem in 1954 – 1964 is summarized commenting.

Cyprus Problem conclision, the news is related with Cyprus Problem is made a genaral remark and Yeni Sabah Newspaper's about Cyprus Problem is tried present.

Key Words : Cyprus, Yeni Sabah Newspaper, Cyprus İssue, 1954-1964

Quantity of Page : 315

Scientific Director : Doç Dr. Bekir KOÇLAR

TEŞEKKÜR SAYFASI

Tez araştırmamın ve yazımının gerçekleşmesinde büyük katkıları bulunan Danışmanım Doç Dr. Bekir KOÇLAR'a, böyle bir araştırma yapma düşüncemi paylaştığımda beni cesaretlendiren, maddi ve manevi desteğini esirgemeyen ağabeyim M. Naci YILMAZ'a, bu süreçte yanımda olan desteklerini esirgemeyen eşim, kızım ve yeğenim Yavuz YILMAZ'a ayrıca Beyazıt Devlet Kütüphanesi alışanlarına Őükranlarımı sunarım.

Alim YILMAZ

ÖNSÖZ

Binlerce yıllık Anadolu medeniyetinin komşusu olan Kıbrıs Adası birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış, birçok medeniyeti kendi toprağında yoğurmuştur.

Bulunduğu coğrafya, Kıbrıs'ı ilk çağlardan beri sürekli ilgi odağı haline getirmiştir. Akdeniz ticaret yolunun çok önemli olduğu yıllarda ticaret gemileri için bir geçiş noktası, korsanlar ve şövalyeler için sığınma noktası olmuştur. Bazen de dönemin güçlü devletleri ticaret yollarını kontrol altında tutmak için Kıbrıs'ı üs olarak kullanmışlardır. Bu nedendir ki Kıbrıs sürekli el değiştirmiş, ülkelerin siyasi ve askeri gündeminden hiç düşmemiştir.

Türklerin Kıbrıs'la olan ilgisi Selçuklular dönemine kadar uzansa da, Ada'nın Osmanlı tarafından fethedilmesi ile fiili ve hukuki olarak başlamıştır. 1571 yılında Ada fethedilince buraya Anadolu'nun çeşitli yerlerinden Türkler yerleştirilerek Ada'nın Türkleşmesi ve İslamlaşması sağlanmıştır. 1878 yılına kadar fiili olarak Osmanlı'nın hâkimiyetinde kalan Ada 1877 yılında başlayan Osmanlı – Rus harbi dolayısıyla, ilk başlarda geçici olmak kaydıyla, daha sonra da tamamen İngiltere'ye bırakılmıştır.

Yaklaşık üç yüz yıl barış içinde yaşayan Türk ve Rum halkları İngiliz yönetiminden sonra bir arada yaşayamaz olmuş ve yıllarca sürecek çatışma ortamı başlamıştır. İki tarafta bir birine ciddi zararlar vermiş, iki taraftan da birçok kişi maalesef ölmüştür. Özellikle Rum kesiminin (EOKA'nın) yaptığı katliamlar Ada'da yaşayan birçok Türk'ün hayatını kaybetmesine neden olmuştur.

EOKA, ayrılıkçı ve tedhişçi faaliyetleri ile Ada'nın ilhakını amaçlıyor ve barışçıl tüm teklifleri reddediyordu. Bu durum Türkiye'nin uluslararası siyasette Yunanistan ile karşı karşıya gelmesine neden oluyordu. Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Kıbrıs konusunda birçok kez bir araya gelmiş çeşitli müzakereler yapmışlardır.

1954 – 1964 yılları arasında Kıbrıs Adasının geleceğini ilgilendiren birçok olay vuku bulmuştur. Bu olaylar Türkiye'deki basın tarafından yakından takip edilmiş ve birçok gazete tarafından haber yapılmıştır. Yeni Sabah Gazetesi de bunlardan biridir.

Yeni Sabah Gazetesi İlhami Safa ve Cemalettin Saraçoğlu tarafından 1938 yılında kurulmuştur. Daha sonra gazeteyi 1948 yılında Safa Kılıçlıoğlu devraldı. Yeni sabah Gazetesi Hürriyet Gazetesi kuruluncaya kadar (1948) büyük gazetelerden biriydi. 1948 yılında Hürriyet gazetesi kurulunca yazarlarının büyük çoğunluğunu bu gazeteye kaptırmıştır. Çalışmamızda köşe yazılarının olmamasının en önemli sebebi gazetenin köşe yazarlarının sayısının azlığıdır. Gazete verdiği haberleri daha çok radyodan ve ajanslardan alarak vermiştir. Kıbrıs ile ilgili 716 haberin 482'sini manşetten, 234 tanesini ise iç sayfalardan vermiştir.

Bu çalışmada Yeni Sabah Gazetesi'nde 1954 ile 1964 yılları arasında Kıbrıs Sorunu ile ilgili çıkan haberler derlenmiştir. Çalışmamız üç ana başlık altında toplanmıştır.

Birinci bölümde, Ada'nın 1571 yılına kadar olan siyahî tarihi, Ada'daki Osmanlı hâkimiyeti, Ada'daki İngiliz hâkimiyeti, Ada'nın 1925 ile 1964 yılları arasındaki siyasi ve askeri olaylarına değinilmiştir. İkinci bölümde ise, Yeni Sabah Gazetesinde 1954-1964 yılları arasında Kıbrıs ile ilgili çıkan haberler özetlenmiştir. Üçüncü yani sonuç bölümünde, gazete haberleri ve tarihi olaylar bir bütün olarak değerlendirilmiştir.

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Bu çalışmada kullanılan kısaltmalar açıklamaları ile birlikte aşağıda verilmiştir.

<u>Kısaltmalar</u>	<u>Açıklamaları</u>
AA	: Anadolu Ajansı
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
a.g.e	: Adı Geçen Eser
a.g.m	:Adı Geçen Mecmua
AIHS	:Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AKEL	: Anorthotikon Komma Tu Ergazomenu Lau (Çalışan Halkın İlerici Partisi)
BM	:Birleşmiş Milletler
CHP	:Cumhuriyet Halk Partisi
DP	:Demokrat Parti
DR.	: Doktor
EOKA	:Kıbrıs'ta Rum Çete Örgütü
ENOSİS	: Etniki Orgonosis Kypriou Agonistan (Büyük Yunan İmparatorluğu)
ENST.	: Enstitü
GN.	: Genel
KATAK	:Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumu
KEK	:Kıbrıs Ulusal Partisi
KMTHP	:Kıbrıs Milli Türk Halk Partisini

KTP	: Kıbrıs Türktür Partisi
MÖ.	: Milattan Önce
MS.	: Milattan Sonra
MTTB	: Milli Türk Talebe Birliği
NATO	:Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
PEKA	: Kıbrıs Mücadelesi Siyasi Komitesi
PEON	:Birleşik Kıbrıs Milli Teşkilatı
PTCU	: Kıbrıs Sendikal Komitesi
S.	:Sayfa
SEK	:Kıbrıs İşçiler Federasyonunu
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
TMT	: Türk Mukavemet Teşkilatı
TMTF	: Türk Milli Talebe Federasyonu
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
UAD	:Uluslararası Adalet Divanı
ÜNİ.	:Üniversite
Y. Lisans	:Yüksek Lisans
YYÜ	:Yüzüncü Yıl Üniversitesi
www	: World Wide Web

1.GİRİŞ: 1571 – 1964 YILLARI ARASI KIBRIS

1.1. OSMANLI HAKİMEYETİNDE KIBRIS ADASI

Osmanlı Devleti'nin Kıbrıs'la ilişkileri, Fatih Sultan Mehmet dönemine kadar götürülebilir. Fatih döneminde Anadolu Beyliklerinin Osmanlı hâkimiyetine alınması sürecinde Memluklerle bölgede bir iktidar mücadelesinin paylaşımı, iki devlet arasındaki siyasî ilişkilerin seyrinin değişmesine neden olmuştu. Özellikle Karamanoğullarının hâkimiyetine son verilmesi bu seyir değişikliğini etkileyen en önemli faktör oldu. Bu yüzden Fatih'in vefat etmeden önce Memluk seferine çıkmak için hazırlıklar yaptığı ancak ömrünün buna vefa etmediği konusunda genel bir kanaat vardır.¹ Memlükler'e bağlı olan Kıbrıs adası da muhtemelen o dönemden itibaren Osmanlı Devleti'nin siyasî kısılcasına dâhil olmuştur. Ayrıca Fatih döneminde Ege denizindeki bazı adaların da Osmanlı hâkimiyetine girmiş olması zamanla sıranın Kıbrıs adasına da geleceğinin göstergesiydi.²

Fatih'in oğlu Sultan II. Bayezîd döneminde de kendisiyle iktidar mücadelesi veren kardeşi Cem'in Memlükler'e sığınmış olması ve Ege'deki bazı adaların daha hâkimiyet altına alınmış olması, Osmanlıların hem Memlüklerle olan siyasî ilişkilerinde hem de denizlerde büyüme politikasıyla ilişkili olarak Kıbrıs'a olan ilgisinin artarak devamlılığını sağlıyordu.³ Bu ilgi, Osmanlı Devleti'nin Ege ve Akdeniz üzerindeki hâkimiyet sahasını genişletirmeye yönelik etkin politikalarının önemli bir parçasıydı. Venedik idaresindeki Kıbrıs adasına ilk Osmanlı akınları 1489 yılında başladı. Ancak Osmanlılarla, Kıbrıs Adası arasındaki ilişkilerin en önemli dönüm noktası Yavuz Sultan Selim dönemindeki olayların gelişimidir. Yavuz Sultan Selim'in 1516'da Mercidâbık ve 1517'de Ridâniye savaşları sonucunda Mısır'daki Memlük Sultanlığı'nın hâkimiyetine son vermesi, Kıbrıs adasının da yeni hâkimi olduğu anlamına gelmekteydi. Nitekim Yavuz Sultan Selim, Mısır'ı fethettikten hemen

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, TTK Basımevi, Ankara 1975, C. II, s. 292-293.

² Fatih Sultan Mehmet döneminde Ağrıboz adasıyla Ege denizindeki bazı adalar fethedildi. Bkz. Halil İnalçık, "Mehmed II." *DİA*, XXVIII, s. 399.

³ Sultan II. Bayezîd döneminde Lepanto, Modon, Koron, Navarin ve Ayamavra adaları Osmanlılarca fethedildi. Kanûnî döneminde ise Rodos (1522), Dalmaçya kıyılarındaki kaleler (1540), Ege denizindeki Şıra, Nakşa (Naksos) adaları ve Kiklat takımadalarından on tane ada fethedildi. Bkz. Bener Hakkı Hakeri, *Başlangıcından 1878'e dek Kıbrıs Tarihi*, s. 138; Sir John Glubb, *Soldiers of Fortune: the Story of the Mamlukes*, s. 377; André Clot, *Kölelerin İmparatorluğu Memlüklerin Mısır'ı*, s. 135.

sonra, Kıbrıs'ın haracını istemek üzere Silâhtar Kethüdâsı Ali Ağa'yı Kıbrıs'a gönderdi. Bunun üzerine Venedik hükümeti biri İstanbul'a diğeri padişahın yanına olmak üzere iki elçisini yola çıkardı. Padişahın mahiyetinde Şam'a kadar gelen Venedik elçisi, sultanın huzuruna gelerek yıllık olarak Memlûkler'e verdikleri sekiz bin duka altını Ada'nın siyasî statüsünün değişmemesi isteğiyle bundan böyle Osmanlı Devleti'ne vermeyi kabul etti ve böylece Kıbrıs Adası sadece siyasetten değil hukukî olarak da Osmanlı'ya bağlandı.⁴

Venedikliler hukukî olarak Osmanlı Devleti'ne bağlı olan Kıbrıs Adasının idaresini ellerinde bulundurmalarına ve Osmanlılarla çeşitli ticarî antlaşmaları imzalamalarına rağmen, onların aleyhine olacak bazı faaliyetlerin içerisinde yer almaktan da geri durmuyorlardı. Özellikle Akdeniz'de Osmanlı sahillerine yağma yapmak amacıyla saldırılar yapan ve Müslüman hacı gemilerine ciddi manada zarar veren bazı Hıristiyan korsan gemilerinin Venedik idaresindeki Kıbrıs Adasında demir almaları, Adanın Osmanlı nezdinde ki önemini daha da artırıyordu.⁵ Osmanlıların Anadolu, Suriye, Mısır ve Kuzey Afrika'da hâkimiyet kurması, Doğu Akdeniz'i zaten bir Osmanlı iç denizi haline getirmişti. Bu yüzden imparatorluk topraklarının bütünlüğü ve güvenliği için Venediklilerin elinde bulunan Girit ve özellikle Kıbrıs'ın ele geçirilmesi siyasî bir gereksinim haline gelmişti.⁶

Öbür yandan Kıbrıs, bulunduğu coğrafi konum itibariyle hem Güney Anadolu hem de Suriye sahillerinin kontrolü için önemliydi ve Mısır sahillerinin güvenliği için de stratejik bir noktadaydı.⁷

Müttefik Avrupa devletlerinin Osmanlı'ya karşı girişecekleri herhangi bir deniz savaşında Kıbrıs'ı üs olarak kullanıp üstünlük kurmaları, Osmanlı Devleti için kabul edilemez bir durumdu. İşte tüm bu sebeplerden dolayı Adanın ele geçirilmesi ve Doğu Akdeniz'e hâkim olunması, Osmanlı için stratejik bir gereklilikti. Ayrıca böyle bir başarı sağlanması durumunda Doğu Akdeniz'e kıyısı bulunan herhangi bir Osmanlı

⁴ Uzunçarşılı, *a.g.m.* s. 93.

⁵ İbrahim Peçevî, *Peçevî Tarihi*, C. 1, s. 255.

⁶ Nuri Çevikel, *Kıbrıs, Akdeniz'de Bir Osmanlı Adası*, s. 53-54.

⁷ Vergi Bedevi, *Başlangıcından Zamanımıza Kadar Kıbrıs Tarihi*, s. 94.

coğrafyasında ortaya çıkacak muhtemel bir isyan teşebbüsünde de, ada üs olarak kullanılıp önemli bir fayda sağlanabilecekti.⁸

Bütün bu nedenleri göz önünde bulunduran Osmanlı Devleti, Kıbrıs Adasını ilk önce diplomasi yoluyla ele geçirmeye karar verdi ve bu amaçla Kubad Çavuş adındaki bir elçiyi 1570 yılında Venedik'e gönderdi. Venedik yöneticileriyle görüşen Kubad Çavuş, Kıbrıs Adasındaki korsanların sürekli müslüman hacı gemilerine ve Osmanlı Devleti'ne ait gemilere saldırdığını bu nedenle de Kıbrıs'ın derhal teslim edilmesini istedi.⁹

Venedikli yöneticiler bu isteği reddedince, Osmanlı Devleti hiç zaman kaybetmeden hemen savaş hazırlıklarına başladı ve üç yüz altmış parçalık bir donanmayı kısa bir süre içerisinde savaşa hazır hale getirdi. Seferin başına Lala Mustafa Paşa tayin edildi. Osmanlı ordusu ilk önce Limasol limanından karaya çıktı ve ciddi bir direnişle karşılaşmadan şehri fethederek ada içlerine doğru ilerlemeye başladı. Osmanlı ordusunun gelişine oldukça sevinen adanın yerli halkı, orduya gönüllü rehberlik yaparak onların Ada içerisinde rahatça ilerlemelerini sağlıyorlardı.¹⁰

Magosa muhasarası yaklaşık bir yıl sürdü. Venedikliler, çeşitli dönemlerde yapılan hücumlara karşı iyi bir savunma yapsa da 1 Ağustos 1571'de Osmanlı ordusunun Magosa şehrinin Limasol burcunu ele geçirerek bayrağı dikmesi üzerine silahlarını bırakarak teslim oldular.¹¹

1.2. İNGİLİZ HÂKİMİYETİNDE KIBRIS ADASI

İngiltere her zaman Mısır'da ve boğazlarda daha fazla söz sahibi olmaya çalışmış ama karşısına Mısır'da Fransa, boğazlarda ise Rusya ve diğer Avrupa ülkeleri çıkmıştır. Bu sebeplerden dolayı Mısır'ı ve boğazları kontrol edebilecek Doğu Akdeniz'de bir üs aramıştır. Kıbrıs'ın bulunduğu bölge, İngiltere'nin ihtiyaçlarını tamamen karşılayabilirdi. Çünkü Kıbrıs Süveyş Kanalı'ndan geçip Hindistan'a giden önemli bir deniz yolu üzerinde bulunmaktaydı. Kıbrıs İngiltere'nin Akdeniz'deki en önemli üssü olan Malta'dan Çanakkale Boğazı'na ve İstanbul'a daha yakındı. Bu

⁸ Bedevi, a.g.e. s. 94.

⁹ Hammer, *Büyük Osmanlı Tarihi*, İstanbul, 1993, C. IV, s. 143.

¹⁰ Peçevî, a.g.e., s. 256.

¹¹ Ertuğrul Önalp, *Geçmişten Günümüze Kıbrıs*. s. 38

coğrafi konumu itibariyle İngiltere'nin Atlantik Okyanusu'ndan Hint Okyanusu'na uzanan ticaret yolu üzerinde Cebeli Tarık ve Malta Adası'ndan sonra üçüncü durağı Kıbrıs olabilirdi. İyon Adaları 1864'de Yunanistan'a verildiğinde tek seçenek Kıbrıs kalıyordu.¹²

Görüldüğü gibi İngiltere'nin Kıbrıs'ı neden istediği açıktır. Kıbrıs, askeri, siyasi ve ticari olarak büyük bir öneme sahiptir. Bu önemini günümüzde de hala yitirmediği görülmektedir.1878'de başlayan Kıbrıs sorunu 2016 yılına gelmemize rağmen hala konuşulmaktadır. Şu noktayı da belirtmek gerekir ki İngiltere Kıbrıs'ta garantör olarak nüfuzunu devam ettirmekte ve bir üs olarak Kıbrıs Adası'nı kullanmaktadır.

1.2.1. Osmanlı Devleti-İngiltere Antlaşması

4 Haziran 1878 yılında imzalan ve İngiltere'ye Kıbrıs Adası'nı kullanma yetkisi veren bu antlaşmayla İngiltere Osmanlı Devleti'nden iki büyük taviz koparmıştır. Birincisi, Kıbrıs Adası'nın İngiltere Devleti'nin kullanımına açılmasıdır. Bu maddeyle Osmanlı'nın Kıbrıs'taki nüfuzu azaltılmış ve kontrol İngiltere'ye geçmiştir. Böylece günümüze kadar gelen ve hala bir sorun olarak gündemimizi meşgul eden Kıbrıs sorununu ortaya çıkarmıştır. İkincisi ise, İngiltere'ye doğu vilayetlerindeki Hristiyanların koruyuculuğunun verilmesidir. Böylece İngiltere buralarda büyük bir nüfuza sahip olmuştur.

Osmanlı Devleti tarafından o güne kadar dost bilinen İngiltere'nin özellikle Rus tehdidini kullanarak Osmanlı Devleti'nden bir toprak parçasını koparması, diğer devletlere örnek olmuş ve böylece diğer devletlerin de aynı yolu kullanarak Osmanlı'yı parçalamanın yolu açılmıştır. Bu duruma, 1878'de Avusturya-Macaristan'ın Bosna Hersek'i, 1897'de Yunanistan'ın Girit'i ve 1912'de İtalya'nın 12 Ada'yı işgalleri örnek olarak verilebilir. İngiltere'nin ittifak Antlaşması yapılırken Kıbrıs'a geçici olarak yerleştiğini belirtmesi tamamen diğer büyük devletlerin tepkisini azaltmak için bir taktik olmuştur. Geçen bölümlerde de işaret ettiğimiz gibi İngiltere Kıbrıs'ın önemini çok iyi bildiğinden buradan ayrılmaya hiç niyetli değildi.

¹² Süleyman Kocabaş, *Hindistan Yolu ve Petrol Uğruna Yapılanlar*, Vatan Yayınları İstanbul s.85-86

1.3. 1925 - 1954 ARASI KIBRIS ADASI

1925'ten 1959'a kadar devam eden 34 yıllık dönem içinde Enosis ateşiyle yanan Rumlar Ada statüsünü değiştirmek için ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak edilmesi için zaman zaman birçok teşebbüslere girişmişlerdir. Bunların en önemlisi 1931 ayaklanmasıdır.¹³

Rumların anayasa değişiklik tekliflerinin İngiliz yönetimince kabul edilmemesi, 1931 yılı bütçesinde vergi kanununun reddedilmesi ile başlayan olaylar o zamana kadar isyan için bahane arayan Rumlara gerekli ortamı sağlamıştır. Bunun üzerine Rum isyancılar, Enosis'in ilk defa resmen istendiği tarihin (18 Ekim 1828) 103. yıldönümünde yani 18 Ekim 1931'de Enosis'i gerçekleştirmek için isyan başlatmışlardır.¹⁴

1931 yılında yaşanan ayaklanma ile İngiliz yönetimi Ada'da sıkıyönetim uygulamaya başlamış, isyanın elebaşları ile kışkırtıcı rol oynayan Yunan konsolosu Kyrou Ada'dan sürülmüş, basına sansür uygulanmış, siyasi faaliyetler yasaklanmış ve yasama meclisi niteliğindeki Kavanin Meclisi kapatılmıştır.¹⁵ 1931 isyanını Rumlar çıkarmasına rağmen, İngilizler Türk halkının da özgürlüklerini kısıtlama yoluna gitmişler, okullara ayırdıkları bütçeyi kısmışlar ve okul komisyonlarını seçimle değil atama ile oluşturmaya başlamışlardır. Bu haksız kısıtlama, Kıbrıs Türklerini özellikle "eğitilmiş kesim" yönünden cılız bırakmış, lider grup oluşamamış ve bu durum, Kıbrıs Türkünün kültürel ve ekonomik gelişimini engelleyen temel etken olmuştur.¹⁶ İsyan katılmayan hatta karşı çıkan Kıbrıs Türkleri de bu şekilde sömürge yönetimince cezalandırılmış, temsilcileri Kavanin Meclisinden uzaklaştırılmış ve konan tüm yasaklara muhatap olmuş, bu durum Türkler arasında büyük bir hoşnutsuzluk yaratmıştır.¹⁷

¹³ İ. Kaya Ülger, *Avrupa Birliği Kıskaçında Kıbrıs Meselesi (Bugünü ve Yarını)*, Ankara, 2001, s.12

¹⁴ Yılmaz Bektaş, *Kıbrıs Sorunu(1960–1974)*, İnönü Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Malatya, 2003, s. 21

¹⁵ A. Nüket Adıyeke, "Geçmişten Bugüne "Kıbrıs Sorunu ve Türkiye", Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildirileri, I, Ankara, 2005, s.56

¹⁶ Ali Nesim, "Kıbrıs Türklerinde Atatürk ve İlke ve İnkılapları", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, V, Sayı:14, Ankara, 1989 s. 19

¹⁷ Erol Mütercimler, *Satılık Ada Kıbrıs*, İstanbul, 2007, s.85

İkinci Dünya Savaşının başlaması ile birlikte Kıbrıs'ta yaşanan bir başka önemli gelişimde Ada'daki siyasi örgütlenme faaliyetlerinin hız kazanmasıdır. Özellikle Almanya'nın Girit'i işgalinden sonra, İngiltere dikkatini stratejik önemi tartışılmaz olan Kıbrıs'a yöneltmiştir. İngiltere bir yandan Ada'daki asker sayısının arttırırken, öte yandan savunmaya yönelik alt yapı çalışmalarını hız kazandırmış bunun sonucu olarak yaklaşık 17.000 Kıbrıslı işçinin iş olanağı bulması, İngiliz askerlerinin yaptığı harcamalar ve Londra'daki mali yardımlara Almanların denetimindeki Akdeniz'de ithalat yapma zorlukları sonucunda Ada'nın küçük çaplı endüstrisinin gelişmesi de eklenince Kıbrıs ekonomisi de ciddi bir canlanma yaşandı. Bu ekonomik canlanma beraberinde siyasal canlanmayı da getirdi. 1941'de kurulan Kıbrıs Sendikal Komitesi (PTCU) çalışmalarına hız verdi ve savaş sonrasında Ada'nın siyasal yaşamına etkili olacak birbirine bağlı iki hareketin, sendikalizm ve komünizmin canlanması yönünde adımlar atmaya başladı. Toplumsal hareketlik, 1931 ayaklanmasından beri her türlü siyasal faaliyetin yasaklandığı Ada'da siyasal yumuşamaya yol açtı. İngiliz yönetimi 1941 yılında yerel yönetimler için seçim yapılmasını kararlaştırdı ve bu amaç için yapılacak siyasal faaliyetlere izin vereceğini açıkladı.¹⁸

İngiliz yönetiminin siyasal faaliyetlere izin vermesi üzerine Ada'da siyasal örgütlenmeler hız kazandı. 1941'de, daha sonra bölgenin en güçlü komünist partilerinden biri haline gelecek olan Çalışan Halkın İlerici Partisi (AKEL: Anorthotikon Komma Tu Ergazomenu Lau) kuruldu.¹⁹

¹⁸ Baskın Oran, *Türk Dış Politikası (Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar)*, I, İstanbul, 2004, s. 594-595

¹⁹ Fahir H. Armaoğlu, *Kıbrıs Meselesi 1954-1959 (Türk Hükümeti ve Kamuoyunun Davranışları)*, Ankara, 1963, s.5, İkinci Dünya Savaşının son yıllarından itibaren Sovyetler yayılma ve emperyalizm faaliyetlerine hız verince, ilk önce Ortadoğu'ya ve özellikle Doğu Akdeniz'e sarmak istemişlerdir. Hâlbuki Doğu Akdeniz'de İngiltere vardı. İngiltere'nin Kıbrıs'tan atılması, Sovyetlerin güneye sarkmasını kolaylaştırırdı. Kaldı ki bu sırada Türkiye ile Yunanistan dış politikalarında İngiltere'ye dayanmaktaydılar. İşte bu sebeplerle Sovyetler, daha savaş içinde Moskova'da yetiştirdikleri Rum komünistleri Kıbrıs'a yollamışlar ve Rum halkın Enosis arzularını devamlı olarak kışkırtmışlardır. Kıbrıs olaylarında önemli bir rol oynayan ve bir komünist teşekkül olan AKEL adlı teşkilatın 1942 yılında kurulmuş olması bu bakımdan ilgi çekicidir. Armaoğlu, a.g.e., s.5

AKEL'in etkinliğinin artması, tarihsel olarak Ada'nın Rum halkının temsilcisi konumundaki Kilise'yi harekete geçirdi ve Kilise'nin desteği ile Kıbrıs Ulusal Partisi (KEK) kuruldu.²⁰

Mart 1943'te yapılan belediye seçimlerinde AKEL büyük bir başarı göstererek beş büyük kentten Limasol ve Magosa'nın belediye başkanlıklarını kazandı. 1945 Temmuzunda İngiltere'de İşçi Partisinin iktidara gelmesi hem komünistleri hem de Enosis'i Rumların işini çok kolaylaştırmıştır. İşçi Partisinin sömürgeler konusunda, esasen bilinen çok yumuşak görüşü, hem komünistler hem de Enosisi Rumlar üzerinde etki yapmış ve bunları daha geniş faaliyete geçmeye sevk etmiştir. Esasen İşçi Partisinin iktidara gelmesi ile Kıbrıs'taki tedhiş hareketleri de başlamıştır. Bu atmosfer içinde 1946 Mayısında yeni belediye seçimleri yapılmış ve seçim mücadelesi Milli Cephe ismini taşıyan sağcı partilerle, Milli İşbirliği Cephesi adını taşıyan ve AKEL etrafında solcu partiler arasında geçmiş, seçim sonucunda Magosa ve Limasol'dan başka Lefkoşe ile diğer iki büyük şehirde de belediye idareleri Komünistlerin eline geçmiştir.²¹

Seçimlere, Milli Cephe'nin önderlerinden Necati zkan ve Fazıl Korkut'un bir grup, Dr. Fazıl Kk ve Necati Avkıran'ın diğer bir grup olarak katılmışlar ve seçimleri Fazıl Kk'n grubu kazanmıştır.²²

Seçimlerde Kk'n başarisına rağmen, bu dağınıklığın ve kişisel çatışmaların gerek AKEL, gerekse Kilise tarafından sıklıkla dile getirilmekte olan Enosis istekleri karşısında Kıbrıslı Türklerin konumunu zayıflatacağı endişeleri yeni bir siyasal oluşuma yol açtı. 18 Nisan 1943'te hem zkan'ın hem de Kk'n yer aldıkları Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumu (KATAK) kuruldu.²³ KATAK, tüzüğü ve programı olan siyasal bir rgtlenmeydi. KATAK tüzüğünün 3. maddesinde kuruluşun amacı şöyle zetleniyordu:

²⁰ Oran, a.g.e., s. 595

²¹ Armaoğlu, a.g.e., s. 6

²² Selahattin İsmail, *Kıbrıs Cumhuriyetinin Doğuşu-kş ve KKTC'nin Kuruluşu*, Akdeniz Haber Ajansı Yay. Lefkoşe 2001 s. 32

²³ Hüseyin Mehmet Ateşin, *Doktor Fazıl Kk ve şeyh Nazım Kıbrısı*, İstanbul, 1997, s.112

“Cemiyetin maksadı Kıbrıs Türk azınlığının haklarını aramak, ilmi, iktisadi ve sınaî seviyelerini yükseltmek ve umumiyetle Kıbrıs Türklerinin menfaatlerini temine çalışmaktır...”²⁴

Ancak KATAK ismindeki birlik uzun sürmedi ve İngiliz yönetimine ve Enosis isteklerine karşı daha sert bir politika yürütülmesi²⁵ gerektiğini ileri süren Fazıl Küçük liderliğinde örgütten 12 Ocak 1944’te²⁶ ayrılarak 23 Nisan 1944’te Kıbrıs Milli Türk Halk Partisini (KMTHP) kurdu.²⁷

23 Nisan’da kendi evinde toplanan parti kurucularına bir konuşma yapan Dr. Fazıl Küçük partinin amacını şöyle açıklamıştı: “ *Bizim, yani bugünkü temelleri atılan partinin tek bir gaye ve tek bir hedefi vardır ki, o da kanuni ve meşru yollardan yürüyerek cemaatimiz için salah ve refah çarelerini aramaktır*”

İkinci Dünya Savaşının sonrasında da Kıbrıs’taki siyasal örgütler faaliyetlerini hızlandırdılar. AKEL işçiler arasında hızla yaygınlaştı. 1944’te PTUC AKEL’in siyasal, ekonomik ve toplumsal savaşında yol gösterici olduğunu kabul eden bir karar aldı. AKEL’in, sendikal bağlantısı nedeniyle Türk işçiler arasında da etkinliğini arttırdığı görülüyordu. Bu durum gerek milliyetçi Rumları gerekse Türk liderliğini rahatsız etmeye başlamıştı. Kilisenin desteği ile milliyetçi Rumlar Kıbrıs İşçiler Federasyonunu (SEK) kurarak işçiler arasındaki ilk bölünmeyi meydana getirdiler.²⁸ Türkler arasında da çeşitli sendika kurma girişimleri yaşanmakla birlikte, en etkili hareket Ağustos 1945’te kurulan Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu’ydu.²⁹

Siyasi amaçlarını sıralarken Enosis’e karşı mücadele etmeyi, AKEL’in Türk işçileri arasındaki gizli faaliyetlerini etkisiz kılmayı ve belediye seçimlerinde tek vücut olarak Rumların karşısına çıkmayı ön plana çıkaran bu örgüt, PTUC ve AKEL’in genel grev gibi eylemlerine katılan Kıbrıslı Türkler üzerinde baskı yaparak onların

²⁴ İsmail, a.g.e., s. 32

²⁵ Rauf R. Denктаş, Dr. Fazıl Küçük’ün siyasi mücadelesini kendisine özgüde bir çizgide sürdürdüğünü belirtmekte şöyle demektedir: Takip ettiği yol biz gençlerin arzuladığı, hayal ettiği “Kurtuluş” yoluydu. Bunda İngiliz’e kafa tutmak, İngiliz’den gasp edilmiş haklarımızı ısrarla talep etmek, Anavatana hudutsuz bağlılık, milliyetçik ve Enosis’e karşı sınırsız bir direniş vardı. Denктаş, Hatıralar, s. 85

²⁶ Halil Sadrazam, *Kıbrıs Türkünün Özgürlük Mücadelesi*, İstanbul, 1996, s. 23

²⁷ Hüseyin Mehmet Ateşin, *Doktor Fazıl Küçük ve Şeyh Nazım Kıbrısı* İstanbul 1997, s. 112

²⁸ Oran, a.g.e., s. 595

²⁹ Oran, a.g.e., s. 595

cemaatten dışlanmalarına neden olurken, Kıbrıslı Türkler arasında sol hareketin güçlenmesini de engellemiştir.³⁰

Bununla beraber Kıbrıs Türk İşçi birliklerinin kurulması üzerinden kısa bir zaman geçtikten sonra bu kurumları bir çatı altında toplama girişimleri başlamış ve İşçi Birliklerinin çağrısı ile bir araya gelen KATAK, KMTHP, Türk Çiftçiler Birliği ve Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu 23 Aralık 1945'te Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği'ni kurdular. Kuruluşun amacı Enosis'e karşı tek vücut olarak mücadele etmektir.³¹

Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği varlığını sürdürmesi Dr. Fazıl Küçük tarafından çok arzu edildiği halde KATAK ve Çiftçiler Birliğinin yaklaşımları sonucu 22 Kasım 1947'de dağılmıştır.³²

1949 yılında Türklerin siyasal örgütlenmesinde Dr. Fazıl Küçük'ün Kıbrıs Türk toplumu içindeki gücünün arttığını söylemek yanlış olmaz. İngiliz Sömürge yönetiminden alınacak haklar ile ilgili verilecek mücadelenin iki ayrı parti ile değil tek bir parti ile yapılabileceğine inanan Dr. Fazıl Küçük halkın desteğini de alarak 6 Kasım 1949'da KATAK ve KMTHP'yi birleştirmiş ve yeni kurulan partiye Kıbrıs Milli Türk Birliği adı verilmiştir.³³ Bu oluşum 1955'te Enosis karşıtlığını vurgulamak için Kıbrıs Türktür Partisi (KTP) adını almıştır.³⁴

Yine 1949 yılında, Necati Özkan'da 21 Haziran 1949'da Kıbrıs Türk Birliği-İstiklal Partisini kurmuş ancak Kıbrıs sorununun radikalleşmesi ve Türkiye ile Yunanistan arasında bir sorun haline gelmesi üzerine DP iktidarının CHP'ye yakınlığı ile tanınan Özkan'a karşı Küçük'e destek vermesi ile Kıbrıslı Türkler arasında bastırılan muhalif sesler iyice cılızlaşmış ve Küçük tek lider haline gelmiştir.³⁵

³⁰ Oran, a.g.e., s. 595, Baskın Oran'a göre gerek AKEL'in zaman zaman taktik amaçla programında Enosis'e yer vermiş olması, gerekse Türk liderliğince örgütlenen Türk sendikaların AKEL ve PTUC üyesi Türkler üzerindeki baskıları ortak bir Kıbrıs sol hareketinin kurulmasını önlemiş ve İngiliz yönetimine karşı mücadelede iki toplumu ortak bir paydada toplayabilecek tek hareketi olanaksızlaştırmıştır. Oran, a.g.e., s. 595

³¹ Ateşin, a.g.e., s. 115

³² Halil Sadrazam, *Kıbrıs Türkünün Özgürlük Mücadelesi İstanbul* 1996, s. 26

³³ Sadrazam, a.g.e., 27, Halil Sadrazam'a göre, Türk halkı Kıbrıs Türk Milli Birliği'ne kurulması ile tek vücut olmuş ve kurumlaşma sürecini tamamlamıştır. a.g.e.,27

³⁴ Sadrazam, a.g.e., 28

³⁵ Oran, a.g.e., s. 595

27 Mart 1947’de Ada’ya gelen İngiliz Valisi Lord Winster reform çalışmalarına başladı. 1 Kasım 1947’de Kurucu Meclis toplandı. Kilise alınan kararı protesto ettiği için sağdan hiçbir temsilci bulunmuyordu. 8’i AKEL temsilcisi 10 Rum’un, 7 Türk’ün, 1 Maruni’nin, 1 İngiliz yargıcın bulunduğu 19 üyeden ikisi doğrudan İngiliz yönetimi tarafından atanmıştı. Daha toplantının başlangıcında, görüş farklılıkları ortaya çıktı. AKEL temsilcileri kendi yönetme hakkının (self-government) ele alınması gerektiğini ileri sürerken, Türk temsilcileri bu öneriye karşı çıktı, 20 Mayıs 1948’de Vali Winster hazırladığı ve kendini yönetme hakkını içermeyen anayasayı görüşmek üzere Meclis’e getirince AKEL temsilcileri toplantıyı terk etti. Sonuçta geriye kalanlarla görüşmeleri sürdürme olanağı yararsız olduğu için 12 Ağustos’ta Kurucu Meclis feshedilmiştir.³⁶

Rumların ve komünistlerin bu faaliyetleri, Kıbrıs’daki Türk halkı için bir endişe kaynağı olmaya başlamıştı. Ada’nın Türk halkı, bahsi geçen muhtariyet rejiminin, kendilerinin Rumlar tarafından ezilmesine zemin hazırlayacağını gördükleri için 28 Aralık 1947 tarihinde Lefkoşe’de büyük bir miting yapmışlardır. Mısır’ın Süveyş Kanalı’ndan Çekilmesi konusunda İngiltere’ye baskısını arttırması üzerine İngiltere Kıbrıs’tan çekilmemek konusunda daha kesin bir durum almış ve Ada’daki sürtüşmelerin İngiltere’ye daha fazla rahatsızlık vereceğinden, meseleyi daha uzlaştırıcı ve Ada halkını da tatmin edici bir şekilde halletmek için, 1948 Mayıs’ında bir muhtariyet anayasası ilan etmiştir. Bu anayasada, 22 kişilik yasama meclisinin 4 üyeliği ve 4 kişilik Yürütme kurulunun 1 üyeliği Türklere ayrılmış bulunuyordu. Komünistler, Kıbrıs Başpiskoposu ve Rumlar anayasayı kabul etmediler.³⁷

Bundan sonra AKEL Enosis doğrultusundaki çalışmalara hız verme kararı aldı. 23 Kasım 1949’da BM Genel Kurulu ve Güvenlik Konseyine Self determinasyon isteyen “Kıbrıs Halkı Büyük Britanya’yı Suçluyor-BM’ye Bir Başvuru” başlıklı bir andiç sundu. AKEL’in girişimi Kilise’yi de harekete geçirdi ve Başpiskoposluk Konseyi 5 Aralık’ta bir karar alarak, eğer o güne kadar İngiliz yönetimi kendiliğinden

³⁶ Denктаş, Hatıralar, s.91

³⁷ Armaoğlu, a.g.e., s. 8

bir referandum düzenleme kararı almazsa, 15 Ocak 1950'de Kilise'nin bir halk oylaması yapacağı açıkladı.³⁸

15 Ocak Pazar günü ayinden sonra başlayan ve yeterli katılım olmadığı için ertesi pazarda devam eden halk oylamasında 18 yaşından büyük kadın ve erkeklerin kilisede bırakılan defterlere “Enosis’e Evet”, ya da “Enosis’e hayır” şeklinde imza atarak gerçekleştirilen plebisit sonucu, katılanların yüzde 96'sının “Enosis’e Evet” dediği açıklandı.³⁹

Ancak, burada unutulmaması gereken nokta Kıbrıslı Türklerin Kilisenin örgütlediği bu oylamaya katılmamış olduğudur. Buna rağmen kilise, alınan sonuçları Kıbrıs halkının kararı olarak dünya kamuoyuna duyurmak üzere heyetler oluşturarak çeşitli ülke ve örgütlere gönderdi. Kıbrıs Rum halkının önderliğinde AKEL'i geri planda bırakan Kilise, Kitium Piskoposu M. Muskos'un, 18 Ekim 1950'de yapılan seçimlerde III. Makarios⁴⁰ adıyla başpiskoposluğu üslenmesi üzerine, siyasi faaliyetlerini daha da arttırdı.⁴¹

Gerçekte Rum halkı ve Kilisesi, Makarios'un güçlü kişiliğinde, aradığı dini ve ulusal liderini bulmuştu. Makarios bu ulusal kimliği ile kısa sürede, yüzyıllık Enosis idealini, pratik, çağdaş, yaklaşım ve yöntemlerle bölgesel, hatta zamanla evrensel bir soruna dönüştürdü. 1950 plebisitini izleyen ilk 3-4 yıl esnasında Makarios, içte ve dışta, yoğun bir politik kampanya başlattı; Enosis konusunun gerek Kıbrıs'ta, gerekse Yunanistan'da ulusal bir mücadele düzeyine ulaştırılması için, Yunan hükümetini zorladı, İngilizlere kafa tuttu, sokak gösterileri ve genel grevler düzenledi.⁴²

Makarios'un izlediği siyaset, İngilizlerin her türlü anayasa ve muhtariyet (Özerk Yönetim) önerilerine kesin biçimde karşı çıkmak, özerk yönetim girişimlerinin Yunanistan'a ilhak mücadelesi ve istediğini zamanla körelteceği düşüncesiyle hiçbir anayasa çalışmalarına katılmamak, Enosis sloganını yaygınlaştırıp self-determinasyon

³⁸ Oran, a.g.e., s. 596

³⁹ İsmail, a.g.e., s. 39

⁴⁰ Makarios'un hayatı için bkz. Mehmet Hasgüder, *Kimin Adası? Kıbrıs'ın Akisi 1954-1968*, Ankara, 2005, s.101

⁴¹ Oran, a.g.e., s.596-597

⁴² Ahmet Gazioğlu, *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik (1951-1959)*, 1998, Kıbrıs Araştırma ve yayın merkezi Lefkoşa s.1-3

ilkesini, ulusal emellerini gerçekleştirmek yönünde etkin bir biçimde kullanmak şeklinde belirlenmiştir.

Makarios, plebisitin 2. yıldönümü nedeni ile Ay Fanaromeni Kilisesinde yaptığı konuşmasında “1952 yılının gerek Ada’da, gerekse Ada dışında Kıbrıs için büyük bir mücadele yılı olacağını” ilan etti. Makarios’un bu konuşması gayet kışkırtıcı idi. Enosis için silahlı eylemlere de geçilebileceğini de ima eden ve Rum gençliğini bu “mücadelenin milli burçlarında” yer almaya çağıran bir söylev idi.⁴³

Örgütlendikçe güçlenen ve güçlendikçe sömürge yöntemine meydan okumaya başlayan Makarios, ABD ve Yunanistan’a yaptığı bir ziyaretten dönüşte, 27 Nisan 1953’te Kıbrıs Valisi Sir Andrew Wright’a bir mektup göndererek 1950’de yapılan oylamanın sonuçlarının kabul edilmesini veya yeniden onaylayacakları bir oylamanın yapılmasına izin verilmesini istedi. İngiliz hükümeti adına Vali tarafından 11 Mart 1953’te gönderilen cevap mektubunda teklif reddedildi.⁴⁴

15 Mart 1954 günü Avam Kamarasında yapılan müzakerelerde bir milletvekilinin, Kıbrıs meselesinin durumu hakkında soru yöneltmesi üzerine İngiltere Dışişleri Bakanı Eden de soruya verdiği cevapta, Yunanistan’ın Kıbrıs konusunda gayri resmi olarak İngiltere’ye başvurduğunu ve iki taraflı görüşmeler istediğini söylemiş fakat İngiltere hükümetinin bu konuda görüşmelere girişmeyi kabul etmediğini bildirmiştir. Eden’in bu açıklaması Yunan kamuoyunda büyük bir tepki yaratmıştır. Fakat buna rağmen, Başbakan Papagos 23 Mart günü Atina’da yayınladığı bir bildiride, Yunan hükümetinin Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı meselesini BM’nin önümüzdeki Eylül ayında yapılacak toplantısına götürmeye karar verdiğini bildirmiştir. Bu açıklama Yunan kamuoyunu kışkırtmış ve Yunanistan kaynamaya başlamıştır.⁴⁵

⁴³ Gazioğlu, a.g.e. s.7-8

⁴⁴ Erol Mütercimler, *Satılık Ada Kıbrıs*, 2007, İstanbul s.87

⁴⁵ Armaoğlu, a.g.e., s.50, Bu günlerde Kıbrıs’ta ve Yunanistan’da meydana gelen olaylara bakıldığında, Yunanistan’da ve Kıbrıs’ta halk özellikle hükümet tarafından kışkırtılırken, Türkiye’de Hükümet, bu konuda tek bir söz söylemekten kaçınıyordu. O kadar ki, resmi Anadolu Ajansının muhabiri, 22 Mart günü Atina’da Başbakan Papagos ile Türk-Yunan münasebetleri hakkında bir mülakat yaptığı halde, Yunan Başbakanına Kıbrıs konusunda tek bir soru bile sormamıştır.(Röportaj için bkz. Zafer Gazetesi, 23 Mart 1954) Böyle olunca Türk-Yunan münasebetlerinin çok samimi olduğunu söyleyen Papagos için 23 Mart bildirisinde, meseleyi BM’ye götüreceğini ilan etmek de zor olmamıştır. a.g.e., s.50-51

İki savaş arası dönemde, Kıbrıslı Türklerin Kemalist reformları yakından takip etmelerine rağmen, Türkiye Ada'daki Türk nüfusla ilişkisini kültürel düzeyde sınırlı tutmayı tercih etti. Nitekim İkinci Dünya Savaşı sonrasında Kıbrıslı Rumların Enosis isteklerini daha canlı dile getirmeleri üzerine harekete geçen Türk Hükümeti değil, Türkiye'de öğrenim gören Kıbrıslı Türk öğrenciler ve anavatana yerleşmiş Kıbrıslılar oldu.⁴⁶

16 Şubat 1946'da İstanbul'da kurulan, Kıbrıs Okullarından Yetişenler Cemiyeti, 1949'a kadar, İzmir, Antalya, Adana ve Mersin şubelerinden sonra Kıbrıs'ta da bir şube açmıştır. Cemiyetin faaliyetleri arasında özellikle 1948'te Nevzat Karagil tarafından çıkarılan, "Yeşilada" dergisi Türk kamuoyunun Kıbrıs'la ilgilenmesini sağlamıştır. 1948'den itibaren Ankara ve İstanbul'da Kıbrıs Türk Kültür Dernekleri kuruldu. Ve bu dernekler aracılığıyla basınla temasa geçildi.⁴⁷

Yine bu yıllarda, Tasvir, Vatan ve özellikle Hürriyet⁴⁸ gazetelerinde Kıbrıs'la ilgili haberler ve yorumlar yer almaya ve kamuoyunun dikkati çekilmeye başlanmıştır.⁴⁹

1950 yılların başında iktidara gelen Demokrat Parti hükümeti ile Demokrat Parti oluşumundaki önde gelen üç lideri, Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü 1950 yılı başlarında Türk Yunan-İngiliz dostluğuna önem vermişler ve bu dostluğun gelişmesi için çaba göstermişlerdir.⁵⁰

⁴⁶ Oran, a.g.e., s.597, Fahir H. Armaoğlu göre: "1945'ten 1951'e kadar olan devrede, Türkiye için birinci plânda önde gelen mesele, kendi varlığını tehdit eden tehlikeye karşı bir güvenlik unsuru aramak olmuştur. 1952-1954 arasında da, faaliyetini, elde edilen bu güvenliğin daha da genişletilmesi ve kuvvetlendirilmesine yöneltmiştir. Bu gelişmeler, Türk hükümetlerinin Kıbrıs meselesindeki hareketsizlik ve ilgisizliğinin başlıca sebebini teşkil etmiştir. Eroğlu, KKTC, s.42

⁴⁷ Hamza Eroğlu, , "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini Yaratın Tarihi Süreç ve Son Gelişmeler", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, XVIII, Sayı :54, Ankara, 2002, s.29

⁴⁸ Tefik Çavdar, Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950'den Günümüze), Ankara, 2004, s. 48, Kıbrıs'ta 1950'li yılların başında Kıbrıslı Rumların Yunanistan'la birleşmeyi istedikleri mücadele Türkiye'nin ve hükümetin dikkatini çekmemişti. Hatta bir soru üzerine Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü, "Türkiye'nin Kıbrıs'a ilişkin bir sorunu yoktur." Diyebilmiştir. Fakat Sedat Simavi'nin yönetimindeki "Hürriyet" gazetesine olayın üzerine gitti. Her gün Kıbrıs'ta EOKA'ya bağlı militanların yaptıklarına, Türklerin nasıl muamele gördüklerine ilişkin haberler birinci sayfada, iri puntolarla yer almaktaydı. Türkiye Makarios, Grivas isimleri ve Enosis sözcüğü ile bu gazete aracılığıyla tanıştı. Kamuoyunun böylece dikkati çekildi. Artık diğer yayın organları da konuyu ele almaya başlamışlardı. Çavdar, a.g.e.

⁴⁹ Hamza Eroğlu, *Kıbrıs Uyuşmazlığı ve Kıbrıs Barış Harekatı*, 1975, Ankara s.30

⁵⁰ Gazioğlu, a.g.e., s.18

Bununla birlikte hükümetin Kıbrıs konusundaki temkinli yaklaşımı devam etmiş ve Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesinin Kıbrıs'ta bir plebisit düzenleyeceğini açıklaması ve 15 Ocak 1950'de plesibit yapması üzerine, Türk gençliğinin verdiği büyük tepkiyi yatıştırmak için Dışişleri Bakanı Necmettin Sadak basına ve 23 Ocak 1950'de TBMM'de, "Kıbrıs meselesi diye bir mesele yoktur. İngiltere Hükümeti Kıbrıs adasını bir başka devlete terk etmeyecektir. Bu böyle olunca, gençlerimiz beyhude yere heyecana kapılıyorlar. Lüzumsuz yere yoruluyorlar." şeklinde yaptığı açıklama gençlik üzerinde teskin edici bir etki yapmaktan uzak kalmıştır.⁵¹

Kıbrıs'tan arka arkaya heyetlerin Ankara'yı ziyaret etmesi üzerine hükümet konu ile ilgilenmek durumunda kalmış ve Mart 1950'de Sadak, Kıbrıslı Türklere mümkün olan her türlü yardımın yapılacağını bildirerek, sözlü destek vermeye başlamıştır.⁵²

24 Şubat 1950 seçimlerinde gerek CHP gerekse DP seçim programlarında Kıbrıs sorununa değinmemişler.⁵³ DP hükümetinin Dışişleri Bakanı Fuad Köprülü, selefının politikasını sürdürerek, 20 Haziran 1950'de gazetecilerin Kıbrıs'a ilişkin sorularına verdiği yanıtta, Kıbrıs sorunu diye bir sorunun mevcut olmadığını açıklamıştır. DP hükümeti konuya ilişkin içerideki tutumunu uluslararası platformda da sürdürmüştür. İstemi dışında Yunanistan Kıbrıs'la ilgilenmek zorunda kalan Yunanistan Başbakanı 1951 yılında Ankara'yı ziyareti sırasında konuyu açtığında, Başbakan Adnan Menderes konunun Türk-Yunan dostluğu çerçevesinde çözüme kavuşturulacağını söyleyerek, Yunanlı meslektaşını rahatlatmıştır.⁵⁴

20 Nisan 1951 tarihinde Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü'nün Hürriyet gazetesine, "Ülkemize nispetle coğrafi ehemmiyeti, oradaki soydaşlarımızın mühim bir kütle teşkil eylemesi ve tarihi bağlarımız dolayısıyla, Kıbrıs'ın durumunun bize çok yakından alakadar etmesi gayet tabiidir. Ada'nın bugünkü hukuki vaziyetinin değişmesi için bir sebep görmemekteyiz. Fakat bu vaziyette herhangi bir değişiklik ciddi surette bahis mevzuu olacak olursa, bunun bizsiz ve haklarımıza aykırı bir şekilde yapılmasına imkân bırakamayız. Bu bakımdan oradaki soydaşlarımızın

⁵¹ Armaoğlu, a.g.e., s. 20

⁵² Oran, a.g.e., s. 597

⁵³ Mütercimler, a.g.e., s.90

⁵⁴ Oran, a.g.e., s. 598

müsterih olmaları lazımdır” şeklinde yaptığı açıklama,⁵⁵ Türk hükümetinin meseleye bakışı açısından bir dönüm noktasını teşkil eder. Köprülü'nün bu sözleri ile Türk Hükümeti ilk defa Kıbrıs meselesi ile ilgisini ortaya atmaktaydı.⁵⁶ Yunan Başbakan Papagos'un 23 Mart 1954 tarihinde yaptığı açıklama Yunan kamuoyunu kışkırtmış ve Yunanistan'da Kıbrıs için kaynamaya başlamıştır.

Türk Hükümetinin tutumu bu olmakla birlikte, Türk kamuoyu ve özellikle gençlik mesele üzerindeki dikkatini hiç azaltmamıştır. 1953 yılında Türkiye Milli Talebe Federasyonu, 21 Nisan gününü Kıbrıs günü olarak ilan etmiştir.⁵⁷

1950'den itibaren Kıbrıs sorunun giderek alevlenmesi Türkiye'nin tutumunu değiştirmemiştir. NATO dışında bir dış politika saptayamayan ve Batı ittifakı içinde gerek İngiltere, gerekse Yunanistan'la dostluğuna öncelikli yer veren Türkiye, Kıbrıs konusunda politikasızlığı yeğleyerek, İngiltere'nin politikasını desteklemekle yetinmiştir. Ankara'nın Yunan hükümetine cesaret veren bu tutumu 1955'e, İngiltere'nin Türkiye'yi soruna taraf yapmasına dek sürecektir.⁵⁸

1.4. 1954 VE 1964 ARASI KIBRIS ADASI

1947 yılında imzalanan Paris Barış Antlaşması ile on iki ada Yunanistan'a verildi. Bu tarihten itibaren Kıbrıs Adasının da kendisine verilmesi gerektiğini dile getirmeye başladı. 1951 yılına gelindiğinde ise Yunanistan, İngiltere'ye müracaat ederek Adayı resmen istedi. Yunanistan'ın bu talebi Türkiye tarafından ciddiye alınmamış ve İngiltere'nin bir iç sorunu olarak değerlendirilerek tepki gösterilmemiştir. İngiltere'nin Kıbrıs konusunda kendileriyle görüşmeyeceğini anlayan Yunanistan, 16 Ağustos 1954'te Birleşmiş Milletlere başvurdu.⁵⁹

Bu başvuru ile Yunanistan halkların eşit hakları ve self-determination ilkesinin BM koruyuculuğunda Kıbrıs'a uygulanmasını talep etmiştir. Yunanistan'ın bu başvurusu ile Kıbrıs Adası uluslararası bir konu haline getirilmiştir. Türkiye bu olayın

⁵⁵ Hürriyet Gazetesi, 21 Nisan 1951

⁵⁶ Armaoğlu, a.g.e., s. 32

⁵⁷ Armaoğlu, a.g.e., s. 53

⁵⁸ Oran, a.g.e., s. 598

⁵⁹ Erol Mütercimler, *Bilinmeyen Yönleriyle Kıbrıs Barış Harekatı*, Arba Yay., II. Baskı, İstanbul 1998, s.62.

Yunanistan tarafından ortaya çıkarılması karşısında şaşkına uğramıştır. Çünkü 9 Ağustos'ta Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan arasında Balkan Antlaşması imzalanmıştı. Yunanistan bir yandan Türkiye ile sözleşme imzalarken diğer yandan ise ilişkileri gerginleştirecek adımlar atması Türkiye'yi hayretler içerisinde bırakmıştır. Sorunun uluslararası bir boyut kazanması ile birlikte Türkiye, Yunanistan ve İngiltere taraf haline gelmiştir. Türkiye'nin, Kıbrıs sorununa yeniden resmen taraf yapılması, 29 Ağustos 1955'te toplanan Londra Konferansı'na katılmasıyla oldu.⁶⁰

Türkiye'nin Kıbrıs'la ilgili bir konferansa resmen davet edilmesi, İngiltere tarafından Türkiye'nin bu meseleye taraf olduğunun resmen tanındığı manasını taşıdığından, bu olay Türkiye'de büyük bir sevinç, Yunanistan'da da bir hoşnutsuzluk uyandırmıştı.⁶¹

Kıbrıs konusunda bu gelişmelerin yaşanması üzerine Türkiye, Kıbrıs Adası ile daha yakından ilgilenmeye başladı. Bu gelişmelerden sonra Kıbrıs, Türkiye'nin dış politikasının en önemli konularından biri haline geldi. Ayrıca Türkiye ve Yunanistan arasındaki ilişkilerin temel taşlarından birisi oldu. Yunanistan'ın Ege Adalarını ele geçirdikten sonra Kıbrıs Adasını da ele geçirmek istemesi Yunanistan tarafından Adanın da ele geçirilmesi halinde Türkiye çember içine alınacak ve daha sonraki süreçte bu durum Türkiye'yi güvenlik açısından zor durumda bırakacaktı. Türkiye ise hem güvenlik hem de Adada yaşayan Türk halkı ile tarihi bağlarını devam ettirmek istemekteydi. Türkiye olayın bu derece vahim olmasına rağmen 1955 yılının ortalarına kadar bu konuda pasif bir politika izlemiştir. Bu dönemde Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanı olan Fuat Köprülü, 1 Nisan 1954 tarihinde şunları söylemiştir: "Dost ve müttefik Yunanistan'ın devlet adamlarıyla yapılan görüşmelerde Kıbrıs üzerinde her hangi bir muhabere veya müzakere cereyan etmiş değildir. Bunun sebebi, Türkiye'nin Kıbrıs meselesi diye bir şey mevcut olmadığı, mütalaasında bulunması ve Kıbrıs'ın halen İngiltere'ye ait olduğuna göre, bu Ada hakkında Yunanistan'la ikili konuşmalar yapılmasının caiz olmamasıdır. Günün birinde Kıbrıs'ın İngiltere ile müzakereye mevzu olması halinde, pek tabii, bu Adada mühim bir Türk ekalliyeti

⁶⁰ Ahmet An, *Kıbrıs Nereye Gidiyor?*, Everest Yay., İstanbul, 2002, s.4

⁶¹ An, a.g.e., s.44.

bulunması keyfiyeti bizim de söz sahibi olmamızı gerektirecektir. Kaldı ki, biz bu Adanın bugünkü statüsünde bir değişiklik yapılması lüzumuna kani değiliz.⁶²

Türkiye'nin, Kıbrıs konusunda bu şekilde politika izlemesinde 1945 ve 1952 yılları arasında Sovyetler Birliğinin yayılmacı ve baskıcı bir politika izlemesi de büyük rol oynamıştır. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti bu dönemde öncelikli olarak kendi varlığını korumayı ve kendi güvenliğini sağlamayı temel hedef olarak belirlemişti. 1952 ve 1954 döneminde ise Türkiye NATO'ya girmiş ve buradaki itibarını genişletmek ve güçlendirmek temel hedef haline gelmişti. Bu nedenle Yunanistan ile ikili ilişkiler geliştirilmeye çalışılmış ve Balkan İttifakına büyük önem verilmiştir. Türkiye hem Yunanistan hem de İngiltere ile ilişkilerini bozmak istemediğinden dolayı Kıbrıs konusuna bu tarihe kadar mesafeli yaklaşmayı gerekli görmüştür. Yunanistan'ın Ada ile ilgili talepleri ortaya ilk çıktığı zamanlar ise Yunanistan'ı sadece uyarmıştır. Birleşmiş Milletlere konunun Yunanistan tarafından götürülerek BM tarafından konunun görüşülmesinin ertelenmesi üzerine Türkiye bu durumdan memnun olmuştur. Türkiye bu konunun İngiltere ve Yunanistan arasında olduğunu söyleyerek Birleşmiş Milletlerdeki görüşmeler de çekimser oy kullanmıştır. Oylama sonucunda Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Adnan Menderes şunları söylemiştir: *“Bu mesele tamamıyla kapandığı için artık müttfikimiz Yunanistan ile aramızdaki dostluğun gölgelenmemesine dikkat ve itina göstermek zamanı gelmiş bulunuyor”*.⁶³

29 Ağustos 1955 tarihinde Londra'da yapılan “Doğu Akdeniz ve Kıbrıs Hakkında Üçlü Konferans'a taraflar katılmış ve taleplerini birbirlerine iletmışlerdir. Tarafların istekleri farklı olduğundan dolayı bu toplantıdan bir sonuç alınamamıştır. İngiltere, toplantı sonucunda, ortak bir karar alınamayınca Yunanistan'ın isteklerine karşılık Adaya özerklik verilmesini teklif etti. Türkiye bu teklif karşısında Adada var olan statükonun devam etmesini istedi. Mevcut durumda değişiklik yapılacak ise Adanın asıl sahibi olan Türkiye'ye geri verilmesi gerektiği açıkça belirtti. Yunanistan ise Megalo İdea'nın bir parçası olan Enosis'i self-determination yoluyla gerçekleştirerek Adanın kendisine katılmasında ısrar etti. Türkiye ve Yunanistan'ın

⁶² A. Suat Bilge, *Kıbrıs Uyuşmazlığı ve Türkiye- Sovyetler Birliği Münasebetleri, Olaylarla Türk Dış Politikası (1919-1995)*, II. Baskı, Ankara 1996, s.363.

⁶³ Kamuran Gürün, *Dış İlişkiler ve Türk Politikası (1939'dan Günümüze Kadar)*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yay., Ankara 1983, s.386.

farklı tezlerle ortaya çıkması İngiltere'ye hareket serbestliği sağlamış ve iki ülkeyi birbirine karşı denge unsuru olarak kullanmıştır.

İngiltere, 1955 yılının sonlarına doğru Adaya özerklik verileceğini bildirerek bu konuda hazırlıklara başladı. Türkiye'nin hiç beklemediği bu olay ülkede büyük bir heyecan yarattı. Türkiye, ilk önce uzak durduğu taksim düşüncesine, 19 Aralık 1955'ten itibaren sıcak bakmaya başladı. Bu dönemde Başbakan olan Menderes, 28 Aralık 1955'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmada taksim tezini açıklayarak, hükümetin yeni politikasının taksim olduğunu bildirmiştir. Muhalefet lideri olan İsmet İnönü' de bu tezi desteklemiştir. Bu tarihten sonra, Türk kamuoyu taksim tezini benimsemiş, Türk kamuoyunda yerleşmiş olan "Ya Kıbrıs Ya Ölüm" sloganı, yerini "Ya Taksim Ya Ölüm" sloganına bırakmış ve Kıbrıs'a ilişkin yapılan toplantı ve gösteri tek slogan haline gelmiştir.⁶⁴

14 Mart 1956'da da İngiltere Başbakanı Anthony Eden, Avam Kamarası'nda yaptığı konuşmada, Kıbrıs uyuşmazlığının Türkiye'nin rızası olmadan sadece Yunanistan ile çözümlenemeyeceğini ve Kıbrıs'ın Türkiye'nin savunması yönünden stratejik öneminin büyük olduğunu açıkladı.⁶⁵

Böylece Kıbrıs meselesinde Türkiye'nin, İngiltere tarafından haklı görüldüğü açıkça belirtilmiştir. Türkiye, İngiltere'nin Kıbrıs'a özerklik verilmesi fikrini ilk başta kabul etmek istemedi. Daha sonra ise Türkiye adada bulunan Türklerin yaşama ve özgürlüklerinin güvence altına alınması şartıyla İngiltere'nin bu önerisini kabul edebileceğini açıkladı. Böylece 1956 yılına gelindiğinde Türkiye, özerklik düşüncesini kabul etti. Yunanistan ise bu dönemde adadaki Rumları sürekli olarak kışkırtıyor ve adada kargaşa ortamının oluşmasını istiyordu. Bunun üzerine İngiltere, özerklik çalışmalarına hız kazandırmış ve Temmuz 1956'da Lord Radcliffe'i adada anayasa hazırlaması için görevlendirmiştir. Radcliffe'nin yapmış olduğu çalışmalar sonucunda bir anayasa hazırlanmış fakat bu anayasanın uygulanması Kıbrıs'taki iç huzursuzluğun sonlandırılmasına yetmemiştir. Bu anayasaya göre İngiltere'nin Kıbrıs üzerindeki egemenliği sürecek ve buraya atanan vali kesin yetkilere sahip olacaktı. Ayrıca adada

⁶⁴ Melek Fırat, "Yunanistan'la ilişkiler," *Türk Dış Politikası: Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler ve Yorumlar 1980-2001*, I. Cilt, (Ed.) Baskın Oran, İletişim Yay., İstanbul 2001, s. 604.

⁶⁵ Rifat Uçarol, *1878 Kıbrıs Sorunu ve Osmanlı-İngiliz Anlaşması*, 1978, İstanbul, s.749.

Kıbrıslılara bırakılan yerlerde belediye hizmetleri sunmak amacıyla yasama meclisi, yürütme ve yargı organları kurulacaktı. Bununla birlikte adadaki Türkler bir nevi özerk bir yapıya sahip olacaktı.

İngiltere Sömürgeler Bakanı, 19 Aralık 1956 tarihinde Kıbrıs uyuşmazlığının çözüm yolları arasında adanın iki kesim arasında taksim edilmesi konusunun değerlendirilmeye alınması gerektiğini açıkladı. İngiltere'nin adaya özerklik verilmesi fikrinin sadece geçici bir çözüm olduğunu kabul etti. Bu gelişme üzerine Türkiye, Kıbrıs'ın taksim tezini kabul etmiş ve bunu savunmaya başlamıştır. Kısa zamanda bu düşünce Türk kamuoyu tarafından kabul edildi. Yunanistan, Kıbrıs ile ilgili kendi çıkarları doğrultusunda kararlar aldirtmayı başaramayınca tekrar olayı 1957 yılının Şubat ve Aralık aylarında iki defa daha BM'ye götürdü. Yunanistan'ın asıl hesabı, bu sıralarda uluslararası ilişkilerde sömürgeciliğe karşı güçlenmiş olan akımlardan yararlanmak ve tarafsız devletlerin oylarıyla sorunu kendi lehine çözümlenmekti.⁶⁶

Yapılan görüşmeler sonucunda taraflar düşüncelerini bildirdikten sonra sorunun ilgili devletlerarasında çözümlenmesi gerektiği BM tarafından açıklandı. Kıbrıs meselesi uluslararası bir sorun haline gelmesi üzerine NATO'nun önderliğinde değişik zamanlarda taraf devletler görüşmeler yapmış fakat bunlardan bir sonuç çıkmamıştır.

1958 yılına geldiğimizde adadaki tedhişçilik olayları şiddetini artırmış ve adada bir karışıklık ortamı yaratılmıştı. Bunun üzerine Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında gergin bir ortam belirmişti. 1958 yılında komşusu Irak'ta yaşanan darbeyle Bağdat Paktı'nın kan kaybetmesi ve Türk ekonomisinde aynı dönemde yaşanan ciddi krizler Türkiye'yi Kıbrıs konusunda taksim tezi yerine bağımsız Kıbrıs Devleti için Yunanistan'la görüşmeye ve uzlaşmaya iten nedenlerin başında geliyordu.⁶⁷

⁶⁶ Uçarol, a.g.e., s.750.

⁶⁷ Kudret Özersay, *Kıbrıs Sorununu Hukuksal Bir inceleme*, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yay. (ASAM), II. Baskı, Ankara 2002, s.12

İki devlet arasındaki bu durumdan ABD başta olmak üzere NATO üyesi diğer ülkeler de rahatsızlık duymaya başladı. ABD ve NATO ülkelerinin baskısı sonucunda taraflar tekrar görüşmelere başladı.

1.4.1. Zürih Antlaşması (11 Şubat 1959)

Yunanistan, Kıbrıs meselesini sürekli canlı ve gündemde tutmak, kendi haklılığını dile getirmek amacıyla konuyu 1958 yılında tekrar BM'ye götürdü. BM'de yapılan görüşmeler sonucunda sorunun ancak taraflar arasında yapılacak ikili görüşmeler sonucunda çözülebileceği açıklandı. Bu gelişme üzerine Yunanistan, Türkiye ve İngiltere ile görüşmeyi kabul etti.

Bu dönemde NATO toplantısı için Paris'te bulunan Türkiye Dışişleri Bakanı Fatih Rüştü Zorlu ile Yunanistan Dışişleri Bakanı Avaghelos Averoff ile 18 Aralık 1958 yılında görüşmelere başladı. Görüşmelerin sonucunda iki taraf arasında Zürih'te bir toplantı yapılmasına karar verildi.

Türkiye ve Yunanistan Başbakanlarının (Adnan Menderes-Konstantin Karamanlis) ve iki ülke Dışişleri Bakanlarının katılımı ile görüşmeler başladı. Görüşmeler sonucunda adadaki Türk ve Rum toplumlarının haklarının belirlendiği ve mutabakat sağlandığı açıklandı. Yayınlanan ortak bildiride iki devlet arasındaki Kıbrıs uyuşmazlığının Atatürk ve Venizelos'un çizdikleri sıkı işbirliği ve yapıcı dostluk yolunda sokma arzuları karşılıklı belirtilmiş ve ortak anlayış havası içinde Kıbrıs konusunda uzlaşıcı anlaşmaya varıldığı açıklanmıştır.⁶⁸

Karamanlis ve Menderes arasında imzalanan Zürih Antlaşmasına göre şu üç konu üzerinde anlaşma sağlanmıştır.

1. Oluşturulacak devletin temel kuruluş esaslarının yer aldığı "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Temel Yapısı" başlığını taşıyan 27 maddelik belge,

2. Bir yanda Kıbrıs Cumhuriyeti, öte yanda Yunanistan, İngiltere ve Türkiye arasında yapılması tasarlanan Garanti Antlaşması metni,

⁶⁸ Anıl Çeçen, *Kıbrıs Çıkmazı II. Baskı*, 2008, Ankara, s.50.

3. Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan ve Türkiye arasında yapılması tasarlanan İttifak Antlaşması metni.⁶⁹

Türkiye, adaya bağımsızlık verilmesi fikrini böylece kabul etti.

Zürih Antlaşmasından sonra, Türk ve Yunan Dışişleri Bakanları, konuyla ilgili üçüncü devlet olan İngiltere'ye durumu bildirmek ve onun da onayını almak için Londra'ya gittiler.⁷⁰

1.4.2. Londra Antlaşması (19 Şubat 1959)

Türk ve Yunan Dışişleri Bakanları Londra'ya gelerek İngiliz Dışişleri Bakanına Zürich Antlaşması hakkında bilgi verdiler. Daha sonra ise Türk, Yunan ve İngiliz liderlerinin yanında Kıbrıs'ta bulunan Türk ve Rum toplumlarının liderlerinin katılacağı bir konferans düzenlendi. Yapılan görüşmeler sonucunda Zürich Antlaşmasına bağlı kalınarak bağımsız bir Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasına karar verildi. Londra Antlaşması adını alan ve 23 Şubat 1959'da, üç devletin başkentinde açıklanan kararlar, başlıca şu dört konudaki anlaşmaları kapsamaktaydı:⁷¹

1. Kıbrıs üzerindeki İngiltere'nin egemenliğinin Kıbrıs Cumhuriyeti'ne devrine dair Kurulma Antlaşması,

2. Kıbrıs'ın bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü ve anayasa düzenini güvenlik altına alan Garanti Antlaşması,

3. Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında yapılacak Askeri İttifak Antlaşması,

4. Kıbrıs'ta yeni anlaşmalar hazırlanması hususunda üzerinde uyuşulan önlemler.⁷²

⁶⁹ Kudret Özersay, *Kıbrıs Sorunu Hukuksal Bir İnceleme*, 2002, Ankara, s.12.

⁷⁰ A.Suat Bilge, *Güç Komşuluk Türkiye-Sovyetler Birliği ilişkileri 1920-1964*, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., Ankara 1992, s.266.

⁷¹ Uçarol, a.g.e., s.752.

⁷² Bilge, a.g.e. s.394-395.

Taraflar arasında yapılan görüşmeler sonucunda Kıbrıs'ta bağımsız bir Cumhuriyet kurulmasına karar verilmiştir. Londra'da imzalanan Memorandumuna ekli belge ile Kıbrıs Cumhuriyeti'nin temel yapısı şu şekilde belirlenmiştir.

1. Buna göre Kıbrıs Devleti, başkanlık rejimiyle yönetilen bir cumhuriyet olacaktır. Cumhurbaşkanı Rum, Cumhurbaşkanı Yardımcısı ise Türk olacak ve bu kişiler, Rum ve Türk toplumları tarafından ayrı ayrı, beş yıllık bir süre için seçileceklerdir (md 1 ve 4),

2. Resmi dilleri Yunanca ve Türkçe olarak tasarlanan Cumhuriyet'in, tarafsız renk ve biçime sahip bir bayrağı olacaktır. (md. 2 ve 3),

3. Yürütme yetkisi, Cumhurbaşkanı ve Yardımcısına ait olmakla beraber, bunun kullanımında, yedi Rum ve üç Türk'ten oluşacak bir bakanlar konseyi, bu iki yetkiliye yardımcı olacaktır. Cumhurbaşkanı ve Yardımcısı, kendi toplumlarına ait bakanları ayrı ayrı seçeceklerdir. (md.5) Bu on bakanlık arasından dışişleri, savunma veya maliye bakanlıklarından birisi, bir Türk bakana verilecektir. (md.25) Bakanlar Konseyi, kararlarını mutlak çoğunlukla alacak fakat Cumhurbaşkanı ve Yardımcısı, Konsey kararlarına karşı Temsilciler Meclisi kanun ve kararlarına karşı kullandığı koşullar dâhilinde, kesin veto hakkına ve bu kararları geri gönderme hakkına sahip olacaktır. (md.5)

4. Yasama yetkisi Temsilciler Meclisine ait olacaktır. Meclis üyelerinin %70'ini Rum toplumu, %30'unu ise Türk toplumu, ayrı ayrı genel oyla belirleyecektir. Bu üyelerin görev süreleri beş yıl olacaktır. Temsilciler Meclisinin üye sayısı toplumların varacağı anlaşmayla belirlenecektir.(md.6)

5. Kanun ve kararlarını, hazır bulunan üyelerinin basit çoğunluğuyla alacak olan Temsilciler Meclisinin, Yunanistan veya Türkiye'nin birlikte taraf oldukları uluslararası örgütlere ve ittifak paktlarına Cumhuriyet'in katılması durumu dışında kalan dışişleri veya savunma ve güvenlik konularındaki kanun ve kararlarına karşı Cumhurbaşkanı ve Yardımcısı'nın, bireysel veya ortak olarak kesin veto hakkı bulunacaktır .(md.7 ve 8)

6. Her toplumun bir toplum meclisi bulunacaktır. Bu meclisler, ait oldukları toplumun dini, kültürel, eğitim ve öğretime dair konularda ve kişisel statüye ilişkin konularla yetkili olacaktır. (md.10)

7. Kamu hizmeti %70 Rum ve %30 Türk oranında kurulacak ve bu oran, uygulanabilir olduğu ölçüde, kamu hizmetinin her kademesinde gerçekleştirilecektir. (md.11)

8. Cumhuriyet'in %60'ı Rum ve %40'ı Türk olmak üzere 2000 kişilik bir ordusu ve yine aynı sayıda fakat %70 Rum ve %30 Türk oranında, güvenlik kuvvetleri (jandarma ve polis) bulunacaktır. (md.14)

9. Adli teşkilatın en yüksek organı niteliğinde, iki Rum, bir Türk ve bir tarafsız üyeden oluşacak bir yüksek mahkeme kurulacaktır. (md.16)

10. Kıbrıs'ın en büyük beş şehrinde, ayrı Türk belediyeleri kurulacaktır. (md.20)

11. Ülkede tarım reformu olduğu takdirde, buna tabi tutulan arazi, sadece malî istimlâk edilmiş kimselerin üyesi buldukları topluma üye kimselere dağıtılabilecektir. (md.19)

12. Kıbrıs, İngiltere, Yunanistan ve Türkiye arasında, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü ve anayasasını garanti eden bir antlaşma ve Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye arasında bir askeri ittifak Antlaşması yapılacaktır. Bu iki antlaşma anayasa hükmünde olacak ve "anayasal değerde olacaklar" ifadesi "temel madde" olarak anayasaya konulacaktır (md.21). Cumhuriyet'in kısmen veya tamamen, bir başka devletle birleşmesi veya Ada'da ayrılıkçı bağımsızlığın (örneğin Kıbrıs'ın iki bağımsız devlete bölünmesi) yasaklandığı tanınacaktır (md.22). Kıbrıs Cumhuriyeti ayrıca, taraf olduğu tüm antlaşmalar bakımından İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'a "en çok gözetilen ulus" muamelesi yapacaktır (md.23).

13. Kıbrıs Cumhuriyeti Devleti, antlaşmaların imzasından itibaren üç ayı geçmeyecek bir süre içinde kurulacaktır (md. 26). "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Temel

Yapısı” başlığını taşıyan metnin tüm hükümleri, Cumhuriyet Anayasası’nın “Temel Maddeleri” olarak kabul edilecektir (md. 27).⁷³

Diğer yandan; İttifak Anlaşması’na göre, Kıbrıs’ta kurulacak ortak karargâha Türkiye 650 kişilik, Yunanistan 950 kişilik birer kuvvetle katılacaklardı.⁷⁴

Garanti Antlaşması gereğince Adadaki Anayasal düzenin korunması için taraflar hep beraber, bu eğer gerçekleşmezse ise garantör devletler tek başına müdahale etme hakkına sahip olacaktı. Bu anlaşma ile Adadaki Türklerin kültür, din ve özlük işleri Türk Toplum Meclisinin çıkaracağı yasalara göre düzenlenecekti. Türkler, evlerine Türk bayrağı çekebilecekler, ulusal bayramları resmi olarak kutlayabileceklerdi.

Kıbrıs Adasındaki resmi dillerden biri de Türkçe olacaktı. Orduda yüzde kırk oranında, ortak kuvvetlerde ise yüzde otuz oranında Türk görev yapacaktı. Alınan bu kararlarla birlikte Adadaki Türkler, Rumlar ile eşit seviyeye getirilmiştir. Londra Konferansı sonunda imzalanan fakat Lefkoşa Antlaşması ile Garanti Antlaşmasına ilave edilen madde şu şekilde değiştirilmiştir. “Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan ve Türkiye, Kıbrıs Cumhuriyeti’nin kurulması sırasında Birleşik Krallık egemenliği altında bırakılmış olan bölgelerin bütünlüğüne saygı göstermek yükümlülüğünü yüklenirler ve Kıbrıs Cumhuriyeti’nin bugünkü tarihte Lefkoşa’da imzalanmış olan Kıbrıs Cumhuriyeti’nin Kurulmasına Dair Antlaşma uyarınca sağlayacağı hakların Birleşik Krallık tarafından kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını garanti ederler”.⁷⁵

Böylece garantör devletlerin yükümlülüklerini ne şekilde ve hangi koşullarda yerine getireceği açıkça belirtilmiştir. Bununla birlikte Kıbrıs’ın iki farklı garanti edilme durumu ortaya çıkmıştır.

1. Kıbrıs Cumhuriyeti’nin bağımsızlığı, ülke bütünlüğü ve güvenliği ile anayasanın temel maddelerince kurulan düzeni, İngiltere, Türkiye ve Yunanistan tarafından garanti edilmiştir.

⁷³ Özersay, a.g.e., s.15-16-17.

⁷⁴ Uçarol, a.g.e., s.753.

⁷⁵ Özersay, a.g.e., s.21.

2. Kıbrıs Cumhuriyeti, Türkiye ve Yunanistan, İngiltere'nin egemenliğinde kalan bölgelerin bütünlüğüne saygı gösterme yükümünü yüklenerek, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, İngiltere'ye sağladığı hakların bu devletçe kullanılmasını ve yararlanılmasını garanti etmişlerdir.⁷⁶

1.4.3. Lefkoşa Antlaşmaları (15-16 Ağustos 1960)

15 Ağustos'u 16 Ağustos'a bağlayan gece saat 24.00'te Lefkoşa'daki Temsilciler Meclisi binasında imzalanmıştır. Toplam olarak 17 antlaşmadan oluşmaktadır. Üzerinde anlaşmaya varılan antlaşmanın 1. maddesinde belirtildiği biçimde, Kıbrıs Anayasası ve Antlaşmalarına 16 Ağustos'ta yürürlük kazandırıldığından, Kıbrıs Cumhuriyeti bir devlet olarak tarihte doğmuştur. Ve Kıbrıs Cumhuriyeti Devletinin, ötekilere eşit biçimde bir devlet olarak taraf olduğu antlaşmalar Lefkoşa Antlaşmalarıdır.⁷⁷

Lefkoşa Antlaşmaları, bir yandan garanti ve ittifak antlaşmalarını da içeren Londra Konferansı belgelerine son halini kazandırmış diğer yandan da kurucu antlaşma gibi yeni birtakım antlaşmaları içinde barındırmıştır.⁷⁸

Lefkoşa Antlaşmaları kurucu antlaşma olarak açıklanmıştır. Kurucu Antlaşma, Ada'da kurulacak olan Dhikelia ve Akrotiri egemen üs bölgelerinin kapsamını ve buranın sahibi olan İngiltere'nin elde edeceği ek hak, kolaylık ve ayrıcalıkları düzenleyerek, Kıbrıs Cumhuriyeti ülkesinin sınırlarını da çizmiş olmaktadır.⁷⁹

Kurucu antlaşmanın en önemli maddesi, Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve Kıbrıs Cumhuriyeti'ne, Ada'nın birlikte savunulması için danışma ve işbirliği yapma yükümlülüğünün yüklenmesidir. Ayrıca bu antlaşma ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümlerinde öngörülen çerçevede, insan haklarını ve temel hürriyetlerini sağlama yükümlülüğü de getirilmiştir. Kurucu antlaşma ile taraflar arasında ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların ve uyuşmazlıkların önüne geçilmiştir. Buna göre, Ada'daki askeri kuvvetlerin statüsü, hakları ve yükümlülükleri konusunda bir uyuşmazlık ortaya çıkması halinde, başvurulacak ilk yol Üçlü Karargâh ve İngiliz

⁷⁶ Sevin Toluner, *Milletlerarası Hukuk Dersleri*, Beta Yay., İstanbul 1979, s.91.

⁷⁷ Toluner, a.g.e., s.523.

⁷⁸ Özersay, a.g.e., s.42.

⁷⁹ Özersay, a.g.e., s.42.

Askeri yetkililerinin görüşmelerde bulunmasıdır (md.10/a). Bu yolun sonuç vermemesi halinde, dört taraf devletçe seçilecek birer temsilci ve Uluslararası Adalet Divanı (UAD) Başkanı tarafından seçilecek tarafsız bir başkandan oluşan bir mahkeme, sorunu ele alarak çözüme kavuşturacaktır (md.10/b).⁸⁰

1.5. KIBRIS CUMHURİYETİNİN KURULMASI (16 Ağustos 1960)

Londra Anlaşması gereğince alınan kararların uygulanması için Lefkoşa ve Londra’da komisyonlar kuruldu. Bu komisyonların yapmış olduğu çalışmalar bir yıldan fazla sürdü ve taraflar arasındaki görüş ayrılıkları giderilmeye çalışıldı. Görüş farklılıkları Temmuz 1960 yılı başlarında giderildi ve komisyonlar tarafından hazırlanan anayasa taslağı son şeklini aldı. Bu gelişme üzerine İngiltere parlamentosu, 21 Temmuz 1960 tarihinde Kıbrıs’ın cumhuriyet olma kanun tasarısını kabul etti. Kraliçe ise bu kanun tasarısını 29 Temmuz 1960 tarihinde onaylayarak Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının 16 Ağustos 1960 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğini bildirdi. Böylesine bir antlaşma NATO şemsiyesi altında imzalanırken, soğuk savaş döneminin koşulları dikkate alınmış, Sovyetler Birliği’nin baskı politikaları ile Orta Doğu bölgesine girmesine karşı, batılı devletlerin desteği ile NATO şemsiyesi altında Kıbrıs Cumhuriyeti adı altında yeni bir devlet oluşturulmuştur.⁸¹

Kıbrıs Cumhuriyeti’nin, 16 Ağustos 1960 tarihinde kurulmasıyla birlikte, ittifak anlaşması gereğince garantör ülkelere ait olan Türk ve Yunan askeri birlikleri Ada’ya çıktı. Ada’da bulunan İngiliz kuvvetleri ise kendilerine bırakılan üstlere çekildiler.

1.5.1. Kıbrıs Cumhuriyeti’nin Kurulması ile Ortaya Çıkan Sorunlar

Kıbrıs Cumhuriyeti’nin kurulması ile birlikte Rum toplum liderleri tarafından kabul edilen anlaşma şartlarını yerine getirmeme ve Türklere karşı sürekli zorluk çıkartma başladı. Rumlar, daha uygulamanın başında, ayrı Türk Belediyeleri, devlet görevlerine Türklerin yüzde otuz oranında alınmaları, Türk Cumhurbaşkanı

⁸⁰ Özersay, a.g.e., s.43.

⁸¹ Çeçen, a.g.e., s.32

Yardımcısı'nın veto hakkı ve Kıbrıs ordusunun kurulması gibi konularda anlaşmazlıklar çıkardılar.⁸²

Böylece Rumlar, 1960'tan 1963 yılı sonlarına kadar Anayasanın ve ilgili antlaşmaların Türklere hak tanıyan maddelerinin uygulanmasını geciktirmek, ihmal etmek veya hiç uygulamamak gibi hareketlerle, Kıbrıs'taki statüyü kendi lehlerine çevirmeye ve bunu gerçekleştirmeye yarı gizli şekilde çalışmışlardır. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Makarios, hedeflerini gerçekleştiremeyeceğini anlayınca Glafkos Klerides'in de içinde bulunduğu üç kişilik gizli bir ekip oluşturdu. Buna göre; bu ekip bir eylem planı hazırlayacaktı. Yapılan çalışmalar sonucunda gizli ekip tarafından "Akritas Planı" oluşturuldu. Metni, ilk defa 21 Nisan 1966'da Kıbrıs'ta yayınlanan Patris Gazetesi'nde yayınlanarak açığa çıkan bu planın ana hedefi, "Enosis"i gerçekleştirmektir.⁸³

Bu plan ile hükümete karşı bir darbe yapılacak ve bu plana karşı olan tüm muhalifler yok edilecekti. Türkler bu olaylara tepki gösterirse hemen Rumlar tarafından zor kullanılarak susturulacaktı. Bu karışıklık durumunda Rumlar, silah kullanabilecek ve bir bildiri ile birlikte "Enosis" ilan edilecekti. Makarios, 30 Kasım 1963 yılında yaptığı bir açıklama ile Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'ye Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasa'sının 13 maddesinde değişiklik yapılması gerektiğini bildirdi. Makarios'un değişiklik yapılmasını istediği maddeler şunlardır;

1. Cumhurbaşkanı ve Yardımcısı'nın veto hakkının kaldırılması,
2. Cumhurbaşkanı hariçte iken ona Cumhurbaşkanı Yardımcısının vekâlet edebilmesi,
3. Temsilciler Meclisi Başkan ve Yardımcısı, toplumlar tarafından ayrı ayrı değil, Temsilciler Meclisi tarafından bütün milletvekillerinin katılması ile seçilebilmesi,
4. Temsilciler Meclisi Başkanı'na Temsilciler Meclisi Başkan Yardımcısı'nın vekâlet edebilmesi,

⁸² Uçarol, a.g.e., s.755.

⁸³ Uçarol, a.g.e., s.756.

5. Bazı kanunların yapılması için Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nda öngörülen ayrı çoğunluğun istenmesinin kaldırılması,

6. Belediyelerin birleştirilmesi,

7. Adalet mekanizmasının tek elde birleştirilmesi,

8. Polis ve Jandarma teşkilatının birleştirilmesi,

9. Ordunun miktarının Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'na bağlı olarak değil, özel bir kanuna göre tayin edilmesi,

10. Memurların nüfus oranlarına göre toplumlar arasından alınması,

11. Kamu Hizmetleri Komisyonu'nun 10 (7 Rum ve 3 Türk)'dan 5 (4 Rum ve 1 Türk)'e indirilmesi,

12. Kamu Hizmetleri Komisyonu kararlarının basit çoğunlukla alınması,

13. Rum Cemaat Meclisi'nin lağvedilmesinden meydana gelmekteydi.⁸⁴

Makarios, yeni oluşturulacak anayasa ile birlikte Türk toplumunun can, mal ve namus güvenliğini ortadan kaldırıyor. Bu anayasa ile Ada da bulunan Türklerin hakları elinden alınıyor ve Rumlara daha fazla hak verilmesi amaçlanıyordu. Adadaki Türkler azınlık konumuna getiriliyordu. Türkiye Cumhuriyeti, Makarios'un yapmış olduğu kabul edilemez bu öneriyi 6 Aralık 1963'te reddetti. Türkiye ve Kıbrıs Türk liderliğinin anayasa değişiklik teklifini reddetmesiyle birlikte 21 Aralık 1963'te Akritas Planı yürürlüğe girmiş ve bu plan çerçevesinde Türklere yönelik saldırılar başlamıştır. Bu plan ile 24 saat içinde Türkiye adaya müdahale edemeden adadaki Türklerin imhası sağlanacak ve kısa sürede Enosis gerçekleştirilecekti.

1.5.2. 1963-1964 Bunalımı

Kıbrıs Rum liderinin yapmış olduğu yeni anayasa teklifinin Türkiye Cumhuriyeti tarafından reddedilmesi, adadaki Türklere karşı katliam olayların hızlı bir şekilde artmasına neden oldu. Kıbrıslı Rumların Enosis'i gerçekleştirememiş olmaları

⁸⁴ Abdülhaluk Çay, *Kıbrıs'ta Kanlı Noel-1963*, Türk Kültür Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1989, Ankara, s.51-55

özellikle öğrenci Rum gençleri arasında kini artırmış Türklere karşı örgütlenmelerinde etkili olmuştur. Ayrıca Rumlar, bu gelişmeler üzerine Türklere saldırmak için Türk mahallerine yakın Rum evlerinde mevzilenmeye başladı. Resmi polis araçları ise bu evlere silah ve cephane dağılıyordu.

Rum polisinin 21 Aralık 1963 tarihinde Türklere ait bir aracı durdurarak arama yapmak istemesi ve Türklerinde bu aramaya karşı çıkması sonucunda Türklerin üzerine ateş açılarak iki Türk'ün öldürülmesi Türk toplumu tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı. Bu olayın gerçekleşmesi, iki toplum arasında kanlı çarpışmaların başlangıcı oldu. Rumlar, Akritas Planı'na uygun olarak Adanın her yerinde genel saldırıya geçerek birçok Türk'ü öldürdüler.⁸⁵

Adada Türklerin öldürülmesine tepki gösteren Türkiye, garanti anlaşması gereğince İngiltere ve Yunanistan'dan bu saldırıların durdurulmasını istedi. Bunun üzerine üç devlet 24 Aralık 1963 tarihinde Lefkoşa'da görüşmeler yapmış ve bu görüşmelerin sonucunda bir bildiri yayınlamıştır. Rum lideri Makarios, bu bildiriye çok ciddiye almadı. Kumsal bölgesine de 24 Aralık 1963'te saldıran Rumlar, Kıbrıs'taki Türk Alayı'nda doktor olarak görev yapmakta olan Binbaşı Nihat İlhan'ın eşi ile üç çocuğunu vahşice katlettiler.⁸⁶

1963 yılında meydana gelen bu kanlı olayların sorumlusu olarak Yunanlı tarihçi Dimitri Kitsikis, Makarios'u göstermiştir. Kitsikis, Türk ve Rum toplumları arasında güven sağlanamadığından bahsederek, bunun sebebinin de Makarios'un siyasi tavrı olduğunu belirtmiştir.⁸⁷

Saldırıların devam etmesi üzerine Türkiye Adaya tek başına müdahale etme kararı aldı. Bunun üzerine Türk Hava Kuvvetleri, 25 Aralık 1963 tarihinde Kıbrıs üzerinde ihtar uçuşlarına başladı. Kıbrıs'taki Türk Alayı, Kıbrıslı Türkleri korumak üzere garnizondan çıkararak, Lefkoşa'nın Türk kesimine girdi ve savunma mevzilerine yerleşti.⁸⁸

⁸⁵ Kamuran Gürün, *Dış İlişkiler ve Türk Politikası (1939'dan Günümüze Kadar)*, Ankara, 1983, s.386.

⁸⁶ Mehmet Bahadır, *Kıbrıs'ta Katliamlar*, I.Cilt, Rüstem Kitapevi, Lefkoşa 2002, s.230-231

⁸⁷ Mütercimler, a.g.e., s.133.

⁸⁸Uçarol, a.g.e., s.757

Türk devletinin verdiği ulti­matom ve alınan askeri kararlar doğ­rultusunda Grivas ve arkadaşları Adadan ayrılmak zorunda kalmışlar ve böylece gizli Akritas Planının uygulanma denemesi bozulmuştur.⁸⁹

Bu gelişmeler üzerine Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Garanti Antlaşması gereğince Adaya ortak müdahalede bulunmayı kararlaştırdı. Üç devletin askerlerinden oluşan bir “Barış Gücü” oluşturuldu. Adadaki Rum ve Türk toplumları da barış teklifini kabul etti. İki kesim arasında Lefkoşa’yı ikiye ayıran “Yeşil Hat” (tarafsız bölge) üzerinde anlaşma sağlandı. Lefkoşa’nın Türk ve Rum kesimini ayıran ve Rum saldırılarının durdurulduğu yeri gösteren hat, yeşil bir kalemle çizildiği için "Yeşil Hat" adını almıştır.⁹⁰

Adadaki bu gelişmeler üzerine İngiltere’nin teklifi ile 15 Ocak 1964 yılında Türkiye, İngiltere, Yunanistan ve Adadaki iki toplum arasında barış görüşmeleri başladı. Rum toplumunun lideri olan Makarios’un uzlaşmaz tutumları nedeniyle bu görüşmelerden bir sonuç alınamadı. Görüşmeler esnasında 4 Nisan 1964’de Makarios İttifak Antlaşmasını feshettiğini açıklamıştır.⁹¹

Taraflar arasındaki bu sorun BM Güvenlik Konseyi’ne götürüldü. Güvenlik Konseyinde alınan karar gereğince hazırlanan tasarı taraflarca kabul edildi. Güvenlik Konseyi’nin bu kararına göre; ilgili devletler ve toplum uyuşmazlığı daha da şiddetlendirecek hareketlerden kaçınacaklar, Kıbrıs’ta bir barış gücü kurulacak, uyuşmazlığın barışçı yollardan çözümlenmesini sağlamak için bir arabulucu görevlendirilecekti.⁹²

Bu karar üzerine tarafsız devletlerin askerlerinden oluşan ve BM’nin emrinde olan Barış Gücü 27 Mayıs 1964 tarihinde bir İngiliz generalin komutasında göreve başlamıştır.⁹³

Arabulucu olarak ise Finlandiyalı diplomat S.Tuomioja görevlendirildi. Barış Gücü Adaya geldikten sonra da olaylar durmadı şiddetini arttırarak devam etti. Bunun

⁸⁹ Çeçen, a.g.e., s.68.

⁹⁰ www.kibris.gen.tr/Turkce/sorular/index.html/soru040.html 19 Ağustos 2017

⁹¹ Sabahattin İsmail, *Kıbrıs Sorununun Kökleri*, Akdeniz Yay. İstanbul 2000, s.105.

⁹² Sevin Toluner, *Milletlerarası Hukuk Dersleri*, , Beta Yay., İstanbul, 1979, s.55-58.

⁹³ Rifat Uçarol, “Siyasi Tarih (1789-1994)”, Filiz Kitapevi, İstanbul, 1995, s. 754.

üzerine Türkiye Cumhuriyeti 29 Mayıs 1964 tarihinde İngiltere ve Yunanistan'a bir nota vererek adadaki Türklerin zor durumda olduğunu bildirdi. Geline aşamada, Anayasa'nın ve uluslararası antlaşmaların ihlalini önlenmesi mümkün olmayınca Türkiye, 1964 yılının Haziran ayı başında Kıbrıs'a askeri müdahalede bulunmayı kararlaştırdı.⁹⁴ Dönemin Dışişleri Bakanı olan Feridun Cemal Erkin, verdiği bir demeçte, "Eğer Rumlar hareketlerine devam ederlerse, günün birinde Kıbrıs'a gitmemiz mukadderdir..." demiştir.

⁹⁴ Özersay, a.g.e., s.81.

2. YENİ SABAH GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ HABERLER

1954 YILI

11 OCAK 1954

Kıbrıslı Rumların Rüyası

Mareşal Papegos'un Fransa'ya yapacağı ziyaret Kıbrıs Rum Cemaati arasında büyük bir alaka uyandırmış ve Adanın Yunanistan'a ilhakı lehinde yeni bir cereyana sebebiyet vermiştir. Kıbrıs Rum Cemaatine mensup 5 kişilik bir heyet Atina'ya giderek Mareşal Papegos'tan bu meselenin ele alınmasını talep edeceklerdir. Bilindiği gibi Rumlar bundan evvelde bu duruma benzer teşebbüslerde bulunmuşlardır.

16 OCAK 1954

Kıbrıs Papazları Siyasetten Vazgeçmiyorlar

Kıbrıslı Rumlar bugün Enosis plebisitinin üçüncü yıldönümünü tasit etmişlerdir. Kilise makamları tarafından tertip edilen ve plebisit adı verilen bir hareket sırasında bundan üç yıl evvel Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşmesi meselesinde Ada halkının yüzde 99'u Yunanistan ile birleşme lehinde olduklarını ileri sürmüşlerdir. Bugün Adanın her tarafında ayinler yapılmış, Papazlar verdikleri vaazda Yunanistan ile birleşmek istediklerini söylemişlerdir. Lefkoşa'da yapılan büyük ayine Rumların bütün ileri gelenleri katılmış, şehir ve sokaklara Yunan bayrakları çekilmiş, çocuklar Yunan marşları söyleyerek resmigeçit yapmışlardır.

18 OCAK 1954

Kıbrıs'ta Yapılan Büyük Tezahürat

Kıbrıs Müftüsü Mehmet Dana Efendi dün saat 14.30 sıralarında Lefkoşa'ya ulaşmıştır. Doğrudan Ayasofya Camiine giderek dini bir merasim yapan Dana Efendi oradan Miting alanına geçerek kendini bekleyen kalabalıkla buluşmuştur. Kıbrıs Türk Kurumları Başkanı Faiz Kaymak ve Kıbrıs Türk Birliği Başkan yardımcısı ve Halkın Sesi Gazetesinin Başyazarı Fazıl Küçük de mitinge katılmışlardır. Miting alanında konuşma yapan Dana Efendi: “ Bütün Cemaat davalarında canla başla çalışacağım.

Hiçbir zaman cemaatimden ayrılmayacağıma söz veriyorum” demiştir. Müftünün Lefkoşa’ya gelişi top atışıyla kutlanmıştır.

19 OCAK 1954

Kıbrıs Türk Okullarına Müdahale

Müstemleke Hükümetinin yeni almış olduğu bir kararla, İngiliz Maarif Müdürü münasip gördüğü herhangi birisini istediği maaşla öğretmen tayin etme yetkisi vermiştir. Bu Türk efkârında haklı olarak yeni endişelere yol açmıştır. Çünkü Kıbrıs Türk Kültürünü anayurttan ayırmak için, Türk ortaokullarına ve ilkokullarına yabancı ve ehliyetsiz kişileri tayin etmesi, Türkiye’den gönderilen öğretmenlerinde tavsiye edilmesi durumunu ortaya çıkaracaktır. Öğrenim yılı başında Lefkoşa Türk Lisesinin Kolej Kolu talebeleri üç İngiliz öğretmenin ehliyetsizlerini protesto etmiş ve neticede bu eyleme katılan 6 öğrenci okuldan tard edilmişlerdir.

8 ŞUBAT 1954

Kıbrıs Türklük Davasıdır

Kıbrıs-Türk Kültür ve Yardım Cemiyetinin dün sabah Cağaloğlu Öğrenci Lokalinde toplana yıllık kongresinde; Türkiye’deki bütün Cemiyetlerin Kıbrıs – Türk Birliği ismi altında birleştirilmesine kara verilmiş ve bu vazife yeni idare heyetine devredilmiştir. Türkiye’nin farklı illerinde Kıbrıslılara ait cemiyetler mevcuttur.

15 ŞUBAT 1954

Kıbrıs Başpapazı Uykudan Uyanmadı

Atina’ya giden Makarios, havaalanında gazetecilere verdiği Yunan Hükümetine bir ihtarda bulunarak şunları söylemiştir: “ Yunan Hükümeti Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı davasını, Birleşmiş Milletlerin önümüzdeki toplantısına mutlaka götürmelidir. Kıbrıs Rum haklı tarihinin en büyük maddi ve manevi baskısı altındadır. İngilizler Milli Eğitimi ezmişler, şahsi hürriyeti kaldırmışlar ve Kıbrıs halkının milli mukavemet kudreti ile milli karakterini mahvetmeye kalkışmışlardır. Bu ızdıraplarımız Kıbrıs’ın bir an evvel Yunanistan’a bağlanmasıyla giderilebilir” demiştir.

17 ŞUBAT 1954

Yunanlılarda Kıbrıslı Papaza Yüz Vermiyorlar

Kıbrıs meselesini Birleşmiş Milletlere sevk etmek için Yunanistan'a giden Makarios'un hususi muhabirimize verdiği demeçte şunları belirtmiştir: "Eğer İngiltere ve Yunanistan arasında anlaşma olmazsa Papagos, Kıbrıs meselesini Birleşmiş Milletlere sevk edecektir. Yunanistan'ın meseleyi Birleşmiş Milletlere sevk edeceğine eminim. Türkiye'nin Kıbrıs'ı isteyen bir siyaset gütmemediğini, dolayısıyla Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesiyle Türkiye ve Yunanistan'ın arasının bozulmayacağı kanısındayım" demiştir. Diğer taraftan Makarios'un gerek Başvekil Papagos gerekse Hariciye Vekili Stefanopulos'la yaptığı görüşmelerin mühim netice vermeyeceği ifade ediliyor. Makarios'a Türk- Yunan dostluğunu baltalayıcı nazarla bakılmaktadır.

18 ŞUBAT 1954

Kıbrıs Türklerinin Dünkü Mitingi

Evkaf meselesini halletmek için Beliş Paşa sinemasında yapılan toplantıda ilk konuşmayı Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Faiz Kaymak yapmıştır. Konuşmasında; Müstemleke Hükümetini protesto etmiş, evkaf işlerinin haledilmemesiyle Türk Cemaatine büyük bir darbe vurulduğunu belirtmiş ve gasp edilen Türklerin hakkını canları pahasına korumaya azmettiklerini söylemiştir. Daha sonra söz alan Fazıl Küçük; milyonluk mallarının mahalli idarece mahvedildiğine, bu esareti asla kabul etmeyeceklerini, Türk mallarının kayıtsız şartsız kendi evkaflarına terk edilmesi gerektiğini, Müstemleke Hükümetinin Türk Cemaatini parçalamakta olduğunu söylemiştir. Verilen malumata göre, Kıbrıs'ta Rumlara tanınan kendi mallarını kendileri idare etme hakkını Türkler de istemektedir.

20 ŞUBAT 1954

Kıbrıs Müftüsü M. Dana Efendini Demeci

Hususi muhabirimize demeç veren Kıbrıs Müftüsü Dana Efendi, özetle şunları söylemiştir: " Biz Kıbrıs Türkleri mukadderatımızı anavatanın ve Anavatandaki kardeşlerimizin mukadderatına bağlı görmekteyiz. 75 yıldır yabancı kültür tesiri altında olsak da milli hüviyetimizi muhafaza etmişizdir. Anavatandan gördüğümüz yardımlar

neticesinde dışarıdan gelen yıkıcı tesirlere karşı koymaktayız. Adada dini durumumuz maalesef iyi durumda değildir. Umarım ki Anavatan içtimai durumumuzun manevi cephesini kuvvetlendirme yolundaki çalışmalarımızı destekleyecektir. Evkaf meselesi, dini durumun ıslahı ile sıkı surette ilgilidir. Evkaf müessesesinin idaresini millileştirme ve cemaatimizin idaresini bu müesseseye hâkim kılma davamız haklı bir davadır. Britanya devletinin bu memleketteki Türk Cemaatin, Kıbrıs'taki diğer cemaatten farklı muameleye tabi tutma şeklindeki idaresine son vereceğini ümit ederiz. Makarios'un bir din adamı olarak siyasi işlere bu kadar karışmasını uygun bulmuyorum. Makarios kanaatimce cemaatini yanlış yollara sevk etmektedir. Ayrıca Dana Efendi ezanın Türkçe okunması Adada büyük bir sevinç yaratmış, Yeşil Ada Türkleri şanlı Türk bayrağını bu direkte sallanmasını istiyor.”

21 ŞUBAT 1954

Atina Kıbrıs Davasından Elini Çekmek İstemiyor

Yunan Hariciye Vekili Stefanolos'un hususi muhabirimize verdiği beyanatta şunları belirtmiştir: “ Büyük fedakârlıklarla gerçekleştirilmiş olan Türk- Yunan dostluğunun hiçbir zaman Kıbrıs meselesinden zarar görmeyeceğine kanaatimiz vardır. Kıbrıs'taki Türk azınlık için mutlaka bir hal çaresi düşünülecektir. Bu hal çaresini Atatürk ve Venizelos'un beyan ettiği çizgide arıyoruz. Yunan Hükümeti olarak, Kıbrıs meselesi Yunanlıların kalp ve ruhlarına hâkim olursa meseleyi hükümet olarak bugünün çerçevesi dâhilinde cesaretle karşılayacağız. Makarios konusunda ise, Kıbrıs'taki Yunan halkı tarafından seçilmiş ve kaderlerini ona emanet etmişlerdir.

22 ŞUBAT 1954

Kıbrıs'ta Türk Memurlara Yapılan Haksız Muamele

Lefkoşa'da mahalli hükümet dairelerinde çalışmakta olan bütün Türk memurlar, yapılan haksız muameleleri protesto maksadıyla Lefkoşa Hükümet Memurları Kulübünden toplu olarak istifa etmişlerdir. Türk memurları bu karara sevk eden sebebin, son günlerde yapılan senelik kongrede Rum memurları tarafından müteassihane propagandalar yüzünden hiçbir Türk memurun idari komitelere seçtirilmemesi olduğu bildirilmektedir. Evvelki seçimlerde her üçü komiteye birer Türk seçilirken bu yıl kimse seçilmemiştir.

1 MART 1954

Kıbrıs Türklerini Sevindiren Demeç

Lortlar kamarasında yapılan bir toplantıda İngiliz Müstemleke Bakan Yardımcısı merkezi hükümetin görüşünü şöyle dile getirmiştir: “ Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı için Yunan Hükümetiyle katiyen müzakerelere girilmeyecektir. Şayet Kıbrıs’ın statüsünde bir değişiklik olacaksa, Adanın eski sahibi müttefikimiz Türkiye’nin mutlaka fikri alınacaktır.” Ayrıca Türkiye Milli Gençlik Komitesi 5 Mart 1954 günü Beyazıt’ta Kıbrıs’a bağlılık gösterisi tertip edeceklerdir.

5 MART 1954

Yunanistan’ın Kıbrıs’a Dair Emelleri

Yunan Dışişleri Bakanlığını bir sözcüsünün dün yaptığı açıklamada, Yunan Hükümetinin Kıbrıs’ın Yunanistan’a İlhakı için İngiltere ile yapılacak ikili görüşmelerde Atina’yı memnun edecek bir antlaşmaya varılmadığı takdirde meselenin Birleşmiş Milletler teşkilatına aksettireceğini bildirmiştir. İngiltere ile yapılacak olan ikili görüşmelerin Atina’nın istediği şekilde sonuçlanmayacağı şimdiden anlaşılmaktadır. Bu sebeple de Yunan Hükümetinin Kıbrıs’ın ilhakı meselesini BM’ye götüreceği durumu ortaya çıkmaktadır. Makarios daha önce Yunanistan’a gitmiş resmi çevreleri Kıbrıs konusunu Birleşmiş Milletlere aksettirmeleri konusunda ikna etmeye çalışmıştı.

6 MART 1954

Yavru Vatan Ana Vatanın Hür Ağuşunu Özlüyor

Türkiye Milli Gençlik Komitesi’nin Eminönü lokalinde tertip ettiği toplantıda heyecanlı konuşmalara sahne olmuştur. 25 Milyon Türkün, Kıbrıs davası uğrunda müttehit bulunduğunu bilhassa ifade eden hatipler salonu dolduran yüzlerce genç tarafından dakikalarca alkışlanmıştır. Çok sayıda ünlü konuşmacının katıldığı toplantıda duygusal anlar olmuştur. Kıbrıs Türk Derneği Başkanı Derviş Manizade uzun bir konuşma yapmış, özetle şöyle söylemiştir: “ İngilizler Adadan çekileceklerse bir gün Adayı Yunanlılara bırakmaları hata olur. Çünkü Ada coğrafi olarak Türkiye’ye daha yakındır ve Yunanlıların Adada fetih hakları yoktur. Burada komşularımıza

düşen Kıbrıs'taki Rumları desteklemek yerine onların tahrik edici hareketlerini durdurmaktadır. Türk- Yunan dostluğunun yaşamasını istiyorlarsa bu mikrop yuvası kurutulmalıdır ve Yunanlılar artık bu emellerinden vazgeçmelidirler.” Ayrıca Kıbrıs'tan gelen bir mesajda, yavru vatan ana vatanın hür aguşunu özlüyor, yazmaktaydı.

27 MART 1954

Makarios Cüreti Arttırdı

Makarios yönetimindeki Kilisenin yöneticilerinden biri dün yaptığı konuşmada Türk – Yunan dostluğu ile ilgili şunları söylemiştir: “ Yunanistan büyük Venizelos zamanından beri dış siyasetinin en önemli cephesi olarak bu dostluğu görmüş fakat Türk Hükümeti senelerden beri bu samimi hislerimizi baltalamakta bulunmuştur. İkinci dünya harbinde, Türk Hariciyesi İtalya'nın Yunanistan'a saldırmasına göz yumduğu gibi, takip ettiği kötü politika yüzünden Almanların tecavüzünü de açıkça teşvik etmiştir.”

29 MART 1954

20 Bin Türk Lefkoşa'da Muazzam Bir Miting Yaptı

Lefkoşa'da binlerce Türk bir araya gelerek miting hazırladı. Mitingde ilk sözü alan Müftü Dana Efendi: “ Hükümetin Evkaf Dairesini hükümet müessesesi sayması bizim evkaf üzerindeki hakkımızı asla bertaraf edemez. Hükümet evkaf işlerimize karışmakla dini işlerimize karışıyor. Evkaf hakkı tanınmadıkça mezhep hürriyetinin mevcudiyetini iddia edemezler. Evkaf işlerine karışmakla İnsan Hakları Beyannamesine karışı davranmaktadırlar” demiştir. Faiz Kaymak ise: “ En tabii hakkımız tanımayan hükümeti protesto ederiz. Eğer hükümet Türk Cemaatinin burada yükselmesini isteseydi Türk işletici komisyonu raporunu kabul ederdi. Kıbrıs Türkleri hakkında iyi beslemediklerini düşünmekteyiz” demiştir.

3 NİSAN 1954

Kıbrıs Valisinin Gazetemize Verdiği Demeç

Kıbrıs Valisi, 1878 yılında Kıbrıs Türkiye tarafından İngiliz işgaline verilirken iki hükümet arasında bir anlaşma yapıldığını ileri sürmekte ve bu anlaşmaya muhalif

hareket olduğu için Evkaf idaresinin Türk Cemaatine verilmeyeceğini iddia etmektedir. Kıbrıs Milli Türk Birliği idari heyetinden bir zat Valinin Bu beyanatına Şu cevabı vermiştir. “ Valinin bu beyanatı 1878 yılında akdedilen, fakat birinci dünya harbi başlangıcın da Adayı ilhak etmekle İngilizlerin tek taraflı olarak bozdukları bir icar mukavelesinin hala yürürlükte olduğunu ispat etmektedir. Adayı İngilizlerin işgalinde bulunduran sebepler bugün mevcut olmadığına göre, Kıbrıs’ın tekrar eski sahibi Türkiye’ye iade edilmelidir. Sahiplik iddiası ile kira bedeli ile ödenmeyen bir mülkü zorla ve fuzuli işgal edenler kanunların her zaman yakalarına yapıştıkları gasıplardır. Hukuk ve tarih önünde gasıp durumdan kurtulmak isteyenler emaneti, hem de af dileyerek hemen asıl sahibine teslim etmelidir.”

7 NİSAN 1954

Kıbrıs İçin İngiliz Yunan Pazarlığı

İngiliz Dışışleri Vekili bugün Yunanistan Londra Büyükelçisini kabul etmiştir. İkili arasındaki mülakat hakkında verilen bilgiye göre, Yunan elçisi Kıbrıs Meselesini İngiltere ile Yunanistan arasında dostça halledilmesi için bazı tertiplerde bulunmuşlardır. İddia edildiğine göre meselenin BM’ye gitmesi iki ülke arasındaki dostane ilişkiye zarar vereceği, ikili görüşmenin daha uygun olacağı Yunan Büyükelçi tarafından İngiliz Dışışleri Vekiline izah edilmiştir.

Kıbrıs’ta Ortodoks Kilisesinin Faaliyetleri

Kıbrıs Ortodoks Kilisesi, Kıbrıs Adasının bütün Şehir ve köylerinden gelecek temsilcilerle bir Kıbrıs Meclisi kurulmasını kararlaştırılmıştır. Bu meclis halk ile ruhani konsey arasında teması temin gayesiyle kurulacaktır.

8 NİSAN 1954

Kıbrıs’a Muhtariyet Verilmesi Adadaki Türklerin Aleyhindedir

Eylül ayında Kıbrıs Meselesini BM’ye sunma kararı alan Rumları engellemek için İngilizler türlü tedbirler düşünmektedirler. Bunlardan biride Kıbrıs’a muhtariyet olacaktır. Kıbrıs Türk Birliği sözcüsü Kıbrıs haberler ajansı muhabirine verdiği demeçte: “ İngilizler sırf Rumları memnun etmek için 76 seneden beri Türklere baskı yapmışlar, cemaat haklarını elimizden almışlar ve bizi daimi bir hicret havası içinde

yaşatmışlardır. Muhtariyet ise yarıdan fazlası komünist olan Rumları daha da azdıracaktır. Onun için Kıbrıs Türkleri bugünkü İngiliz idaresini ve Rumların eline verilecek olan muhtariyeti kabul edemezler. Muhtariyet verilmesi Adadaki Türklerin aleyhinedir. Tün bu durumlar karşısında Adadaki Türklerin umudu Türkiye İdaresidir” demiştir.

15 NİSAN 1954

Kıbrıs ve Batı Trakya Türklerinin Davaları

Türkiye Milli Talebe federasyonu kurulunun şehrimizdeki toplantısı dün sona ermiştir. Komisyon faaliyetleri esnasında Kıbrıs Komisyonu statüsünde değişiklikler yapılmış ve bilhassa Kıbrıs'ta tertip edilen gezilerin kültürel faaliyetlerle şümullendirilmesi kararlaştırılmıştır. Bundan böyle Kıbrıs'a gidecek gruplar ve memleketimize gelecek gruplara Kıbrıs ve Türkiye mevzuunu işlemeleri temin edilecektir.

22 NİSAN 1954

Kıbrıs'ta İngilizlerin Rum Taraftarlığı

Müstemleke İdaresi Rumlara imtiyaz ve tavizler vererek yatıştırma siyasetine devam etmektedirler. Geçenlerde şimdiye kadar İngilizlerin işgal ettiği komiserliklerden “Kaymakamlık” biri müstemleke tarihinde ilk defa olarak bir Rum'a tevcih edilmiştir.

29 NİSAN 1954

Yunanistan Kıbrıs İçin Kapı Kapı Dolaşıyor

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını sağlamak amacıyla BM'ye getirmeden evvel Yunanistan Birleşik Amerika'nın tavassutunu talep ettiğini bugün resmen açıklamıştır. Yunan dışişleri bugün Kıbrıs Adası meselesi hakkında verdiği bir beyanatta bunu resmen bildirmiştir.

İngiliz - Yunan Gizli Müzakereler

Kıbrıs'a muhtariyet verilmesi hususunda İngiliz – Yunan Hükümeti arasında gizli müzakerelerin cereyan ettiği anlaşılmaktadır. Yunanlıların muhtariyeti kabul

etmekle beraber üç beş sene sonra yapılacak bir plebisitle ada halkının kendi mukadderatını yine kendisinin karar vermesini ısrarla istemektedirler. İngilizler bu teklifi kabule etmekle beraber sürenin on – on beş yıl olmasını ileri sürmüşlerdir.

8 MAYIS 1954

Stefanopulos Atina'ya Eli Boş Döndü

Cenevre Konferansında asıl vazifesini ikinci plana atarak, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak ettirmek talebiyle birçok ülkeye başvuran Yunan Hariciye Vekili Stefanopulos ülkesine eli boş döndü. Diğer taraftan komünist parti taraftarı gazeteler, Papagos'u milli davaya ihanet etmekle, Makarios'u faşist emperyalistlerin aleti olan Yunan Hükümetine kanmakla suçlamış, ilhakı desteklemediği için Amerika'yı da insanlığın bir numaralı düşmanı olarak tavsif etmektedirler.

9 MAYIS 1954

Kıbrıs Müftüsü M. Dana Yakında Türkiye'ye Gelecek

Kıbrıs Müftüsü Dana Efendi oğlu Mehmet Ali Dana dün, “ Kıbrıs'ın Türkiye'ye ilhakı işini Türk Hükümeti ve milletine bırakmış bulunuyoruz” demiştir. Kıbrıs meselesi hakkında sualleri cevaplandırarak sözlerine şöyle devam etmiştir: “ Kıbrıs'taki Türk halkı vakıflarının kontrolü hükümetten alınarak serbest bırakılmalıdır. Ada Türklerinin kalkınması için, Türk bankalarının Kıbrıs'ta şube açmaları lazımdır. Milli Kültürümüzün muhafazası içinde mektepler üzerindeki müstemleke hükümetinin kontrolü kaldırılmalıdır. Kıbrıslı Türkler Adadaki Atatürk Meydanına bir Atatürk heykeli dikmek istemektedirler. Ayrıca Dana Efendi önümüzdeki hafta Türkiye'ye gelecektir.”

Makarios'cular Kıbrıs'a Muhtariyet Verilmesi Taraftarı Değiller

Ertesi gün bazı şartlarla muhtariyetin kabul edilmesi gerektiğini yazan Elefteria gazetesi Makarios'cuların saldırısına uğramış, gazete neşrettiği bazı makaleleri değiştirerek zorunda kalmıştır. Gazete, ilhak sadece ilhak parolasını tekrarlamıştır.

15 MAYIS 1954

Yunanistan Kıbrıs'tan Vazgeçmiyor

Yunan Hariciye Vekili Stefanopulos, Kıbrıs Meselesini BM'ye aksettirmek kararında ısrar ettiğini söylemiştir. Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakının bütün Yunan Milletini ve bütün siyasi partileri birleştireceğini söylemiş ve bu durum mebuslar tarafından coşku ile karşılanmıştır. Ayrıca Ada konusunda İngiltere ile bir anlaşmaya varma ihtimallerinin düşük olduğunu da belirtmiştir.

24 MAYIS 1954

Kıbrıs'taki Türklerin Dert ve Temennileri Anlatıldı

Kıbrıs Türk Heyeti Başkanı Faiz Kaymak dün gazetecilere izahat vererek Adadaki 100 bin Türk'ün sorunlarını anlattı. Kıbrıs'ta 1878 yılından şimdiye kadar yaşanan olayları kısaca anlatan Kaymak daha sonra Türklerin sorunlarına değinmiştir. Sorunların bazılarının halledildiğini belirten Kaymak, bunları beş temel başlık altında toplamıştır: “

- 1- Evkaf idaresinin Türk Cemaatine terki
- 2- Müftülüğün ihyası
- 3- Medeni kanunun kabulü
- 4- Aile mahkemelerinin kurulması
- 5- Maarif işlerinin Türk Cemaatine terki

Bu davalardan 3 ile 4'üncü maddeler mahalli hükümetçe kabul edilmiş ve bu haklar tam olarak verilmiştir. Dana Efendi'nin müftülüğe getirilmesi ile müftülüğün ihyası da Türkler lehine çözülmüştür. Ama burada şimdi en önemli sorun Evkaf ve Maarif işleri sorunudur. Biz Ada Türklerinin yegâne ümit ve teselli kaynağımız büyük milletimizdir. Kıbrıs'tan sonsuz sevgi selamlarını getirdiğimiz yüz bin Türk'ün ümitlerini Ankara'ya bağlamıştır.”

27 MAYIS 1954

Kıbrıs Davası ve Yunanistan

Stazburg'da Avrupa Hariciye Vekilleri Konseyi müzakereleri esnasında iki Yunan delege Kıbrıs davasını ortaya atmışlardır. Delegelere göre Kıbrıs Adasının ekseriyeti Yunanistan ile birleşmek arzusunda olup, İngiltere'nin Adayı Yunanistan'a vermesini istemektedirler. Bu konuşma üzerine söz alan Türk delegeleri; Türkiye'nin

de Kıbrıs Davası ile ilgili olduğunu ve bu meselenin diplomatlar arasında görüşülmesi icap ettiğini söylemiştir. Böyle bir davanın ufak tefek politikacıların halledebileceği bir mesele olmadığını, Avrupa Konseyinin vazifesinin bu olmadığını dile getirmişlerdir. İngiliz diplomatlara göre de Kıbrıs Meselesinin önemli bir mesele olduğunu ve bunun burada görüşülmesinin yersiz olduğunu söylemişlerdir.

1 HAZİRAN 1954

Kıbrıs İçin Yeni Bir Anayasa

Lord Wintwr tarafından Kıbrıs'ta mevcut anayasa yerine baksa bir tasarı hazırlanması teklif edilmiştir. Yeni tasarının Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşmesi meselesini Birleşmiş Milletler Genel kurulunun gelecek toplantısında ortaya atmadan önce, Londra ve Lefkoşa'da yayınlanması beklenmektedir.

Papagos Kıbrıs Davasını BM'ye Götüreceğini Yeniden Teyit Etti

Yunan Başvekili Amerikan gazetesi National Herald gazetesine verdiği röportajda Kıbrıs mevzuuna temas etmiştir, şunları söylemiştir: “ Ada halkının Yunanistan'la birleşmesi arzusunu Büyük Britanya'nın mütemadiyen haksız yere reddetmesi dolayısıyla İngiliz – Yunan ilişkilerinin münasebetlerinin ihlal edilmiş olduğunu.”

5 HAZİRAN 1954

Kıbrıs Meselesi

Yunan Gazetecilerin verdikleri bir habere göre Palermo'da toplanan Akdeniz Kongresinde Yunanlı ve Mısırlı delegeler el ele vermişler ve Kıbrıs'ı yalnız Rumların temsil edebilecekleri bir karar suretini kongreye kabul ettirmişlerdir. Le Masager gazetesi aynen şöyle demiştir: “ Türk Heyeti olduğu yerde sükûnetini muhafaza ederek durmuş ve şikâyetle bulunmamıştır. Akdeniz Kongresine katılan tüm devletler Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi lazım geldiğini desteklemiştir. Türkiye'nin gönderdiği delegelerin bu oylama yapılırken susmaları da manidardır.”

13 HAZİRAN 1954

Kıbrıs Davası Birleşmiş Milletlere Götürülemez

Bir Yunan Gazetesinin, Başvekil Adnan Menderes'in, Yunanlılar Kıbrıs Meselesini BM'ye taşırlarsa Türkiye hiçbir teşebbüste bulunmayacaktır, iddiası üzerine Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı Dr. Derviş Manizade arkadaşımıza şunları söylemiştir: “ Bir Kıbrıs Türkü olarak bu haberin aslı olmadığı kanaatindeyim. Türkiye'nin emniyeti ve Türklüğün geleceği için çok önemli olan Kıbrıs Meselesinde bu şekilde düşünmesini imkânsız olarak görüyorum. Gaye Türkiye ile Yunanistan'ın arasını açmak, İngiltere ile Yunanistan arasında bir anlaşmazlık konusu yaratmak ve böylece Birleşmiş Milletler siperinde gedikler yaratmaktır. Yaratılan bu suni durum Türkiye tarafından sükûnetle karşılanırken Yunanistan yok yere bir mesele ortaya çıkarmaya çalışmaktadır.” Derneğin ikin başkanı Nevzat Karagil ise şunları söylemiştir: “ Her ne kadar Yunan Hükümeti Kıbrıs Meselesini BM'ye götüreceğini beyan ediyor olsa da bunda muvaffak olacağını zannetmiyorum. Kıbrıs Meselesi bir iç meseledir, dışarıda ne NATO üyeleri ne Amerika nede İngiltere'nin Yunanlıları destekleyeceğini zannetmiyorum. Bundan mütevellit bu meselenin BM'ye görülmesi anlamsızdır.”

11 TEMMUZ 1954

Kıbrıs'taki Türk Okullarına Tayin Edilecek Öğretmenler

Müstemleke kontrolünü kabul etmeyerek Türkiye Maarif Vekâleti programlarına uygun tedrisat yapan okulların süresi dolan Türkiyeli öğretmenlerinin yerine Maarif Vekâleti tarafından seçim ve tayinler yapılacaktır. Tarih, coğrafya, edebiyat, müzik, beden eğitimi ve ev idaresi branşlarından birer tane seçilerek tayin edilecektir.

21 TEMMUZ 1954

İngiliz Hükümetinin Görüşü: (Kıbrıs Meselesi Birleşmiş Milletler Götürülemez)

Yunanistan Hükümetinin, Kıbrıs'ın istikbali meselesini Birleşmiş Milletler Kuruluna havale niyetinde olduğunu açıkladığına dair dün Avam Kamarasında sorulan bu soruyu cevaplandıran Hariciye Vekâleti Parker şöyle demiştir: “Birleşmiş Milletler Anayasasının 27. Maddesi tahtinde üye bir hükümetin tamamıyla dâhili yetkisi

şumulüne düşen bir meseleyi Birleşmiş Milletlerin müzakere salahiyeti yoktur. İngiliz Hükümetinin görüşü Kıbrıs'ın statüsünün de bunun şumulüne girdiği merkezindedir.”

23 TEMMUZ 1954

Kıbrıs'ı Yunanistan'a Vermek İsteyen İngiliz Mebuslar

İngiliz Hariciye Müsteşarı Jonh Parker, Kıbrıs'ın tarih boyunca Yunanistan'a ait olduğunu, Ada Türklerine söz hakkı tanınmayacağını, söylüyor. Gazetecilerle bir araya gelip ve gazetecilere beyanat veren Hariciye Müsteşarı kendisine yöneltilen bir soruya cevaben: “Ada tarih boyunca Rumların hâkimiyetinde olmuştur. Adada çoğunluk olan Rumların söz söyleme hakkına sahip olduğunu, Türklere bu konuda söz hakkı verilmeyeceğini” demiştir.

25 TEMMUZ 1954

Yunan Hükümeti Kıbrıs İçin Birleşmiş Milletlere Müracaat Ediyor

Avam Kamarasında Kıbrıs meselesi hakkında yapılan tartışmalar, Yunanistan'da Kıbrıs meselesini yeniden günün başlıca mevzusu haline getirmiştir. İngiltere aleyhine ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı lehine yapılan neşriyatlar Yunanistan'da gergin bir havanın oluşmasına neden olmuştur. Bu arada gazeteler Yunanistan'ın her tarafında hazırlanan mitinglere yer vermiştir. Gazeteler aynı zamanda Yunan Hükümetinin Birleşmiş Milletler Teşkilatına müracaata katıyetle karar verdiğini ayrıca belirtmektedir.

27 TEMMUZ 1954

Kıbrıs'a Muhtariyet İdaresi Veriliyor

Ada halkının kendi kendini idare edecek bir teşkilata sahip olması yolunda yakında mühim kararlar verilecek. Avam Kamarası'nda Kıbrıs'ta yapılacak idari değişiklik ile ilgili konuşan Müstemlekeler Bakanı şunları söylemiştir: “ İngiltere Hükümeti Kıbrıs'ın kendi tarafından idare edilecek bir teşkilata sahip olması yolunda yakında mühim kararlar verecektir. Bu münasebetle hazırlanmakta olan yeni bir anayasa Kıbrıs'ın meşruti bir hükümete kavuşmasına imkân hazırlamış olacaktır. Fakat İngiltere Kıbrıs üzerindeki şimdiki hâkimiyetinden katıyen vazgeçme niyetinde

değildir. Bu konuda Türkiye ve Yunanistan'ın da hassasiyetler göz önünde bulundurulacaktır.”

30 TEMMUZ 1954

Kıbrıs'ta Rum ve İngilizler, Türk Mitingini Önlemeye Çalışıyorlar

Kıbrıslı Türkler Pazar günü Ayasofya camiinde büyük bir miting tertip etmişlerdir. Türkler haklarının çiğnenmesini protesto için hazırladıkları bu mitingi, bir taraftan Rumların diğer taraftan İngilizlerin dağıtmak için hazırlık yaptıklarını açıklamıştır. Kıbrıs Rum basınının Adadaki Türkler aleyhine açtığı kampanya endişe ile takip edilmektedir. Ayrıca Türk çevreleri, İngilizlerin hazırlayacağı yeni muhtariyet Anayasasının 100.000 Türk'ü Rum idaresi altına sokacağına yol açacağını dile getirmektedirler.

Kıbrıs'a 15.000 İngiliz Askeri Sevk Ediliyor

Süveyş hakkında İngiltere ve Mısır arasındaki anlaşmanın imzalanmasından sonra, İngiltere oradaki askerlerini bir an evvel geri çekmek üzere tedbirler almış bulunmaktadır. Mısır'daki 15.000 İngiliz askerinin Kıbrıs'a sevk edilecektir. Kıbrıs'ta birçok kışla bu sebeple kurulmuştur.

1 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs Türklerinin Protesto Mitingi

İngilizlerin Rumlara vermeği teklif ettiği muhtariyet Lefkoşa'daki mitingde protesto edildi. Tarihi Ayasofya Camiinde tertip edilen bu mitinge Lefkoşa Türklerinden başka Adanın her tarafından gelem kişiler katılmıştır. Mitingde konuşma yapan hatipler şunları söylemiştir: “ İngilizler ilhak sevdasından vazgeçirmek emeliyle, Rumların ilhaktan daha büyük maddi ve manevi haklar tanıyan bir idare tarzı teklif etmektedirler. Bu muhtariyetin tatbik edildiği gün ikinci bir Girit hadisesi meydana gelecektir. Bugün Kıbrıs Türkleri cemaat hak ve menfaatlerini korumak savaşına girişmiş bulunmaktadır. Bu savaş ancak yavru vatanın anavatana bağlanmasıyla son bulacaktır.”

3 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs'ta İsyana Karşı Tedbirler

Adanın istikbali hakkında neşriyat, grevler ve toplantılar yasak edildi. Yasağa riayet etmeyenler 3 sene hapse mahkûm edileceklerdir. Kıbrıs Baş müstemlekesi bugün bir basın toplantısı düzenlemiştir. Toplantıda Kıbrıs Adasında neşriyat yapan gazeteler ile ilgili açıklama yapan Baş müstemleke, gazetelerin bundan böyle daha dikkatli davranmaları gerektiğini halkı galeyana getirecek hiçbir yazı yazmamaları, halkın ise böyle bir olaya kalkışmamasını söylemiş, aksi halde bu davranışlarda bulunanların cezalandırılacağını ve hapse mahkûm edileceğini beyan etmiştir.

5 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs Meselesinde B. Amerika'nın Kararı Yunanistan'ı Kızdırdı

Yunan gazetelerine göre, Birleşik Amerika Hükümeti, Kıbrıs Meselesini Yunanistan BM'ye götürdüğü zaman Atina'yı desteklemeyeceğini resmen bildirmiştir. Yunan gazeteleri Amerika Hükümetinin bu kararını şiddetle tenkit etmiş ve bazı gazeteler mücadeleye devam edeceklerini yazmışlardır.

Birleşmiş Milletlere Yapılan Yeni Bir Yunan Müracaatı

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı gayesini güden Yunan Birliği Komisyonu, BM teşkilatı genel sekreterine Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için bir telgraf göndermiştir.

Habeş İmparatoru Kıbrıs'ı Yunanistan'a Veriyor

Yunan gazeteleri, Yunanistan'ı ziyaret eden Habeşistan İmparatorundan Kıbrıs'ın Yunanistan'a bırakılmasına dair Yunan teklifinin desteklenmişini istemişlerdir. Habeş İmparatorunun da bu teklifi kabul ettiği ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi lazım geldiğini belirttiğini yazmışlardır.

7 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs'taki Rumların İsyana Etmesi Muhtemel

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı güden Yunan teşekkülleri Adanın birçok yerinde dağıttıkları beyannameler ile Rum halkına tevsi etmişlerdir. Kıbrıs'taki Yunanlıları isyana davet eden bu beyannameler bütün Adada son derece gergin bir hava

oluşmasına neden olmuştur. Bütün Adada haki bir ihtilal havası esmekte, Rumlarla İngiliz kuvvetler arasında her an kanlı çarpışmalar vukuu çok muhtemel görülmektedir. Ayrıca Yunanistan'daki Churchill Sokağına Kıbrıs adı verilmiştir.

BM'deki İngiliz ve Yunan Murahhaslarının Faaliyeti

Kıbrıs Meselesinin BM'ye aksettirilmesi kararı İngiltere ile Yunanistan arasında ciddi ihtilaflara sebebiyet vereceğe benziyor. BM'deki İngiliz Delegasyonu sözcüsü yapmış olduğu açıklamada: “ İngiltere ile Yunanistan arasındaki ananevi dostluk ve NATO'yu zayıflatacak her hangi bir harekette bulunulmaması bakımından Yuna Hükümetinin Kıbrıs Meselesini Birleşmiş Milletlere getirmekten vazgeçtiğini ümit etmekteyiz” demiştir. Yunan Hükümeti ise Kıbrıs Meselesini 26 Ağustos'ta BM'ye götürmeye karar almışlardır.

13 AĞUSTOS 1954

Yunanistan Kıbrıs'a Ait Talepnamesini Uçakla BM'ye Yolladı

Dış işleri Bakanlığına mensup bir kaynağın gazetecilere söylediğine göre Yunan Hükümeti Kıbrıs Meselesinin Genel Kurulda ele alınması hakkındaki bir talepnameyi BM'ye göndermiştir. Bu arada Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşmesi için yapılacak olan 20 Ağustos nümayişi için hazırlıklar devam etmektedir.

Papagos'un Mesajı

Bu ayın yirmisinde Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için Atina Hükümeti tarafından Birleşmiş Milletlere yapılması mükerrer resmi müracaat dolayısıyla o gün bütün Yunanistan'da hazırlanacak olan mitinglerde okunmak üzere Papagos'un mesajı gönderilecektir.

17 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs'ta Rumlar Grev Çıkışı Yapıyor

Kıbrıs'ta bulunan Kamuran Özbir'in bildirdiğine göre; Kıbrıs'ın hükümranlığında bir değişikliğin olmayacağına dair İngiliz Parlamentosunun yaptığı açıklamadan sonra Rum azınlığı her gün muhtelif yerlerde grev yapmakta ve dükkânlarını kapatmaktadırlar. İngiliz Hükümetini protesto amacıyla yapılan bu eylemler Adanın her tarafında görülmektedir. Diğer taraftan Kanal bölgesinden gelen

7000 İngiliz Askeri şehrin çeşitli yerlerine yerleştirilmiştir. Bu durum Rumlar arasında hoşnutsuzluk yaratmıştır.

18 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs Rumları Yasağa Rağmen Miting Yapıyor

Gerek Makarios gerekse Komünist Rumlar Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için BM'ye başvuracağı gün olan 20 Ağustos'a muvazi olarak Kıbrıs'ın çeşitli yerlerinde büyük mitingler tertip etmeye hazırlanmaktadır. Her ne kadar müstemleke idaresi tarafından yasaklanmış olmasına rağmen, günlerdir Rumların yapmış olduğu grev, İlhak toplantıları ve benzeri yürüyüşlerine herhangi bir müdahale olmamıştır. Hatta resmi afişlerin Komünist Rumlar tarafından yırtılması ve şimdiye kadar bunlara karşı herhangi bir takibatın yapılmaması Kıbrıslı Türkler arasında endişe yaratmaktadır.

21 AĞUSTOS 1954

Yunanistan, Nihayet Kıbrıs İçin Birleşmiş Milletlere Başvurdu

Yunanistan bugün Kıbrıs meselesini resmen Birleşmiş Milletlere havale etmiştir. Başbakan Papagos Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderdiği mektupta, gelecek ay toplanacak olan genel kurul görüşmesine Kıbrıs meselesinin alınmasını talep etmiş, Kıbrıs'ta bir plebisit yapılmasını ileri sürmüştür. Papagos'a göre böyle bir plebisit yapıldığında Kıbrıs halkının Yunanistan'la birleşmek istediği gerçeği ortaya çıkacaktır.

İngiliz Delegasyonunun Teessürü

İngiltere'nin Birleşmiş Milletlerdeki delegesi Kıbrıs Meselesinin Genel Kurul gündemine alınmasına itiraz edeceği söylenmiştir. Sir Pierson Diyon konuyla ilgili şu açıklamayı yapmıştır: “ Yunan Hükümetinin bu hareketi karşısında ciddi bir teessür duymaktayım. Yunanistan'ın İngiltere'ye ait bir yeri ele geçirmeye çalışması gerçekten hazindir. Kıbrıs İngiltere'nin hâkimiyeti altındadır, Birleşmiş Milletlerin bu davaya müdahil olması kanunsuzdur.”

23 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs Başpapazı İlhak İçin Kilisede Yeni Bir Nutuk Verdi

İngiltere'nin Kıbrıs müstemlekesini Yunanistan'a bırakmasını isteyen binlerce Kıbrıslı bugün Hükümetin yasak etmiş olmasına rağmen Kıbrıs Piskoposu Makarios tarafından tertip edilen kilisedeki mitinge katılmışlardır. Mitinge katılanlar ellerinde Yunan bayraklarıyla Enosis (Yunanistan ile birleşme) diye bağırılmışlardır. Makarios kilisede toplananlara şunları söylemiştir: “ Kıbrıs'ı hâkimiyeti altında tutanlar, bize Yunan olduğumuzu ve hürriyet kelimesinin anlamını unutturup, bize esareti öğretmeye çalışmaktadırlar.” Ayrıca Mısır'da yaşayan 500 Yunanlı ve bazı Rumlar Adanın Yunanistan ile birleşmesi için dua etmiştir.

100 bin Kıbrıs Türk'ü Yunanistan'ı Protesto Etti

Kıbrıs Milli Birlik Partisi Genel Başkanı Fazıl Küçük, B.M Genel Sekreterine bugün bir telgraf yollamıştır. Telgrafta Adanın Yunanistan'a bağlanması durumunu Adada bulunan 100 bin Türk'ün hiçbir suretle kabul etmeyeceklerini ve buna şiddetle muhalefet edileceğini bildirmiştir.

Kıbrıs Müftüsü Salı Günü İngiliz Valisi İle Görüşecek

Kıbrıs Müftüsü Dada Efendinin Salı günü İngiliz Valisi ile görüşeceği bildirilmektedir. Bu ziyaretin amacının, Yunanistan'ın giriştiği ilhak teşebbüsünü protesto edeceği ve Ada Türklerinin haklarının korunmasını isteyeceği belirtilmektedir.

Kıbrıs Adasında Yapılacak Büyük Askeri Manevralar

Resmen bildirildiğine göre 31 Ağustos ve 1 Eylül tarihleri arasında Kıbrıs Adasında İngiliz denin ve kara kuvvetleri tarafından büyük çapta askeri manevra yapılacaktır.

25 AĞUSTOS 1954

Türk Gençliğini Kıbrıs Davasındaki Hassasiyeti

Türkiye Milli Talebe Federasyonu merkezinde yapılan ilk toplantıda genel sekreter şunları söylemiştir: “Kıbrıslı kardeşlerimiz Türkiye'den bir hareket bekliyor biz bu meselenin hükümet tarafından da ele alınmasını istiyoruz. Çalışmalarımız neticesinde Kıbrıs'a en yakın yer olan Anamur'da miting yapmaya karar verdik. Seslerimizi oradan Kıbrıslı kardeşlerimize iyi duyurabiliriz. İkinci mitingi de 9 Eylül'de İzmir'de yapacağız. Kıbrıs'ı milli bir dava olarak ele almaktayız.” Söz alan

diğer konuşmacılarda Kıbrıs davasında takipçi olacaklarını ve Kıbrıslı Türkleri yalnız bırakmayacaklarını dile getirmişleridir.

29 AĞUSTOS 1954

Menderes'in Kıbrıs'a Dair Kati Teminatı

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun Kıbrıs Komitesi Başvekil Menderes'e Kıbrıs konusunda yapılacak mitingler ve çalışmalar konusunda bilgi vermişler ve hareketlerinin hükümet ne şekilde karşılanacağını hususunda Başvekilin fikirlerini sormuşlar. Başvekil şunları söylemiştir : “ Bu hususta hiçbir endişeye mahal yoktur. Ve Yunanistan'ın Kıbrıs'ı ilhakı katiyen bahis konusu olamaz.”

İnönü'nün Mesajı

Dünkü Kıbrıs toplantısında İsmet İnönü'nün görüşünü açıklayan Emel Şahap mesajında şunları söylemiştir: “Kıbrıs Konusunda Türkiye'nin milli menfaati, bu günkü idarede değişiklik yapılmaması ve Kıbrıs'taki Türk vatandaşların insan haklarına mazhar olarak emniyet içinde yaşamaları ve milliyetlerini muhafaza etmeleridir. Kıbrıs'taki Türklerin mukadderatını ve Adanın bütünlüğü için büyük stratejik ehemmiyetini ihmal etmemizi hiçbir insafılı dost bizden isteyemez. Kıbrıs bizim için hayati öneme haizdir. Kıbrıs Yunanistan'a asla verilmemelidir.”

Türkiye'nin de Birleşmiş Milletlere Başvuracağı Söyleniyor

Dışişleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü dün saat 11 de Vilayete gelerek İngiltere Büyük Elçisi Sir James'i kabul etmiştir. İkili arasında uzun süren bir görüşmenin olması türlü tefsirlere yol açmıştır. Görüşmenin esasını Kıbrıs Meselesinin teşkil ettiği söylenmektedir. Yunanlıların bu meseledeki gayretkeşliği karşısında Türk Hükümetinin de önleyici ciddi adımlar atmağa karar verdiği, icabı halinde Birleşmiş Milletlere başvurarak Kıbrıs'taki Türk azınlığın hakkını koruma kararı alınmıştır. Ayrıca T.M.T.F dün Kıbrıs için bir miting düzenlemiştir.

31 AĞUSTOS 1954

Papa Eftim, Makarios'u Bir Kez Daha Aforoz Etti

(Kıbrıs Türk Heyeti Bugün Ankara'ya Geliyor)

Dün kedisıyla görüştüğümüz Türk Ortodoksları ruhani lideri Papa Eftim T.M.T.F. ve basın mensupları tarafından teşkil edilen Kıbrıs Komitesinde alınan kararları sevinçle karşıladığını söylemiş ve sözlerine şunları ilave etmiştir: “ Ortodoks merkez kilisesinin temsil eden cemaat ve kiliseleri genel vekili sıfatıyla Kıbrıs Ortodoks Kilisesi Başpiskoposu Makarios’un kilise kurumuna aykırı olarak dini siyasete alet ettiği ve Türk-Yunan dostluk işbirliğini bozmağa çalıştığı sabit olduğundan, Kilise Makarios’u sorgulamaya gerek görmeden ruhani vazifesinden tecrit ederek aforoz etmiştir.”

Hükümetin Kararı Kıbrıslı Türklerin Cesaretini Arttırdı

Üç kişilik bir heyet yarın Ankara’ya gidecektir. Ankara’daki görüşmelerin ardından Londra’ya ve icap ederse Amerika’ya gideceklerdir. Heyet Başkanı Faiz Kaymak Türk Haber Ajansı muhabirine şunları söylemiştir: “ Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı mevzusunda Anavatan Hükümetimizin gösterdiği hassasiyet ve ilgi Kıbrıs Türklerine yeni bir kuvvet ve ümit aşılamıştır. Aynı ilgiyi statükonun bozulması demek olan muhtariyet meselesinde de gösterileceğinden eminiz. Mevcudiyetimiz ve eşitliğe aykırı olan anayasaya kesinlikle karşıyız.”

4 EYLÜL 1954

Gençliğin Kıbrıs İçin Hararetli Çalışmaları

Milli Türk Talebe Birliğinin Ankara’da kurduğu ve İstanbul ile İzmir’de muhtelif teşekküllerini iştirakiyle meydana gelen “ Türk Kıbrıs için Anavatan Komitesi” çalışmalarına devam etmektedir. Komite ilk olarak Ankara’da ilmi bir toplantıyla Kıbrıs’a olan bağlılığı anlatacaktır. Bundan başka Kıbrıs’ta muhtelif teşekküllerin katılacağı bir heyet Türkiye’ye davet edilmiş olup, heyet İstanbul ve Ankara’da temaslar yapacaktır. Tüm bu süreçte heyet M.T.T.B üyeleri eşlik edecektir.

8 EYLÜL 1954

Kıbrıs Türk Heyeti Başvekil ile Görüşemedi

Kıbrıs Türklerinin görüşlerini bildirmek için vazifelendirilen heyet, Türk Hükümetinin Kıbrıs Konusundaki görüşünü öğrendikten ve M.T.T.B ile temaslarını tamamladıktan sonra Londra’ya gidecekler. Başvekil İstanbul’dan İzmir’e gittiğinden

ve oradan da bir yurt gezisine çıkacağı için Kıbrıs Heyetinin Başvekil ile görüşmeyeceği tahmin edilmektedir. Ayrıca Kıbrıs Türk'tür komitesi dün heyet için bir ziyafet vermiştir.

9 EYLÜL 1954

Hükümet, Kıbrıs İçin Mitinge İzin Vermiyor

Başvekil Adnan Menderes Anadolu Ajansına şu beyanatta bulunmuştur. “ Kıbrıs meselesi hakkında bir miting akdi için mütemadi müracaatlar karşısındayız. Hatta hükümet bu konu hakkında geniş ve şiddetli tazyik altında bulunmaktadır. 9 Eylül gibi Anadolu'nun Türk'ün olduğunun teminat altına alındığı bu günde başka olaylara yer vermek milli vicdanı rencide eder kanaatindeyiz. Şunu belirtmek gerekir ki komşumuz Yunanistan'da yapılan miting ve yürüyüşleri nasıl tahrik edici ve yanlış buluyorsak, aynı hatayı irtikâp etmeğe kendimizi mahkûm saymamız asla doğru olmaz. Dünyanın böylesi karışık olduğu bir dönemde siyasi vahdetimizi korumamız gerek. Yanlış teşebbüslerde bulunmamız ancak ve ancak düşmanlarımızı sevindirir. Yunanistan'ında içinde bulunduğu yanlışın er ya da geç farkına varacağını düşünüyoruz. İşte bu mülahazalarda Kıbrıs meselesinde başkalarının beğenmediğimiz tahriklere benzer hareketlerinin memleketimizde yapılmasını hükümet olarak milli menfaatlere aykırı olarak buluyoruz.”

Türk – Yunan Spor Temasları Tamamen Kesildi

Kıbrıs meselesi Türkiye ile Yunanistan arasında inkişaf etmekte olan spor temaslarına da tesir etmiştir. Bundan böyle muayyen olmayan bir tarihe kadar herhangi bir hadisenin zuhurunu engellemek için iki memleket arasındaki spor müsabakalarına son verilmiştir.

15 EYLÜL 1954

Başvekil Kıbrıs Heyetini Dünde Kabul Etmedi

Başvekil Adnan Menderes ülkemizde bulunan Kıbrıs heyetini yoğun mesaisi nedeniyle kabul edememiştir. Kendisiyle görüşme talebine henüz olumlu yanıt alamayan heyet bir süre daha ülkemizdeki temaslarına devam edecektir.

Kıbrıs Anavatan Komiteleri

Türk Kıbrıs Komiteleri evvelce almış oldukları karara göre içerde ve dışarıda teşkilatlanmaya başlamışlardır. Anadolu'daki bütün gazetelere birer yazı yazan komite teşkilatlanma konusunda yardım rica etmiştir. Zonguldak ve Londra'da birer komite kurulmuştur. Ayrıca Amerika'da da bir komite kurulması için çalışmalara başlanmıştır.

Yunan Gazeteleri Başvekilin Kıbrıs Hakkındaki Beyanatlarını Tahrif Ediyorlar

Yunan Gazetesi Akropolis Adnan Menderes'in beyanatını bir hayli tahrif etmekte ve Başvekilin Yunan Hükümetine " Kıbrıs Meselesini milli bir mesele olarak ele alan, Hıristiyan taassubunun etkisi altında kalarak hür milletini tehlikeye düşürmekten içtinap etmesini tavsiye ettiğini ileri sürmüşlerdir." Gazete Başvekilin Kıbrıs hakkındaki tezahürlerin hürriyet düşmanları tarafından körüklendiğini, Yunanistan'ın er geç bunu anlayacağını, söylediğini de yazmışlardır.

19 EYLÜL 1954

Kıbrıs Davasında Türk Politikası

Bir Amerikan ajansı Kıbrıs meselesi gelecek hafta BM'de ele alındığı zaman Türkiye muhtemelen İngiltere'yi destekleyecektir diye yazdı. Gazete yazıya şöyle devam etmiştir: " Türkiye şimdiye kadar bir taraftan İngiltere diğer taraftan Rum Kıbrıslılar arasındaki meseleye azami itidalli yaklaşmış kendi ülkesinde mesele ile ilgili halk gösterileri yapılmasına bile izin vermemiştir. Türkiye Kıbrıs konusunda göz önünde tuttuğu konu Adanın stratejik konumudur ki İngilizleri ilgilendiren kısımda budur. Bundan dolayı Türkiye BM toplantısında İngiltere'yi destekleyecektir" diye yazmıştır.

Kıbrıs Türk'tür Komitesinin Tertip Ettiği Basın Toplantısı

Kıbrıs Türk'tür komitesinin tertip ettiği komite dün toplanmış ve komite başkanı Nevzat Karagil konuşmasında şunları belirtmiştir: " Yunanistan'ın Kıbrıs ile hiçbir alakasının bulunmadığı meydandadır. Yunanistan'ın er geç bu hakikati anlayacağı ve bir gün kilise olarak, devlet olarak Moskova'nın emeline hizmet etmiş bulunduğunu anlayacağını umut ediyoruz."

25 EYLÜL 1954

Birleşmiş Milletlerde Kıbrıs Meselesi Gündeme Alındı

Müzakerelerden sonra Kıbrıs meselesinin gündeme alınıp alınmaması oya sunulmuş olup, 19 muhalif, 12 çekimser oya karşı 30 oyla gündeme alınması kararlaştırılmıştır. Irak müzakerenin tehirini istemişse de teklifi reddedilmiştir.

İngiltere Müzakereleri Boykot Edeceğini Açıkladı

Birleşmiş Milletlerde Kıbrıs ile ilgili alınan müzakere kararından sonra İngiltere delegasyonu bu müzakereleri boykot edeceğini beyan etmiştir. Bu beyan Devlet Başkanı Selwyn Lloyd tarafından yapılmıştır.

Papagos'un Beyanları

Birleşmiş Milletlerde alınan Kıbrıs konusundaki kararı büyük bir memnuniyetle karşıladıklarını söyleyen Papagos Atina Radyosuna verdiği demeçte şunları söylemiştir: “ Birleşmiş Milletler gündem komitesinin, Kıbrıs meselesini genel kurul gündemine kaydetmek hususundaki kararı milletlerin Birleşmiş Milletler teşkilatına olan güvenlerini takviye etmiştir.”

Kıbrıs Gösterileri

Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs konusundaki kararından sonra Kıbrıs'taki bütün kiliselerin çanları çalmaya başlamış, her yer Yunan bayrakları ile donatılmış ve Rumlar büyük bir sevinç yaşamışlardır.

Yunanistan Kıbrıs İçin Pullar Çıkarıyor

Yunanistan'ın Kıbrıs için Birleşmiş Milletlere müracaat tarihini “ tarihe mal etmek ” için hususi pullar hazırladığı bildirilmiştir.

Kıbrıs Türk Azınlığı Basın Toplantısı

Kıbrıs'taki Türk azınlığı Birleşmiş Milletler genel merkezinde düzenledikleri bir toplantıda, Adanın mukadderatını belirlemek için yapılacak bir plebisite karşı olduklarını belirtmişlerdir. Temsilciler Adadaki Rumların büyük bir çoğunluğunun Moskova'ya bağlı olduklarını ve yapılacak bir plebisitin ancak komünistlere yarayabileceğini söylemişlerdir.

26 EYLÜL 1954

Yunan Matbuatı Küstahlığı Artırdı

Atina’da yayınlanan Ethnos Gazetesi Dostumuz Türkler başlığı altında şunları yazmıştır: “ Türkiye sahilleri yakınlarında bulunan Yunan sularında dostlarımız gemilerimize ve vatandaşlarımıza karşı bir takım haksız hareketlere girişmişlerdir. Türkiye, Yunan dostluğunu hiçe saydığına göre hiç değilse en basit milletlerarası kaidelere sadık kalıp kalmayacağını bildirirse fena olmaz.” Diğer taraftan bir başka gazete Kathimerini şunları yazmıştır: “ Hadislerin gidişine bakılırsa Kıbrıs Müftüsü İngiliz olduğu gibi Mr. Eden’in de Türk tabiiyetine geçmesi ihtimal dışı değildir.”

Kıbrıs Türk’tür Partisinin Beyanatı

Kıbrıs Türk’tür Partisi bugün Kıbrıs meselesi ile ilgili şu meseleleri açıklama gereği duymuştur:

- 1- Birleşmiş Milletleri son toplantıda almış olduğu kararların milli planda yarattığı endişe giderilmeye muhtaçtır.
- 2- Hadiselerin akışı Adada yaşayan 100 bin Türk’ü tehlike altında bırakmıştır. Bu tehlike ancak anavatanın desteğiyle bertaraf edilebilir.
- 3- Mağlup olan İngiliz tezi bedbinliğimizin değil yüksek itibarlı Hükümetimizin sözüne inancımız, ümidimizin ve nikbinliğimizin sebebi olmaktadır.

Daily Telgraf “Kıbrıs’ı Vermeyiz” Diyor

Daily Telgraf Gazetesi Kıbrıs mevzuunu ele alarak şöyle demektedir: “Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı mevzubahis olamaz. Yunanistan’ın şimdi istediği yahut ister gibi görüldüğü şeyi veremeyiz.”

Avustralya’da Yunanistan’ın Kıbrıs için Çıkardığı Pulları Taşıyan Mektuplar Geri Gönderildi

Yunanistan’ın Kıbrıs için çıkardığı üstünde Kıbrıs’ın resmi ve Churchill’in (Çörçil) sözünün bulunduğu pullar Avustralya makamları tarafından kabul edilmeyerek geri gönderilmiştir. Bu pulların İngiliz camiasın dâhil memleketlere sokulmaması için daha önce gerekli talimatlar verilmişti.

Kıbrıs Türklerinin Protestosu

Kıbrıs Türk Milli Partisi sekreteri Fazıl Küçük bugün Birleşmiş Milletlere gönderdiği bir telgrafta, Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs konusunda aldığı kararı şiddetle protesto ettiklerini bildirmiştir.

28 EYLÜL 1954

Gençliğin Kıbrıs Türklerine Mesajı

Kıbrıs Türktür Komitesi, Kıbrıs Milli Birliğine dün bir telgraf göndermiştir. Telgraf şöyle çekilmiştir: “ Komitemiz Birleşmiş Milletlerin almış olduğu son kararlar hakkında şu kararları almıştır:

- 1- Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını her ne şekilde olursa olsun tanımayacağız.
- 2- Kıbrıs'ın Türklüğü uğrunda sizlerle beraber olduğumuzu bir kez daha tekrarlayacağız
- 3- Yunanistan'ın Kıbrıs meselesi diye bir gaile çıkarmasını derin bir elemle karşılıyor ve bu teşebbüsün Yunanistan hesabına hüsrarla neticeleneceğine emin bulunuyoruz

Yunanistan'ı Bekleyen Hezimet

Birleşmiş Milletler çevrelerinde hâkim olan kanaate göre Yunan teklifi gereken üçte iki ekseriyeti sağlayamayacaktır. Yunan delegasyonu Birleşmiş Milletlerdeki 60 üyeden 30'unun kendilerini desteklemelerini kâfi bir zafer olarak görmektedirler. Bunlar ileride mağlubiyete uğrarlarsa da 30 oyu bahane ederek ilhak faaliyetlerine devam edeceklerdir.

Mısır'ın Yunanistan'a Dostluk Mesajı

Mısır Başvekili Cemal Abdülnasır Yunan halkına gönderdiği mesajda şunları söylemiştir: “ eskiden olduğu gibi bugünde iki memleketin ebedi bir dostluğu muhafaza etmektedir.”

29 EYLÜL 1954

Makarios Şimdide Tehdide Başladı

Kıbrıs Başpiskoposu, Birleşmiş Milletler görüşmelerine katılmak için yarın Newyork'a hareket edecektir. Makarios şu beyanatta bulunmuştur: “Düşmanlarımızın birçok delege üzerindeki tesirlerini biliyorum. Bununla birlikte davamızın Birleşmiş Milletler hükümleri çerçevesinde bağımsızlık istemek olduğuna muhaliflerimizi ikna edebilirim. Şimdiye kadar mücadelemizi sulh yoluyla hallettik fakat bundan sonra İngiltere'nin takındığı tavır yüzünden mücadelenin ne'ini değiştirmemize yol açabilir. Ayrıca İngiltere'nin hazırlamış olduğu yeni Anayasa seçimlerini boykot edeceğiz. İngiltere Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakına engel olduğu takdirde tek çare plebisittir.”

Atina Şehri “ Kıbrıs Fatihleri” ni Bekliyor

Bu hafta içinde Atina şehri iki “ Kıbrıs Fatih” için büyük nümayiş yapmaya hazırlanıyor. Bunlardan biri Makarios diğeri ise Dış Bakan Stefanopolis'tir. Bu iki isim için Yunan Hükümetinin de desteklediği nümayişler tertip edileceği söylenmektedir.

1 EKİM 1954

Hükümet Kıbrıs İşinde Azimli Hareket Edecek

İktidar organı sayılan Zafer Gazetesi sert bir yazı neşretti. Anadolu Ajansının da yayınlamış olduğu makale siyasi çevreler tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Makale Hükümetin bundan böyle Kıbrıs meselesinde çok aktif hareket edeceğine bir delil telakki edilmektedir. Yazıda özetle şöyledir: “Yunan basınının ve Yunan Hükümetinin Kıbrıs mevzuunda söylemiş oldukları ağır ve tahrik edici sözlere Hükümet olarak şimdiye kadar dostluğumuzun zedelenememesi için karşılık vermedik. Fakat hükümet olarak bundan böyle meseleyi etraflıca ele almaya karar vermiş bulunmaktayız. Bunun başlıca sebebi ise Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs mevzuunda almış olduğu kararlardır. Kıbrıs konusunda Birleşmiş Milletlerde yapılacak müzakereler esnasında haklarımızı şiddetle müdafaa edeceğimizi ve bunun için müzakerelerde bazı adamlarımızın hazır bulunacakları belirtilmektedir. Siyasi çevreler bu konuda geç kalındığını izhar etmekle beraber, hiç olmazsa bundan sonra haklarımızın daha iyi korunacağını ummaktadırlar.”

7 EKİM 1954

“Kıbrıs Türktür”

Kıbrıs Türktür adı ile ve Kıbrıs'ın Türk olduğunu Dünya umumi efkârına duyurmak, Türklerin hak ve hukuklarını Kıbrıs etrafında her yönden müdafaa ve Türk umumi efkârını bu mevzuda teşhir etmek gayesi ile bir cemiyet kurulmuştur. Kurultayı aynı zamanda Kıbrıs Türktür Komitesinin de üyeleri olan cemiyet Anadolu' şubeler açabilecek.

9 EKİM 1954

Yunanistan'ın Kıbrıs'ı İlhak Ümitleri Suya Düşüyor

Newyork dönüşünde bir basın toplantısı tertip eden Yunan Dışişleri Vekili Stefan Stefanopulos, Kıbrıs meselesinin halli için azami sabır ve sebat gerektiğini beyan ederek, Birleşmiş Milletler Genel Kurul kararları mecburi değildir. Ancak Yunan talebinin Genel Kurulda kabul edilmesi Kıbrıs meselesinin halli hususunda mühim bir meseledir, demiştir. Birkaç gün öncesine kadar Kıbrıs meselesini oldubittiye getiren gazeteler şimdi ağız değiştirmiş ve Yunan Hükümetine hücum etmişlerdir. Elefteria Gazetesine göre, Yunan Hükümetinin idaresizliği yüzünden Kıbrıs meselesi tehlikeli safhaya girmiştir, diye yazmıştır.

Kıbrıs'a Dair Yunan – Yugoslav Görüşmeleri

Yunan Hariciye Vekili Stefanopulos dün Yugoslav Büyük Elçisini davet ederek elçiyle uzun süre görüşmüştür. Bu görüşmede Kıbrıs meselesinin BM' deki son şekli ve iki ülke arasındaki meseleler hakkında görüşülmüştür.

13 EKİM 1954

Makarios Yunanistan'ı İtham Etmeye Başladı

Kıbrıs Başpiskoposu Makarios gazetecilere vermiş olduğu demeçte şunları söylemiştir: “ Kıbrıs meselesinde Yunan Hükümeti daha realist olmalıdır. Takip edilen kötü siyaset yüzünden ümitlerimiz azalmıştır. Biz Kıbrıslılar ilhak taraftarı değildik. Yalnız Kıbrıs halkına hükümranlığın tanınmasını istedik. Yunan Hükümeti giriştiği ilhak kampanyası ile bu durumu hazırladı.”

Makarios Stratejisi

Makarios dün gece Atina'da verdi bir beyanatta şunları söylemiştir: “ Kıbrıs'taki Yunanlıların ilk başta isteği şey, Adanın Yunanistan'a bağlanması değil fakat kendi kendilerini idare hakkıdır. Bu hak onlara tanındıktan sonra Adanın Yunanistan'a bağlanma konusunda yine onların vereceği karara göre ele alınması gereken bir konudur.”

15 EKİM 1954

Türkiye'nin Atina'ya Nota Verdiği Doğru Değil

Hariciye Vekâletinde görevli bir sözcü, Kıbrıs meselesine binaen Türkiye'nin Yunanistan'a bir muhtıra verdiği yönündeki haberleri tekzip etmiştir. Sözcü şöyle demiştir: “ Atina'daki büyükelçimiz henüz itimatnamesini takdim etmemiştir. Bu yüzden kendisi akredite olmamıştır. Akredite olamamış birinin muhtıra vermesine imkân yoktur. Kıbrıs meselesi şimdi BM'ye aksetmiş bulunmaktadır. Bu mesele hakkında karar vermek artık ne Türkiye'ye nede Yunanistan'a düşer.”

Amerika, Kıbrıs İşinde Yunan Görüşüne Zıt Politika Güdecek

Newyork'taki Yunan gazetecileri Amerika'nın da Kıbrıs meselesinde Yunanistan'a karşı cephe aldığını bildirmişlerdir. Amerikan'ın başlarda çekimser kaldığını ama sonradan karar değiştirip karşı olduğunu yazan gazeteciler, Birleşik Amerika gibi başka devletlerinde olduğunu yazmışlardır.

18 EKİM 1954

Kıbrıs Meselesinde İran Türkiye'yi Destekleyecek

İran'ın en Büyük gazetelerinden olan İttilat'ın verdiği habere göre İran Hükümeti Birleşmiş Milletler Teşkilatındaki daimi üyesine gönderdiği talimatta, Kıbrıs meselesi görüşüldüğünde Türkiye'nin desteklemesini istemişlerdir.

22 EKİM 1954

Yunanistan Kıbrıs Rüyasından Uyanıyor

Atina Muhabirimiz tarafından öğrenildiğine göre, Yunan Hariciye Vekâletinin Umumi Kâtibinin Yunan Hükümetine gönderdiği bir rapora göre, Kıbrıs'ın ilhakı

mevzusunu geri bırakmalarını tavsiye etmiştir. Müzakerelerde daha önce Yunanistan lehinde oy kullanan 5 devletin bugün tersi yönde oy kullandıklarını söylemiştir. Ayrıca Amerika ve İngiltere gibi devletlerin Kıbrıs meselesinde Yunanistan'ı desteklememeleri de bunun bir nedeni olarak gösterilmektedir.

24 EKİM 1954

Yunanlılar Kıbrıs'tan Ümitlerini Kestiler

Yunan Delegasyonu Başkanı Aleksis Kyrou dün sabah Paris'e geçmiştir. Kyrou Newyork'a gitmeden önce gazetecilere verdiği beyanatta, Kıbrıs meselesinin Yunanlılar için kötü bir safhaya girdiğini, fakat hiç olmazsa muhtariyetinin teminine çalışılacağını söylemiştir. Diğer taraftan Yunan Devlet adamlarını BM'de yapmış oldukları görüşmelerden ümitli olduklarını da açıklamışlardır.

25 EKİM 1954

2000 Kıbrıs Türkü Dün Londra'da Miting Yaptı

Londra'da yaşayan Kıbrıslı Türkler dün bir araya gelerek yürüyüş şeklinde miting yaparak Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak fikrini protesto etmişlerdir. Elllerinde taşıdıkları Türk Bayrakları ile Anavatana bağlılıklarını dile getirmişlerdir. Kıbrıs Türkleri mitingden sonra İngiltere Başbakanına ve Dışişleri Bakanına birer telgraf çekmişlerdir.

Kıbrıs Türkleri Birleşmiş Milletlere Müracaat Etmişlerdir

Yüz binden fazla üyesi bulunan Kıbrıs Türkleri Birliği, Birleşmiş Milletler bir telgraf çekerek Adanın Yunanistan'a ilhakı tasarısını protesto etmişler ve bugünkü statükonun muhafazasını istemişlerdir.

Başpapazın Etekleri Tutuştu

Kıbrıs Başpiskoposu Makarios son yaşanan gelişmeler neticesinde bugün Paris'te Yunan Başvekili ile bir görüşme yapmıştır. Görüşmede Paris'teki Ortodoks kilisesi papazı da hazır bulunmuştur. Uzun süren görüşmenin içeriğinin Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması fikrine karşı oluşan karşı tavrın olduğu düşünülmektedir.

27 EKİM 1954

Eden'in Avam Kamarasındaki Beyanatu: "Kıbrıs İngiltere'nin Dâhili Meselesidir"

İngiltere Dışişleri Vekil Anthony Eden Avam Kamarasında yapmış olduğu konuşmada şunları söylemiştir: " Türk Hükümeti Kıbrıs Adasının statüsünde herhangi bir değişiklik yapılmasına kesinlikle muhalif olduklarını her fırsatta açıkça belirtmişlerdir. Yunanistan ile aramızdaki manevi dostluğa rağmen Kıbrıs meselesinin İngiltere'nin dâhili işi olduğunu ve hiçbir yabancı devletle müzakerelere mevzu edilmeyeceğini kuvvetli bir lisanla hatırlatılmıştır."

Yunanistan İle Amerika'nın Arası Açılıyor

Elefteria Gazetesinin haberine göre Yunanistan ile Amerika'nın arası Kıbrıs meselesi yüzünden açılmaktadır. Amerikan'ın Kıbrıs meselesinde Yunanistan'ı desteklemeyeceğini, artık Yunan devlet adamlarının bu kararı değiştirecek çalışmalarından vazgeçmeleri gerektiğini yazmıştır.

29 EKİM 1954

Amerika, Yunanistan'a Kıbrıs Politikasını Bir Nota İle İzah Etti

Kıbrıs meselesi yüzünden devam eden Amerikan – Yunan gerginliği son haddine varmıştır. Bugün Amerika tarafından Yunanistan'a bir nota verilerek Kıbrıs meselesinde Kati suretle tarafsız kalınacağı bildirilmiştir. Yunan Delegasyonu başkanı Aleksis Kyrou bu durumun Yunanistan'ı daha müşkül bir hale soktuğunu dile getirmiştir.

15 KASIM 1954

Kıbrıs Davasında, Patrikhane Tarafsız Kalacağını Bildirdi

Katimerini Gazetesine göre İstanbul Ortodoks Patrikhanesinin Türkiye'de olması hasebiyle Kıbrıs davasında Yunanistan'ı desteklemeyeceğini bildirmektedir. Ayrıca haberde Türkiye'nin Kıbrıs davasında Yunanistan'a zıt bir tavır almasından dolayı meselede tarafsız kalacağından da söz edilmektedir.

17 KASIM 1954

Anthony Nuting İhtar Ediyor: “Kıbrıs Yunanistan’ın Olmayacak”

İngiliz Dışişleri Müsteşarı A. Nuting verdiği beyanatta şöyle demiştir: “ Kıbrıs Adası hiçbir zaman Yunanistan’ın olmayacaktır. Birleşmiş Milleler bu meseleyi görüşme salahiyetinde değildir. Yunanistan’ın bu Ada ile hiçbir alakası yoktur. Diğer taraftan Kıbrıs’a dair tartışmaların ileri bir tarihe bırakılması ihtimalide kuvvetlenmiştir. Yunanlılar artık gerekli çoğunluğu bulamayacaklarını itiraf etmektedirler.”

19 KASIM 1954

Kıbrıs ve Batı Trakya Türkleri İçin Takrir

Denizli Mebusu Baha Akşit dün Meclise Trakya ve Kıbrıs Türklerinin durumları için bir şifahi sual vermiştir. Akşit Hükümetin şu soruları yanıtlamasını istemiştir:

- 1- Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhaki hakkın da çalışan Yunan devlet adamları karşısında Hükümet ne düşünmektedir?
- 2- Kıbrıs’ın statüsünde bir değişiklik mevzu bahis olduğunda Hükümetin hareketi ne olacaktır?
- 3- Kıbrıs Türklerinin milli kültürlerini yükseltmek ve inkılâplarımız benimsetmek için Hükümet ne gibi tedbirler almıştır?

23 KASIM 1954

Kıbrıs ve Batı Trakya Türklerine Ait Soru Dün Görüşülmedi

Denizli Mebusunun önceki günlerde Meclise verdiği Kıbrıs ve Trakya Türkleri ile ilgili soru Hariciye Vekil Fuat Köprülü meclise gelmediği için cevaplandırılmadı.

27 KASIM 1954

Mecliste Kıbrıs ve Batı Trakya’ya Ait Sorular

Kıbrıs meselesi ve Garbi Trakya Türklerinin durumu hakkındaki Hükümete yönelik sorulan soru, soru sahibinin salonda olmayışı sebebiyle müzakere edilemedi ve gündemden düştü. Ayrıca Hariciye Vekil Köprülü de salonda bulunmamaktaydı.

28 KASIM 1954

Kıbrıs Müftüsü M. Dana Efendi Ankara'ya Geldi

Kıbrıs Müftüsü Mehmet Dana bugün Ankara'ya gelmiş havaalanında Kıbrıs Kültür Derneği mensupları ve Anakara'da bulunan Kıbrıslılar tarafından karşılandı. Müftü buradan Amerika'ya gidecektir.

8 ARALIK 1954

Türkiye'nin Kıbrıs'a Dair Memorandumu

Yunan gazeteleri, Birleşmiş Milletlerde Türk delegasyonun diğer delegeler Kıbrıs'la alakalı bir memorandum dağıttığını yazmışlardır. Yunan gazetelerine göre Türk tarafı Kıbrıs'ın Yunanistan tarafından ilhak edilmesi resmi olarak ilk kez cephe almış olduğuna işaret etmektedirler. Gazetelere göre Türkiye'nin bunu yapmaktaki amacının İngiltere'ye iyi görünmek amacıyla yapıldığını ve bazı bilgilerin çarpıtıldığını yazmışlardır.

9 ARALIK 1954

Kıbrıs İçin Ankara'da Yapılan Toplantı

Türk Milli Gençlik Teşkilatı (T.M.G.T) tarafından bugün Dil Tarih Coğrafya Fakültesinde Kıbrıs için bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıya Dana Efendi, Faiz Kaymak ve çok kalabalık bir dinleyici grup katılmıştır. Toplantıda Türk Gençliğini Kıbrıs'a duyduğu ilgiden bahsedilmiş, Kıbrıs'a gereken ilginin verileceği anlatılmıştır. Faiz Kaymak ise konuşması sırasında büyük bir tezahürat ile karşılanmıştır. Kaymak sözlerine şöyle devam etmiştir: “ Yeşil ada bir gün mutlaka Türk olacaktır. Bu uğurda yüz bin Türk tek bir vücut halindedir. Kalplerimiz size dönmüş, ümitlerimiz sizdedir.”

11 ARALIK 1954

Kıbrıs Davasında Yunanistan'ın Faaliyeti

Yunanistan bütün siyasi çalışmalarını tamamıyla Kıbrıs'ı ilhak davasına teksif etti. Yunanistan Birleşmiş Milletlerdeki üye ülkeleri kendi tarafına çekmek için yoğun bir çalışma içindedir. Yunanistan bazı Asya, Afrika ve Amerika ülkelerine müracaat ederek kendilerini desteklemelerini istemiştir. Amerika daha önce Yunan Hükümetini

desteklemeyeceğini belirtmişti. Ayrıca bazı siyasi çevrelere göre Yunanistan ile Türkiye'nin arasında Kıbrıs meselesi yüzünden istenmeyen gerginliğin olabileceğini söylemektedirler.

12 ARALIK 1954

Kıbrıs İşi Amerika'yı Müteessir Ediyor

Salahiyetli Amerikan çevreleri önümüzdeki hafta oya sunulacak Kıbrıs meselesi ile ilgili bir fikir beyan edemeyeceklerini ama konun B. Milletlere gelmesinin üzücü sonuçlar doğurduğunu açıklamış ve şöyle devam etmişlerdir: “ Yunanlıların bu meseleyi Birleşmiş Milletlere getirmiş olmalarından çok müteessiriz. Bu mesele hür milletler çerçevesinde ayrılıklar meydana getirebilecektir.” Diğer taraftan İngiltere bir plebisitin yapılmasını kesinlikle reddetmekte ve bunu Kıbrıs'ın içişlerine karışma olarak ifade edeceklerini söylemişlerdir.

13 ARALIK 1954

Kıbrıs Mevzuunda Birleşmiş Milletlere Telgraf Çekildi

M.T.T.B Birleşmiş Milletlere dün Kıbrıs konusunda aşağıdaki telgrafi çekmiştir: “ Biz Türk gençliği Kıbrıs'ın kendilerine verilmesi için Yunanlıların Birleşmiş Milletler yaptıkları müracaatı teessürle karşılıyor ve onları protesto ediyoruz. Önümüzdeki hafta görüşülecek bu teklifin reddedileceğine inanarak size ve diğer delege ülkelere en derin hürmetlerimizi sunar Birleşmiş Milletlere olan inancımızı bir kez daha belirtiriz.”

14 ARALIK 1954

Amerika Kıbrıs İşinde Kati Kararını Verdi

Birleşik Amerika, Kıbrıs konusunda Yunanistan'ı desteklemeyeceğini Yunanlılara resmen haber vermiştir. Yunanlıların hazırladığı taslağı yetersiz bulan Amerika yeni bir taslak hazırlayacağını da belirtmiştir. Diğer taraftan Atina Büyük elçisi de benzeri yönde açıklama yaparak Amerika'nın Yunanlıları desteklemeyeceğini söylemiştir.

Amerika Yunan Talebi Aleyhinde Oy Kullanacak

Bilindiği gibi Yunan Hükümeti bugün B.M Genel Kurulunda Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi isteyecektir. Ama Amerika'nın Yunan teklifinin aleyhinde oy kullanmaya karar vermiştir.

İ.Ü.T.B.'nin Tebliği

İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Kıbrıs mevzuundaki görüşünü şöyle açıklamıştır: “ Kıbrıs Türk Kültür ve görüşünün var olduğu Anavatanın hemen bitişiğindeki bir adadır. Kıbrıs üzerinde hak iddia etmek isteyen bir millet varsa bunun biz Türkler olması icap eder. Ancak biz Kıbrıs'ın mevcut statükosunun devamını istemekteyiz. Bu itibarla Birleşmiş Milletler genel kurulunda Türk tezinin destekleneceği inancımızı belirtirken, Yeşil Adaya olan bağlılığımız bir kez daha belirtiriz.”

16 ARALIK 1954

Yunan Tezi Hezimete Uğradı

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Kıbrıs müzakerelerine 11 müstenkife karşı 49 oyla karar verilmiştir. Bu karara göre Yunan karar sureti reyeye konmayacaktır.

Yunanistan Siyasetini Değiştirmeyecek

Kıbrıs Başbakanı radyoda bir konuşma yaparak şunları söylemiştir: “ Kıbrıs Halkının kendi mukadderatlarını kendisinin tayin etmesi uğrunda mücadeleimize devam edeceğiz. Birleşik Amerika Yunan halkının fedakârlığını, mukavemetini ve mücadelesini unutmuştur.

Dünkü Müzakereler

Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonu dün Kıbrıs meselesine devam etmiş. Söz alan Suriye delegesi Yunan tezini savunmuştur. Ayrıca Suriye delegasyonu, Türk delegasyonunun ortaya koyduğu haritanın gerçekleri tama olarak yansıtmadığını ileri sürmüştür.

Türk Umumi Efkârının Kıbrıs'a Dair Kararı

Kıbrıs Meselesinin Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Yunanistan aleyhinde sonuçlanması, siyasi partiler, gençlik ve işçi teşekkülleri çevrelerinde memnuniyete

karşılanmıştır. Birleşmiş Milletlerin dünya barışı açısından tarihi bir karar vereceğine ve “Kıbrıs Türktür” kabul edileceğine inanmaktadırlar. Siyasi partiler ise şu açıklamalarda bulunmuşlardır:

D.P. İl Başkanı Hayri Gören: “ Çok haklı bir mevzuu müdafaa etmekteyiz. Dünya bu hakkı teslim ettiğine göre bizim tezimiz galip çıkacaktır.”

C.H.P. il başkanı Tacettin Özgüder: “ Karar milletimizin ve Devletimizin istediği yönde çıkmıştır. Hadiseleri en küçük teferruatına kadar takip ediyoruz. Kalplerimiz Kıbrıs için çarpıyor.”

19 ARALIK 1954

Menderes Kıbrıs Meselesi Tamamıyla Kapandı Diyor

Başvekil Adnan Menderes Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs meselesi hakkında aldığı karar ile ilgili Anadolu Ajansına bir açıklama yaparak şunları söylemiştir: “ Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs hakkında aldığı karar, bu husustaki müzakereye devam olunmasının caiz görülmediğini ifade etmekte, bu işe son vermektedir. Yunan resmi makamlarının bu mesele dolayısıyla ortaya çıkan hadiselerden aramızdaki dostluğun helak olmaması için gayret sarf ettiklerini ve önlem aldıklarını belirten ifadelerini memnuniyetle karşılamaktayız. Bu mesele tamamen kapandığına göre bundan sonra Yunanistan ile var olan dostluğumuzu devam ettireceğiz.”

Kıbrıs'ta Nümayiş

Sağcı ve solcu Rum sendikalarının almış oldukları protesto kararı için polis emniyet teşkilatı tedbirler almıştır. Birkaç yüz Rum talebe polislerin mevcudiyetine rağmen sokaklarda nümayişe girişmişler. Bu talebeler Amerikan Elçiliğine saldırmış ve binanın camını taş atarak kırmışlardır. Bunun üzerine nümayişçilere ateş açılmış bir kişi hayatını kaybetmiş birçok kişide yaralanmıştır. Bu olaylar üzerine Kıbrıs'ta okullar üç gün tatil edildi.

20 ARALIK 1954

Kıbrıslı Rumlar İsyan Halinde

Dün Kıbrıs'ta vuku gelen hadiselerden sonra Kıbrıs Polisi çok sıkı tedbirler aldıklarını söylemişlerdir. Lefkoşa ve Limasol şehirlerindeki bazı caddeler ve meydanlar dün gece yarısından sonra polis kontrolüne alınmıştır. Fakat bu kontrollere rağmen Lefkoşa'da bir kısım Rumlar gösteri yapmaya teşebbüs etmişlerdir. Ayrıca Kıbrıs'ta iki gün evvel başlayan grevler Lefkoşa, Limasol ve Larnaka'da devam etmektedir. Bu olaylar karşısında Yunan Başvekili Papagos kabul ettiği Kıbrıs Kilise Heyetine, Kıbrıs'ın istiklali için çalışmaya devam edeceğini ve bu mücadeleden müspet netice alınacağına emin olduğunu söylemiştir.

21 ARALIK 1954

Kıbrıs'ta Tabi Hayat Başladı

Kıbrıslı Rumların protestoları sonucu Kıbrıs'ta oluşan karışık durum sona ermiş ve sükûnet avdet etmiştir. Bunun üzerine hükümet tarafından alınan tüm tedbirler kaldırılmıştır ve hayat normal seyrine dönmüştür.

Kıbrıs'tan Bir İşçi Heyeti Türkiye'ye Geliyor

Önümüzdeki günlerde bir işçi heyeti Türkiye'yi ziyaret edecektir. Kıbrıs'ta kurulan bu sendika şimdiden komünist sendikalar karşısında bir kuvvet haline gelmiştir.

Bir Yunan Gazetesi Türk Basınına İtidal Tavsiye Ediyor

Vima Gazetesi bugünkü bir yazısında: “ Venizelos ve Kemal Atatürk'ün eserlerine olan hürmetimiz, Türk basının coşkunu mazur göstermektedir. Fakat zamanla Türk Gazetecilerin soğukkanlılığa avdetle Balkan Paktının icap ettiği Yunan dostluğu vecibelerini idrak edeceklerine inanıyoruz” demektedir.

23 ARALIK 1954

İngiltere'nin Kıbrıs Siyaseti Tenkit Edildi

Bugün Avam Kamarasında Kıbrıs siyaseti hakkında önemli müzakereler cereyan etmiş. İşçi Milletvekili Mr. Brockway Hükümetin Kıbrıs siyasetini eleştirmiş ve adanın stratejik konumunun dikkate alınmasının ikinci planda kalması gerektiğini, Kıbrıs Halkının ileri sürdüğü kendi kendilerini idare etme arzusunun yerine ele

alınması gerektiğini ileri sürmüştür. Ayrıca İngiliz Hükümetinin Kıbrıs konusunda takındığı tavrıdan dolayı demokratik İngilizlerin üzüntü duyduklarını iddia etmektedir.

24 ARALIK 1954

Kıbrıs Meselesi Bir İzdivaca Mani Oldu

Bundan bir müddet evvel Nurettin isimli bir vatandaş bir şişe içine evlenme mektubu koyarak Ege Denizine bırakmış ve şişeyi bir Yunan kız bulmuştur. Kız ve erkeğin bu izdivaca razı olduklarına dair havadisler çıkmıştır. Şimdi ise durum değişmiş Nurettin kızın babasına yazdığı mektupta şunları söylemiştir: “ Kıbrıs meselesi filan diye yaygara koparıyor ve nahoş hadiseler çıkarıyorsunuz. Bu vaziyet karşısında kızınızı almaktan vazgeçtim. Bana hak vereceğinizi ümit ederim.”

1955 YILI

3 OCAK 1955

Yunanistan'ın Kıbrıs Siyaseti Değişiyor

Elefteria Gazetesinin verdiği bu günkü habere göre Papagos Hükümetinin Kıbrıs politikasını değiştirmek yolunda olduğunu yazmıştır. Gazeteye göre Yunanistan bu olayın başrolünden çekilecek ve bu mevzuda daha mutedil davranacak. Hükümet çevrelerinin bildirdiğine göre Kıbrıs meselesinin kapanması lehinde büyük bir cereyan meydana gelmiştir. Ayrıca Makarios Newyork'tan Paris'e gitmiş ve Kıbrıs meselesinin tekrar Birleşmiş Milletlerin önüne getirilmesi için çalışmaktan yılmayacağını söylemiştir.

12 OCAK 1955

Kıbrıs Hakkındaki Yunan Siyaseti Mağlup Olmuştur

Bir buçuk aydır Amerika ve İngiltere'de temaslarda bulunan ve şehrimize dönen Mehmet Dana Efendi gazetecilere şunları söylemiştir: “ Seyahatimden gayet müspet neticelerle dönüyorum. Yunan siyaseti mağlup olmuştur. Fakat işimiz bitmiş sayılmaz. Çünkü Yunan devleti daima mesele çıkarmaya çalışıyor. Amerika ve İngiltere'de Adanın Yunanistan'a verilmesinin dünya sulhunu baltalayacağını ve hem coğrafi hem de tarihi olarak Adanın Türkiye'ye daha yakın olduğunu eğer verilecekse Adanın Türkiye'ye verilmesi fikri hâkimdir.”

16 OCAK 1955

Kıbrıs Müftüsü'nün Dün Verdiği Beyanat

Kıbrıs Türktür Cemiyetinin Kadıköy şubesinin açılışında konuşan Mehmet Dana Efendi şunları söylemiştir: “ Türk Bayrağı altına girmek Türk idaresi altında yaşamak her Türk için siyasi bir iştiahtır. Kıbrıs davasında ilk amacımız Yunanistan'ı adaya sokmamaktır. Türk Hükümeti başta olmak üzere Anavatandaki herkese bize verdikleri destekten dolayı teşekkürü borç biliriz. Bu destek sayesinde Ada asla Rumların hâkimiyetine geçmeyecektir.”

27 OCAK 1955

Kıbrıs'ta Türkler Dün Bir Miting Yaptılar

Kıbrıs'ta son zamanlarda meydana gelen olaylar ve Rum göstericilerin yapmış olduğu nümayişler neticesinde Kıbrıs'taki Türkler bir araya gelerek bir miting yapmışlardır. Adanın çeşitli yerlerinden gelen binlerce Türk, muazzam bir protesto mitingi yapmıştır. Mitingde Kıbrıs'ta Türklere ait evkafların kayıtsız şartsız Türklere devredilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kıbrıs'ın Yunanlıların hâkimiyetine verilmeyeceği ve Adadaki halkların barış içinde yaşaması gerektiği vurgusu yapılmıştır. Ayrıca Adada yaşayan Türklerin özellikle ekonomik ve kültürel talepleri dile getirilmiştir.

9 ŞUBAT 1955

Papagos Kıbrıs İçin Pazarlığa Başladı

Yunan Başbakanı Papagos, parlamentoda yaptığı konuşmada, Kıbrıslıların daha liberal bir anayasaya ve Ada halkının kendi geleceklerini kendilerinin tayin edebileceklerine imkân verecek bir plebisit mukabilinde İngiltere'ye Yunanistan'da askeri üsler verme teklifinde bulunmuştur. Papagos 1952 ve 1953 yıllarında da benzer teklifleri İngiltere'ye yaptığını söylemiş ve İngiltere'nin bu teklifleri kabul etmesi halinde Kıbrıs meselesi diye bir meselenin kalmayacağını söylemiştir.

18 MART 1955

Kıbrıslı Rumların Yeniden İsyana Etmesi Muhtemel

Yunanistan'ın istiklal günü olan 25 Mart'ta Kıbrıs Rumlarının yeni bir hareketine girişmesinden endişe edilmektedir. İlhakçı gazeteler daha şimdiden bu yıl dönümünün tarihi bir yıl olacağını yazmaktadırlar. Tarafsız gazetelere göre Makarios ve diğer kilise ileri gelenlerinin geçen Aralık ayında isyanlardan önce giriştikleri kışkırtıcı metotları tekrar ele almalarını misal olarak göstermektedirler.

29 MART 1955

Rumlar Kıbrıs'ta Yeni Taşkınlıklar Yaptılar

Dün gece Kıbrıs'ın muhtelif yerlerinde Hükümet binalarına, radyo binasına, kışlalar ve polis karakollarına bombalar ile hücum yapılmıştır. Bu hadiselerin cereyan ettiği bölgelerde yapılan araştırmalarda Kıbrıs'ın Yunanistan'a İlhakı lüzumundan bahseden broşürler ele geçirilmiştir. Olaylarla ilgili çok sayıda kişi tevkif edilmiştir.

3 NİSAN 1955

Kıbrıs'ta Türkler Uzak Yerlerden Büyük Şehirlere Hicret Etmeğe Başladılar

Lefkoşa'da maskeli Rum gençleri sokaklarda dolaşmakta ve gördükleri Türkleri tehdit etmektedirler. Bu durum karşısında Türk kadın ve çocuklar evlerinden çıkamamakta erkeklerde geceleri evlerinin önünde nöbet tutmaktadırlar. Canlarından endişeye düşün binlerce Türk köylüsü çoluk çocukları ile birlikte yayan kasabalar sığınmak üzere evlerini ve mallarını terk etmeye başlamışlardır.

Tedhiş Hareketleri Genişliyor

Meçhul şahıslar Lefkoşa'nın dış mahallerinde oturan bir İngiliz subayının evine bomba atmış iki İngiliz mutlak ölümden dönmüşlerdir. Diğer taraftan bir İngiliz otobüsünde bulunan askerlere de bomba atılmış ölen yâda yaralanan olmamıştır. Tedhişçilerin gizli bir teşkilata mensup oldukları şehrin çeşitli yerlerine yazdıkları E.O.K.A harflerinden anlaşılmaktadır. Bunun Kıbrıs için yeni bir mücadele derneğinin harfleri olduğu düşünülmektedir.

Kıbrıs Türklerine Silah Dağıtılması İsteniyor

Anavatandaki Kıbrıslılar, Adadaki yakınlarının canlarının vikayesi, ocaklarının idamesi için İngiltere Hükümetinden ve Müstemleke idaresinden Kıbrıs'taki Türklere silah dağıtılmasının yerinde bir tedbir olacağını istemek üzere hazırlıklara başlamıştır.

6 NİSAN 1955

Yunan Hükümeti Kıbrıs'taki Tedhişçilere Yardım Edecek

Yunan vekilleri Başvekil Papagos riyasetinde toplanmışlardır. Toplantıda çıkan kararlara göre, Kıbrıs meselesinin Birleşmiş Milletlere yeniden götürülmesine dair hazırlıkların gözden geçirildiği ve Kıbrıs Rumlarına her türlü yardımın yapılmasına karar verildiğini gazeteler ilan etmektedirler.

Hükümet Kıbrıs Hadiselerini Hassasiyetle Takip Etmektedir

Mevsuk bir kaynaktan öğrendiğimize göre Hükümet Kıbrıs'taki tedhiş hareketlerini büyük bir dikkatle takip etmektedir. Hükümet Kıbrıs'taki Türklerin can ve malların korunması için İngiltere nezdinde teşebbüse geçecektir. Diğer taratan Atina Radyosunun Kıbrıs Rumlarını isyana teşvik etmesi şehrimizin siyasilere tarafından esefle karşılanmıştır.

Yunan Denizaltıları Kıbrıs'a Asker Çıkardılar

Yunan denizaltıları Kıbrıs'a silah ve asker çıkarmaya başlamışlardır. Bugün sabahın erken saatlerinde Kıbrıs'ın şimaline bir Yunan denizaltısı yanaşmış ve buradan sahile bir bot çekilmiştir. Kıbrıslı olmadıklarından şüphe edilen 10 kişi tevkif edilmiş bulunmaktadır.

Tedhişçiler İngiliz Subaylarının Evlerini Bombalıyor

Rum tedhişçiler dün gece yüksek rütbeli İngiliz subaylarının evlerini bombalamışlar. Bu olay neticesinde bir subay eşi ağır şekilde yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır. Ayrıca bu olaylardan ve Atina radyonun halkı tahrik edici neşriyatlarını protesto etmek amacıyla İngiltere Yunanistan'a bir nota vermiştir.

8 NİSAN 1955

Yüzlerce Genç Kıbrıs'a Gitmek İçin İzin İstiyor

Kıbrıs'ta esmekte olan isyan havası ve Türklere yapılan işkenceler ülkemizde büyük infial uyandırmıştır. Öğrenildiğine göre sayıları yüzleri aşan Türk gençleri Kıbrıs'a gitmek için ilgili yerlere müracaat etmişlerdir. İnanılır kaynaklardan alınan bilgilere göre, ilgililer gençlerin bu hareketlerini şimdilik yersiz bulmakta. Durumun ciddileştiği anda hükümetin gerekli müdahaleyi yapacağı bildirilmektedir.

18 NİSAN 1955

Kıbrıs Rumları Paskalyada da Rahat Durmadılar

Enosis Kıbrıs'ta karışıklık çıkarma yolunda devam etmektedir. Lefkoşa'daki bir kilisede paskalya yortusu nedeniyle tertip edilen dini merasime başlamadan evvel, bir genç koşarak dışarıdan girmiş ve elindeki bildirileri havaya fırlatarak kaçıp

gitmiştir. Bu beyannamelerde İngilizlerin Kıbrıs meselesi karşısındaki tavrını değiştirmedeği halde Adayı baştanbaşa kana bulayacakları yazılmıştır.

28 NİSAN 1955

Kıbrıs Türktür Cemiyetinin İlk Kongresi Yapıldı

Kıbrıs Türktür Cemiyetin yıllık ilk toplantısı dün yapılmıştır. Kongrede alınan kararlara göre; Kıbrıs pulu çıkarılmasına, Kıbrıs piyangosu tertiplenmesine ve Kıbrıs'taki Türklerle mektuplaşılmasına karar verilmiştir. Ayrıca Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu'na bir telgraf çekilerek gençliğin Kıbrıs'a bağlılığı belirtilmiş bunun tüm Kıbrıs halkına ilan edilmesi istenmiştir.

4 MAYIS 1955

Türkiye'de Kıbrıs'a Duyulan Büyük Alaka

Kıbrıs Türktür Cemiyeti Genel Başkanı bir mesajla birlikte Londra'ya hareket etmiştir. Mesajda, Adadaki Türkler aleyhinde yapılacak olan herhangi bir statünün Türkiye'de iyi karşılanmayacağı ve heyecan uyandırmayacağı hatırlatılmakta, İngiliz Parlamentosu üyelerinden Kıbrıs'taki Türklerin hak ve hukuklarını teminat altına alacak kararların ittihazı beklediği bildirilmektedir.

11 MAYIS 1955

Yunanistan'la Kıbrıs İçin Münazara Yapılamaz

Kıbrıs Türktür Cemiyeti, dün bir bülten neşrederek M.T.T.B. Yunanlı Gençlerle Kıbrıs mevzuunda bir münazara yapma teklifini protesto ederek şunları söylemiştir: “ Türk umumi efkarı Kıbrıs mevzuunda temsil eden cemiyetimizi, kendisini ne siyasi ne de tarihi seviyemizle ölçemeyeceğimiz bir memleketin gençleriyle münazara teklifini prensiplerimize aykırı buluyoruz. Biz kendi davamızı ancak kendi aramızda münakaşa ederiz. Fakat siyasi görüşmelerden de asla kaçmayız. Bize Yunanistan muhatap olamaz. Ancak kendisine Adayı emanet ettiğimiz devlet olabilir.”

1 HAZİRAN 1955

Kıbrıs'ta Dünde 9 Bomba Patlatıldı

Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleştirilmesi için tedhişçilerin başlatmış oldukları kampanya meyanda dün gece muhtelif yerlerde dokuz bomba atılmış, bunların patlaması sonucu iki kişi yaralanmıştır ve büyük yangınlar çıkmıştır. Bombalar daha çok polis karakolları ve resmi kurumlara atılmıştır.

Kıbrıs'taki Sıkıyönetim Bütün Şehirlere Teşmil Edildi

Adanın birçok yerinde Rumlar tarafından başlatılan tedhişçilik hareketleri günlerdir devam etmektedir. Bu olaylar karşısında mahalli hükümet daha önce sıkıyönetim ilan etmişti. Tedhiş hareketlerinin Adanın büyük bölümüne yayılması üzerine Ada Genel Valisi, sıkıyönetimi Adanın diğer şehirlerine de teşmil edilmesini tebliğ etmiştir.

23 HAZİRAN 1955

Kıbrıs'ta İhtilal Provası Yapılıyor

Kıbrıs'taki tedhiş hareketleri şiddetlenerek artmıştır. Bugün EOKA tedhişçi teşkilatı ile polis arasındaki çarpışmada bir Türk polis yaralanmış ve kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetmiştir. Diğer taraftan muhtelif yerlerdeki çarpışmalar neticesinde yaralanan Ada Türklerinin sayısı 20 olduğu söylenmektedir. Son iki saat zarfında vukuu bulan tedhiş hareketler neticesinde beş polis ölmüştür. Olaylar karşısında Ada Genel Valisi, adadaki bütün İngiliz ordu birliklerinin hazır olmalarını bildirmiştir. Ayrıca Kıbrıs'ın muhtelif limanlarında tahliye için bekleyen gemiler yanaştırılmamakta ve sıkı bit denetime tabi tutulmaktadırlar.

Kıbrıs Türkleri Menderes ve Eden'e Müracaat Etti

İki gündür devam eden tedhiş hareketleri artarak bugünde Türklere yönelik devam etmiştir. Kıbrıs Türkleri olaylar karşısında can ve mallarının güvence altına alınması için, Başvekil Menderes ve İngiltere Başvekil Anthony, Eden'e birer telgraf çekmişlerdir.

Maskeli Tedhişçiler

Yüzü maskeli birkaç tedhişçi Domianos köyündeki polis karakoluna ateş açmışlardır. Bu olay esnasın iki Kıbrıs plisi ağır yaralanmış, bunlardan biri hastaneye götürülürken ölmüştür.

Posta Kutusuna Konulan Saatli Bomba

Dün akşam Lefkoşa'da polis merkezi önündeki posta kutusuna saatli bomba infilak etmiş ve bir genç ölmüştür.

Kıbrıs'a üç Vali Gönderilmesini İsteyen İngiliz Mebusu

İşçi Partisi mebuslarından Mallalieu, bugün Kıbrıs münazaasının halli için Adaya, biri İngiliz, biri Türk ve biri Yunanlı üç valinin tayinini teklif etmiştir. Bu valilerin aralarında ahenkli bir çalışma kurmaları halinde Kıbrıs Hükümetinin işlerinin çok kolay olacağını dile getirmiştir.

25 HAZİRAN 1955

Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketi Dünde Devam Etti

Kıbrıslı tedhişçiler dün de suikast teşebbüsünde bulunmuşlar ve iki İngiliz polis ölüm tehlikesi atlattı. Ayrıca farklı yerlerde de çatışmalar devam etmiş ve yaralananlar olmuştur. Diğer taraftan gece sokağa çıkma yasağının tatbiki için müzakereler devam etmektedir.

26 HAZİRAN 1955

Kıbrıs Müftüsü Halkı Sükûnete Davet Etti

Kıbrıs Türklerinin dini lideri Mehmet Dana dün bir beyanname neşrederek Türklerden, tedhişçilerin faaliyetlerine rağmen sükûneti muhafaza etmelerini ve gerginliği arttıracak her türlü hareketten uzak durmalarının istemiştir.

Anarşist Öğrenciler

Kıbrıs okullarında karışıklıklar devam etmektedir. Polis Baf'ta keman kutusunun içine gizlenmiş makineli silah taşıyan bir öğrenci ile Magosa'da çantasında el yapımı bir bomba taşıyan bir öğrenciyi yakalamıştır. Ayrıca İngiliz okulunda da bomba patlatılmış bazı öğrenciler yaralanmıştır.

Kıbrıs Polis Müdürünün Beyanattı

Kıbrıs Polis Müdürü Mr. Robins gazetecilere vermiş olduğu beyanatta şunları söylemiştir: " Yakın zamana kadar tedhişçilerin candan ziyade mala tecavüz ettiği

kanaatini taşıyorduk. Fakat şimdi tedhişçiler kasten adam öldürmek için bombalar kullanmaktadır. Ama son derece sıkı tedbirler alınmaktadır” demiştir.

28 HAZİRAN 1955

İngiltere Yunanistan'ı Şiddetle Protesto Etti

İngiltere Hükümeti, Atina Radyosunun Kıbrıs Rumları için yapmış olduğu tahrik edici neşriyattan dolayı Yunan Hükümetini şiddetle protesto etmiştir. İngiliz Hariciye sözcüsüne göre, Atina Radyosu Kıbrıslı Rumlara hitaben “ Helenlilerin oğulları ayaklanın, zulüm ve tehditler karşısında sinmeyin ve vatanınızı kurtarın” dediği, 21 Haziran olaylarının bundan sonra başladığını” söylemiştir.

Hariçten Polis Getiriliyor

Alınan bilgiye göre Kıbrıs Hükümeti Adada sükûneti sağlamak için hariçten polis getirmektedir. Ayrıca Kıbrıslı Türklerin göstermiş olduğu soğukkanlılıkta takdirle karşılanmaktadır.

30 HAZİRAN 1955

Yunan Kilisesi Açıkça Tahrikât Yapıyor

İngiltere'nin Yunanistan'ı protesto etmesinden sonra Yunanistan'ın ruhani lideri Spyrido, hükümetten, yabancı müdahaleye izin verilmemesini ve Kıbrıs meselesini yeniden BM.'ye götürmesini istemiştir. Ayrıca Kıbrıs için nümayişler yapılmasını ve para toplanmasını da istemektedir.

Kıbrıs İçin Mitinge İzin Verilmedi

Kıbrıs Türktür Cemiyeti İzmir şubesi Kıbrıs'ta son günlerde yaşanan olayları protesto maksadıyla bir miting yapmak istemiş ancak vilayet tarafından reddedilmiştir. Onun yerine kapalı bir toplantı yapılacaktır.

Vima Gazetesinin İfşaatı

Atina'daki Vima Gazetesi Kıbrıs'taki Türklerin İngilizleri desteklediğini söyleyerek özetle şunları yazmıştır: “ Kıbrıs'taki Türkler İngilizleri desteklese de desteklemese de mukavemet hareketi devam edecek, hatta şiddetini artıracaktır.”

Yunan Kralının İsim Günü Nedeniyle Kıbrıs'ta Nümayişler

Yunan Kralının isim gününü bahane eden ilhakçılar bütün gün Kıbrıs şehirlerinde ilhak lehine nümayişler yapmışlardır. Herhangi bir olay çıkmaması için bütün Türk muhitleri kordon altına alınmıştır.

1 TEMMUZ 1955

Kıbrıs İçin Konferansa Davet Edildik

İngiltere Başvekili Eden, Türkiye ve Yunanistan'ı Kıbrıs meselesini müzakere için Londra'da yapılacak konferansa davet ettiğini açıklamıştır. Müzakere Türkiye Yunanistan ve İngiltere temsilcileri arasında geçecektir.

2 TEMMUZ 1955

Üçlü Kıbrıs Konferansı Türkiye'nin Öteden Beri Arzuladığı Mevzudur

İngiltere Hükümetinin Kıbrıs davasının halli için üçlü konferansa Türkiye'yi davet etmesi ülkemizdeki siyasi çevreler tarafından alaka ile karşılanmıştır. Bu mevzuda yetkili biri ile yaptığımız görüşmede, Kıbrıs konusunda Hükümetimizin esasen üçlü konferans yapılmasını öteden beri beklediğini ve bu konferansa memnuniyetle katılacağımızı belirtmiştir. Konferansa muhtemelen Başvekil yardımcısı Fatih Rüştü Zorlu katılacaktır.

Kıbrıs Türkleri Silahlanıyor

Edinilen bilgilere göre son zamanlarda Adada vuku bulan olaylarda neticesinde, can ve mallarına tecavüz edildiği takdirde karşı koymak maksadıyla 100 bin adalı Türk silahlanmaya başlamıştır.

Yunanistan B. Milletlere Başvuruyor

Yetkili kaynakların bildirdiğine göre Yunan Hükümeti Kıbrıs meselesini yeniden görüşmek üzere tekrar BM'ye müracaat edecektir. Bu kararın Ortodoks kilisesinin baskısı ile alınmış olduğu söylenmektedir.

3 TEMMUZ 1955

Yunanistan'a Bir Nota Vereceğimiz Söyleniyor

Yetkili çevrelerden açıklandığına göre Atine Büyük Elçiliğimiz vasıtasıyla Yunan Hükümetine bir nota verilecek. Bu notada Yunan Hükümeti sözünü tutmağa davet edilecektir. Yunan Hükümetine daha öncede iki kez nota verilmiş Kıbrıs'taki bu olayları desteklenmemsi istenmiş Yunanistan ise bu olaylara karşı olduğunu belirtmişti. Bir kez daha aynı konuda Yunanistan'a nota verilecektir. Ayrıca Atina radyosunun yapmış olduğu hakaret ve neşriyatta aynı şekilde şiddetli bir şekilde protesto edilecektir.

12 TEMMUZ 1955

Yunanistan'a Nota Verdik

Atina Büyük Elçisi Settar İksel bugün Yunan Dışişleri Vekili Stefanopulos'u ziyaret ederek Kıbrıs ile ilgili protesto notasını vermiştir. Verilen notada Yunan Hükümeti sözünü tutmağa davet edilmekte, Kışkırtmaların durdurulması talep edilmektedir. İlavetene Atina Radyosunun Türkiye ve Kıbrıs Türkleri hakkındaki kışkırtıcı lisanı da protesto edilmiştir.

Makarios Atina'ya Hareket Etti

Makarios bugün aniden Atina'ya hareket etmiştir. Yunan Hükümeti namına hiç kimse tarafından karşılanmamıştır. Başpiskopos verdiği beyanatta şunları söylemiştir: “ üçlü konferansa hiçbir Kıbrıslının davet edilmeyip Türkiye'nin davet edilmesini protesto ediyorum. Türklerin bu konferansta söz hakları yoktur” demiştir.

17 TEMMUZ 1955

Kıbrıs Meselesinde Rumca Gazeteler Doğru Yolu Bulamadılar

Kıbrıs meselesinde Patrikhanenin takındığı tavır hayretle karşılanmıştır. Türk basının ve Türk umumi efkârının genel görüşü “ Kıbrıs Türktür” parolası altında toplanmaktadır. Nedense Fener Patrikhanesi buna katılmamakta ve sessiz kalmaktadır. Sessizliklerinde bir politikaya karışmıyoruz olarak açıklamaktadırlar. Oysa İstanbul'da Rumca yayın yapan gazetelerin milli mevzulardaki konuşmaları bizlerden çok uzakta, Atina'ya uyar bir şekilde olduğunu üzülerken görüyoruz. Rumca gazeteler şunu bilmelidirler ki Kıbrıs Türkiye'nin resmi bir davasıdır. Rumca refiklerimiz yol yakından bu hatadan dönüp konferansta Türk görüşünü aksettirmelidirler.

23 TEMMUZ 1955

Patrikhane M.T.T.B. 'den Mehil İstedi

Fener Patriği gençliği Kıbrıs mevzuundaki randevusu karşısında cevabı dün verecekti. Patrikhane, dün cevabın bugün verilmesi için Talebe Birliğinde mehil istemiştir. M.T.T.B. bugün Patrikhanenin vereceği cevaptan sonra hareket tarzını belirleyeceğini söylemiştir.

25 TEMMUZ 1955

Kıbrıs Meselesi Yine Birleşmiş Milletlere Verildi

Birleşmiş Milletlerdeki Yunan daimi delegesi Palamas, bugün Genel Sekreterliğe başvurarak, Kıbrıs meselesinin önümüzdeki Eylül devresinde müzakeresini talep etmek üzere yazılı bir muhtıra vermiştir. Palamas verdiği demeçte, Yunanlıların bu kez daha iyi hazırlandıklarını ve kendilerini destekleyen ülke sayısının arttığını ileri sürmüştür.

28 TEMMUZ 1955

M.T.T.B Büyük Bir Toplantı Yapıyor

M.T.T.B. icra konseyi, bugün toplanarak Kıbrıs ile ilgili hadiselerin devamlı inkişafı karşısında Türk Milli Gençlik cephesinin son tutumunu kesinleştirmek için bütün gençlik ve talebe teşekkülleriyle, Kıbrıs Türktür Cemiyetinin de katılacağı ve Kıbrıslı kardeşlerimizde bu toplantıda bulunmaları ittifakla kabul edilmiştir. Diğer yandan Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Patrikhanenin görüşünü açıklamaması üzerine ikinci bir beyanat vererek şunları söylemiştir: “ Patrik Athanegoras fikrini sözle ifade etmesine büyük bir önem atfetmemekteyiz. Zira fikirleri fillerle açıkça ortaya konmaktadır.”

30 TEMMUZ 1955

Türkiye İle Yunanistan Arasında Harp Olabilir

Kıbrıs Türktür Cemiyeti Başkanı Hikmet Bil, bir basın toplantısında verdiği beyanatta, Yunanistan'ın Kıbrıs'ı ele geçirmesi halinde Türkler ve Yunanlılar arasında harp çıkabileceğini söylemiştir. Bil Londra'ya geliş amacının gelecek ay yapılacak

olan üçlü konferanstan önce cemiyetin görüşlerini İngiliz umumi efkârına anlatmak olduğunu belirterek sözlerine şöyle devam etmiştir: “ Türkler İngilizleri Adada kardeşleri ve misafirleri olarak saymaktadır. Ancak Türkler Adanın Yunanistan lehine biri salahiyyet değişikliğine asla müsaade etmeyecektir. Görünürdeki en iyi çare şimdiki statükonun devamıdır.”

3 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs'ta Rumların Sabotaj Hareketleri Devam ediyor

Atina Radyosu bugün EOKA teşkilatının bir beyannamesini okumuştur. Beynamede, B. Milletler Kıbrıs davasında yine aynı lakaytlığı gösterirse Kıbrıs'ı ateşe vereceklerini, hem kendilerini hem de İngilizleri yakacaklarını söylemişlerdir.

Kıbrıs'ta Umumi Grev

Kıbrıs'taki olaylar karşısında Hükümete tevkif yetkisi veren kanunu protesto etmek amacıyla Kıbrıslı Rumlar dün gece yarısından itibaren 24 saatlik umumi grev ilan etmişlerdir. Rumların çoğunlukta yaşadığı bölgelerde hayat durmuştur. Yalnız Türklerin çoğunlukta olduğu yerler normal hayat devam etmektedir.

7 AĞUSTOS 1955

Yunan Hükümeti Ankara Elçisini Geri Çağırıldı

Öğrendiğimize göre Yunanistan Türkiye nezdindeki Büyükelçisini geri çağırmıştır. Elçinin bir iki güne kadar Yunanistan'a gideceği tahmin edilmektedir. Siyasiler Yunanistan'ın bu hareketinin ay sonunda yapılacak üçlü konferansla alakalı olduğunu ileri sürmektedirler.

Kıbrıs'ta İki Rum Tevkif Edildi

Kıbrıs'ta iki Rum hükümeti yıkmak suçundan üçü hafta yargılanmak üzere bugün Larnaka'da tevkif edilmişlerdir.

9 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs Meselesine Dair Türk Tezi Son Şeklini Aldı

Öğrenildiğine göre Hariciye Vekili Fatih Rüştü Zorlu başkanlığında toplanan heyet Londra Konferansında müdafaa edilecek Türk tezini tebellür etmiştir. Buna göre, bugünkü statükonun muhafazasına taraf olan Hükümetimiz Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakına ve Kıbrıs'a muhtariyette verilmesine şiddetle karşıdır. Diğer taraftan Türk Delegasyonu Londra Konferansında Kıbrıs Türklerinin gasp edilen haklarının da iadesi ve Rumlarla eşit haklara sahip olması için girişimlerde bulunacaktır.

10 AĞUSTOS 1955

Eminönü'nde Halk, Athenagoras'a " Kıbrıs Türktür" Diye Bağırды

Trafiğin kalabalık olduğu bir saatte Eminönü'nde gezen Fener Patriği Athenagoras'ın yanına gelen ve elini öpen Rum gençlerin trafiği aksatması üzerine sinirlenen Türk gençler, " Kıbrıs Türktür, Türk kalacaktır" diye bağırılmışlardır. Kıbrıs'ın Türk olduğunu ve Türk kalacağını anlayan patrik derhal bir otomobile atlayıp Fener Kilisesi duvarları arasında kaybolmuştur.

13 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs'a Dair Türk Tezi B.M. Delegelerine Verildi

Birleşmiş Milletlerdeki Türk daimi elçisi Selim Sarper, bugün tüm üye devletlerin azalarına Kıbrıs mevzuundaki Türk görüşünü belirten ve Yunan tezini çürüten bir muhtıra vermiştir. Muhtırada Adaya muhtariyet verilmesi tasvip edilmemekte ve Londra Konferansında Adalı Türklerin hak hukuklarının savunulacağı belirtilmektedir. Yabancı müşahitlere göre, bu muhtıradan sonra Yunan Delegeleri telaşa düşmüş ve Türkiye aleyhinde faaliyete geçmişlerdir. Ayrıca Yunan basını, Selim Sarper'i ikinci defa Türk ve Yunan dostluğunu baltalamakla suçlamıştır.

21 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs'ta Türklerin Mal ve Can Emniyeti Kalmamıştır

Kıbrıs'ta vukuu bulan hadiseleri anlatmak için bugün şehrimize gelen Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Faiz Kaymak konu ile alakalı şunları söylemiştir: " Kıbrıs meselesi üzerinden yetkililerle temasa geçerek onlara aydınlatıcı talimat vermek, Kıbrıs Türklerinin görüş ve taleplerini bildirmek için geldim. Kıbrıs'ta

vaziyet iyi değildir. Hükümet olayları önleyebilecek tedbirler alamamıştır. Kıbrıs Radyosu tahrik neşrediyor. Halk malından ve canından emin değildir. Silahsız masun Türkler her an tedhişçiler tarafından öldürülebilir. Kıbrıs Türklerinin can ve mal emniyetini temin etmek için Türkiye'mizden her türlü yardımı bekliyoruz.”

22 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs'ta Türkler Geceleri Dışarıya Çıkamıyor

Kıbrıs'ta E.O.K.A. teşkilatına mensup kişilerin yapmış olduğu vahşi hareketlerin neticesinde halk arasındaki endişe artarak devam etmektedir. Akşamları işlenen cinayetlerin faillerinin henüz yakalanmamış olması büyük bir endişe oluşturmaktadır. Hükümetin pasif davranması da endişenin artmasında etkindir. Can ve mal emniyetini iyice kaybeden halk geceleri dışarıya çıkamaz olmuştur.

Türk Tezi Konferanstan Önce Açıklanmayacak

Haber alındığına göre 29 Ağustos tarihinde Londra'da yapılacak üçlü konferansta görüşülecek olan Türk tezi konferans tarihinden önce açıklanmayacak. Ayrıca Türk tezi hakkında bilgi isteyen bir dünya ajansının bu talebi geri çevrilmiştir.

25 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs Türkleri Müdafaasız Birakılmayacak

Dün akşam yemeğinde gazetecilere bir açıklama yapan Başvekil Adnan Menderes özetle şunları söylemiştir: “ İngiltere Hükümetine verdiğimiz notada, Kıbrıs'taki ırkdaşlarımızın maruz kaldığı tehlikenden duyduğumuz endişeyi izah ettik. İngiltere Hükümetinin salahiyetine müdahale etme gibi bir düşüncemiz yoktu. Kıbrıs meselesinde gerek Türk Hükümeti gerekse Türk halkı sürekli Yunanistan ile olan dostluğu bozmayacak şekilde davranmıştır. Ama Adada bulunan tedhişçilerin hareketleri olsun, bazı yayın mensuplarını yazıları ve demeçleri olsun bizi endişeye sevk etmektedir. Oradaki halkımızın ekseriyeti silahsız, masum ve hareketsiz olabilir. Fakat bu hiçbir zaman için onarılın bir ana bile müdafaasız kalacakları manasına gelmez. Kıbrıslı ırkdaşlarımızın her zaman yanlarında olduğumuzu bir kes daha belirtmek isterim.”

26 AĞUSTOS 1955

Muhalefet Kıbrıs İşinde Hükümeti Destekliyor

Londra'daki üçlü konferansa gidilecek olan bugünlerde muhalefet partileri Hükümeti desteleyecek nitelikte beyanatlar yapmışlardır. CHP Genel Başkanı İsmet İnönü yapmış olduğu açıklamada özetle şöyle demiştir: “ Dış politikamızın Kıbrıs ile meşgul olacağı bu günlerde iç politikamızın havasının da Kıbrıs ile dolu olduğunu dünyaya göstermek vazifemizdir” demiştir. Bölükbaşı ise: “ Vatani ve milli mevzulardaki hassasiyetimizi iç politika ihtilaflarımız asla gölgeleyemez” diyerek hükümete verdikleri destekleri göstermişlerdir.

Heyetimiz Londra'ya Vardı

Londra Konferansında ülkemizi temsil edecek olan heyet bugün itibari ile Londra'ya ulaşmış bulunmaktadır. Heyet başkanlık eden Fatih Rüştü Zorlu ve beraberindekiler günü dinlenerek geçireceklerdir.

Menderes'in Beyanati Yunanistan'da Bir Bomba Tesiri Yaptı

Adnan Menderes'in önceki gün yapmış olduğu sert beyanat vermesi Yunan siyasi çevreleri tarafından şaşkınlıkla karşılanmıştır. Tecrübeli kimseler Atatürk'ten beri hiçbir Türk liderin böylesine sert bir beyanatta bulunmadığını belirtmiş, Yunan Hükümet çevreleri ise herhangi bir yorum yapmaktan kaçınmışlardır. Ayrıca Kıbrıs Türkleri de bu beyanattan sonra büyük bir sevinç yaşamış ve sanki bir bayram yapmışlardır.

27 AĞUSTOS 1955

15 Bin Adanaltı Kıbrıs'a Gönüllü Gitmeye Yemin Etti

Başvekil Adnan Menderes'in beyanati ile siyasi partilerin Hükümeti destekleyen açıklamalardan sonra umumi efkârda uyandırdığı heyecan artmaktadır. Yurdun çeşitli yerlerinde insanlar bir araya gelerek Kıbrıs için destek yürüyüşleri yapmıştır. Adana'da birçok kişi Kıbrıs'a gönüllü gitmek için askeri makamlara başvurmuş ve aralarında yemin etmişlerdir. Ayrıca İngiltere Londra Konferansında Kıbrıs Türklerinin can ve mal emniyetini garanti ettiğini belirtecektir.

28 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs'ta Neticeyi Bekleyen Sessizlik Hüküm Sürüyor

Kıbrıs'ta bugün tarihi bir sessizlik hüküm sürmektedir. Bu sessizlik tarihi bir kararın bekleyişi manasına gelmektedir. Adadaki Türkler Anavatanın alakasından son derece memnunar. Bil hassa Başvekil son yaptığı açıklama maneviyatı bir kat daha arttırmıştır. EOKA'cıların tehditlerine karşı Kıbrıs Türklerinin gizli cemiyeti Volkan Cemiyeti, öldürülen her Türk'e karşılık dört tedhişi Rum'un öldürülmesi ile ödeneceği hususunda yemine etmişlerdir.

Kıbrıs'ta Bütün Fesatçılar Hudut Dışı Edilecektir

Edinilen bilgilere göre İngiltere Londra Konferansından istediği sonucu almazsa Kıbrıs konusunda takındığı yumuşak tavidan vazgeçip çok sert tedbirler alacaktır. Adadaki son olaylar İngiltere'yi usandırmış ve durum Türk – Yunan ve İngiliz dostluğunu bozacak raddeye varmıştır. Adada sükûneti ve huzuru bozan kim olursa bundan böyle sınır dışına çıkarılacaktır.

31 AĞUSTOS 1955

Doğu Akdeniz Müdafası İçin Kıbrıs'ta Bir NATO Konseyi Kurulmasını Teklif Edeceğiz

Londra Konferansının ikinci celsesi bugün açılmış ve iki saat sürmüştür. Mac Millan 50 dakika süren bir konuşma yapmış ve İngiltere'nin Kıbrıs konusundaki görüşünü açıklamıştır. Yetkili çevrelerden edinilen bilgiye göre Mac Millan bu konuşmasında, Yunanistan ilhak işinde ısrar ederse bu isteklerinin kesin bir dille reddedileceğini ima etmiştir. Yarın Yunan delegesi kendi fikrini açıklayacak sonraki günde Türk delegesi fikrini açıklayacaktır. Bunda delegemiz Doğu Akdeniz savunması için NATO konseyinin kurulmasını, yani Türkiye ve Yunanistan'ın İngiliz komutası altında eşit asker bulundurmalarını isteyecektir. Ayrıca İngiltere Rumlara daha fazla muhtariyet vermeğe kalkarsa Türkiye buna şiddetle itiraz edecektir.

2 EYLÜL 1955

Londra'daki Konferansta Türk Görüşü Açıklandı

Londra Konferansının bugünkü görüşmelerinde Türk tarafının görüşü açıklanmıştır. Heyete başkanlık eden Fatih Rüştü Zorlu tarafından açıklanan görüş ana hatalarıyla şöyledir:

- Kıbrıs'ı, mukadderatı tayin edilecek bir ada telakki etmeye imkân yoktur. Böyle bir iddia Lozan'ın revizyonunu talep eden bir teşebbüs olmaya mahkûmdur.
- Türkiye'nin harp vukuunda müdafaa kuvvet ve kudretinin idamesini Kıbrıs'ı hesaba katmaksızın düşünmek bile imkânsızdır.
- Türkiye Kıbrıs'ta statükonun muhafazası lazım geldiği fikrindedir. Bu bozulacaksa Adayı Türkiye'ye iade etmelidir.

Bu ana başlıklar altına Türk heyetinin görüşünü açıklayan heyet başkanı sözlerini şöyle tamamlamıştır: “ Biz Başvekilimiz, muhalif partiler ve Türk Milleti tarafından desteklenen görüşümüzü arza çalıştık. Türkiye Kıbrıs'ta statükonun muhafazasının lazım geldiği fikrindedir. Bu bozulacaksa Ada Türkiye'ye avdet edilmelidir. Statükonun bozulması Türkiye'nin dostluğunun kaybedilmesi manası gelmektedir. Lozan'dan beri devam eden Türk – Yunan dostluğunun bozulmasının iki tarafa da bir kazancı yoktur. Türk – Yunan dostluğuna büyük önem verdiğimizizi bir kez daha belirtmek isterim.”

3 EYLÜL 1955

Londra Konferansı Tam Bir Çıkmaza Girdi

Zorlu, konferansın dünkü toplantısında dolambaçlı yollardan Adayı ele geçirmeleri halinde Türk – Yunan ilişkilerinin bozulacağını beyan etmiştir. Bu vaziyet karşısında 5 gün evvel başlayan konferans tam bir çıkmaza girmiştir. Toplantıya Salı gününe kadar ara verilmiştir. Ayrıca Zorlu'nun, Mac Millan ile yaptığı özel görüşmede Mac Millan'a şunları söylemiştir: “ Yunanistan ile herhangi bir uzlaşma olamaz zira Yunanistan'ın Kıbrıs üzerinde herhangi bir hakkı yoktur.”

Stefanopulos, Atina'ya Dönüyor

Konferans Yunanistan'ın teklifi üzerine Salı gününe talik edilmiştir. Stefanopulos yeni talimatlar almak için Atina'ya gidecektir. Türk tezinin ifadesindeki

kuvvet Yunanlıları gafil avlamış ve şaşırtmıştır. Ayrıca İngiliz kabinesi de pazartesi toplanarak Kıbrıs meselesini müzakere edecektir.

5 EYLÜL 1955

Ya Kıbrıs Ya Türk Dostluğu

Hariciye Vekil Vekili Londra'da gazetecilere verdiği beyanatta şunları söylemiştir: “ Yunanistan şuan bir tercih karşısındadır. Ya Türkiye'nin dostluğunu isteyecek ya da Kıbrıs konusunda ısrar edecek ve Türkiye'nin dostluğunu beklide ebediyen kaybedecektir. Biz Yunanistan ile dost kalmak istemekteyiz. Yunanistan'ında aynı arzuda olmasını temenni etmekteyiz. Bundan sonrası Yunanistan'ın bileceği iştir.”

7 EYLÜL 1955

İngiltere Kıbrıs'a Muhtariyet Vereceğini Resmen Açıkladı

Londra Konferansının bugünkü toplantısında İngiltere Hariciye Vekili Mac Millan, Kıbrıs'a iç işlerinde geniş muhtariyet ile ileride kendi geleceklerini tayin etme imkânı sağlayan İngiliz teklifini açıklamıştır. Böylece Kıbrıs halkı kendi meclisini ve kendi Başvekilini seçecektir. Adanın harici meselelerini, tayin edilen bir vali ve İngilizlerin ekseriyetini teşkil edeceği bir meclis belirleyecektir. Türk ve Yunan Delegasyonu görüşünü yarın açıklayacaktır. Bu teklife Türk delegasyonunun mutlak suretle itiraz edeceği düşünülmektedir. Ayrıca yarınki oturum son olacak ve heyetimiz Perşembe günü yurda dönecektir.

Tedhişçilerin Yatağı Olan Kasabada Örfi İdare İlan Edildi

Bu sabahtan itibaren EOKA'cılarının yatağı olan Srovolos'ta 24 saat müddetle örfi idare ilan edilmiştir. Silahlı 1500 kadar asker kasabayı büyük bir dikkatle aramaktadır. Ciddi miktarda silah ve patlayıcı madde ele geçirilmiştir. Kasabaya giriş ve çıkışlar yasaklanmıştır.

9 EYLÜL 1955

Kıbrıs Türktür Cemiyeti, Genel Merkez ve Şubeleri Kapatıldı

Kıbrıs Türktür Cemiyeti Genel Merkezi ile İstanbul'daki bütün şubeleri, evvelki gün kapatılmıştır. Kapatmaya Cemiyetin kuruluş amacından uzaklaşmış olması sebep olarak gösterilmiştir. Polis memurları evvelki gece Cemiyetin Genel Merkezine giderek Cemiyetin kapılarını mühürleyip tabelalarını indirmişlerdir. Buna muvazi olarak cemiyetin Türkiye'deki bütün şubeleri de kapatılmıştır.

Zorlu Geldi

Londra'da üçlü Konferansa iştirak eden Hariciye Vekil Fatih Rüştü Zorlu ve beraberindeki heyetimiz İstanbul'a dönmüştür. Havaalanında Başvekil Adnan Menderes tarafından karşılanmıştır.

10 EYLÜL 1955

Amerika, Kıbrıs Mevzuunda İtidal Teminine Çalışıyor

Amerika, Türkiye ve Yunanistan'ı, Kıbrıs mevzuunda sakin davranmaya, itidali elden bırakmamaya sevk etmek için çalışmaktadır. Amerika'ya göre iki memleketteki karışıklığın sebebi komünistlerin ortalığı karıştırmasıdır.

Yunanistan'a İhtar

Daily Express Gazetesinin bugünkü yazısında aynen şunlar yazmaktadır: “ Yunanistan Kıbrıs davasıdır tutturdu. Ama Türklerin sert ve değişmez tavrı onları korkuttu. Konferansta, Ada İngiltere'den ayrılırsa Türkiye'ye verilmelidir, diyen Zorlu'nun tavrı, Adanın hem tarihi hem de coğrafik olarak Türkiye'ye yakınlığı da bu görüşü destekler niteliktedir. Türkiye'deki son nümayişler Türklerin Kıbrıs konusunda ne kadar heyecanlı olduklarını bir kez daha göstermektedir. Bu hadiselerden sonra Yunanlılar kendilerinden olmayan bir milleti hâkimiyetleri altına almanın ne demek olduğunu anlamışlardır. Kıbrıs hiçbir zaman Yunanistan'ın olmamıştır. Yunanistan bu sevdadan vazgeçmelidir.”

Kıbrıs'a Yeni Takviyeler Geldi

Bugün 800 kişiden müteşekkil bir komando birliği Malta'dan Lefkoşa'ya gelmiştir. Yarında Kıbrıs kara sularında gemileri kontrol etmek amacıyla 6 mayın tarayıcı harp gemisinin gelmesi beklenmektedir.

Faiz Kaymak Bir Tehdit Mektubu Aldı

Faiz kaymak bugün bir tehdit mektubu aldı. Gizli Türk Volkan Cemiyeti de, bugün beyannameler dağıtarak Adadaki Türklere en ufak bir şey olduğu takdirde buna misilleme hareketine geçeceğini ilan etti.

12 EYLÜL 1955

Kıbrıs'ta Tedhişçi Rumlar İsyana Teşebbüs Ettiler

Lefkoşa meydanında toplanıp bir araya gelen Rumlar olaylar çıkarmışlardır. Olayları bastırmak isteyen polisin havaya ateş açması sonrası grup dağılmıştır. Yine dün gece Magosa'da EOKA'cılar Abdullah adında bir Türk'ü öldürmüşlerdir. Ayrıca Lekoşa'ya bugün yeniden 900 kişiden müteşekkil bir komando birliği gelmiştir.

16 EYLÜL 1955

Kıbrıs'ta EOKA Teşkilatı Kanun Dışı Edildi

Kıbrıs Hükümeti bugün geç vakitte EOKA teşkilatını kanun dışı ilan etmiştir. Bu sabah şafakla beraber EOKA'cılarının yatağı halindeki Mandres, Kaolodinbu, Liopetri ve Sodiro köylerine silahlı komandolar ve polisler baskınlar düzenleyerek sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

1956 YILI

3 OCAK 1956

Kıbrıslı Tedhişçilerin Kökü Kazınacaktır

Kıbrıs Valisi General Sir Jhon Harding, bugün yeni yıl münasebetiyle radyoda yaptığı bir konuşmada şunları söylemiştir: “ Tedhişçiler muvakkat cinayetler, tecavüzlerle elde edecekleri kazanç ne olabilir ki? Bütün bu teşkilatlar, ellerindeki imkânlar ve kendileri silip süpürülecek ve kökleri kazanacaktır. Kıbrıs halkının yüzde 99 unun bu işleri istemediğini ve biran evvel bunlara son verilmesini istediklerine eminim. İngiltere'nin Kıbrıs'tan ayrılmasıyla meydana gelecek felaketi görmemezlik edemem.”

8 OCAK 1956

Kıbrıs Valisi Sir Harding, Adadaki Türklere Teminat verdi

Kıbrıs Valisi bugün Dr. Fazıl Küçük riyasetinde Türk Camiasından oluşan bir heyeti kabul etmiştir. Vali Adanın idare şeklinde herhangi bir değişiklik yapılamayacağı hususunda kati teminat vermiştir. Fazıl Küçük'te bu durumun Türkleri sevindirdiğini ve Valinin temsil ettiği hükümetin Türklerin hakkını müdafaa edeceğine inandığını söylemiştir.

13 OCAK 1956

Kıbrıslı Türk Liderler

Kıbrıs Adasındaki 100 bin Türkün etrafında toplandığı Dr. Fazıl Küçük adanın en kuvvetli Türk Partisi “Kıbrıs Türktür” ün Genel Başkanıdır ve Lefkoşa'da hekimlik yapmaktadır. İleri bir yobazlığa kaçmayan bir anlayışa sahip olan Müftü Dana Efendi ise ırkdaşlarımızın dini lideridir ve herkes tarafından sevilmektedir.

24 OCAK 1956

Adada Asayişin Temini İçin Kıbrıs Valisi, Eden'den Tam Salahiyet İstedi

Kıbrıs Valisi Harding, İngiliz Başvekil Eden ve Hariciye Vekili ile bir görüşme yapmıştır. Görüşmenin esasını Adadaki tedhiş hareketleri ve olaylar almıştır. Yapılan ev ve sokak aramalarında elde edilen çok sayıda silah olması nedeniyle Valinin

Eden'den tam salahiyyet isteyeceği ve Eden'in bu durumu kabul etmemesi Halide Valinin istifaya edeceği duyumu alınmıştır.

25 OCAK 1956

Kıbrıs Hakkındaki Türk Tezi Değişmemiştir

Hariciye Vekili Prof. Dr. Fuat Köprölü Kıbrıs meselesi hakkında Anadolu Ajansına aşağıdaki beyanatı yapmıştır:

- 1- Hükümetimiz Kıbrıs meselesinin seyriyle alakalanmakta ve İngiltere ile sıkı temas idame ettirmektedir.
- 2- Hükümetimiz self – determinasyonun Kıbrıs'ta tatbikine izin verilmeyeceği kanaatindedir. Bu tezimizde hiçbir değişiklik olamamıştır.
- 3- İngiltere'nin teklif ettiği idari muhtariyet gidilebilmesi için, Adada her şeyden evvel tedhişçiliğin bertaraf edilmesi, asayiş ve nizamın avdet edilmesi, muhtelif cemaatler arasındaki havanın değişmesi gerekmektedir. Ayrıca Adadaki Türklerin diğer cemaatlerle her konuda eşit olması gerekmektedir.
- 4- Hükümetimiz, Makarios'u Kıbrıs'ın mümessili sıfatını takmaya hakkı olmayacağını düşünmekte ve onun Kıbrıs Valisi ile resmen müzakerelere girişmesine itiraz etmektedir.
- 5- Hükümetimizin, Londra Konferansında almış olduğu kararlar hala değişmemiş o zamanki düşüncelerimizle şimdiki düşüncelerimiz arasında fark yoktur.

2 şUBAT 1956

Kıbrıs Heyeti Ankara'da

Dün şehrimize gelen Dr. Fazıl Küçük, Faiz Kaymak ve Hazım Remzi bugün Gül Palasta basın mensuplarına ziyaretleri hakkında şu beyanatta bulunmuşlardır: “ Makarios, Rum Cemaati namına Yunanistan'ı sık sık ziyaret ettiği gibi bizimde Türk Cumhuriyetini ziyaret etmemiz kadar doğal bir şey olamaz. Bu sabah Hariciye Vekilimiz Prof. Fuat Köprölü ile görüştük ve kendilerine Adadaki son durumları

anlattım. Bu vesile ile Türk Hükümetinin davamızı bu kadar büyük bir hassasiyetle takip ettiğini tekrar öğrenerek memnun ve müsterih olduk. Ayrıca Adadaki Türk görüşü ile Türk Hükümetinin görüşünün birbirine tamamen aynı olduğunu müşahade ettik. Adadaki durumun maalesef gün geçtikçe vahamet kesp ettiğini görüyoruz. Ve endişe içindeyiz. Fakat icap eden tedbirlerle bu halin önleneceğini düşünüyoruz.”

5 ŞUBAT 1956

Kıbrıs'ta Makarios Aleyhine Nümayişler

Makarios, İngiltere Hükümeti ile işbirliği yapmaya karar vermiş ve bu kararı aleyhinde bir cereyanın doğmasına yol açmış ve bugün Kıbrıs'ta Makarios aleyhinde gösteriler ve nümayişler yapılmıştır. Siyasi çevreler meselenin Başpiskoposun kontrolünden çıktığı kanaatindedir. Hükümet çevrelerinin bildirdiğine göre Makarios ile Harding arasındaki görüşmeler İngiltere'nin kaleme almış olduğu yeni bir anayasa üzerinde cereyan edecektir.

6 ŞUBAT 1956

Karamanlis İle Makarios Arasında Görüş Birliği Varmış

Yunan Başvekili dün akşam verdiği bir beyanatta Kıbrıs'ın istikbali ile ilgili olarak, Yunan Hükümeti ile Makarios arasında tam bir görüş birliği olduğunu açıklamıştır. Böylelikle Kıbrıslı Rumların emellerini kabul edip tek çarenin Adanın tam bağımsızlığı olduğuna inanmıştır. Karamanlis bu beyanattı ile muhalefeti de cevaplandırmaktadır.

8 ŞUBAT 1956

Türkiye Ağır Bastıkça Kıbrıs Türkleri İçin Tehlike Varit Değildir

Kıbrıslı Türk liderleri bugün yaptıkları bir basın toplantısıyla Türk Hükümeti ile yaptıkları görüşmeleri değerlendirmiştir. Açıklamada konuşan Dr. Fazıl Küçük şunları söylemiştir: “ Kıbrıs meselesinin en başından beri yanımızda olan Türk Hükümetine şükran borçluyuz. Her fırsatta bizimle olduklarını göstermiş ve Kıbrıslı Türkleri yalnız bırakmamışlardır. Türk Hükümeti uluslararası ortamlarda ağırlığını koydukça, Kıbrıslı Türkler için bir tehlikenin olacağını düşünmüyoruz.”

10 ŞUBAT 1956

Kıbrıslı Rumlar Nihayet Tedhişçilere Karşı İsyana Etti

Son bir hafta içerisinde Kıbrıslı Rumlar tedhişçilere karşı Hükümetle işbirliği yapmaya başlamaları dikkat çekmektedir. Hafta içerisinde birçok imzasız mektupla muhtelif yerlerde tedhişçi yuvarlı ihbar edilmiş, yapılan baskınlarda birçok tedhişçi yakalanmış, bol miktarda silah ve cephane ele geçirilmiştir.

11 ŞUBAT 1956

Kıbrıs Heyeti Kıbrıs'a Bugün Adaya Avdet Etti

Yaklaşık bir haftadır Ankara'da Hükümet çevreleri ile temaslarda bulunan Kıbrıs Heyeti Kıbrıs'a bugün Adaya avdet etmiştir. Görüşmeler hakkında bir açıklama yapan Dr. Fazıl Küçük, Ankara'dan umutlu ayrıldıklarını, her zamanki gibi Türk Hükümetinin desteklerini yanlarında gördüklerini söylemiştir.

25 ŞUBAT 1956

Kıbrıs Valisi Türklere Tekrar Teminat Verdi

Kıbrıs Valisi Harding bugün, Türk Cemaatinin temsilcilerini kabul etmiştir. Vali, Adalı Türkleri yıldırma için yapılan kanun dışı hareketlere bütün gücü ile karşı koyacağını belirtmiş ve tedhişçiliğe son vermek hususundaki kararını bir kez daha açıklamıştır. Kıbrıs halkına kendi görüşünü ifade etme eşitliği verilmedikçe Anayasada hiçbir değişikliği yapılamayacağını da temin etmiştir. Ayrıca Türk heyeti hem kendi görüşlerini hem de Türk Hükümetinin görüşlerini Valiye yazılı olarak bildirmişlerdir.

26 ŞUBAT 1956

Yunanistan Kıbrıs Bahsinde Ağzını Açamaz

Yeni yıl bütçesinin görüşmeleri bugünde devam etmiştir. Görüşmeler sırasında konuşma yapan Hariciye Vekili Prof. Fuat Köprülü Kıbrıs hakkında şu konuşmayı yapmıştır: “ Yunanistan'ın Kıbrıs'ı istemeye ne tarihi olarak nede coğrafi olarak en küçük bir hakkı yoktur. Kıbrıs'ta statü değişirse Ada, gerçek sahibi olan Türkiye'ye verilmelidir. Muhalefet bu konuda bizi sonuna kadar desteklemelidir.”

27 ŞUBAT 1956

İngiliz Müstemleke Vekili Kıbrıs İçin Kati Teminat Verdi

Avam Kamarasına malumat verecek olan Müstemlekeler Vekili Lennox Boyd, Kıbrıs'la ilgili malumat toplamak için bugün Kıbrıs'a hareket etmiştir. Havaalanında gazetecilere bir açıklama yapan Boyd, Adada birkaç gün kalacağını bu sırada Makarios ile görüşebileceğini belirtmiştir. Bir suale cevaben, Kıbrıs Türklerinin kabul etmeyeceği hiçbir anayasanın kabulünün bahis konusu olamayacağını, Adanın muhtar hükümet şeklinin tayininde Türklerin tam bir rol oynayacağını belirtmiştir.

2 MART 1956

Makarios, Türklere Verilen Teminattan Endişe Ediyor

Ada siyasi çevreleri ve inanılır kaynaklardan edinilen bilgilere göre, Makarios ile Mr. Boyd arasında görüşülen konular semeresiz kalmıştır. Görüşmelerin sonuçsuz kalmasının sebebi, Müstemleke Vekilinin Türklere hem Anayasa konusunda hem de muhtar hükümet şeklinin temininde Türklere verilen teminat olarak gösterilmektedir. Bazı gazetelere göre anlaşma ümitlerinin çok arttığı bir sırada bütün ümitlerin kaybolma tehlikesinin belirdiğini iddia etmektedir.

5 MART 1956

Makarios, İngilizleri İthama Başladı

Dün gece tertip edilen bir basın konferansında konuşma yapan Makarios, İngilizlerin değişmez tavırları ile müzakere kapılarını kapatmış olduğuna işaretle Kıbrıslı Rumların bu kapıların yeniden açılması için asla teşebbüs etmeyeceklerini söylemiştir. Bu arada İngiltere Harbiye Komutanı Kıbrıs'a gelmiştir.

10 MART 1956

Makarios Kıbrıs'tan Sürüldü

Kıbrıs Valisi Harding bugün, Makarios, Kiprianos ve Papazentanelu'yu hudut dışı eden emirnameyi imza etmiştir. Bunun üzerine Makarios Atina'ya hareket etmeden hemen önce tevkif edilmiş ve Hint Okyanusunda bir adaya götürülmüştür. Makarios'un evinde aramalar yapılmış ve çok sayıda gizli evrak ele geçirilmiştir.

Adada çok sıkı önlemler alınmış Adanın Yunanistan ile olan tüm muhaberesi kesilmiş, Ada dâhilinde telefon bağlantıları kesilmiştir. Genel Vali geç vakitlerde bir açıklama yapmış, Başpiskoposun 1951 yılından beri EOKA ile bağlantılı çalıştığını, tedhiş hareketlerini bastırmak için nüfuzunu kullanmak istemeyen birinin nüfuzunu Adadan uzaklaştırmak lüzumlu olduğunu söylemiştir.

Yunanlılar Şaşırđı

Makarios ve diğer piskoposların tevkif edilmesi haberi Atina'da bir bomba tesiri yapmıştır. Bu haber üzerine başta Atina olmak üzere Yunanistan'ın belli başlı şehirlerinde nümayişler olmuştur. Polis birçok şehirde Türk sefaretlerini muhafaza altın almış, İngiliz yolcu uçakları seferleri iptal edilmiş, Karamanlis kabineyi geç vakitte toplantıya çağırımış ve İngiliz Büyükelçisi çağrılarak kendisine nota verilmiştir.

Kıbrıs'ta Makarios'u İtham Eden Bir Tebliğ Yayınlandı

Bu gece Kıbrıs'ta neşredilen resmi tebliğde şöyle denilmektedir: “Başpiskoposun şahsen EOKA'yı desteklediğine dair elde çok sayıda belge vardır. Makarios kendi emellerini gerçekleştirmek için başvurduğu tedhişçilik artık kendi kontrolünden çıkmıştır. Başpiskopos Yunanistan ve Amerika ziyaretlerinde para toplamış bu parayla silah almış ve bu silahları İngilizlere karşı kullanmıştır.”

17 MART 1956

Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketleri Bütütün Şiddetlendi

Kıbrıs'ta tedhiş hareketleri son iki gündür şiddetini birdenbire artırmıştır. Adanın muhtelif yerlerinde bugün bombalar patlamış birçok kişi yaralanmıştır. Yapılan ev aramalarında birçok evde silah ve kurşun ele geçirilmiş hatta bir evde havan topu bile bulunmuştur. Vaat edilen tedbirlere rağmen tedhiş hareketleri bir türlü önlenememiş bilakis giderek artmıştır. Kıbrıslı Türkler bu durumdan endişe duymaktadırlar.

20 MART 1956

Kıbrıs'ta Rumlarla Türklerin Arasında Bir Çarpışma Oldu

Geç saatlerde alınan bir habere göre bugün, Girne'ye 12 Km. mesafedeki bir köyde Türkler ile Rumlar arasında bir çatışma olmuştur. Her iki taraftan da birçok kişi

yaralanmış, ok sayıda güvenlik gücü bölgeye sevk edilmiş asayiş güçlkle temin edilmiş ve köyde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Kıbrıs'ta Grevler Sona Erdi

Kıbrıs'ta ilan edilen grev bugün sona ermiş, dükkânların birçokları açılmış, gazeteler yarından itibaren yayına başlayacaktır. Ayrıca Girne yakınlarında vuku bulan çatışmalar üzerine bir köye 70 bin bir başka köye ise 20 bin lira para cezası Vali tarafından kesilmiştir.

22 MART 1956

Kıbrıs Valisine Suikast Teşebbüsü

Lefkoşa'da Vali Konağında yapılan araştırmada bugün bir saatli bomba bulunmuştur. Bomba etkisiz hale getirildikten sonra Valinin Rum uşağı araştırılmış ama bir sonuç elde edilememiştir. Diğer taraftan Adada tedhiş hareketleri bugünde devam etmiştir. Magosa'da askeri bir araca atılan bomba neticesinde bir İngiliz ölmüştür.

Sarper'in Demecine Cevap

Birleşmiş Milletlerdeki Yunan delegesi, bugün yayınladığı bir tebliğde, Selim Sarper'in dünkü demecine cevap vermiş, Kıbrıs işini Türkiye ve Yunanistan halledilebileceğini söylemiştir.

23 MART 1956

Kıbrıs, Türkiye'nin Kapısı Eşiğindedir, Yunanistan'a 600 Mildir

Bugünkü Daily Express Gazetesi neşrettiği bir yazıda özetle şunları yazmıştır: “ Bu Ada Türkiye'nin kapı eşiğindedir. Yunanistan'a ise 600 mildir. Bu gerçek karşısında Türklere kim itiraz edebilir. Üstelik Adada Yunan hâkimiyetini kabul etmeyecek muktedir bir Türk nüfusu yaşamaktadır. İngiltere bir gün Türklere ihanet edecek olursa, hem bölgede İngiliz hâkimiyetini hem de dünya sulhu biranda temelinden yıkılacaktır” demiştir.

25 MART 1956

Yunan Bayramı Nedeniyle Kıbrıs'ta Sokağa Çıkılmayacak

Yarın Yunanistan'ın istiklal günü olması münasebetiyle, Lefkoşa dâhil 13 ilde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Sokağa sadece elinde izin belgesi olanlar çıkabilecektir. Yasak Pazar günü başlayıp Valinin belirleyeceği bir tarihe kadar devam edecektir.

Kıbrıs Meselesindeki Türk Görüşü, Amerikan Basın Temsilcilerine Açıklandı

Washington Büyükelçiliğinde radyo ve televizyon temsilcilerine bir konuşma yapan Selim Sarper, Türkiye'nin güvenliği açısından Kıbrıs'ın hayati bir ehemmiyet taşıdığını, hukuki ve stratejik mülahazalar bilhassa göz önünde tutulacak olursa Kıbrıs meselesinin bir self - determinasyon mevzuu olmadığını anlaşılabileceğini kaydederek Amerikan basın mensuplarına Türk tezi hakkında bilgi vermiştir.

26 MART 1956

Kıbrıs'ta İlk Defa Olarak Bütün Kiliseler Kapatıldı

Yunan istiklal bayramı nedeniyle Vali tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti. Binlerce polis ve asker şehrin stratejik noktalarını her ihtimale karşı kontrol altına almışlardır. Yunan Konsoloslukunda tertip edilen eğlence sönük geçmiştir. Kıbrıs tarihinde ilk defa olarak kiliseler kapatılmıştır. Ayrıca Yunan Başvekili Karamanlis, 1811'de kavuştukları istiklalin Kıbrıslılar içinde tanınmasını istediğini beyan etmiştir.

27 MART 1956

Kıbrıs'ta Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırıldı

Yunan istiklal bayramı nedeniyle 13 yerde ilan edilen sokağa çıkma yasağı bugün 12 yerde kaldırıldı. Diğer taraftan Limasol yakınlarında Kıbrıslı bir Türkü, iki tedhişçi arksından ateş ederek öldürmüşlerdir.

3 NİSAN 1956

Yunan Kralı, Parlamentoda Kıbrıs'tan Hararetle Bahsetti

Bugün yeni Yunan Parlamentosunu açan Kral Paul, yaptığı konuşmada şunları söylemiştir: “ Yunan Halkı ve Kilisesi, Kıbrıslı Rumların giriştikleri bağımsızlık

mücadelesinde yanlarındadır. Makarios'un davasında desteklemekteyiz. Birleşmiş Milletlerin Kıbrıslı Rumlara hürriyet hakkını tanıyacağını ümit etmekteyiz. Biz dostluk yanayız. İngiltere ile son zamanlarda ortaya çıkan gerginlik bizi bizler için üzücüdür. Türkiye ile yaşanan gevşeme ise şayanı teessüftür. Çünkü biz öteden beri komşuluk bağlarını kardeşlik üzerine inşa etmişizdir."Öte yandan bugün Limasol'da patlayan bombalar yüzünden gece yeniden sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

10 NİSAN 1956

Amerika Kıbrıs İşinde İngiltere'yi Destekliyor

İnanılır kaynaklardan alınan bir habere göre Amerika, hafta içinde Yunanistan'a bir nota vererek, Kıbrıs konusunda İngilizleri desteklediğini teyit etmiştir. Bu olay üzerine bir açıklama yapma gereği hisseden Hariciye Vekili Teotokis, Amerika'nın her geçen gün Kıbrıs meselesi ile yakından ilgilendiğini ve bu mesele er geç B. Milletlerin Anayasasına uygun olarak halledileceğini söylemiş. Ayrıca İngiliz Hükümetinin görüşünün de İngiliz Halkının görüşü olmadığını ileri sürmüştür.

16 NİSAN 1956

Kıbrıs'ta Evkaf İdaresi Resmen Türklere Devredildi

1876 yılından beri İngiliz kontrolü altında olan Evkaf İdaresi bugün resmen Türk Camiasına devredilmiş ve idarenin merkezinin bulunduğu binaya büyük bir kalabalık grupta Türk Bayrağı çekilmiştir. Açılışa müteakiben söz alan Faiz Kaymak, Evkafın Ankara'dan alınacak talimatlarla idare edileceğini söylemiştir. Kıbrıs'taki Evkaf mallarının tutarı 150 milyon Türk Lirasını geçmektedir.

Lefkoşa'da Bir Silah Deposu Meydana Çıkarıldı

Emniyet kuvvetleri bugün Lefkoşa'da büyük bir silah deposu meydana çıkarmışlardır. Bulunan silahlar arasında otomatik silahla ve havan topları vardır. Ayrıca öğleden sonra bir Rum komiser tedhişçiler tarafından arkadan vurularak öldürülmüştür. Bölge kordon altına alınmış fakat katiller henüz yakalanamamıştır.

24 NİSAN 1956

Kıbrıs Politikasında Tenkit Edilen Yunan Hariciye Vekili Teotokis İstifa Etti

Avrupa Konseyinden dönen Teotokis, Yunan Başvekili Karamanlis'e bir mektup yazarak istifa etmiştir. Karamanlis'in daha serbest çalışabilmesi için istifa ettiğini söylemiştir. Ama yetkili kaynaklardan alınan bilgiye göre Etnos Gazetesinde çıkan bir tenkit yazısı nedeniyle istifa ettiği söylenmektedir. Bilindiği gibi Teotokis, Kıbrıs Kilisesinin ve EOKA liderlerinin değişmesi gerektiği söylemiş ve bu yüzden çok kez eleştirilmiştir.

Lefkoşa'da İki Türk'ün Öldürülmesi Sokak Çatışmalarına Sebebiyet Verdi

Bugün Lefkoşa'da Türk mahallesinin merkezinde, bir Türk polis ve bir Türk işçi tedhişçiler tarafından öldürülmüştür. Bu haberleri alan Türk gençleri galeyana gelmiş ve Türklerle Rumlar arasında sokak çatışmaları başlamış ve 20'ye yakın yaralı hastanelere kaldırılmıştır. Derhal olay yerine intikal eden emniyet görevlileri etrafı kordon altına almış, sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş, Türk ve Rum mahalleler arasında barikat kurulmuştur.

26 NİSAN 1956

Lefkoşa'da sokağa Çıkma Yasağı Dün Tamamen Kaldırıldı

Pazartesi iki Türk'ün öldürülmesi ile başlayan sokağa çıkma yasağı bugün itibari ile – herhangi bir hadise çıkmadığı müddetçe- Türk ve Rum mahallelerinde kaldırılmış, herkes işinin başına dönmüştür. Ayrıca son dakikada aldığımız bir habere göre Volkan teşkilatına mensup oldukları anlaşılan 23 Türk tevkif edilmiştir.

10 MAYIS 1956

İki Tedhişçi Rum Lefkoşa'da Asıldı

Bir Kıbrıslı Rum polisi ve bir İngiliz'i yaralamak suçundan hüküm giyen Rum tedhişçi, bugün şafakla birlikte asılmıştır. İnfaz haberi Kıbrıs'ın birçok yerine yayılmış, protesto mahiyetinde Rum dükkânları kepenklerini indirmiş, iş hayatı kısa bir süreliğine durmuştur. Rumlar yürüyüş yapmak istemişlerse de polisin aldığı önlemler sayesinde bunlar engellenmiş ve Adada geniş çaplı bir nümayiş olmamıştır.

16 MAYIS 1956

Yunan Kralının Kıbrıs'a Dair Beyanatu

Yunan Kralı Paul bu gece: “ Kıbrıs Halklarının mukaddes self determinasyon haklarını icra edebilmeleri için memleketinin kati bir milli savaşa giriştiğini” söylemiştir.

18 MAYIS 1956

İki Rum Papazı İle Yirmi Üç Sivil Tevkif Edildi

Bugün Lefkoşa havaalanının girişinde bulunan nöbetçi kulübesine yaklaşan iki Rum tedhişçi, su istemek bahanesiyle nöbetçiyi silahla öldürmüşlerdir. Katiller olay yerinden çok fazla uzaklaşmadan yakalanmışlardır. Diğer taraftan Baf'ta yapılan ev aramalarında bol miktarda silah ele geçirilmiş, iki Papaz ve yirmi sivil tevkif edilmiştir.

20 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Bir Piskoposluk Dün Resmen Kapatıldı

Baf Piskoposluğu bugün resmen kapatılmıştır. Hatırlanıldığı üzere burada yapılan aramalarda birçok tabanca ele geçirilmiş ve bunlardan birinin geçen tedhiş hareketlerinde kullanıldığı ortaya çıkmıştı. Diğer taraftan yine Adanın birçok yerinde bomba patlamaları ve nümayişler olmuş. Polis duruma hemen müdahale etmiştir.

23 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Rum Tedhişçiler Bir Türk Polisini Öldürdüler

Dün Kıbrıs'ta bir Türk polisinin maskeli tedhişçiler tarafından öldürülmesi üzerine galeyana gelen Adalı Türkler, Lefkoşa, Limasol ve Baf'ta Rumlar aleyhine nümayişler yapmışlardır. Ellerindeki sopalarla bazı Rumlara ait işyerlerine ve araçlara zarar veren göstericiler, olay yerine gelen polis ekipleri tarafından güçlükle dağıtılmıştır. Türk Mahallesi ile Rum Mahallesi dikenli teller ile ayrılmıştır.

Kıbrıs'ta Gizli Bir Radyo İstasyonu Faaliyete Geçti

Yunanistan'ın Radini Gazetesine göre, Kıbrıs'ın Sesi adı verilen EOKA'nın gizli organı olan bir radyo dünden itibaren Kıbrıs'ta faaliyete geçmiştir. Radyo EOKA'nın liderinin mesajını okumuş ve hainlerin mutlaka cezalandırılacağını söylemiştir.

26 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Türkler Dün Rumlar Aleyhine Nümayiş Yaptılar

Bugün Larnaka'da Kıbrıslı Türkler Rumlar aleyhinde yine nümayişler yaptı. Nümayişlerde meydana gelen çarpışmalarda on üç kişi yaralandı. Bu olaylar üzerine sokağa çıkma yasağı ilan edilerek olayların büyümesi engellendi. Diğer yandan Magosa'da bir askeri araca bomba atan tedhişçiler iki askerin yaralanmasına sebep olmuşlardır.

28 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Rumlar Türklere Yine Tecavüz Etiler

Bu sabah Baf'ta Tedhişçiler iki Türk Polisinin üzerine bomba atarak birinin ölmesine birinin de yaralanmasına sebep olmuşlardır. Lefkoşa'da düğünden dönen Türklerle Rumlar arasında çatışma olmuş bir Türk ile bir Rum ölmüş çok sayıda kişide yaralanmıştır. Bu olaylar üzerine bir açıklama yapan Dr. Fazıl Küçük şunları söylemiştir: “ Eğer Kıbrıs Hükümetinin elinde Kıbrıs Türklerini koruyacak kadar İngiliz askeri yoksa vakit geçirilmeden derhal Türkiye'den destek istenmelidir.” Olayların artması üzerine, polis Lefkoşa ve Adanın diğer köşelerinde Türkler ve Rumlar arasında yeniden çarpışmaların yaşanmaması için yoğun güvenlik önlemleri almışlardır.

30 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Türkler İle Rumlar Arasında Çarpışmalar Oldu

Geçen hafta yaralanan Türk polisi bugün ölmüştür. Cenazesinde toplanan kalabalık Türk grubu ile Rumlar arasında yine çarpışmalar olmuştur. Bu çarpışmalarda bir Rum öldürülmüş, bir Türk on sekiz Rum da yaralanmıştır.

Akel'in Beyannamesi

Bugün Komünist Akel teşkilatı bir beyanname yayınlamıştır. Beyannamede, Rumlar ile Türkler arasındaki çatışmaların durması gerektiğini, EOKA liderinin yürütmüş olduğu tedhiş hareketlerinin yanlış olduğunu ve Makarios'un hemen serbest bırakılması gerektiğini söylemiştir.

Dr. Küçük Ankara'ya Geliyor

Dr. Fazıl Küçük bu akşam Ankara'ya gelmek için Lefkoşa'dan ayrılmıştır. Dr. Küçük'ün Ankara'ya gelmesinin nedeni olarak, son günlerde Adada artan tedhiş hareketleri ve bu olaylar hakkında Ankara'ya malumat vereceği düşünülmektedir.

2 HAZİRAN 1956

İngiltere Hiçbir Surette Kıbrıs'tan Ayrılmayacak

İngiltere Başvekili Eden bugün verdiği bir demeçte şunları söylemiştir: “İngiltere ve B. Avrupa'nın sanayi hayatı daha uzun yıllar Ortadoğu'nun petrollerine ihtiyaç duymaktadır. İngiltere bu menfaatini müdafaa edecektir. Kıbrıs'taki tesislerde bu müdafaanın bir parçasını oluşturmaktadır. İngiltere kendi menfaatlerinin müdafaası konusunda herhangi bir unsura asla boyun eğmeyecektir. Kıbrıs elden giderse petrol menfaatlerimizde elden gidecektir. Bu durumda İngiltere'de işsizlik ve açlığa yol açacaktır. Kıbrıs meselesi hiçbir zaman bir müstemleke veya İngiltere ile Yunanistan arasındaki bir mesele olmamıştır. Bunun manası çok derindir. Yunanistan'a 500 mil uzaklıktaki olan Ada hiçbir zaman Yunanistan'a bağlanmamıştır. Bundan sonrada bağlanmayacaktır. Bu vaziyet karşısında Kıbrıs'tan ayrılmamız asla mevzu bahis olmayacaktır.”

5 HAZİRAN 1956

Magosa'da Türkler İle Rumlar Arasında Çatışmalar Oldu

Dün akşam Magosa yakınlarında Rumlar bir Türk polisini öldürmüşlerdir. Haber duyulur duyulmaz, Türkler ayaklanmış ve Rumlarla Türkler arasında çarpışmalar başlamıştır. Bu çarpışmalarda beş Rum yaralanmış bazı Rum ev ve işyerleri taşlanmış. Yine dün Larnaka yakınlarında pusuya düşürdükleri bir İngiliz askerini öldüren tedhişçiler ayrıca 18 yaşında bir İngiliz gencinin de ellerini bağlayarak işkence yapmışlardır.

Fetios, Newyork'ta

Baf Piskoposu Fetios bugün Newyork'a varmıştır. Kendi ifadesine göre bu ziyaretin amacı, Amerika'daki bütün Hıristiyan kiliselerini Kıbrıs Davasında kendilerini desteklemeye davet etmektir.

7 HAZİRAN 1956

Kıbrıs'ta Tedhişçiler Dün Bir İngiliz'i Öldürdüler

Bugün Larnaka'da taksiye binmek isteyen bir İngiliz öğretmen tedhişçiler tarafından öldürülmüştür. Taksi şoförü olan Türk ise ağır yaralanmıştır. Limasol'da ise Rumlara ait eğlence yerleri kapatılmıştır. Diğer yandan Avam Kamarasında izahat veren Kıbrıs valisi Harding şunları söylemiştir: “ Bugünkü şartlar altında Hükümetimizin yürüttüğü siyaset gayet uygundur. Asayiş biz yıl içerisinde temin edebiliriz. Makarios ile görüşmelere yeniden teşebbüs edilmelidir. Asayiş temin edildikten sonra mutedil liderler ortaya çıkarılabilir”

14 HAZİRAN 1956

Kıbrıs'a Dair Türk Görüşü Bütün Dünya Meclislerine Bildiriliyor

Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında gündem dışı söz alan Denizli Milletvekiline cevaben konuşan Hariciye Vekili Fuat Köprülü şunları söylemiştir: “ Yunan Hükümeti son zamanlarda tüm dünya meclislerine gönderdiği telgraflarda, Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerine Türkiye sebep oluyormuş gibi bir düşünce uyandırmaya çalışmaktadır. Tüm dünya ülkeleri bilmelidir ki, Kıbrıs'ta vukuu bulan tedhiş hareketlerinden ne orada yaşayan Türklerin nede Türkiye Hükümetinin hiçbir alakası yoktur. Tem tersi olayların yatıştırılması ve asayişin sağlanması en büyük arzumuzdur. Dünya meclisleri bilmelidir bu tedhişçilerin sorumlusu Yunan ve Rum halkıdır.”

21 HAZİRAN 1956

Kıbrıs'ın İstikbali Hakkında Türkiye ile İngiltere Arasında Müzakereler Yapılacak

Times Gazetesinin muhabiri Kıbrıs'la ilgili neşrettiği yazıda özetle: “ Kıbrıs'ın geleceğini belirlemek için Türkiye ile yapılacak görüşmeler çok hayati önem arz etmektedir. Nihai herhangi bir hal çaresinin askeri veçhesini görüşmek için Türkiye'ye yüksek rütbeli temsilcilerin gönderilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin emniyetini tehdit eder bir mahiyet arz etmesini önlemek için İngiliz Hükümeti elinden geleni yapmalıdır” demiştir.

İngiltere'nin Programı

Yetkili kişilerden alınan bilgiye göre İngiltere yakında Kıbrıs ile ilgili 4 esas ihtiva eden bir program yayınlayacaktır. Program şu esasları ihtiva etmektedir:

- 1- Kıbrıs Halkına geniş ölçüde muhtariyet (self government) veren bir anayasa.
- 2- 600 bine yaklaşan Ada halklarının (self determinasyon)haklarına dair bir beyan
- 3- Tedhiş hareketlerinden dolayı takibata uğrayıp hüküm giyen şahısların affı
- 4- Kıbrıs'taki Türk azınlığın haklarının teminat altına alınması

Daily Mail'in Yazısı

Daily Mail Gazetesi bugün neşrettiği yazıda: “ İngiltere Kıbrıs'ı herhangi bir sebeple Yunanistan'a verecek bir siyasi anlaşma yaparsa, Türkiye Adayı muhafaza etmek için kuvvet kullanacağını ve şimdiden Kıbrıs'a yakın yerlerde kıtalarını toplamaya başladığını” yazmıştır.

Doktor Küçük'ün Mesajı

Kıbrıs'ta Amerikan Konsolos yardımcısını öldürülmesi münasebetiyle Amerika Başkan yardımcısı Nixos'a bir taziye telgrafı çeken Küçük: “ Kıbrıs'taki Rum tedhişçilerin bombaları ile hayatını kaybeden Viskonsülünün ve yaralanan altı memur için derin bir üzüntü duymaktayım. Cemaatim adına taziyelerimi sunmaktayım. Maksadım bu durumda ucuz propaganda yapmak değildir. Lakin Rum tedhişçiler her tarafa bomba savurmakta, kadın erkek, genç yaşlı demeden öldürmek, biz Türkleri ve diğer cemaat üyelerini feci bir baskı altına alamaya çalıştıkları aşikârdır” demiştir.

22 HAZİRAN 1956

İngiltere, Kıbrıs'a Dair Türkiye'ye İzahat Verdi

İngiliz Hükümetinin Kıbrıs davasını halletmek amaçlı yeni bazı kararlar aldığı ve Ada'ya on yıllık bir muhtariyetten sonra, kendi mukadderatını tayin etme hakkı tanıyacağına dair haberler çıkmıştır. Londra'dan gelen bu haberler üzerine fikrine müracaat ettiğimiz salahiyyetli bir kişi, İngiliz basınında çıkan bu haberlerin yanlış ve yetkisiz olduğunu söylemiştir.

Yunanistan Makarios'u Saykılıyor

Yunan Hariciye Vekil Averoff bugün verdiği bir beyanatta, Kıbrıs meselesi halledilirken İngiltere ve Türk azınlığı haklarının göz önünde bulundurulacağını, Makarios'un rızası olmadan hiçbir anlaşmaya varılamayacağını ve Yunanistan'ın Kıbrıs meselesinin halline yardımcı olacağını söylemiştir.

24 HAZİRAN 1956

Newyork Times'in Kıbrıs İşindeki Cehaleti

Newyork Times Gazetesi bugün neşrettiği bir yazıda, İngiliz tasarı planının Kıbrıs meselesinde bir anlaşmaya gidilebileceği hakkında ümit verdiğini yazmıştır. Gazete Türk görüşünün de dikkate alınması gerektiğini ve anlaşmanın Türkiye tarafından kabul edilebilir olmasını ayrıca Türkiye'ye askeri güvenliği açısından lüzumlu olan her türlü garantinin de verilmesi gerektiğini yazmıştır.

Diğer yandan Kıbrıs Valisi Harding Londra'da üç hafta kaldıktan sonra bugün Kıbrıs'a dönmüştür. Gazetecilere verdiği demeçte, İngiltere Hükümeti ile bütün konularda mutabık olduklarını söylemiştir.

30 HAZİRAN 1956

Athenagoras Kıbrıs İşinde Türkler Aleyhine Çalışıyor

1948 yılında Türk vatandaşlığını seçen Fener Patriği Athenagoras, Türkler aleyhinde faaliyetleri desteklediği için İngiltere tarafından sınır dışı ettiği başpapaz hakkında İngiltere'ye bir protesto mektubu yazmıştır. Mektupta: “ İngiliz polisi tarafından alınmakta olan keyfi tedbirler karşısında hayret etmekten kendimi alamamaktayım. Başpiskopos Makarios'un dini ve sosyal vazifeleri dışında herhangi bir olaya karıştığımı duymadım. Kendisi hakkında alınacak kararlardan beninde haberdar edilmem gerekirdi. Yunan Ortodoks kilisesine karşı alınan tedbirler totaliter devletlerden pek de farklı değildir” demiştir.

Lloyd George'nin Cevabı

Fener Patriğinin İngiltere'ye göndermiş olduğu mektuba cevaben Lloyd George: “ Makarios'un tevkif kararını majesteleri Hükümeti adına bizzat ben vermiş bulunuyorum. Vermiş olduğum kararın çok da doğru olduğu kanaatindeyim. Papazlar diplomatik bir mevkide olmadıkları için diplomatik hiçbir imtiyaz tanınamaz. Bundan

ötürü bu şahsın üstlerini haberdar etme düşüncenize hiçbir şekilde katılamam. Böyle bir karar almak için mutlaka mahkeme kararı istihsal etmeye gerek yoktur” demiştir.

1 TEMMUZ 1956

Türkiye, İngiltere'nin son Kıbrıs Teklifini reddetti

Times Gazetesinin siyasi muhabirlerine göre, Türk Hükümeti Kıbrıs'ın kendi mukadderatını kendi temin etmesi için muayyen bir devre hususunu kabul etmeyeceğini İngiltere'ye bildirmiştir. Muhabirlere göre, İngiltere'nin Ankara'daki Büyükelçisi ile Türkiye Başvekili bir görüşmede daha bulunmuştur. Türkiye İngiltere'nin Kıbrıs hakkındaki yeni teklifine karşı çıkmıştır. İngiltere'de bu olaydan sonra kabinenin yeniden toplanacağı ve yeni kararlar alınacağı düşünülmektedir.

Harding Türklere Tekrar teminat Verdi

Kıbrıs Valisi Harding bugün dr. Fazıl Küçük ile görüşmede bulunmuştur. Yayınlanan beyanatta, İngiltere'nin Adadaki diğer camiaların menfaatlerini dikkate almadan bir anayasa hazırlamayacağını teminatı Dr. Fazıl Küçük'e vermiştir.

3 TEMMUZ 1956

“Kıbrıs Tarih Boyunca Hiçbir Zaman Yunanistan'ın Olmamıştır”

Daily Telgraf Gazetesine bir beyanatta bulunan Başvekil Adnan Menderes özetle: “ Kıbrıs tarihi boyunca hiçbir zaman Yunanistan'ın olmamıştır. Bu gerçeğe rağmen ne yazık ki Yunanistan şimdi Kıbrıs'ı ilhaka kalkışmış ve NATO'nun istikbalini tehlikeye sokmakta asla tereddüt etmemektedir. İngiltere'nin Kıbrıs'tan çekilmesi beynelmilel bir soruna yol açacak ve NATO'nun savunma sistemi hakkında felaket sonuçlar doğuracaktır. Son zamanlarda İngiltere ile Türkiye arasında Kıbrıs'la ilgili toplantılar yapılmış olmasına rağmen, İngiltere'nin Türkiye'ye sunduğu bir teklif yoktur. Türkiye'de hiçbir plan ileri sürmemiştir. Çünkü Türk Hükümeti Kıbrıs'taki mevcut idareden daha iyi bir idare kurulamayacağına kanidir. Kıbrıslıların yönetimden iyi muamele gördüklerini ve şikâyet etmeleri için bir neden yoktur” demiştir.

Yunanistan'dan Gelecek Talebelere Kıbrıs'a Giriş İzni Verilmeyecek

Resmen bildirildiğine göre Yunanistan’da eğitim gören öğrencilere tedhişçilik eğitimi verildiğine dair sağlama deliller ele geçirilmiştir. Bu durum karşısında Kıbrıs Hükümeti, tatillerini Kıbrıs’ta geçirmek isteyen öğrencilere izin vermeyecektir.

6 TEMMUZ 1956

Templer “ Kıbrıs’tan İngiliz Askerini Çekmeyeceğiz” Dedi

İngiliz Erkânı Umumi Reisi Org. Sir Gerald Templer İstanbul’a gelmiş ve bir basın toplantısı düzenlemiştir. Basın toplantısında Templer: “ Dr. Fazıl Küçük’ün son basın toplantısında söylediği İngiliz Kuvvetleri gerekli önlemleri almamaktadır sözüne maalesef katılmayacağım. Olağanüstü bir hadise olsa dahi Kıbrıs’tan askeri çekmeyeceğiz. İngiliz askerinin vazifesi Ada’da sükûnu temin etmektir” demiştir.

8 TEMMUZ 1956

İngiliz Hariciye Vekili; “Kıbrıs Türkiye İçin Hayati Ehemmiyet Taşımaktadır”

İngiltere Hariciye Vekili Selwyn Lloyd, Kıbrıs’ın sadece İngiltere’yi ilgilendiren bir mesele olmadığını fakat aynı zamanda stratejik olarak Türkiye için de hayati önem taşıdığını söylemiştir. Adanın gerek İngiltere gerekse Türkiye bakımından olan stratejik önemini belirttikten sonra Türkiye’nin vaziyetinin nazarı itibara alınmasının şart olduğunu söylemiştir.

Templer Kıbrıs’a Gidiyor

İngiltere Genel Kurmay Başkanı Templer ‘in yarın Kıbrıs’a gitmesi bekleniyor. Kıbrıs’ta Valinin misafiri olacak olan General, burada Harding ve Ortadoğu İngiliz Kuvvetleri Başkomutanı ile görüşecektir.

13 TEMMUZ 1956

İngiltere’de muhalefet Kıbrıs Davasında İşi Terbiyesizliğe Kadar Götürdü

İngiltere Başvekili Eden, Kıbrıs’la ilgili beyanatında: “ İngiliz Hükümeti, Kıbrıs’ta dâhili muhtar idaresinin geliştirilmesi yolunda yeni adınlar atmak yolundadır. Bu maksatla temyiz hâkimi olan Lord Radcliffe’in yani anayasanın

tanzimi için görevlendirildiği kararlaştırılmıştır. Yeni anayasa hazırlanırken Türkiye'nin de tekliflerinin dikkate alınması gerekmektedir” demiştir. Eden'in bu beyanati üzerine Türkiye'yi şantajcılıkla suçlama terbiyesizliğinde bulunmuştur.

28 Rum Tevkif Edildi

Kıbrıs'ın Baf bölgesinde aralarında tanınmış kişilerinde bulunduğu yirmi sekiz kişi sorgulanmak üzere bugün gözaltına alınmıştır. Tevkifler bu sabah erken saatlerde yapılmış ve tevkif edilenler bir askeri kampa nakledilmiştir. Ayrıca Korfu kasabasında bir İngiliz askerinin öldürülmesi sebebiyle sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

25 TEMMUZ 1956

İnönü, Kıbrıs İşinde Hükümet Görüşünün Sıhhatini Belirtti

24 Temmuz Lozan günün yıldönümü münasebetiyle CHP'li gençler, İsmet İnönü'yü evinde ziyaret edip kendisiyle hasbıhal etmişlerdir. Bu arada Kıbrıs ile ilgili bir soru üzerine İnönü: “Lozan'da tespit olunan Statünün değişmesi, Lozan Muahedesinin ihlali olduğuna şüphe yoktur. Bu meselede Türklerin hukuku daha eskidir” demiştir.

30 TEMMUZ 1956

Kıbrıs'ta Polis ve İdari Makamlar Fevkalade Yetkiler Verildi

Kıbrıs Hükümeti Adada tedhişçilikle mücadeleye hız vermiştir. Polis ve idari mahkemeler fevkalade yetkiler verilmiştir. Böylelikle polis şüphelendiği kişiyi sorguya çekebilecek, mahkemeler sanıkların hüviyetlerini mecburiyeti hissetmeyecekler. Şüpheyi celbeden sinyaller vermek için kullanılan kilise çanlarına da el konabilecek.

5 AĞUSTOS 1956

İstanbul ve Kıbrıs Er Geç Yunanistan'ın Olacaktı!

Büyükada ve Heybeliada civarlarında motorlarla gezen veya yüzenler, denizde bazı büyük şişelere tesadüf etmişlerdir. Şişeleri merak edip açtıklarında şişelerin içlerinde büyük kâğıtları yazılmış yazılar olduğunu görmüşlerdir. Kâğıtlarda “Yaşasın

Kıbrıs, Yaşasın Konstantinapol, Yaşasın EOKA ve Kıbrıs ile Konstantinapol er geç Yunanistan'ın olacaktır” yazılarının yazılı olduğunu görmüşlerdir.

16 AĞUSTOS1956

Bir Türk'ü Uyurken Öldürdüler

Limasol'da Ali Hüseyin adlı bir Türk evinde ailesi ile birlikte uyurken öldürülmüştür. Karısı ve çocukları da yaralanmıştır. Diğer taraftan Lefkoşa'da iki Rum mahkûm hastaneye muayene için getirildikleri bir vakitte dört maskeli tedhişçi tarafından kaçırılmıştır.

19 AĞUSTOS1956

Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketi Durdu

EOKA liderinin mütareke teklifinden beri Ada'da hiçbir hadise olmamıştır. EOKA tarafından birkaç gün önce dağıtılan ve mütareke teklif eden beyannameler üzerinden bugün ilk resmi açıklamayı yapan Vali Harding, Ada tarihinde yepyeni bir başlangıca yol açacak tarihi bir dönüm noktası teşkil edebileceğini söylemiş ve Ada'da bütün camiaların bir arada yaşamak zorunda olduklarını belirterek tedhişçiliği bir kez daha takbih etmiştir.

29 AĞUSTOS 1956

Kıbrıs Meselesi Bir Harbe Sebebiyet Verebilir

Washington'da bir televizyon programında kendisine yöneltilen sualleri cevaplandıran BM Baş delegemiz Selim Sarper, kendisine yöneltilen Kıbrıs Meselesi bir harbe sebep olur mu sualine: “ Tarih boyunca bundan daha ehemmiyetsiz meseleler bile harplere vesile olmuştur” demiştir. İngiltere'nin Kıbrıs'ı terke karar vermesi halinde Türkiye'nin Adayı almaya tevessül edip etmeyeceği sorusuna: “ Oluşacak boşluğun Türkiye tarafından tabii hiçbir şey olamaz” cevabını vermiştir. Makarios ile ilgili suale ise “ Benim dini liderlere hap saygım olmuştur. Fakat Makarios dini görevlerinin dışında tedhiş hareketlerini terk etmemesi ve desteklemesi en hafifi tabiriyle çok garip bir hadisedir” demiştir.

1 EYLÜL 1956

Tedhişçiler Bir EOKA Liderini Kaçtırdılar

EOKA lideri Polikatos Yorgiadis bugün mahpus tutulduğu hapisshaneden hastaneye sevk edilirken, üç tedhişçi Rum tarafından kaçırılmak istenmiştir. Tedhişçiler ve gardiyanlar arasında çıkan çarpışmada bir İngiliz Askeri bir gardiyan ve iki tedhişçi ölmüştür. Mahkum, yaralanan diğer tedhişçiyle birlikte kaçmayı başarmıştır.

Yunan Papağanı Yine Konuştu

Yunanistan bugün İngiltere'nin Kıbrıslı tedhişçileri teslim olmaya davet etmesini Birleşmiş Milletler nezdinde protesto etmiştir. Yunan temsilcisi Palamas neşrettiği bir beyannamede, bu yüz kızartıcı teklifin Kıbrıslı vatanseverleri kayıtsız şartsız teslim olmaya davet ettiğini, İngiltere'nin meseleyi müzakere yoluyla değil kuvvet yoluyla halletmeye çalıştığını söylemiştir.

5 EYLÜL 1956

Kıbrıs'ta Tedhişçiler 1 Türk İle 3 İngiliz Subayını Öldürdüler

EOKA'ya mensup bir tedhişçi bugün Larnaka'da kalabalık bir Pazar yerinde bir İngiliz subayını vurup başından yaralamıştır. Silahlı çarpışmada ihtiyar bir Türk'te vurulmuş ve hayatını kaybetmiştir. Kıbrıs'ın çeşitli yerlerinde tedhişçiler iki İngiliz subayının da öldürülmesine sebep olmuşlardır.

Yunanistan'ın Uzak Doğuda Propagandası

Yunanistan Kıbrıs konusundaki görüşünü aksettirmek için Orta ve Uzak doğuya bir temsilci gönderecektir. Yunan Hariciye Vekâletinin bugün konuyla ilgili birini görevlendirileceği öğrenilmiştir.

Tecavüze Uğrarlarsa Fransız Askerleri EOKA ile Çarpışacak

Kıbrıs'a Fransız kuvvetleri nakline devam edilmektedir. Limana gelen Fransız gemilerine mayın yerleştirildiği haberi üzerine bir Fransız subayı: “Eğer herhangi bir gemimize mayın konmuşsa EOKA ile mücadele ederiz” demiştir.

11 EYLÜL 1956

EOKA'cular Fransız Askerlerine Saldırdı

Dün Fransızlara ait bir askeri araca tedhişçiler ilk kez olarak saldırmış fakat Fransız askerlerinin karşılık vermesi üzerine hemen kaçmışlardır. Olay esnasında yaralanan olmamıştır. Diğer taraftan Lefkoşa yolunda İngiliz araçlarının geçtiği sırada patlatılan bombanın etkisiyle dört İngiliz askeri ağır şekilde yaralanmıştır. Bu arada Ortadoğu kuvvetleri karargâhı tedhişçiler tarafından tamamen yakıldı bu esnada bir Rum'da katledilmiştir.

13 EYLÜL 1956

Kıbrıs'ta Tedhişçilerin Temizliğine Başlanıyor

Vali Harding tarafından gelip teslim olmaları için daha önce tedhişçilere verilen mühlet bitmiştir. Bu süre zarfında teslim olmayan kişiler yakalandıkları zaman ağır cezalarla cezalandırılacaklardır. Diğer yandan adadaki tedhiş hareketleri devam etmektedir. Olaylar neticesinde yedi asker yaralanmış ve Bir Rum öldürülmüştür.

15 EYLÜL 1956

Kıbrıs'a Geniş Bir Muhtariyet Verileceği Resmen Açıklandı

Avam Kamarasında bir konuşma yapan Müstemlekeler vekili İngiltere'nin Kıbrıs'tan vazgeçmeyeceğini söyleyip sözlerini şöyle sürdürmüştür: “ Hükümet Adaya kendi mukadderatını kendi tayin etme prensibini kabul etmektedir. Ancak bugün şartlarında bu mümkün değildir. Bir anayasa hazırlamakla görevli olan Lord Redcliff'in hazırlamakta olduğu anayasa şu çerçevededir:

- 1- Anaysa Hükümlerini tatbik ettiği sürece Kıbrıs İngiltere'nin hükümranlığı altında kalacaktır.
- 2- İngiltere'nin Kıbrıs'ı bir üs olarak kullanmaya ihtiyacı vardır
- 3- Dışişleri, savunma ve dâhili meselelerde söz sahibi Vali olacaktır.
- 4- Kıbrıslıların seçeceği bir meclise geniş muhtariyet verilecek. Fakat azınlıkların hakları garanti altına alınacak.

Bu anayasanın yürürlüğe girmesi için Adadaki tedhiş hareketlerinin tamamen ortadan kalkması gerekmektedir” demiştir.

Diğer yandan, İşçi Partisi adına söz alan Noel Barker, Makarios’un Londra’ya davet edilmesini ve burada müzakerelere yeniden başlanılmasını talep etmiştir

27 EYLÜL 1956

Hükümetin, Kıbrıs Politikası Değişmedi

Bu akşamki Radyo Gazetesinin Kıbrıs hakkındaki konuşmasında: “ Hükümetimizin, Milletimizin Kıbrıs konusunda tutumu apaçıktır. Bu işte birinci alakalı biziz. Bu itibarla Kıbrıs’taki soydaşlarımızın haklarını haleldar edebilecek herhangi her hangi bir kararı, kim tarafından veya hangi merci tarafından alınmış olursa olsun kabul etmemiz mümkün değildir. Diğer taraftan, Müslümanların hamisi olarak geçinen Mısır’ın Türkiye’ye ve Kıbrıs’taki Müslümanlara bu şekilde cephe alması doğru mudur?” demiştir.

29 EYLÜL 1956

Kıbrıs’ta Tedhişçilik Yeniden Şiddetlendi

Bu sabah Lefkoşa’nın en işlek mevkilerinden birinde üç tedhişçi otomatik silahlarla iki İngiliz’in öldürmüş birini de yaralamışlardır. Bu olayla birlikte son bir hafta içinde öldürülen İngilizlerin sayısı altıyı bulmuştur. Tedhişçiler ayrıca dün bir Rum’u da sırtından vurarak öldürmüştür.

EOAK’nın Yunanistan’la İrtibatını Yunan Konsolosluğu Sağlıyormuş

İngiliz Hükümeti EOKA lideri Grivas’ın anılarından bir kısmını daha yayınlamıştır. Grivas’ın hatıralarından anlaşıldığına göre, EOAK’nın Yunanistan ile muhaberatını Lefkoşa’daki Yunan Konsolosluğu sağlamaktadır. Ayrıca yazılarında Makarios’tan General olarak bahsetmektedir.

4 EKİM 1956

Kıbrıs’ta İngilizler 200 Mil Karelik Bir Alanı Kordon Altına Aldı

Yaz ortalarından beri ilk defa İngiliz askerleri bugün, Girne’nin doğusundaki 200 millik dağlık bir alanı kontrol altına alarak muhtelif alanları araştırmaya

başlamışlardır. Maksat açıklanmasa da buradaki mağaraların çokluğu ve son günlerde burada tedhiş hareketlerin artması, buralarda EOKA mensuplarının arandığını düşündürmektedir. Ayrıca Lefkoşa'nın Rum mahallelerinde sokağa çıkma yasağı devam etmektedir.

11 EKİM 1956

Bulgarlar, Kıbrıs İşine Burnunu Sokuyor

Sofya radyosu bugün, Bulgar Ortodoks kilisesi Patriği Kiril'in BM Genel Sekreterine yazdığı mesajı bildirmiştir. Yayına göre Patrik mesajında, Kıbrıslı Rumlarla, Rum Ortodoks Kilisesine olan sempatisini izhar etmiş, Kıbrıs Halkıyla Ortodoks Kilisesinin giriştikleri bağımsızlık mücadelesinde İngilizlerin baskısına maruz kaldıklarını belirtmiş ve Kıbrıs ihtilafında İngilizlerin derhal tedbirler alması gerektiğini söylemiştir.

15 EKİM 1956

Yunanistan Amerika'yı Tehdit Etmeye Başladı

Yunan Hükümeti bugün Amerika'yı NATO'dan ayrılmakla tehdit etmiştir. Bu tehdidin sebebi Kıbrıs meselesinin BM'ye intikalinde Amerika'nın desteğini almaktır. Karamanlis tarafında ileri sürülen bu iddia, Atina'ya yeni gelen Amerikan Büyük Elçisine bildirilmiştir.

Tedhişçiler Üç Rum'u Öldürdü

Dün gece Kıbrıs'ta maskeli bir grup tedhişçi, Baf'a yakınında bir köyde otuz üç ve otuz iki Rum'u yaşlarında, Limasol'da da beş çocuklu bir Rum kahveciyi öldürmüşlerdir.

9 KASIM 1956

Kıbrıs'ta 8 Günde 12 İngiliz Vuruldu

Bugün tedhişçiler, bir İngiliz siviliyle birde Kıbrıslı bir Rum'u öldürmüşlerdir. Bu olaylarla beraber, sekiz günde öldürülen İngiliz sayısı on iki kişiyi bulmuştur.

Averoff'un Konuşması

Yunan Hariciye Vekili Averoff, BM Genel Kurulu Toplantısında yaptığı konuşmada: “biz Hükümet olarak üç mesele ile alakalıyız. Kıbrıs, Kıbrıs ve yine Kıbrıs” diyerek Kıbrıs meselesi ile ne kadar alakalı olduklarını belirtmiştir.

11 KASIM 1956

Kıbrıs’a Gidecek Hususi Müsaadeye Tabi Olacak

Ortadoğu’daki olaylar sebebiyle, Kıbrıs’a seyahat edecek yabancıların 4 Kasım gecesinde itibaren İngiliz Konsolosluklarına ilaveten ayrı bir giriş müsaadesine tabi tutuldukları ve bu müsaadenin de İngiliz konsolosluğu veya pasaport işlerinin yapıldığı makamlar tarafından verileceği öğrenilmiştir. Kıbrıs’a gidecek olan Türkiye vatandaşlarının da bu unsura dikkat etmeleri gerektiği bildirilmiştir.

15 KASIM 1956

Kıbrıs’ta Bir Türk Öldürüldü

Bugün Kıbrıs’ta çeşitli tedhiş hareketleri olmuş ve beş kişi yaşamını yitirmiştir. Limasol’da altmış ve on sekiz yaşlarındaki iki Rum, Lefkoşa’da bir papazın oğlu ile başka bir Rum, Baf’ın Liso köyünde de Kıbrıslı bir Türk öldürülmüştür.

16 KASIM 1956

Kıbrıs Meselesi Birleşmiş Milletlerde Görüşülecek

BM Asamblesi bugün Kıbrıs ve Cezayir meselelerini gündeme alma kararı vermiştir. Salim Sarper bu karara itiraz etmiş, bu durumun Türkiye, Yunanistan ve İngiltere’nin arasını açacağını söylemiştir. Türk temsilcisine göre bu konuda yapılacak görüşmeler meseleyi biraz daha karıştırmaktan başka bir işe yaramaz. Buna rağmen Asamble Kıbrıs meselesini oya koymadan gündeme almıştır.

Amerika Tarafsız

Sağlam kaynaklardan alınan bilgilere göre Amerika Başkanı Eisenhower, BM’deki Kıbrıs konusunda tarafsız kalacaktır. Avrupa Konseyi ise Yunanistan’ın başvurması üzerine bugün meseleyi inceleme kararı almıştır.

24 KASIM 1956

Kıbrıs'ta Tedhişçiler Muhakemesiz İdam Edilecek

Kıbrıs Valisi Harding dün radyoda yaptığı açıklamada, silahla yapılan suikast failleri ile silah ve patlayıcı madde taşıyan tedhişçiler mahkeme edilmeden ölüm cezasına çaptırılacaktır. Harding EOKA'cılara ise “ Tedhişçilerin işledikleri iğrenç cinayetler kendilerine ve suç ortaklarına karşı en ağır cezaların tatbikinden başka bir çare bırakmamaktadır” demiştir.

30 KASIM 1956

EOKA'cılar Türkleri de Tehdit Ediyor

EOKA lideri, dün ve bugün tehdit ihtiva eden risaleler dağıtarak şunları yazılmıştır: “ zalim İngilizler hesabına silah taşıyan veya hizmetlerinde olan bütün şahıslar düşmanımızdır ve idam edilecektir” diyerek Türkleri de hedef aldığı söylenmektedir.

14 ARALIK 1956

Kıbrıs Meselesinde Nihai Müzakereler Başlıyor

On günden beri devam etmekte olan Kıbrıs'ın istiklali ilgili müzakereler sona ermiştir. Müzakerelerden alınan kararları Türkiye'ye bildirmek üzere cumartesi günü, Müstemlekeler Vekilinin L. Boyd'un Ankara'ya gelmesi beklenmektedir. Kıbrıs İçin hazırlanan anayasa hakkında bilgi verecek olan Boyd, ayrıca Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin katılacağı ve üçlü bir konferansta teklif edecektir. Siyasi çevrelere göre böyle bir konferansın yapılması için ortam müsaittir. Yunanistan'ın böyle bir teklifi kabul edeceği, Türkiye'nin her zaman müzakereden yana olduğunu belirtmişlerdir.

16 ARALIK 1956

Kıbrıs İçin Türk – İngiliz Görüşmeleri Başlıyor

İngiliz Müstemlekeler Vekili bugün heyetiyle birlikte Atina'dan Ankara'ya gelmiştir. Yarın İstanbul'a gelecek olan Vekil burada Başvekil Adnan Menderes ile görüşüp yeni Kıbrıs Anayasası hakkında bilgi verecektir.

Kıbrıs Türktür Partisinin Genel Sekreterinin Beyanattı

Kıbrıs Türk Kültür Derneği Genel Sekreteri Nevzat Karagil, bir basın toplantısı yaparak Kıbrıs'ın asla Yunanistan'a terk edilmeyeceğini, Adanın Türklere verilmesi için birçok sebep olduğunu dile getirmiştir. Bu sebepleri sekiz madde olarak sıralamıştır:

- 1- Ada coğrafi bakımdan Anadolu'nun bir parçasıdır.
- 2- Türkleri Fetih hakkı vardır.
- 3- Hukuken böyle olmalıdır.
- 4- İktisadi bakımdan Türklere verilmelidir.
- 5- Askeri ve stratejik bakımdan Ada tamamen Türk'tür ve Türkiye'ye bağlıdır.
- 6- Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı BM anayasasına aykırıdır.
- 7- Kıbrıs'ın Rum çoğunluğu Adanın Yunanistan'a ilhakını gerektirecek kâfi sebep değildir.
- 8- Kıbrıs meselesi Moskova'nın tertibidir.

20 ARALIK 1956

Kıbrıs Anayasası Açıklandı

Avam Kamarası toplantısında Müstemlekeler Vekili Lord Redcliff tarafından hazırlanan yeni Kıbrıs Anayasasını açıklamıştır. Hazırlanan anayasada ikili salahiyyet sistemi ileri sürülmektedir. Teklife göre Kıbrıs Valisi vasıtasıyla İngiltere, Kıbrıs'ın müdafaası, dış işleri ve iç emniyetinden tamamen mesul kalacaktır. Hükümetin diğer vazifeleri, kayıtlı olarak teşrii meclis üyelerinden seçilecek Başvekil ve Vekiller heyeti tarafından icra edilecektir. Meclise halk tarafından seçilecek otuz üye girecektir. Bunların altısı Türk geri kalan yirmi dört kişide Ruumlardan oluşacaktır. Bir meclise tayin yolu ile gidecek altı üye olacaktır. Bunlardan bir İngiliz biride Marunîleri temsil edecektir. Kıbrıs Türk eğitimi dâhil Türkleri ilgilendiren kararlar alındığında seçilmiş altı üyeden dördünün dâhil olması gerekmektedir.

Vali'nin Salahiyetleri

Kıbrıs Valisi Teşrii meclisin tasarılarının mahfuz salahiyyetlerine girip girmediğini kararlaştıracaktır. Böyle Vali bazı tasarıları reddedilecektir. Kıbrıs Valisi, Teşrii Meclisin kendi iş sahası dâhilinde çıkaracağı kanunları onaylamakla

yükümlüdür. Bu şekilde Kıbrıs' geniş muhtariyet verilmiştir. Başvekili Vali tayin edecektir. Valinin faaliyetleri ile muhtar hükümetin çalışmaları, Valinin riyasetindeki müşterek bir konseyden meydana gelecektir. Bu konsey, Başvekil, bir Vekil, Kıbrıs Türk işlerinden mesul bir Vekil, Valinin özel temsilcisi ve baş müddeiumumîden müteşekkil olacaktır

Türkiye'nin İtirazları

İngiltere'nin Kıbrıs hakkındaki yeni Anayasası Türk Hükümeti tarafından umumiyetle iyi karşılanmıştır. Ama hala tetkik edilmekte olan plan hakkında Türk Hükümetinin bazı itirazları olacaktır. Türkiye, Kıbrıs'taki Türkleri azınlık durumuna düşürecek ve Rumlar tarafından ezilmesine meydan verecek maddelere itiraz edecektir. Özellikle Teşrii Meclisi üyelerinin altısın Türk yirmi dördünü de Rum olması Türkiye tarafından eleştirilmiştir. Türkiye Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerinin kati bir şekilde son verilmesinde de ısrar edecektir. Yeni Kıbrıs Anayasasını büyük bir titizlikle inceleyen Türk Hükümeti yakında zamanda bir açıklama yapacaktır.

Yunanistan Reddetti

Yunan Hükümeti Redcliff tarafından teklif edilen yeni Kıbrıs Anayasasını reddettiğini bildirmiştir.

21 ARALIK 1956

Kıbrıs'ın Yeni Anayasasını Ankara Müsait Karşladı

Kıbrıs Anayasasının dün açıklanmasından sonra Başvekil Adnan Menderes Anadolu Ajansına bir açıklama yapmıştır. Açıklamada: “ Redcliff raporu üzerinde yaptığımız iptidai mahiyetteki inceleme ve İngiltere Hükümetinin bize verdiği malumat bu raporun makul bir müzakere mevzuu teşkil edebileceği kanaatini bize vermiştir. Teferruatlı tetkikimiz bitince İngiltere hükümetine bazı telkinlerimiz olabilir. Netice şudur ki; müstemlekeler Vekili Boyd'un İngiltere Hükümeti adına yaptığı beyanat, heyeti umumiyesi itibarı ile Kıbrıs meselesinin nihai şekilde hallini temin edebilecek hareket noktaları ihtiva etmektedir. Bu esaslar dairesinde İngiltere ile Kıbrıs meselesini görüşmeye devam edeceğiz” demiştir.

26 ARALIK 1956

Bayar, Kıbrıs Türk Liderleri İle Görüştü

Birkaç gündür İstanbul'da bulunan Faiz Kaymak ve Fazıl Küçük, Reiscumhur tarafından Çankaya'da kabul edilmişlerdir. Yaklaşık bir buçuk saat süren görüşmede, Kıbrıslı liderler Bayar'a İngiltere'nin hazırlamış olduğu anayasa hakkında bilgi vermişlerdir.

Selim Sarper Yurda Döndü

BM daimi elçimiz Selim dün sabah Amerika'dan yurda dönmüştür. Sarper, Hükümetle istişarede bulunmak ve önümüzdeki günlerde BM'ye getirilecek olan Kıbrıs mevzuunda talimat almak üzere yurda geldiğini belirtmiştir. Bir soru üzerine: “ Biz Kıbrıs davasında haklıyız. Haklı olduğumuz için tezimizi kolaylıkla savunuyoruz. Aynı zamanda dünya da eskisine göre, Kıbrıs davasında bize daha fazla hak vermektedir” demiştir.

29 ARALIK 1956

Menderes, Kıbrıs ve Ortadoğu Politikamızı İzah Etti

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugünkü müzakerelerini Kıbrıs Adasını mukadderatı ve Türkiye'nin dış politikası oluşturmuştur. Konuşmalar sırasında Başvekil Adnan Menderes dokuz kez, Hariciye Vekili Ethem Menderes'te bir kez konuşma yapmıştır. Konuşmalarda daha çok Ortadoğu hakkında malumat veren Başvekil ve Hariciye Vekili Kıbrıs ile ilgilide suallere cevap vermişlerdir. Ethem Menderes Kıbrıs ile ilgili bir soru üzerine: “ Son olarak hazırlanan anayasa üzerinde itirazı kayıtlarımız kayıtlı kalmak şartıyla bir görüşme zemini teşkil edebileceğini, Adada yaşayan 120 bin Türk'ün başka bir devletin hâkimiyeti altına teslim edilmeyeceği gibi, Adada stratejimiz bakımında ehemmiyeti haiz mevkiilerin de tarafımızdan terkinin mevzu bahis olmadığını” söylemiştir.

1957 YILI

3 OCAK 1957

Kıbrıs İçin Anayasa Hazırlıyoruz

Başvekil Adnan Menderes dün akşam Kıbrıs Liderleri Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak ile bir görüşme yapmıştır. Görüşmenin ardından bir açıklama yapan Küçük: “ Hükümetimizle tamamen mutabık haldeyiz. Her hangi bir görüş ayrılığı yoktur. Bugün hiçbir Kıbrıslı Türk’te Adanın Yunanlılara geçeceği endişesi yoktur. Kanaatimce İngiltere’nin açıklamış olduğu Redcliff planı bir anayasadan çok ilgili devletlerin fikrini açıklaması için bir tasarıdır. Türk Hükümeti İngiltere’nin teklifine karşı yeni bir Anayasa tasarısı hazırlamaya karar vermiştir. Bu tasarı İstanbul’da bir komisyon tarafından hazırlanacaktır. Komisyon alanında uzman kişiler tarafından hazırlanacaktır. Bu komisyonda bizde fikrimizi söyleyeceğiz ve münakaşa edeceğiz. Redcliff planında lehimize olan maddeler kabul edilecektir. Aleyhimize olanlar ise kesinlikle reddedilecektir” demiştir.

4 OCAK 1957

Kıbrıs Anayasası İçin Çalışmalar Başladı

Hariciye Vekili umumi vekili Nuri Birgi, Nihat Erim, Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak dün sabah vilayette toplanarak Redcliff planı üzerinde yapılacak tadilat hakkında görüşmeler başlamışlardır. Alınan bilgiye göre Ankara’da teşkil eden heyet, Redcliff Planını tetkik ederek raporu İstanbul’a göndermişlerdir. Toplantıda, Türkler aleyhine olan maddeler her iki raporda da aynı maddelerdir. Ayrıca Kıbrıs’ın İngiltere hâkimiyetinde olmasıyla Türklerin haklarının en iyi şekilde korunacağı fikride tartışılmıştır. Kıbrıslı Liderler görüşmeler neticesinde Kıbrıs’a giderek Vali Harding’e görüşlerini izah edeceklerdir.

5 OCAK 1957

Kıbrıs Hakkındaki Türk Anayasa Tasarısı Hazır

Kıbrıs Anayasası ile ilgili görüşmeler sona ermiştir. Redcliff tarafından hazırlanan planda Türklerin hukukunu teminat altına almayan maddeleri ve noktaları ayırmışlardır. Son bir toplantı daha yapacak olan komisyon tasarıya en son şeklini

verecektir. Birgi'nin belirttiğine göre, Redcliff tasarısı İngiliz hâkimiyetinde yaşayacak olan Ada halkı için bir “ self government” (kendi kendini idare) sistemidir. Ada içi ve dışı emniyeti, harici siyaseti bakımından tamamen İngiltere'ye bağlı kalacaktır. Bu durumu Türk Hükümeti olumlu karşılamış ve tatminkâr bir hale gelmesi için üzerinde çalışmaya başlamıştır. Birgi önümüzdeki günlerde ya Türkiye'den bir heyetin İngiltere'ye gideceğini ya da İngiltere'den bir heyetin Türkiye'ye geleceğini ve hazırlanan tasarıyı görüşeceklerini de belirtmiştir. Bu görüşmelerden sonra asıl Kıbrıs Anayasası hazırlanacak ve tedhişçilik durduktan sonra uygulanmaya başlayacaktır.

17 OCAK 1957

Kıbrıs'a Bir Heyet Gönderiyoruz

Kıbrıs Adasını mukadderatı ile ilgili olarak İngiltere tarafından hazırlanan Anayasa tasarısına mukabil teklifimiz, Hükümetin yetkili kıldığı heyet tarafından nihayetlendirilmiştir. Çalışmalarını tamamlayan heyet 19 Ocak'ta Kıbrıs'a giderek oradaki Türklerin talep ve arzularını tespit edeceklerdir. Bu temaslar neticesinde hazırlanan rapor ay sonunda İngiltere'ye sunulacaktır.

20 Ocak 1957

N.Erim Başkanlığındaki Heyetimiz Dün Kıbrıs'a Gitti

Nihat Erim başkanlığındaki Türk Heyeti dün Lefkoşa'ya hareket etmiştir. Kıbrıs Havaalanında bir açıklama yapan Erim: “ Kıbrıs Valisi Harding'le tanışmak ve durumu bir kez de burada müşahede etmek için geldik. Size şunu söyleyebilirim ki Hükümetimiz, Kıbrıs meselesini beynelmilel hukuk ve insanlık prensiplerine uygun olarak çözmek için elinden geleni yapacaktır. Asıl müttefikimiz İngiltere ile müşterek bir anlaşmaya varacağımızı umuyorum” demiştir.

21 OCAK 1957

Erim Kıbrıs'taki Türklere: “ Biz Bir Bütünüz ve 25 Milyon 120 Bin Kişiyiz” Diye Hitap Etti

Nihat Erim başkanlığındaki Türk Heyetinin Kıbrıs'a gelmesi büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Halka hitaben bir konuşma yapan Erim: “ Türkiye sizi her

şeyin üstünde tutmaktadır. Ne biz yirmi beş milyonuz ne de siz yüz yirmi binsiniz. Bütün olarak hepimiz yirmi beş milyon yüz bin kişiyiz. Anayasa reddedilirse biz en iyi yolun taksin olduğunu düşünüyoruz. Esasen bu prensip kabul edilmiş fakat hudut hattı çizilmemiştir” demiştir. Daha sonra Vali Harding ile görüşen heyet Larnaka’ya hareket etmiştir.

Diğer yandan yaşları on altı ve daha küçük olan bir grup Türk genci Rumlara ait ev ve işyerlerini tahrip etmişlerdir. Derhal müdahale eden İngiliz asker ve polisi olayları kontrol altına almıştır.

23 OCAK 1957

Kıbrıs’ta Heyetimize Bomba Atıldı

Kıbrıs’taki Türklerin durumlarını mahallinde tetkik etmek için Nihat Erim başkanlığındaki Türk heyetinin bulunduğu otomobile bugün tedhişçiler tarafından bomba atıldı. Olay esnasında yaralanan olmamıştır. Olay derhal Valiye bildirilmiş ve konsolosluk etrafı silahlı askerlerce muhafazaya alınmıştır.

Nihat Erim’in Beyanati

Türkiye’ye dönmeden önce Lefkoşa’da gazetecilere bir beyanat veren Erim: “Vali Harding ile toplantılar yaparak Redcliff planı hakkında görüştük. Kendisiyle buradaki Türkleri göz önünde bulundurarak Türk Hükümetinin teklifleri hakkından fikir teatisi yaptık. Burada İngiliz idaresi ile yaptığımız müzakereler göstermiştir ki, İngiltere Adada sulh ve sükûnetin idaresini arzu etmektedir. Buradaki Türk kardeşlerimiz biliyorlar ki Anavatan’daki yirmi beş milyon Türk’ün kalbi onlar için atmaktadır. Onlar asla yalnız değillerdir hakları mutlaka elde edilecektir” demiştir.

Türk Heyeti Ankara’ya Döndü

Nihat Erim başkanlığındaki Türk Heyeti bu Akşam Ankara’ya dönmüştür. Seyahati hakkında kısaca açıklama yapan Erim: “ Vali Harding ile yaptığımız toplantılar karşılıklı anlayış içinde geçti. Müzakereler henüz neticelenmediği için buna dair bir şey söylemek doğru olmaz. Kıbrıslı Türkler Hükümetimizin davalarına gösterdiği alakadan çok müteessirler. Davalarının haklı olduğuna iman ediyorlar ve sabırla bekliyorlar” demiştir.

25 OCAK 1957

Başvekil, Kıbrıs Türklerine İtidal tavsiye Etti

Türkiye Başvekili Adnan Menderes bugün Kıbrıs Türk Lideri Dr. Fazıl Küçük'e gönderdiği bir mesajda, tedhişçiliği şiddetle takbih etmiş ve Kıbrıslı Türk kardeşlerinin metanet ve ideallerini muhafaza edeceklerinden emin olduğunu bildirmiştir.

Prof. Erim Gitti

Redcliff'in hazırlamış Kıbrıs Anayasası projesi hakkında hükümetimizin görüşünü bildirmek üzere Erim başkanlığındaki heyetimiz Londra'ya gitmiştir. Prof Erim hareket etmeden önce Anadolu Ajansı muhabirine: “ Başvekil'den Londra'daki vazifem hakkında gerekli talimatları aldım. Meselenin Türk-İngiliz dostluğu çerçevesinde ve tam bir mutabakat halinde olduğunu gördüm. Plan hakkında bir anlaşmanın olduğu söylemek için henüz çok erkendir” beyanatını vermiştir.

Kıbrıs'ta 23 tedhişçi Daha Yakalandı

Üç bin polisin Güneybatı Kıbrıs'ta yaptığı araştırmalar iyi gitmektedir. Üçü elebaşı olmak üzere toplada yirmi üç kişi yakalanmıştır. Yakalanan tedhişçilerin saklanmak için umumiyetle papaz evleri ve manastırları seçtikleri gözlenmektedir.

26 OCAK 1957

Kıbrıs İçin Londra'da Müzakereler Başladı

Prof. Nihat Erim ve Doçent Suat Bilge, bugün İngiltere Hariciye vekâletinde Redcliff Planı üzerinde müzakerelere başlamışlardır. Yapılan ilk toplantıda Lord Redcliff, Müstemlekeler vekili ve Türkiye Dairesi Umum müdürü de hazır bulunmuştur. Müzakereler üç saat devam etmiştir.

29 OCAK 1957

Kıbrıs'a Dair Türk İngiliz Görüşmeleri Dün Sona Erdi

Prof. Nihat Erim biten toplantının ardından gazetemize bu beyanatı vermiştir: “ İngilizler bizim Redcliff planı hakkında ne düşündüğümüz tam olarak bilmektedirler. Kıbrıs'ta Self-government uygulandığı takdirde Kıbrıslı Türklerin ve bizim hangi

teminata ihtiyaç duyacağı tespit edilmiştir. Self determinasyon uygulandığı zaman da Kıbrıslı Türklerin Kıbrıslı Rumlar gibi kendi geleceklerini tayin etmekte hakları bulunmalıdır. Çünkü BM anayasası bunu gerektirmektedir. Davamız ve tezimiz çok kuvvetlidir. Bunu dünya devletleri önünde müdafaa edebiliriz” demiştir.

Müzakerelere Dair Tafsilat

Toplantılar neticesinde Türk ve İngiliz heyetlerinin ortak yayınladığı tebliğde, müzakerelerin dostane ve ortak anlayış havası içinde geliştiğini ve çok faydalı neticeler alındığı bildirilmektedir. Görüşmelerin içeriği hakkında malumat verilmemektedir. Bunun sebebi olarak Yunanlıları kışkırtmamaya dikkat edilmesidir. Ayrıca İngiliz basınına göre de İngilizler ile Türker arasında tam bir mutabakat olduğu yazılmaktadır.

31 OCAK 1957

“Kıbrıslı Türkler Bir Haydut Çetesi Değildir”

Yunan Hariciye Vekili Averoff’un Kıbrıs’ta bir Türk polisinin öldürülmesi üzerine Türklerin infial ve tezahüratlarını BM siyasi kuruluna göndermiş olduğu bir raporla protesto etmişti. Buna karşın BM daimi üyemiz Selim Sarper de aynı komisyona 28 Ocak’ta ir mektup yazmıştır. Mektupta: “ 21 Ocakta Yunanistan’ın göndermiş olduğu mektup maalesef Yunanlıların yeni bir karalama kampanyasıdır. Bu kampanya bilhassa Türk Milletini ve Kıbrıs Türkleri karalamak gayesini gütmektedir. Kıbrıs Türklerinden <Türk haydut çeteleri> diye bahsetmekte ve onları İngiliz casusu olmakla itham etmektedir. Yunan hükümetinin iftiracı ve tarafgirane tavır takınmak suretiyle düştüğü tezadı ve Adanın adalete uygun olmayarak Yunanistan ile birleşmesi için Ada halkından büyük bir kısmının tahrik edildiğini Ekselansınızın dikkatine arz ederim” demiştir.

Redcliff Ümitli

Kıbrıs meselesi müzakere edilirken B. Millerdeki İngiliz heyetine müşavirlik edecek olan Lort Redcliff bugün Newyork’a hareketinden önce gazetecilere verdiği beyanatında: “ Kıbrıs meselesi karışık bir durum arz etmesine rağmen neticeden ümitli olduğunu, bilhassa son günlerde cesaretli adımların atıldığını” söylemiştir.

8 ŞUBAT 1957

Başvekil: “ Kıbrıs Uğrunda Artık En Küçük Bir Fedakârlığı Dahi Kabul Etmiyoruz” Dedi

Başvekil Adnan Menderes aylık basın toplantısı dün yapmıştır. İç ve dış siyaset hakkında bilgi veren Menderes sualleri de cevaplandırmıştır. Kıbrıs ve dış politika hakkında kendisine yöneltilen bir suale: “ Yunanistan her fırsatta aleyhimize çalışmaktadır. Yunanistan’ın Arap dünyası ile aramızı açma çabaları boştur. Biz Kıbrıs meselesinin hallolması için birçok fedakârlıkta bulunduk. Bundan sonra Kıbrıs mevzuunda en küçük bir fedakârlığı bile kabul etmiyoruz” demiştir.

15 ŞUBAT 1957

Türk Gençliği; “ Yunanlılar tarihe ibretle bakmalıdır” diyor

Son günlerde Yunan Gençlerinin Atina’da ülkemiz aleyhine yapmış olduğu çirkin nümayişlerden sonra M.T.T.B İstanbul İcra Konseyi bir toplantı yaparak, hadiseleri Türk Gençliğini yakından takip ettiğini ve haşarı Yunan gençlerine, tarihe ibretle bir göz atmalarının kâfi geleceğini hatırlatarak, nümayiş yapmışlardır.

Ölü Nümayiş

İngilizlerin Kıbrıs davasındaki tarzlarını protesto maksadıyla dün Atina’da bir saatlik sessiz nümayişe gidilmiştir. Bu hareketi tertip eden, Atina Başpiskoposu Doretheus, bütün Yunanlıları Kıbrıs Adasını ilhak gayretine davet etmiştir. Ayrıca Başpiskopos Atina’daki Amerikan Sefirini ziyaret etmiş ve dostluklarından bahsetmiştir.

Kıbrıs Müzakereleri Ancak Pazartesi Başlayabilecek

Birleşmiş Milletler siyasi komitesi Kıbrıs Meselesinin ancak Pazartesi günü Cezayir meselsinden sonra görüşülebileceğini söylemiştir.

Kıbrıs’ın Taksimi İmkânsızmış

Newyork Times’da çıkan bir habere göre Birleşmiş Milletler Yunan delegesi Savas Loizides: “Taksim fikrinin kabulü dünya haritasında değişiklik yapacaktır. Adadaki Türk halkı dağınık ve hiçbir yerde çoğunluk oluşturmamaktadırlar. Adanın

taksim fikri prensip olarak haksız, pratik olarak imkânsızdır. Kaçınılmaz vahim sonuçlar doğuracağı muhakkaktır” demiştir.

18 ŞUBAT 1957

Kıbrıs Meselesi Bugün Görüşülecek

Birleşmiş Milletler Siyasi Komitesi yarın saat 17.00’da Yunanistan ve İngiltere tarafından ortaya atılan Kıbrıs Meselesini görüşecektir. Bu mesele iki ayrı safha halinde görüşülecektir. Bunlardan biri, Yunanistan’ın Kıbrıs’a self-determinasyon için yaptığı teklif. Bir diğeri de İngiltere’nin, Yunanistan’ın Kıbrıs’taki tedhişçileri desteklediği ve onlara silah yardımı yaptığı teklif. Umumi olarak Yunanistan’ın verdiği teklifin reddedileceği, İngiltere’nin delillere dayanan şikâyeti üzerine de Yunanistan’a takbih verileceği muhtemeldir.

20 ŞUBAT 1957

Yunanistan, Nihayet Kıbrıs’a Silah Sevk Ettiğini İtiraf Etti

Birleşmiş Milletler Siyasi Komitesi, Kıbrıs Meselesine bugün de devam etmiştir. Yunan Hükümeti Hariciye Vekil Averoff, Hükümetinin Kıbrıs’taki tedhişçilere silah sevk ettiği yönündeki haberleri yalanmıştır. Yunan Hükümetinin Kıbrıs’a silah sevkiyatına mani olunması hususunda resmi makamlara gerekli talimatın verildiğini, fakat bu arada bazı makamların Kıbrıslı kardeşlerine karşı olan sonsuz sevgileri dolayısıyla Hükümetin emirlerini dikkate almamış olabileceklerini söylemiştir. Yunan Hariciye Vekiline göre, Kıbrıs yaşayan bir varlıktır. Onu parçalamak öldürmek demektir. Kıbrıs bir bütün olarak Kıbrıslılarındır ve taksim düşünülemez.

17 MART 1957

EOKA’ya Verilecek Cevap Hazır

İngiltere Başvekili EOKA’nın mütareke teklifini bugün kabineyi toplantıya çağırarak tetkik etmiştir. Hükümete yakın çevrelerin bildirdiğine göre, konuyla ilgili alınan karar önümüzdeki hafta Avam Kamarasında açıklanacaktır. Kararın mahiyeti gizli tutulmakla beraber, bunun Türk – İngiliz ilişkilerine zarar vermeyecek şekilde olacağına işaret edilmiştir.

Dr. Küçük'ün Gazetemize Beyanattı

Dr. Küçük gazetemize verdiği beyanatta: “ İngiliz idaresinin Rumlar lehinde bir anlaşmaya mütemayıl olduğu yolundaki haberlere çıkan şayialara biz Türkler hayretle bakmaktayız. İngiliz Hükümetinin Adadan bir yıl önce sürülmüş Makarios ile müzakereler girmesi her şeyden evvel BM'nin bu mevzuda aldığı son karara terstir” demiştir.

19 MART 1957

Ankara'da Kıbrıs İle Alakalı Mühim Görüşmeler Yapılıyor

İngiltere'nin eski Harbiye Vekili Nutting, dün gece Kıbrıs mevzuunda İnönü'nden muhalefetin görüşünü öğrendi. Gazetecilerin alınmadığı hatta resim bil çekilmesine izin verilmeyen bu görüşme esnasında Nutting'in İnönü ile bir görüşme yaptığı CHP Genel Başkanının Kıbrıs mevzuunda Hükümetin görüşünü desteklediği söylemektedir.

Kıbrıs Valisi Acele Londra'ya Çağrıldı

Kıbrıs Valisi Harding, İngiltere Başvekilinin davetlisi olarak bugün Londra'ya gitmiştir. Valinin Londra'da EOKA'nın mütareke teklifi ile ilgili olarak İngiliz Hükümeti ile temaslarda bulunacağı düşünülmektedir. EOKA teklif karşısında İngiliz Hükümetinin yarın resmi bir açıklama yapması beklenmektedir.

28 MART 1957

“Makarios Serbest Bırakılması Tedhişçiliği Engellemez”

Makarios'un İngiltere tarafından serbest bırakılması üzerine Hariciye Vekili görüşünü açıklamıştır. Hariciye Vekili: “ Makarios'un serbest bırakılması esas olan değil. Önemli olan tedhişçiliğin durup durmamasıdır. Makarios bırakıldıktan sonra tedhişçiliğin duracağına muhakkak nazarı ile bakmak doğru değildir. Tedhişçilik hareketini Türkiye Hükümeti büyük bir dikkatle takip edecektir. Bundan devam ettiği takdirde, vaziyeti çok büyük bir vahamet arz etmiş telakki edeceğiz” demiştir.

3 NİSAN 1957

Yüz Bulan EOKA'cılar İşi Azıttı

Makarios'un ani bir şekilde serbest bırakılması Kıbrıslı Rumlarda şüursuzca davranmaktan başka bir işe yaramadı. Sokaklarda toplanan binlerce Rum kutlama adı altına Türklere ve Türkiye'ye karşı hezeyanlar savurdular. Bu yetmiyormuş gibi Türk Konsolosluğunun önünde toplanarak hadise çıkarmaya çalıştılar. Türk kadın ve çocuklarını " Enosis ve Zito Makarios" diye bağtırmaya zorladılar. Bu olaylar yirmi dört saat Örfi İdarenin ilan edilmesine kadar devam etti. Makarios'un serbest kalmasından sonra Kıbrıs'ta vukuu bulan hadiseler hakkında malumat almak için ülkemize davet edilen Faiz Kaymak ve Dr. Fazıl Küçük, dün Ankara'ya gelmişlerdir. Esenboğa Havaalanında gazetecilere bir konuşma yapan Dr. Küçük: " Yeni nesil Rumlarda Türk düşmanlığı o derece bunlarla aynı idare altında yaşamamıza imkân olmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu sebeptendir ki Kıbrıs meselesinin tek hal çaresi Adanın taksimi olduğunda ısrar ediyoruz" demiştir.

6 NİSAN 1957

İngiltere'ye Yeni Bir ihtarda Bulunduk

Yeni Londra Büyük Elçimiz Muharrem Nuri Birgi, İngiltere'nin Ankara Büyük Elçisi Bowker ile bir görüşme yapmıştır. Birgi, İngiliz Büyükelçisine, İngiltere'nin artık cemaat liderleriyle görüşmesinin zamanının geçtiğini, iki cemaatin yan yana çalışmalarının imkânsız olduğuna İngiliz Hükümetinin bir kez daha dikkatini çekmiş ve Kıbrıs meselesinin Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında halledilmesi gerektiğini ve tek çarenin de Adanın bölünmesi olduğunu söylemiştir.

11 NİSAN 1957

Kıbrıslı Türkler İngiliz İdaresine İtimat Etmiyor

Başvekil Adnan Menderes bugün saat 10'da İngiliz Büyük Elçisi James Bowker'i ikinci defa kabul etmiş ve kendisinden malumat almıştır. Başvekil Büyük Elçiye Kıbrıslı Türklerin sorunları ileterek, Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs'taki İngiliz idaresi ile olan sorunlarını anlatmıştır.

Fazıl Küçük'ün Ankara'daki Konferansına İzin Verilmedi

Kıbrıs Türktür Cemiyeti liderlerinden Fazıl Küçük'ün Siyasal Bilgiler Fakültesinde yapacağı konferansa valilik, gençlik arasında fazla telaş ve heyecana sebebiyet verme ihtimalinden dolayı izin vermemiştir.

“İngiltere Makarios’u Serbest Bırakmakla İşlediği Hatayı Anlıyor”

Londra'daki siyasi çevreler, Avam Kamarasının Makarios'u serbest bırakmasının hiçbir işe yaramadığını ve hiçbir tedhişçinin kendiliğinden gelip teslim olmadığını ve yaptıkları bu hatanın yeni yeni farkına vardıklarını ifade etmektedirler.

Gizli Broşürler

Kıbrıs davasından bir türlü vazgeçmeyen Yunanistan'ın, memleketimizdeki Rum vatandaşları tahrik etmek için zaman zaman yurda muzır neşriyat soktukları tespit edilmiştir. Özellikle Heybeli Ada Ruhban Okulunda Türkiye aleyhine propaganda neşriyatlarının dağıtıldığı tespit olunmuş ve tahkikat başlatılmıştır.

13 NİSAN 1957

Başvekil, Kıbrıs Mevzuunda Meclise İzahat Verecek

Demokrat Parti, Kıbrıs meselesini Salı günü meclis gurubunda görüşülmesi kararını almıştır. Diğer yandan D.P. Kocaeli mebusu Cemal Tüzün bir sözlü soru ile Kıbrıs meselesini Büyük Millet Meclisine aksettirmiştir. Başvekil Menderes'in cevaplamasını istediği soruda Tüzün, Makarios hakkında İngiliz Hükümetince tatbik edilen son karar dolayısıyla Hükümetin fikrini sormuştur. Başvekilin bu soruya ve Kıbrıs hakkında izahat vereceği öğrenilmiştir.

Bir Tedhişçi Üç Yıla Mahkûm Oldu

Kıbrıs'taki EOKA tedhişçi örgütüne yardım etmekten suçlu görülen yirmi dört yaşındaki Kıbrıslı bir Rum bugün üç yıla mahkûm olmuştur. Mahkûmun EOKA'nın silah ambarlama işinde çalıştığı ve evinde silah bulundurduğu tespit edilmiştir.

21 NİSAN 1957

Gençlerin “Kıbrıs Günü” Toplantısına İzin Verilmedi

İstanbul'da “21 Nisan Kıbrıs Günü” toplantısı yapmak isteyen gruba Valilik tarafından izin verilmedi. Türkiye Milli Talebe Federasyonu ve birçok birlik Valiliğin

Yasağına rağmen toplantıyı yapmak istediler. Ama Vali Gökay İstanbul'un atmosferinin böyle bir olaya hazır olmadığını söylemiştir. Bu durum karşısında Talebe birlikleri Teknik üniversitede bir basın toplantısı tertip edip konu ile alakalı beyanat vermişlerdir. Yapılan açıklamada, Anadolu ne ise Kıbrıs'ında o olduğunu, Türk Gençliğinin itidal ve sükûnetinin muhafaza etmesi gerektiğini, tarih boyunca olduğu gibi yine Kıbrıs konusunda son sözü Türk Milletinin söyleyeceğini, söylemişlerdir. Akşama doğru Kabataş'ta toplanan gençler Başvekil karşılayıp kendisinden Kıbrıs gününün yapılması için yardım talep edeceklerdir. Gençler gece geç saatlere kadar toplantı için beklemişlerse de bir netice alamamış ve Toplantıyı başka bir şehirde yapmak için İzmit'e geçmişlerdir.

28 NİSAN 1957

Hürriyet Partisi, Kıbrıs İçin Mecliste Müzakere Açılmasını Teklif Etti

Hürriyet Partisi Hükümetin son zamanlardaki Kıbrıs Politikasını eleştirerek: “Kıbrıs meselesinde hadiselerin seyrini etraflı şekilde tahliline imkân verecek ve takip edilen siyasetteki istikamet değişikliklerinin sebeplerini izah edebilecek bir umumi müzakere açılması için henüz Hükümet tarafından bir teşebbüs yapılmadığı malumdur. Harici meselelerde en yüksek merci olan Büyük Millet Meclisinde muhalefet sözcülerinin de söz alabileceği hafi veya açık bir celsede Kıbrıs meselesine dair umumi bir müzakere açılmasını rica ederiz” demiştir.

4 MAYIS 1957

Menderes, “Kıbrıs İçin Yapabileceğimiz Son Fedakârlık Taksimdir” dedi

Reisicumhur Celal Bayar ve Başvekil Adnan Menderes bugün Bursa'ya gelmişlerdir. Bursa'da muazzam bir tezahüratla karşılanan Bayar ve Menderes, hükmet konağı balkonundan halka seslenmişlerdir. Bayar'dan sonra söz alan başvekil: “Kıbrıs bizim için Anavatan'ın bir parçasıdır. Kıbrıs'ın Yunanistan'a gitmesine hiçbir şekilde razı olmayız. Bizim Kıbrıs için yapacağımız son fedakârlık taksimdir” demiştir.

11 MAYIS 1957

“İç Politikada Fikri Ne Olursa Olsun Her Türk Kıbrıs Hakkında Mutabık”

Economist Dergisinin 4 Mayıs tarihli yazısında aynen şöyle denilmektedir: “ Kıbrıs, Türkler için Anadolu yaylasından denizle ayrılmış bir devamıdır. Dâhili politikada fikri ne olursa olsun her Türk Kıbrıs meselesinin nihai çözümü için mutabıktır. Adanın Yunan hâkimiyetine geçmesine asla tahammülleri yoktur. Türkler, statüko ve ya Türk hâkimiyeti yerine Kıbrıs’ın taksimi tezini kabul etmekle Kıbrıs meselesinde anlaşmaya varmak hususunda Yunan Hükümetinden daha uzlaşıcı olduklarını göstermişlerdir. Fakat Kıbrıs meselesinde hayati menfaatlerinin dikkate alınmadığını görürlerse İngiltere ile olan münasebetlerinin mahiyeti büsbütün değişecektir.”

12 MAYIS 1957

Ankara’ya Çağrılan Elçilerle Kıbrıs Meselesi Görüşülüyor

Kıbrıs meselesi ile alakalı olarak, Türkiye – Amerika münasebetleri mevzuunda yeni talimatlar almak üzere Ankara’ya çağrılan Washington elçimiz Suat Ürgüplü, eski ve yeni Atina elçimiz Settar İksel ve Nurettin Zergin bugün Hariciye Vekâleti Umum Kâtibi ile görüşmeler yapmışlardır. Bu görüşmelerin birkaç gün daha devam edeceği ve Başvekilin riyasetinde yapılacak bir toplantıda nihai karara bağlanacağı söylenmektedir.

Kıbrıs Türktür Cemiyetinin Açılması İçin Müracaat

Kıbrıs Türktür Cemiyeti Genel Sekreteri Kamil Özalp bugün İstanbul’a gelerek kapatılan Kıbrıs Türktür Cemiyetinin tekrar açılması ve Genel Merkezinin İstanbul’dan Ankara’ya nakledilmesine müsaade edilmesi yolunda temaslarda bulunmuştur.

Kıbrıs Pankartlarının Dağıtılması Yasak Edildi

İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği tarafından hazırlanan Kıbrıs Pankartlarının dağıtılması Vekâletin emri ile İstanbul Emniyet Müdürlüğü mani olmuştur. Bu mani üzerine Vekâlete bir telgraf çeken birlik, yasağın sebebini sormuş ve buna hayret ettiklerini belirtmişlerdir.

Dr. Küçük Sir John Harding Tarafından Kabul Edildi

Kıbrıs Valisi Harding bugün Türk Lideri DR. Fazıl Küçük'ü kabul etmiştir. Anlaşıldığına göre Vali ile Küçük Kıbrıs'ta bugünkü durum hakkında fikir teatisinde bulunmuşlar, Dr. Küçük Valiye Türk Hükümeti ile temaslar hakkında bilgi de vermiştir.

26 MAYIS 1957

Menderes Dün Sivas'ta "Kıbrıs'ın Yarısı Bizim Olacak" Dedi

Başvekil Adnan Menderes bugün Sivas'a varmıştır. Havanın yağmurlu olmasına rağmen bir saate yakın konuşma yapan Menderes Kıbrıs Meselesi ile ilgili olarak: "Yeşil Ada bizimdir bizim olacaktır. Kıbrıs'ın yarısı bizim olacaktır. Mutlaka soydaşlarımızı bayrağımızın altına toplayacağız" demiştir.

31 MAYIS 1957

İngiltere Makarios'un Şahsi Müzakere Teklifini Reddetti

İngiliz Hükümeti bundan bir hafta önce Başpiskopos Makarios'un Mac Millan'a gönderdiği mektubu cevaplandırmıştır. İngiliz Hükümeti mektuba cevaben: "Kıbrıs'ın istikbali ile ilgili müzakerelere biz, ancak Birleşmiş Milletlerin bu hususta aldığı karara uygun olarak meseleyle ilgili Türkiye ve Yunanistan ile girişebiliriz. Bu mesele doğrudan ilgili devletler olan Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında görüşülebilir. İngiliz idaresi Adada sulh olması için birçok fedakârlıkta bulunmuştur. Ne yazık ki Başpiskopos bu güne kadar bu uğurda en ufak bir teşebbüste bulunmamıştır. Adada tedhişçilik yeniden başlarsa İngiliz Hükümeti bununla yeniden mücadeleye hazırdır" demiştir.

7 HAZİRAN 1957

EOKA Yeniden Tedhişe Hazırlanıyor

Kıbrıs Valiliği tarafından bildirildiğine göre EOKA yeniden tedhiş hazırlıklara başlamıştır. Kıbrıs'ın muhtelif yerlerinde yapılan aramalar neticesinde çeşitli miktarlarda silah ve mermi ele geçirilmiştir. Ayrıca Kıbrıslı Rumların yakalanan tedhişçilerin serbest bırakılmasıyla ilgili talebine Kıbrıs Valiliği olumsuz yanıt vermiş ve çetecilerin serbest bırakılmasının imkânı olmadığını dile getirmiştir.

17 HAZİRAN 1957

Kıbrıs'a Bir İngiliz Parlamento Heyetinin Gitmesi İsteniyor

Londra'da çıkan Sunday Despatch ve Observer Gazeteleri, bütün parti meclisi üyelerini içine alacak bir parlamento heyetinin Kıbrıs'a giderek tetkikte bulunmasını tavsiye etmektedirler. Gazetelere göre bu heyetin ziyaretini müteakip, Ankara, Atina ve Lefkoşa'da Adanın istikbali ile ilgili müzakerelerin başlaması mümkün olacaktır.

6 TEMMUZ 1957

Yunanistan, Kıbrıs İşinin Gündeme Alınması İçin 19 Temmuz Kadar B. Milletlere Müracaat Edecek

Atina'dan gelen haberlere bakılırsa, Yunan Hükümeti Kıbrıs meselesini bu senede Birleşmiş Milletlere getirme konusunda kati kararını vermiş olup, meselenin gündeme alınması için 19 Temmuz Kadar müracaatını yapacaktır. Ayrıca Kıbrıs Valisi Harding, İngiliz Başvekiline ve müstemlekeler Vekiline, Yunan iddiaları karşısında yaptığı tahkikat hakkında malumat vermek için Londra'ya hareket edecektir.

13 TEMMUZ 1957

İngiltere, Kıbrıs'a Şartlı Muhtariyet Verecek

İngiliz siyasi çevrelerindeki umumi kanaate nazaran İngiliz Hükümeti Adanın istikbali ile ilgili bir karara varmış olup, bu kararın ise, galip bir ihtimalle Adaya on beş sene için İngiliz Milletler Cemiyeti içerisinde muhtariyet verip ve bu sürenin sonunda kendi mukadderatını kendisinin tayin etme hakkını tanımaktır.

Ankara'da Tefsirler

Londra'da Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak üçlü bir konferansın tertip edileceğine dair haberler, Hariciye Vekâleti çevrelerinde ilgi ile karşılanmıştır. Bu konuyla ilgili Hariciye Vekâletinden bir açıklama yapılamamış, hadiselerin seyrinin bir toplantıya zemin hazırlayıcı boyutta olmadığını söylenmişlerdir.

16 TEMMUZ 1957

İngiltere, Kıbrıs İşinde Yine Ateşle Oynamaya Başladı

Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak dün çok sayıda yetkilinin katıldığı bir toplantı yapıldı. İlgililerden aldığımız malumata göre toplantıda, Kıbrıs meselesindeki son gelişmeler gözden geçirilmiş ve taksim tezinde ısrar edilmesi kararlaştırılmıştır.

Avam Kamarasındaki Müzakereler

Avam Kamarasında yapılan müzakerelerde İçi Partisi adına konuşma yapan parti sözcüsü: “Hükümet Adanın taksimının hal çaresi teşkil edeceği yolunda gülünç bir zehaba kendini kaptırmamalı ve bundan sıyrılmalı” demiştir. Bunun üzerine söz alan müstemleke Bakanı Lenox Boyd: “ Bizim kanaatimize göre Adanın ikiye ayrılması şayanı teessüf olacaktır. Lakin eğer kendi mukadderatını tayin hakkı verilecekse, bu hakkın hem Kıbrıslı Rumlara hem de Kıbrıslı Türklere eşit olması şarttır. İşte İngiliz Hükümetinin siyaseti budur” demiştir.

17 TEMMUZ 1957

Türkiye, Kıbrıs İşinde Artık Pazarlığa Girmeyecek

Ankara Radyosu dün geceki yayınında Kıbrıs ile ilgili olarak: “ Kıbrıs meselesi ile ilgili dün Avam Kamarasında ehemmiyetli meseleler cereyan etmiştir. İşçi Partisinin Hükümete yönelik eleştirileri dikkatle tarafımızdan takip edilmektedir. İşçi Partisi taksim tezine karşı gelmektedir. Daha önce Hindistan ve Filistin de taksimi uygulayan İşçi Partisi mevzu Kıbrıs olunca neden bu fikre karşı gelmektedir. Şu bilinmelidir ki Türkiye Self-determinasyon fikrine sıcak bakmamaktadır. Türkiye'nin haklı tezinin er yâda geç kabul edilmesinden başka bir çarenin kalmadığı anlaşılmaktadır. Türkiye Kıbrıs'ın taksimi fedakârlığından başka hiçbir pazarlığa girişmeyecektir” denmiştir.

Kıbrıs'ın Taksimi

Başvekil Mac Millan Hükümeti, dün gece Avam Kamarasından Adanın taksimi ihtimalini kabul eden bir Kıbrıs siyaseti hakkında itimat almıştır. Müstemlekeler Bakanı Boyd ve yardımcısı Avam Kamarasına Adayı taksim etme planının atılmayacağını söylemişlerdir.

25 TEMMUZ 1957

İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ı Üçlü Kıbrıs Toplantısına Çağırıyor

Hükümete yakın çevrelere göre, İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ı Kıbrıs davasıyla ilgili bir hal çaresi bulmak için Londra'ya üçlü bir konferansa katılma konusunda kati kararını vermiştir. Anlaşıldığına göre böyle bir konferans karşısında Yunan Hükümetinin öteden beri takındığı katı tavrın yumuşadığı müşahede edilmektedir.

Ankara Henüz Daveti Almadı

Hariciyeye yakın çevreler üçlü bir toplantıya dair davetin henüz hükümetimize gelmediğini, böyle bir toplantıyı Hükümetimizin daima müspet karşılayacağını söylemişlerdir.

Birleşmiş Milletler Kıbrıs Meselesini Gündeme Aldı

Bugün açıklandığına göre Birleşmiş Milletler, 17 Eylül'de açılacak olan 12 inci çalıştayında, Kıbrıs meselesini ikinci defa gündemine almıştır. Bilindiği gibi Yunan Hükümeti bu husus için geçenlerde resmen başvuru yapmıştı.

Kıbrıs'ın Yarısını ve 35 Derece Arz Dairesinin Kuzeyini İstiyoruz

Kıbrıs'a yeni dönen Dr. Küçük bugün verdiği beyanatta, Kıbrıs ihtilafını yegâne çaresinin Adanın eşit bir şekilde taksimi olacağını ve Türkiye'nin 35 derece Kuzey arz dairesinin kuzeyinde kalan ve Türkiye'ye bakan kısmı ısrarla talep edeceğini açıklamıştır.

27 TEMMUZ 1957

Kıbrıs'ın Taksimi İçin İngiltere ve Amerika'ya Nota Verdik

Hükümete yakın çevrelerin belirttiğine göre, Türkiye Cumhuriyet İngiltere ve Amerika'ya bir nota göndererek, Kıbrıs ihtilafında kabul edebileceği yegâne çarenin Adanın müsavi bir şekilde taksim olabileceğini ve bunun dışında bir hal çaresini kabul etmeyeceğini kesin bir ifade ile belirtmiştir. Diğer taraftan anlaşıldığına göre İngiltere, üçlü konferansta 2-3 sene içinde Adayı tamamen boşaltmayı askeri üslerini NATO'ya bırakmayı Adanın kendi mukadderatını belirleyeceği 10 seneye kadar müşterek bir İngiliz, Türk ve Yunan idaresi teklif etmeye hazırlanmaktadır.

Kıbrıslı Türkler Yarınlarından Emin

Dr. Fazıl Küçük bugün gazetemize verdiği beyanatta: “Kıbrıs’ın istikbali ile ilgili yapılacak herhangi bir konferansta Adalı Türklerin yegâne temsilcisinin Türkiye Hükümetidir. Kıbrıslı Türklerin iştiraki bahis konusu değildir. Anavatanın himayesinde parlak istikbalimiz şimdiden görüyorum” demiştir.

30 TEMMUZ 1957

Times’a Göre, Amerika Kıbrıs’a Bağımsızlık Verilmesini İstiyor

Amerika Hariciye Vekilinin Dulles’in Londra’ya olan ani ziyaretinden sonra Times Gazetesi yazdığı bir yazıda: “Dulles’in İngiltere Başvekili ve Hariciye Vekili ile Kıbrıs meselesini görüşmesi beklenmektedir. Amerika, Kıbrıs’a bağımsızlık verilmesini derpiş eden teklifi desteklemektedir. Ancak Türkiye’nin sadece taksim fikrini kabul edeceğini bildirmesinden dolayı Amerika şimdilik bu fikrini açıklamamaktadır. Amerika’nın Ankara Hükümeti nezdinde ki nüfuzunu kullanması beklenmektedir” demiştir.

2 AĞUSTOS 1957

Yunanistan Kıbrıs İçin Türkiye’ye Veto Hakkı Tanımayacakmış

Atina’dan gelen haberlere göre, Yunan Hükümeti, olası bir üçlü konferansta Türkiye’ye veto hakkı tanımayacakmış. Bunda maksat, Kıbrıs’a muhtariyet verilmesi hususunda Yunanistan ile İngiltere anlaşırca Türkiye bu kararı tanımasa dahi Yunanistan bu kararı yürürlüğe koyduracakmış.

İngiltere Son Kararı Gizli Tutuyor

Avam Kamarası tatile girmeden önce Kıbrıs meselesi ile ilgili alınan sona kararlar hakkında bilgi verme talebi, Müstemlekeler Vekili Loyd tarafından reddedilmiştir.

11 AĞUSTOS 1957

Yunanistan Kıbrıs İçin Üç Şart İleri Sürdü

Yunan Hariciye Vekili dün verdiği beyanatta, Kıbrıs ile ilgili beynelmilel bir konferansında katılmak için şu üç şartı ileri sürmüştür:

- 1- Konferansa katılacak devletler Kıbrıslıların kendi mukadderatlarını kendilerinin tayin etmeleri hakkını peşinen kabul etmelidir.
- 2- Teklif edilecek herhangi bir hal çaresi konferanstan önce açıklanmalı, Yunanlılar ve Kıbrıslılar tarafından tasvip edilmelidir.
- 3- Konferanstan maksat self- determinasyon planının tatbik şeklinin tayini olmalıdır.

Sözcüye göre Yunanistan'ın bu şartları sunmasındaki gaye 1955 Londra Konferansı sonuçlarının tekerrürüne mani olmaktır.

31 AĞUSTOS 1957

Yunanistan Üçlü Konferans İçin Şartlar İleri Sürüyor

Yarın Amerika'ya hareket edecek olan Başpiskopos Makarios, Atina'da tertip ettiği basın toplantısında: “ Kıbrıs'ın istikbali mevzuunda bir üçlü konferansa iştirak etmek için Yunan Hükümeti haklı olarak bazı şartlar ileri sürmektedir. İngiltere kendi menfaatleri için Kıbrıs hal çaresini yalnız Türkiye'nin isteğine bırakmakta ve Kıbrıs davasını kendi sinsi emellerine alet etmektedir. Biz İngiltere'yi dürüst olmaya davet ediyoruz” demiştir.

İki Rum İdama Mahkûm Oldu

Geçen temmuzda silah ve cephane taşıdıkları için tutuklanan iki Rum gencini mahkeme idama mahkûm etmiştir. Bu iki Rum EOKA'ya mensup olduklarını kabul etmişlerdir.

1 EYLÜL 1957

Kıbrıs da Kan dökmek için Taksim Tek çaredir

Başvekil Adnan Menderes bu sabah saat 10.30'da Kıbrıs Türktür Partisi (K.T.P) Başkanı Dr. Fazıl Küçük ile Faiz Kaymak'ı makamında kabul etmiştir. Dr. Küçük yaptığı konuşmada: “Makarios'un yine bugün Yunanistan da toplanan gazetecilere medyan okuması Türkiye'ye dil uzatması ve şımarık tavırla içinde olması kendini bilmezlerin yaptığı hareketlerden farksız değildir. Türkiye'nin bir taraflı self-determinasyon a karşı olması ve iki taraflı determinasyon istemesi Türkiye'nin büyük fedakârlık yaptığının, ne acizliğinin nede Ada üzerindeki haklarından vazgeçtiklerinin

göstergesidir. Kıbrıs'ın hiçbir zaman Yunanlılar tarafından zapt edilmediğinin stratejik ve coğrafik olarak Türkiye'ye daha yakın olduğu Yunanlılarla hiçbir alakası olmadığını bütün dünyanın anladığını ve Kıbrıs da kanın durması için Kıbrıs'ın Taksim edilmesi gerektiğini” söylemiştir.

5 EYLÜL 1957

Dr. Küçük Basına Demeç Verdi

Dün Türkiye'den dönen Küçük, görüşmeleriyle ilgili basın mensuplarına geniş bir izahat vermiştir. Adnan Menderes hükümetinin esas görüşlerinin Kıbrıs'ın taksimi olduğunu, Kıbrıs Meselesinin Türkiye için bir milli şeref haysiyet meselesi teşkil ettiğini belirten Küçük muhtar idare şeklini kesinlikle kabul etmeyeceklerini söylemiştir.

11 EYLÜL 1957

Kıbrıs, Milli Bir Davadır

Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı Genel Başkanı M. Kemal Okvuran dün Gençlik Teşkilatı merkezinde bir basın toplantısı yaparak, Kıbrıs Meselesini, Yunanlıların nasıl soysuzlaştıklarını izah ederek Kıbrıs'ın Milli bir dava olduğunu, bu mevzudaki hak ve hürriyetlerin susturulmasına asla müsaade etmeme kararı ve azminde olduklarını belirtmiştir.

14 EYLÜL 1957

Makarios Kıbrıs Meselesini 35 Dakikada Hallediverdi

New York Valisi Harriman'a Göre; Kıbrıs davası yakında çok mesud bir neticeye başlanacaktır. Bir aylık ziyaret için Amerika'ya gelen Başpiskopos Makarios için dün gece Woldof Astoria otelinde Yunan-Amerika Cemiyetleri Federasyonu ve Amerika, Kıbrıs Federasyonu tarafından 200 kişilik yemek verildi. Makarios Yemekten sonra 35 dakika Vali Harriman ile görüşmüştür. Harriman: “ Kendisiyle çok memnuniyet verici bir konuşma yaptık. Kıbrıs meselesinin yakında çok iyi bir neticeye bağlanacağı hakkında ümitlerimi izhar ettim” demiştir.

17 EYLÜL 1957

İngiltere Kıbrıs'a İstiklal Vermeyecek

Yine muhtariyetten bahseden Selwyn Lloyd, karar tarafların tasvibinden geçecek, dedi. İngiliz Hariciye Vekili Mr. Selwyn Lloyd Pazar akşamı verdiği beyanatta, İngiliz Hükümetinin, Kıbrıs'a İstiklal vermeye karar verdiğini veya bunu desteklediğini tekzip etmiştir. Mr. Loloyd: “ Muhtariyet ve istiklal arasında fark vardır. Muhtariyet hususunda biz Radclife raporunu destekliyoruz istiklal ise ayrı bir konu. Ortada hükümetin Kıbrıs'a istiklal verilmesine karar veya bunu destekler herhangi bir şey yoktur. Hükümetin Amerikan Hükümetine Adaya istiklal verilmesinin doğru bir hal çaresi olacağı söylentisi de doğru değildir. Türklerle Yunanlıların anlaşmaları zaruridir”. Mr. Lolyd bu konuda mesuliyetin İngiltere' ye ait olduğunu ve öylede devam edeceğini söyledi.

29 EYLÜL 1957

Kıbrıs'ta Nümayiş ve Çarpışmalar Başladı.

E.O.K.A. nümayişlerin yasak edilmesi üzerine Rum halkı polisle amansız bir mücadeleye devam etti. Yunan milli bayramı nedeniyle bugün Lefkoşa, Magosa, Limasol ve Baf'ta İngiliz aleyhtarı gösteriler yapan Rumlarla emniyet kuvvetleri arasında çarpışmalar olmuş ve birçok kişi yaralanmıştır. Polis nümayişçileri dağıtmak için göz yaşatıcı bomba ve cop kullanmak zorunda kalmıştır. Bugün erken saatlerde dağıtılan Grivas imzalı E.O.K.A. beyannamelerinde Rum halk nümayişlerin yasak edilmesine üzerine polise karşı amansız mücadele etmeğe teşvik edilmiştir.

14 KASIM 1957

Yunanistan E.O.K.A. 'yı Resmen Destekliyor

Averoff; Kıbrıs'taki silahlı mücadeleden şeref duyuyoruz.

Yunanistan Hariciye vekili Averoff, E.O.K.A.'yı azarladıkları yönündeki sözlerine açıklık getirerek söyle demiştir:“ Yunanistan dış siyasetine karışmamalarını muhtemel bir Türk- Yunan harbinden bahsetmemeleri tavsiye olunmuştur. Kıbrıs halkının hürriyet uğruna girişmiş oldukları silahlı mücadeleyi tasvip etmekten şeref

duydıklarını, Yunan hükümeti Kıbrıslıları inandıkları bu davada bütün mevcudiyeti ile desteklerken silahlı mücadeleye bizzat iştirak etmemektedir” demiştir

27 KASIM 1957

Kıbrıs'ta Nümayişler Oldu Birçok Rum Tevkif Edildi

Fevkalade hal ilanının yıl dönümünde Rumlar yaşasın Makarios diye bağırdı. Halen Kıbrıs'ta yürüklükte olan fevkalade hal nizamlarının ikinci yıl dönümüne tesadüf eden bugün adanın muhtelif şehirlerinde nümayişler yapılmış ve gerek Lefkoşa gerek Limasol'da polis nümayişçileri dağıtmak için göz yaşartıcı bomba ve sopa kullanmak zorunda kalmış. Her iki şehirde de birçok kişi tevkif edilmiş, bu arada nümayişçiler Limasol'da yaşasın Makarios ve Self-detarimasyon isteriz diye bağırmışlardır.

3 ARALIK 1957

Kıbrıs meselesi Birleşmiş Milletlerde

Averoff Dulles'la bir görüşme yaptı müzakereler yeniden başlayacak. Halen Amerika'da bulunan Yunan Hariciye Vekili bugün Dulles'i ziyaret ederek kendisiyle görüşmüştür. Bu hususta herhangi bir malumat verilmemiştir. Bu arada Birleşmiş Milletlerin Önümüzdeki hafta içerisinde Kıbrıs Meselesini müzakereye başlaması beklenmektedir. Bilindiği gibi Averoff bu müzakereler esnasında Yunan delegasyonuna başkanlık etmek için Amerika'da bulunmaktadır.

6 ARALIK 1957

Makarios Boyundan Büyük Laf Etmeye Başladı

Başpiskopos Makarios dün Yale Üniversitesinde yaptığı konuşmada Kıbrıs'ta sömürgecilik devam ettiği sürece Ortadoğu'da sulhun tesis edilemeyeceğini söyleyerek şöyle devam etti: “ Avrupa'da sömürgeciliğin son izi Kıbrıs'tadır. Batılı devletlerin emperyalizmi destekleyen siyasetleri beynelmilel komünizme yardım etmektedir. Amerika, Kıbrıs'ta İngiliz sömürgeciliğine karşı müsamaha gösterdiği sürece Asya halkının itimadını hiçbir zaman kazanamayacaktır. Biz bugün Self-determinasyon hakkının tanınmasını istiyoruz ve geçici bir süreliğine İngilizlerin Ada'da kalmalarına müsaade etmeye de hazırız” demiştir.

8 ARALIK 1957

Rumların Bir İmha ve Cinayet Kampanyasına Girişmeleri Üzerine, Kıbrıslı Türkler Hükümetimizden Duruma Müdahale Etmelerini İstedi.

Dr. Fazıl Küçük' ün telgrafı Ankara siyasi çevrelerinde çok şiddetli bir reaksiyon yaptı. Siyasi çevreler duruma lakayt kalmayacaklarını bir hal çaresi bulunmanın zamanı geldiğini belirtiyor. Kıbrıslı Türklerin lideri Dr. Fazıl Küçük dün, Kıbrıslı Rumların, Türk camiasına karşı bir imha ve cinayet kampanyasına giriştiklerini söylemiştir. Fazıl Küçük Başvekil Adnan Menderes'e bir telgraf göndererek hayatta kalmalarının ancak Türk Hükümetinin müdahalesi sayesinde mümkün olabileceğini bildirmiştir. Dr. Fazıl Küçük Perşembe günü üç Türk'ün öldürülmesi üzerine koruyucu tedbirler almaları için Birleşmiş Milletlere ve İngiltere Baş Vekili Mac Millan'a müracaat etmişti.

9 ARALIK 1957

Türk Gençliği Dün E.O.K.A. 'yı Tel'in Etti.

Ada Rumları nümayiş yaptı, Vali sükûnet istiyor. Kıbrıs'ta son günler içinde vukuu gelen hadiseler üzerine İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği tarafından dün bir basın bülteni neşredilerek şöyle denilmektedir: " Kıbrıs'ta ırkdaşlarımıza karşı sistemli tedhiş hareketlerinin yeni tezahürlerini elemle müşahede etmekteyiz. Ada da yaşayan ırkdaşlarımızla mukadderat birliği içinde bulunduğumuzu bir defa daha hatırlatmayı milli bir vazife addediyoruz. Kıbrıs mevzusunu başlangıcında bu güne kadar istismar eden dostlukla asla tabili telif olmayan bir hattihareket Yunanistan'ın Fikre hiçbir yer vermeksizin daima kuvvet ve bu nevi, asrımıza uymayan gayri medeni usullere başvurması kabul edilemez."

11 ARALIK 1957

Müzakereler Bugün Başlıyor

E.O.K.A. bugün dağıttığı beyannamelerde, Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs Müzakerelerine başlayacağı yarın, bütün Ada'da Kıbrıslı Rumların bütün imkânları ile hürriyet mücadelelerine devam edeceklerini dünyaya ilan etmek maksadıyla 24 saatlik umumi grev ilan etmiştir. Kıbrıs meselesinin müzakeresine yarın BM'de

başlanacaktır. Yunanistan dün verdiği bir kara suretinde Kıbrıslılara kendi mukadderatlarını kendilerinin tayin etme fırsatı verilmesi istemekte ve dünyanın bu köşesinde sulh ve istikrarın temini için bu hakkın tanınmasına istinad eden bir hal çaresinin kabulünün zaruri olduğu belirtilmektedir. Bu arada Lefkoşa'nın doğusundaki Asra Köyünde nümayiş yapan Rumları polis dağıtmak zorunda kalmıştır.

13 ARALIK 1957

Birleşmiş Milletler Siyasi Komitesi Yunan Teklifini Kabul Etti

Karar 18'e karşı 32 oyla alındı. Amerika müstenkif kaldı. Irak aleyhte oy kullandı. Türkiye bu kararın genel kurulda üçte iki çoğunluk bulunmadan alındığını ve bu durumun BM Anayasasına aykırı olduğunu belirterek itirazda bulunmuştur. Türk delegesi Selim Sarper ise Yunan takririnin kabul edilmeyeceğini, şayet kabul edilecek olursa, Kıbrıs'ta dâhili harp ve kargaşalık çıkaracağını ve kargaşalığı teşvik ve tahrik edenlerin haklı gösterilmiş olacağını, bundan sonra Ada'da vuku bulacak olaylardan kendilerini sorumlu tutmayacaklarını ve bu durumu Türklere izah etmekte zorlanacakları, bundan sonra olayların daha da içinden çıkılmaz bir hal alacağını ifade etmiştir.

13 ARALIK 1957

İngiltere Türkiye'ye Teminat verdi

Son zamanlarda Kıbrıs'taki tedhiş hareketlerinin artması ve Ada'da yaşayan Türklerin hayatlarının emniyet altına alınmaması hususunda İngiltere Hükümeti nezdinde yapılan şifahi ikazımız Londra tarafından makul karşılanmış ve bu akşam geç vakitlerde İngiltere'den müspet cevap gelmiştir. Yarın resmi makamlara şifahi olarak bildirilmesi beklenen Londra'nın yazısında Ada'da sükûnetin iadesi yolunda gerekli tedbirlerin alınması için Kıbrıs valisine talimat verildiği zikredilmekte ve bunun Türk Hükümeti tarafından bir teminat olarak kabul edilmesi istenmektedir.

14 ARALIK 1957

Kıbrıs'ta Durum Çok Gergin, Fazıl Küçük Ankara'ya Geliyor

Kıbrıs meselesinin BM' de Rumlar lehine neticelenmesi Kıbrıslı Türkler arasında derin teessür uyandırmış ve Ada'daki durumu büsbütün gerginleştirmiştir. Dr.

Fazıl Küçük' ün meseleyi Türk Hükümeti ile görüşmek için Ankara' ya gelmesi beklenmektedir. BM'nin bu kararı Ankara'da şaşkınlık yaratmıştır. Böyle bir kararın beklenmediği belirtilmiştir. Bu karar İngiltere ve Amerikan Hükümetlerinin hareket hattı üzerinde tesir etmemesi lazım. Yunan tezi lehindeki karar suretine genel kurulda bir tadil teklifi yapılması ve Kıbrıs Adasına tanınacak olan kendi mukadderatını tayin hakkının Türk ve Yunan Cemiyetlerine eşit surette edilmesinin tesis edilmesi, tamamıyla yeni bir karar suretinin genel kurula sunulması ve bu kararların kurula kabul ettirilmesi konularının görüşüleceği düşünülmektedir.

16 ARALIK 1957

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda 2/3 Ekseriyeti temin edemeyen Yunan Takriri Sukut Etti.

Nihai karar 31 lehte 23 aleyhte ve 24 müstenkif reyle alındı. Arap devletleri yine aleyhimize karar verdi. Irak müstenkif kaldı. Bu suretle B. Milletlerin 26 Şubat'taki kararı baki kalıyor, Kıbrıs davası alakalı üç devlet arasında görüşülecek. Kıbrıs hakkında B.M. siyasi komitesinin adi ekseriyeti kabul etmiş olduğu Yunan karar sureti dün gece geç vakit Genel Kurulda reye arz edildiği zaman lüzumlu üçte iki ekseriyeti temin edemediği için sukut etmiştir. Bu suretle B.M. Kıbrıs hakkında hiçbir karar almamış olmaktadır ki bunun da manası B. Milletlerin 26 Şubat'ta bu konuda aldığı ve ihtilafın Türkiye'ye İngiltere ve Yunanistan arasında müzakere ve hal edilmesinin derpiş eden karar suretinin baki kaldığı merkezdedir.

16 ARALIK 1957

Averoff Sarper'i Tebrik Etti

Genel Kurul Kıbrıs'a dair kararından bir saat sonra mesaisini bitirerek dağılmıştır. Muhtelif delegeler başta Selim Sarper olmak üzere bütün Türk delegasyonu üyelerini tebrik etmişlerdir. Bir ara büyükelçilere mahsus salonda Yunan Hariciye Vekili Averoff ile Selim Sarper karşılaştıkları zaman Averoff Sarper'i tebrik etmiş “ sizin gibi bir rakip ile Çarpışmak benim için zevk ve şereftir” demiştir.

21 ARALIK 1957

Kıbrıs İçin İlk Toplantı Sakarya'da yapılacak

Konya esnaf teşekkülleri Kıbrıslı Türkler için her türlü fedakârlığa hazır olduklarını bildirdiler. 6 – 7 Eylül olaylarında sonra Kıbrıs için yapılacak toplantılara ilk defa Sakarya Valisi izin vermiştir. Pazar günü saat 14’de öğretmenler lokalinde Adapazarı Kültür Derneği tarafından Kıbrıs mevzusundaki toplantıya Türk Talebe Birliği Temsilcileri davet edilmiştir. Ayrıca Konya şehrinde de miting hazırlıkları başlamıştır.

25 ARALIK 1957

Başvekilin Kıbrıs İle İlgili İzahları

Menderes “ Kıbrıs İşinin Adil şekilde çözümü için kararlıyız” dedi. NATO’nun hükümet başkanları toplantısından dönen Başvekil radyolara yaptığı konuşmada Paris’te alınan kararların Dünya barışının korunması için çok hayırlı olduğunu belirtmiştir. Kıbrıs işinin adil bir şekilde sulh edilmesi için ellerinden gelen her şeyi yapacaklarını ve bu işin sonunu bırakmayacaklarını beyan etmiştir.

29 ARALIK 1957

Ankara’da Gençliğin Kıbrıs Toplantısına İzin Verildi

M.T.T.B tarafından tertip edilen spor ve sevgi sarayındaki toplantıya muhtelif şehirlerdeki gençlik heyetleri katılacaktır. Kıbrıs’taki ırkdaşlarımıza E.O.K.A. tarafından yapılan mezalimi tel’in etmek maksadıyla, M.T.T.B tarafından şehrimiz spor ve sevgi sarayında yapılmak istenen toplantıya valilikçe izin verilmiştir. 5 Ocak Pazar günü yapılacak bu toplantıya Ankaralıların iktisap edemeyeceği muhakkaktır. Gençlik temsilcileri toplantı günü herhangi bir hadisenin vuku bulmaması için tedbirler alacaklarını ve toplantıya muhtelif şehirlerden kişilerin katılacağı söylenmiştir.

1958 YILI

2 OCAK 1958

Adnan Menderes Kıbrıs Türklerine Teminat verdi

Başvekil Küçük' e yeni yıl vasıtasıyla gönderdiği cevabi telgrafta Türk Milletinin kararında en ufak bir tezelzül olmadığını belirtti. Menderes T.M.T.F başkanına gönderdiği cevabi telgrafta “ Gençliğin vatanperver duygularını yarınımızın teminatıdır “ diyerek şöyle devam etti:“Derin üzüntü ve maddi, manevi birçok taziyelere maruz bulunan Kıbrıs'ın aziz ve sevgili Türk cemaatini anavatan muhabbetle ve şefkatle bağrına basmaktadır. Cümlenize yeni yılın huzur ve mutluluk getirmesini diler, Türkiye olarak Kıbrıs konusunda en ufak bir fikir değişikliği olmadığını bilmenizi isterim.”

5 OCAK 1958

Kıbrıs Milli Bir Davadır

Hariciye Vekili Fatih Rüştü Zorlu, İngiliz İşçi Partisi Başkanı Brown'un temaslarına yönelik olarak sorulan soruya verdiği bir cevapta Brown'u Kıbrıs meselesinde hükümetimizin görüşünü ve Türk efkâr-ı umumiyetinin düşüncesini öğrenmesi için davet ettikleri, Kıbrıs'ın bizim için milli bir dava olduğunun tüm dostlarımız tarafından bilinmesi gerektiğini söylemiştir.

10 OCAK 1958

Zorlu: “ Taksim Dışında Bir Karar Tanımayacağız” Dedi.

Hariciye vekili Kıbrıs'a 10 yıllık muhtariyet verilmesine dair İngiliz planı içinde, bunun Artık bahis mevzu olmayacağını söyledi. İngiliz Hariciye vekili Bağdat paktında menfaatlerimizin ön planda tutulduğuna dair teminat verecek. Bazı ajans ve gazeteler, İngiltere Hükümetinin Kıbrıs'a 10 sene müddetle bir muhtariyet bahşedeceğine, bu müddetin hitamında ada halkına self-determinasyon hakkının tanınması neticesinde Rum cemaatinin Yunanistan'a ilhak lehinde oy verirse Türk cemaatinin de Türkiye'ye ilhaka karar verme hakkına sahip olacağına ve bu surette adanın taksim edileceğine dair bir karar almak üzere bulunduğu ve Makarios ile tercihan Londra'da müzakerelere girişmek istediği yönünde haberler vermişleridir.

13 OCAK 1958

Kıbrıs'ta 120 bin Nüfuslu Bir Türk Devleti Kurulabilir

Ankara'da Kıbrıs davasının tahlilini yapan Erim "İngiltere Muhtariyet yolu ile vakit kazanmaya çalışıyor" dedi. Kıbrıs meselesi dolayısıyla son günlerde gazetecilerin suallerine muhatap olan Prof. Nihad Erim bugün saat 17' de bir basın toplantısı düzenleyerek bu milletlerarası anlaşmazlığı teşrih ve tahlil etmiştir. Erim; "Kıbrıs meselesinde çok karışık hukuk ve siyaset davaları vardır, iş basit değildir. Kıbrıs meselesinde her millet kendi kaderini tayin istediği idareyi seçme hakkına sahip olmalıdır. Kıbrıs coğrafi bakımdan Anadolu'nun bir parçasıdır. Bu noktadan bakınca Kıbrıs'ın kaderini Türkiye ve Türk milletinin kaderinden kolay kolay ayrılmaz. Türkler ve Rumlar her bakımdan bir birinden farklı olan, bir arada yaşama imkânı kalmayan, birinin ötekini yönetimine boyun eğmeyeceği aşikârdır. 120 bin nüfuslu Türkleri Yunan tebaası yapmak hiçbir hukuk kaidesine uymaz. Hal böyle iken Ada'da muhtariyetten söz etmemek lazımdır. Ada' taksim olmasın ve orada bir Türk devletinin kurulması gerekmektedir" demiştir.

17 OCAK 1958

Kıbrıs Davası Türk – Yunan Antlaşması ile Halledilebilir.

Dün bu hususu ileri süren Mac Millan: "Türkiye Adanın stratejik durumunu göz önünde tutuyor." İngiltere Başvekili Harold Mac Millan yaptığı bir açıklamada: "Kıbrıs beynelmilel bir mesele olduğu kadar kısmen de askeri bir meseledir. Kıbrıs Adası Türkiye sınırlarına pek yakın bir adadır. Türkiye de bu durumdan stratejik bir tehlike doğabileceğini düşünmektedir. Kıbrıs meselesinin süratli halli ancak mevcut taraflar bilhassa NATO azası Türkiye ile Yunanistan'ın mutabakatı ile mümkündür" demiştir. Ayrıca bazı İngiliz gazetelerine göre; Adanın İngiltere için askeri önemini kaybetmiş olmasının Türkiye için bir mana ifade etmediğini zira adanın coğrafi durumunu nazar-ı itibare alan Türkiye'nin buraya zayıf veya kendisine muhalif olabilecek bir kuvvetin sahip olmasına razı olmayacağını yazmaktadır.

18 OCAK 1958

Kıbrıs İçin Üçlü Toplantı Yapılacak

Türk – Yunan Büyük Elçileri ile görüşen Vali Foot bugün Kıbrıs’a dönüyor. Fazıl Küçük “ Mac Millan Türkiye’ye karşı taahhüt altına girdi” dedi. Kıbrıs valisi Hugt Foot İngiliz resmi şahsiyetleri ile Kıbrıs’ın geleceğini tayin edecek esaslar üzerine yaptığı temasları tamamladıktan sonra dün gece Türk ve Yunan Büyük Elçileri ile görüşmüştür. İngiliz Hükümeti Kıbrıs konusunda anlaşma sağlamak amacıyla taraflara yeni bir görüş sunacaktır. Kıbrıs valisi yaptığı beyanatta: “Hem Türkler hem de Rumlar tarafın kabul edilebilecek bir hal çaresinin olmadığına inanmak istemiyorum, Kıbrıs meselesinin halli için gerekli olan en önemli şey iyi niyet, barış ve zamandır. Adada yaptığım temaslara neticesinde ada halkında tahmininden daha fazla iyi niyet olduğunu müşahede ettim” demiştir.

22 OCAK 1958

Türkler İlk Defa İngilizler İle Çarpıştılar

Türkler nümayişe müdahale eden askerleri dağıttı. Silah kullanılmamakla beraber yaralanmalar oldu. Daha önce vukua gelen bir hadisede de Adnan Menderes caddesinin levhasını değiştirmek isteyen Rum Belediye memurları Türkler tarafından kovalandı. Lefkoşa’daki Türk talebeleri bugün ellerinde, Foot’u istemiyoruz, Türklerle Rumlar bir arada yaşayamaz, Kıbrıs taksim edilmelidir, ibareleri yazılı dövizler olduğu halde şehir sokaklarında bir gösteri yürüyüşü tertip etmişlerdir. Bunun üzerine ilk olarak İngiliz polisleri bu yürüyüşe müdahale etmek istemişlerse de kalabalığın fazla olması sebebiyle askeri yardım istemek zorunda kalmışlardır. Güvenlik güçleri her defasında kalabalığı dağıtamamış, grup geçmek istediği yollardan geçmiştir.

24 OCAK 1958

Kıbrıs’ta Ortam Gergin

Kıbrıs’ta E.O.K.A.’cılar ile komünist Rumlar arasında çarpışmalar meydana geldi. Komünist Rumların Makorios’u istememeleri ve protesto etmeleri olayları ateşlerken, komünistler Grivas köyünü kuşatarak bir iç harbe ortam hazırlamışlardır. Ayrıca Dr. Fazıl Küçük Dün yaptığı açıklamada; “Ya Taksim Ya İstiklal” demiştir. E.O.K.A.’cıların Türklere ait yerlere yazıları yazması ve yöneticilerin bu durumlara sesini çıkarmaması, İngilizleri olayları bastırırken aşırı güç kullanması üzerine bir açıklama yapan Küçük: “Zira artık iş işten geçmiş her şey çığırından çıkmıştır. Kıbrıs

meselesi Türkler için orada bir ölüm kalım halini almıştır. Sonuna kadar mücadele edeceğiz. Ya Taksim Ya Ölüm...”

27 OCAK 1958

Kıbrıs'ta Türkler Ve Rumlar Dün Yine Çarpıştılar

Sabahın Erken saatlerinde başlayan Kıbrıs'ı Taksim nümayişi sırasında Türk gençleri kendilerini engellemek isteyen polisler ve taşlarla saldırmışlardır. Öte yandan bir İngiliz subayının tankı Türklerin üzerine sürmesi sonucu çok kişi yaralanmıştır. Lefkoşa'daki Türk mahallesindeki halk polis kordonu altına alınarak sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

29 OCAK 1958

Kıbrıs'ta 5 Türk Öldü Yaralılar Var

Lefkoşa'da ilan edilen sokağa çıkma yasağına rağmen Türkler ile İngiliz askeri ve polis kuvvetleri arasın da kuvvetli çatışmalar olmuştur. Kıbrıs'taki İngiliz denetimi altında ilk kez bu kadar geniş bir askeri harekâta girişilmiş ve adadaki birçok masum Türk'ün kanı akıtılmıştır. İngilizler Türk kanı akıtmada E.O.K.A.'yı geçmiş iki gün içinde 5 Türk'ü öldürmüştür.

30 OCAK 1958

Kıbrıs'taki Türk Şehitlerin Cenazeleri Kaldırılmıştır

Lefkoşa'daki Türk şehitleri dün yapılan bir törenle Türk Bayrağına sarılı olarak kaldırılmış ve Kıbrıs'ta defnedilmiştir. Bu olaylar ülkemizde derin teessürler uyandırmış milletecek üzüntü duyulmuştur. Radyolar musiki yayınlarını durdurmuş, Menderes'in hitabı Kıbrıs radyosundan verilmiştir. Ayrıca Lefkoşa'daki sokağa çıkma yasağı kaldırılmıştır. Dr Küçük yaptığı beyanatta, halkın itidalli davranması gerektiğini belirtmiştir.

4 ŞUBAT 1958

Dr. Fazıl Küçük ve Beraberindekiler Büyük Bir Sevgi İle Karşıladılar

Dr. Fazıl Küçük, Osman Örek ve Türkiye'nin Kıbrıs Başkonsolosu Burhan Işın Kıbrıs'a vardıklarında Kıbrıs Türklerinde oluşan büyük bir kalabalığın sevgi ve taksim tezahüratları ile karşılaşmış, kalabalığa hitaben yaptığı konuşmada Dr. Küçük şöyle demiştir; “Kıbrıs Türkleri artık endişe etmeyiniz sükûn içinde neticeyi bekleyiniz. Bütün dünyaya söz verdik Kıbrıs taksim edilecektir. Haklı bir dava içindeyiz hiç kimseye esaretlik etmeyiz.”

6 ŞUBAT 1958

İngilizler Kıbrıs Adasında Dökülen Türk Kanın Bedelini Para İle Ödemek İstiyorlar

Dr. Fazıl Küçük'ü evinde ziyaret eden Kıbrıs Hükümeti Müsteşarı Reddeway, hadiseler sırasında ölen ırkdaşlarımızın ailelerine tazminat verileceği ve mesullerin cezalandırılacağını bildirmiştir. Reddeway, Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denktaş'ın da hazır bulunduğu bir konuşmada son zamanlarda yaşanan üzücü olayları izale edebilmek için nelerin yapılması gerektiği hakkında Dr. Küçük'ün fikrini sormuştur. Ayrıca Reddewey; hadiselerde ölen Kıbrıslı Türklerin yakınlarına tazminat verilmesi gerektiğini ve bu olaylara karışan asilerin en kısa zamanda yakalanıp kanun önüne çıkarılması gerektiğini söylemiştir.”

7 ŞUBAT 1958

E.O.K.A. Kıbrıs'ı Yine Kana Bulamaya Hazırlanıyor

Tedhişçilerin siyasi kolu P.E.K.A son beyannamesinde Vali Foot'u terörle ithamla, mücadeleden vazgeçmeyeceklerini açıkladı. E.O.K.A.'nın siyasi kolu P.E.K.A bugün dağıttığı beyanname ile tedhişe tekrar başlayacağını belirtmiştir. Beyannamede: “Valiye talep ettiği süreyi verdik, fakat meseleyi halledecek bir plan yerinde çıkmaza sokan bir durum gördük. Kıbrıs meselesinin bir hal çaresi bulunma ümidi artık yoktur. Bunun mesuliyeti valiye aittir. Vali ordularını terörü yaymaya kullanmış Rumlar Vali ve İngiliz hükümeti tarafından aldatılmıştır. Valinin istediği mühlet bitmiştir. Mücadelemize devam edeceğiz. İngilizler anlaşmak istemedikleri için başka yol yoktur” demiştir.

10 ŞUBAT 1958

Dün Bursa'da D.P.'in II. Kongresinde Konuşan Menderes: "Kıbrıs Davasında Hedefimize Yaklaştık", dedi

Başvekil Adnan Menderes beraberindeki vekillerle bugün Bursa'ya gelmiştir. İl kongresinde yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:“ Kıbrıs konusunda işlerin yolunda gitmediğini söylüyorlar, hayır tam aksine Kıbrıs meselesi en iyiye, sarihe ve muayene doğru gidiyor. Daha öncede güzel Bursa'da söylemişim, demişim ki, Adanın nihai kaderi hangi yönde giderse gitsin mutlaka taksim ile nihayetlenecektir. O günden bu güne bu fikrimizden bir santim inhiraf etmiş değiliz. Ancak geçen süre bizi o hedefe daha da yaklaştırmış bulunuyor. 12 Adayı başkalarına bahşedenler gibi bizde Kıbrıs'ı başkalarına vermeyeceğiz. Bu konuda müsterih olunuz”

16 ŞUBAT 1958

İngilizler Kıbrıs'a Muhtariyetten Şimdilik Vazgeçiyor

Görüşmede, son zamanlarda Ada'da cereyan eden olaylar, Türkiye'nin Ada konusunda takındığı katı tutum ayrıca Avam kamarasına izah edilecek durumlar nedeniyle İngiltere Başkanvekili Mac Millan'ın vekillerle yaptığı görüşmeler neticesinde Kıbrıs'a muhtariyet vermekten şimdilik vazgeçeceği bildirilmektedir.

19 ŞUBAT 1958

İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'la, Kıbrıs İçin Derhal Yeni Müzakerelere Girişecek

Dün Avam Kamarasında Ankara ve Atine temasları hakkında izahat veren Lloyd, vakit kaybetmeden harekete geçmenin hayati ehemmiyetini belirtti. Lloyd konuşmasında: “ Müzakereler devamınca adada her türlü tedbirler alınacak. Bütün güçlüklerle rağmen gerek Kıbrıslı Türklerin gerekse Rumların müştereken kabul edecekleri bir hal çaresi bulunması el'an mümkündür. İhtilafa çareler aramak için ilgili devletlerle müzakerelere başlamak zaruridir. Ve bu hususta vakit kaybetmeden harekete geçmek icap eder” demiştir. Ayrıca adada ki duruma da değinen Lloyd, “müzakereler devam ettiği müddetçe Adada asayiş ve sükûnu devam ettirebilmek için akla gelen her türlü emniyet tedbirini alacağız” dedi.

24 MART 1958

E.O.K.A. Faaliyetlerini Genişletiyor

Kıbrıs'taki Tedhişçi hareketlerini son zamanlarda artıran E.O.K.A. örgütü dağıttığı bildirimlerde Yunanistan'ın bağımsızlık günü olan 25 Mart'ta ada da 24 saat grev yapılması istenmiştir.

30 MART 1958

Kıbrıs Türk'tür Cemiyeti Çalışmalarına Başladı

Londra'daki Kıbrıs Türk'tür Cemiyeti başkanı Necati Sager bir basın toplantısı yapmış ve fiilen çalışmaya başlamıştır. T.M.T.F. binasında yapılan toplantıda Kıbrıs Hükümetinin ve İngiliz İşçi Partisinin taraf tutmasından bahsedildi. Sager yaptığı konuşmada: "Son zamanlarda devlet büyüklerimizle yaptığımız temaslar sonuç verdi ve 3 ay evvel cemiyetimize bir defaya mahsus olmak üzere 30 bin lira verilmesi kabul edildi. Bunun üzerine Başvekil Adnan Menderes'e telgraf çekerek teşekkürlerimiz bildirdik. Fakat henüz vaat edilen parayı almış değiliz" diyerek, cemiyetin hangi zorlukları yaşadığını ve hangi süreçlerden geçerek buraya geldiklerine de değindi.

31 MART 1958

E.O.K.A. Yarın Kıbrıs'ta Tekrar Tedhişe Başlayacağını İlan Etti

Yayınlanan tebliğde E.O.K.A.'nın kuruluş yıldönümü 1 Nisan'da başlayacak tedhiş dolayısıyla hazır ol emri verildi. E.O.K.A. 1 Nisan'da Tedhiş hareketlerine başlayacağını ilan etmiştir. E.O.K.A.'nın gençlik kolu A.N.E. tarafından bugün yayınlanan bir beyannamede, 1 Nisan'ın E.O.K.A 'nın kuruluş yıldönümü olduğu hatırlatılmakta ve bu münasebetle yeniden başlayacak olan tedhiş hareketleri dolayısıyla herkesin hazırlıklı olması bildirilmektedir. A.N.E.'nin yaptığı bu beyanname karşısında İngilizlerin herhangi bir hazırlık yapıp yapmadıkları henüz belli olmamıştır.

2 NİSAN 1958

E.O.K.A. Dün Topyekûn Harbi İlan Etti

Bir gün içinde 15 bomba hadisesi oldu, Magosa’da mahkeme ateşe verildi, solcu bir Rum güpegündüz öldürüldü, Türkler arasında sinirli hava esiyor. Kıbrıs’ta tedhişçiliğin 3. Yıl dönümüne tesadüf eden bugün E.O.K.A. < digenis> imzası ile dağıttığı beyannamelerle hürriyet uğrunda topyekûn harp parolası ile silahlı mücadelenin yeniden başladığını ilan etmiştir. Bunun hemen akabinde maskeli E.O.K.A.’cılar tam öğle vakti Lefkoşa’nın Rum kesiminde en işlek bir caddenin ortasında otuz beş yaşlarında Angelos adlı solcu bir Rum gencini çeşitli yerlerinden vurarak öldürmüşlerdir. Ayrıca dün geceden bu yana adanın muhtelif yerlerinde çok sayıda bomba olayı olmuştur.

5 NİSAN 1958

Kıbrıs’ta Bombalar Patlıyor

Faaliyetlerine devam eden Tedhişçiler Kıbrıs’ın her tarafında seri halinde cinayetler işlemekte, sabotajlar yapmaktadır. Kıbrıs’ın her yerinde yüzden fazla tesise bomba atılmıştır. Çok sistemli bir şekilde çalışan tedhişçilerin elinde çok sayıda silah ve cephane bulunduğu düşünülmektedir. Kıbrıs’ta E.O.K.A’ cıların açmış oldukları şiddet hareketleri sürmektedir son iki gün içinde yirmiye yakın yere sabotaj yapıldığı sanılmaktadır.

8 NİSAN 1958

E.O.K.A. Karakolları Basmaya Başladı

Maskeli tedhişçiler polisleri kaçırdı ve iki karakolu dinamitle berhava ettiler. Türk mukavemet teşkilatı Vali Foot’a ve İngiliz idaresine artık güvenemeyeceğiz diyor. Makarios Suriye’de Abdunnasır’la görüşecek. Maskeli EOKA’cılar Lefke bölgesinde bir polis karakolunu havaya uçurmuşlar, Kutfaras karakolunda ise yedi polisi dışarı çıkardıktan sonra binayı dinamitle berhava etmişlerdir. Diğer taraftan Magosa’daki askeri mağazada patlayan bomba büyük bir hasara yol açmış şans eseri olarak can kaybı kaydedilmemiştir. Türk mukavemet teşkilatı yayınladığı beyannamede; “Mahalli Hükümet bugüne kadar Türklerin hangi hakkını teslim etmiştir. Bütün bunlara karşılık Rumlara her gün yeni tavizler veren bir Validen ne bekliyorsunuz Türk haklarının yok edilmesini mi?” demiştir. Ayrıca Makarios Pazar günü yapılacak olan ayini müteakip, Başpiskoposun, Kahire tarikiyle Atina’ya

döneceği ve Mısır'ı ziyareti esnasında Başkan Nasır tarafından kabul edileceği resmen açıklanmıştır.

24 NİSAN 1958

Kıbrıslı Türkler Dün Büyük Bir Gösteri yaptı

23 Nisan Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle dün Kıbrıs'ta büyük bir nümayiş yapıldı. Binlerce Türk'ün büyük bir coşku ve heyecanla katıldığı ve ellerinde taşıdıkları Taksim İsteriz yazılı dövizlerle Hisar meydanına gelmişlerdir. Taksim tezi tartışılmıştır. Dr. Küçük, "Kıbrıs Meselesi Türkiye'nin arzusu dışında halledilemez" demiştir.

30 NİSAN 1958

Kıbrıslı Rumlar Yine Türklere Saldırdılar

Kıbrıs Hükümeti emniyet kuvvetlerinin şehirlere girmesinin men ederek meydanı E.O.K.A.'cılara bıraktı. Tedhişçiler en büyük sabotajı dün yaptılar ve bir okulu tamamen ateşe verdiler. Adada bütün İngilizler silahlı geziyor. Hükümetin aldığı kararlarla E.O.K.A.'cılar Adada istedikleri gibi hareket etmeye başlamışlardır. Nitekim ilk hadise patlak vermiş, Rumlar muhtelif yerlerde Türklere Tecavüze yeltenmişler, bir Türk otobüsüne saldırmışlar. Bu olaylar üzerine Kıbrıs Türk'tür Federasyonu Başkanı Rauf Denktaş mahalli hükümeti protesto ederek, bu olayların engellenmemesi halinde çıkacak olaylardan mesul olmayacaklarını bildirmiştir. Bunun üzerine Lefkoşa'da bazı sokak başları askerler tarafından tutulmuştur.

2 MAYIS 1958

İngiltere Taksim Fikrini Benimsedi

Times Gazetesine göre yegâne pratik çare taksimdir. Esasen ikiye ayrılan Adayı tek bir iktidara devretmek imkânı kaybolmuştur. Times'a göre: "İngiliz hükümeti bundan 4 yıl önce adaya muhtariyet verme fikrindeydi, fakat aradan geçen zaman zarfında şartlar tamamen değişmiş, Enosis Türklerin milliyetçilik damarını şahlandırmış bu durum iki milliyetçi tez arasında bir mesele olmuştur. Esasen ikiye ayrılmış Adayı tek bir iktidara devretmesi imkânı tamamen yok olmuştur. İngiltere'nin iki gayesi vardır; Bunlardan bir itilafa en kısa zamanda kati bir hal çaresi bulmak,

diğeri ise adada bir üs muhafazasıdır. Bu ikinci şık adanın taksimiyle Kıbrıs'ta Türk üssü kurulmasıyla da mümkündür. Atina'dan gerek taksim gerek üs konusunda protesto sesleri yükselse bile bunlara uzun müddet kulak asma zamanı geçmiştir.”

6 MAYIS 1958

İngilizler Kıbrıs Konusunda Nihayet Kat'i Kararını Verdi

Bugün Londra'ya giden Foot'a karar tebliğ edilecek ve Yunan seçimlerinden sonra açıklama yapılacak. Ankara davadan emin bir İngiliz muhabiri milletine radyo ile hitap ederek: “Adanın Türk veya İngilizlerde kalması zaruridir. İngiliz hükümeti, ihtilafın daha fazla sürüncemede kalmayacağını idrak ederek bu hususta kat'i bir karar varmak lüzumunu duymuştur. İngiltere Yunan seçiminden sonra kararı Atina'ya tebliğ edecek ve menfi cevap alındığı takdirde meselenin sürüncemede kalmasına fırsat verilmeden tatbiki yoluna gidilecektir” demiştir.

10 MAYIS 1958

Londra'da, Kıbrıs'la Alakalı Mühim Görüşmelere Başlandı

Karar hafta içinde Atina'ya bildirilecek. 22 Mayıs'tan önce resmi açıklama yapılacak. Kıbrıs'ta solcu Rumlar EOKA'ya karşı harekete geçti. Başvekilin yazlık ikametgâhında yapılacak müzakerelerde Hariciye Vekili Selwyn Lloyd da hazır bulunacak ve Pazar günü bizzat Mac Millen'la iştirak edecektir. Varılacak neticenin önümüzdeki hafta içinde yapılacak Yunan seçimlerini müteakip teşekkül edecek yeni hükümete bildirilecek ve İngiltere hükümeti parlamento 22 Mayıs'ta tatile girmeden önce resmen açıklamada bulunacaktır. Anlaşıldığına göre İngiltere adanın kendisi, Yunanistan ve Türkiye arasında taksimini derpiş eden bir plan hazırlamış olup tatbiki imkânları müzakere edilmek üzere ilgili hükümetleri haziran ayı içinde Londra'ya üçlü bir konferansa davet edecektir.

13 MAYIS 1958

Lefkoşa'da Taksim Mitingi

Dün binlerce kişi Lefkoşa'da bir araya gelerek nümayiş yaptılar. Ellerinde dövizle ve Türk Bayrakları bulunan binlerce Türk Lefkoşa caddelerinde hep bir ağızda Taksim diye tezahürat yapmışlardır. Gösteriler neticesinde İngiliz Başvekiline telgraf

çeken göstericiler, Kıbrıs'ta taksimden başka bir hal çaresinin olmadığını ve başka bir yolu kabul etmeyeceklerini belirten telgraflar çekmişlerdi.

18 MAYIS 1958

Yarın Kıbrıs'ta Örfi İdare İlan Edilmesi Muhtemel

Londra, Kıbrıs planını açıklamak için Ankara ve Atina'nın onayını bekliyor. Ayrıca adaya taze hava kuvvetleri sevk edildi. Alınan bilgilere göre muhalefet ısrar etse de İngiliz Hükümeti, Türkiye ve Yunanistan'ın tasvibini almaksızın Kıbrıs hakkında varılan kararı Avam Kamarasına açıklamak istemiyor. Bu arada İngiltere Büyükelçisi, Pazartesi günü İngiliz planını Türk Hükümetine, resmi Türk görüşünü de derhal İngiltere'ye bildirecektir. Diğer taraftan bugün resmen açıklandığına göre Kıbrıs'a taze hava kuvvetleri gönderilmiştir.

23 MAYIS 1958

Celal Bayar: "Kıbrıs Davası Türk Milletinin Malı Oldu" dedi

Hükümet ve D.P. grubu Kıbrıs meselesini görüştü. Zorlu grupta geniş izahat verdi. İngiliz basını, Makarios'un Londra'ya davet olunmasını şiddetle takbih ederek bunu hükümetin itibarını sarsacağını belirtiyor. İşçi mebuslar Kıbrıslı liderlerle müzakerelere başlanmasını istiyor. Bayar, Denктаş ve Küçük'ün telgraflarına verdi. Cevapta: "Bütün Kıbrıs Türklerinin düşünce ve duygularına tercüman olduğundan emin bulduğum ifadeleriniz ve asil heyecanınız beni fevkalade mütehasıs etti. Bilmukabele bayramı tebrik ile bütün Türk Milletine mal olmuş davamızın müspet şekilde neticelenmesi için Anavatanın yanında şayanı vakar bir takdir ve azimle gayret sarf eden Kıbrıslı kardeşlerimizi sevgi ile selamlar en iyi dileklerimi sunarım" demiştir.

25 MAYIS 1958

Hariciye vekili Zorlu Yineledi: "Taksimden Başka Yol Yoktur"

Ankara'ya gelen Kıbrıslı Liderler Küçük ve Denктаş ile görüşen Hariciye vekili Zorlu gazetecilere verdiği beyanatta: "İngiltere'nin yapmış olduğu herhangi bir plandan haberimiz yoktur ama konu hakkında önceden bilgilendirileceğimiz tahmin

etmekteyim. Türkiye için yegâne hal çaresi taksimdir, üs taksimin içinde elbet bulunur, Taksimle üs meselesini birbirinden ayırmak doğru değildir” demiştir.

29 MAYIS 1958

Kıbrıs'ta Türkler İçin Toplanma Kampları

Foot bu hususta faaliyete geçti. Atina, Türk ordusunun adayı işgalinden endişe ederek gülünç tehditlerde bulunuyor. Gayet mevsuk bir kaynaktan verilen haberler göre Kıbrıs Hükümeti, Türklerin çok yakında geniş ölçüde tedhişçiliğe başlayacakları endişesi ile Foot Planının tatbikatı esnasında doğacak muhtemel ihtiyaca cevap vermesi gayesi ile Lefkoşa yakınlarında ve Gönyeli Köyünde bir tevkif kampı kurulması için faaliyete geçmiştir. Bir rivayete nazaran ise Kıbrıslı Rumlar 1 Hazirandan itibaren Türklere karşı taarruza geçmeğe hazırlanmaktadırlar. Bilhassa Türklerin azınlık bulunduğu köylere gelerek ev ev dolaşıp Rumlara hazırlıklı olmaları konusunda uyarıda buldukları anlaşılmaktadır.

4 HAZİRAN 1958

Kıbrıslı Türklere Gönderdiği Mesajda Adnan Menderes; Taksimden Vazgeçmeyeceğini Belirtti

Fazıl Küçük: “İngiltere Muhtariyete adım atıyor. Kıbrıs'ı 80 bin şehide aldık, ancak 120 bin şehide veririz”, dedi. Başvekil Adnan Menderes Kıbrıslı Türklere dün bir mesaj yollamıştır. Türklerin taksim tezinden zerre kadar ayrılmayacağı ve bu hususta fedakârlık yapmayacağı belirtilmiştir. Ayrıca Küçük ve Denктаş'ın yaptığı açıklamada: “Muhtariyetin Türkler için mahvolmak, imtiyaz haklarını kaybetmek ve bile bile Enosis'e boyun eğmektir. Türklerin böyle bir idare şekline ayak uydurmalarını beklemek boştur. İngiliz Hükümetinin muhtariyete doğru adım atması, Rumların ameline hizmet etmekten öteye gitmeyecektir. Bu durum Türklerin Ada üzerindeki haklarını baltalamaktır” demiştir.

8 HAZİRAN 1958

“YA TAKSİM YA ÖLÜM” Parolası Bugün Beyazıt Meydanında Tekrarlanacak. Gençlik Milletimizin Haklı Davasını Bütün Dünyaya Bir kez Duyuracak

Hariciye Vekâleti bir tebliğ yayınlarak Hükümetimizin, taksim konusunda tam ve kâmil bir karara sahip olduğunu açıkladı. Bugün eğlence yerleri tatil ve bütün maçlar tehir edildi. Mitingin intizamını bozmak isteyen muzır unsurlara karşı gençlik polisle el ele çalışacak. Hariciye Vekâletinin verdiği beyanatta: “ Kıbrıs Mitingi bugün saat 14 den itibaren Beyazıt Meydanında yapılacaktır. Her zaman her yerde doğrunun müdafî, hakkın temsilcisi ve sulhun koruyucusu ve hürriyet aşığı Türk, bugün Kıbrıs’a dair son sözünü söyleyecek. Bundan sonra seçilecek meydan Beyazıt Meydanı olmayacaksa, bunların mesulü herhalde Türk milleti, Türk Hükümeti, Türk Gençliği olmayacaktır. Yakın tarihler Türk tezinin aksine hal çaresi getirecek olursa, Kıbrıs için hal çaresi olmaktan çıkıp başka şeyler için sebep teşkil edecektir. Bu hususta millet azimli ve kararludur” demiştir.

9 HAZİRAN 1958

“Ya Taksim Ya Ölüm”

300 bin İstanbullu Beyazıt’ta yapılan muhteşem mitingde, bu kararı dünyaya bir daha duyurdu. Muhteşem miting büyük bir olgunluk içinde geçti. Dün Türk Milleti, Beyazıt Meydanında toplanan 300 bin İstanbullunun ağzından bu hükmü bütün dünyaya bir kere daha ve görülmemiş haşmetle duyurdu. İstanbul 1920 senelerinin Sultanahmet mitinglerinden bu yana böylesine büyük ve muazzam bir miting görmemişti. Bu emsalsiz kalabalığı sinesinde barındırmak için açılmış benzeyen Beyazıt Meydanı dün Türk Tarihinin unutamayacağı bir gün yaşadı. Miting saati yaklaştığında meydanda ve meydan açılan geniş caddelerde halk toplanmaya başladı. Elleri dövizler ve pankartlar taşıyan kalabalık, “*Ya Taksim Ya ölüm*” diye sık sık slogan attılar. Yapılan konuşmalarda Kıbrıs’ın Türk milleti için bir haysiyet meselesi olduğu vurgusu yapılmıştır. Halk olaysız bir şekilde toplanıp dağılmıştır.

10 HAZİRAN 1958

E.O.K.A. Dün Türklere Harp İlan Etti

2 Türk öldürüldü, 4 Türk yaralandı. Türkler, katliam hareketlerine karşı Hükümetimizin tedbir almasını istedi. İngiltere, Hükümetimizden Kıbrıs Türkleri üzerinde nüfuzunu kullanmasının talep ediyor. Bugün Kıbrıs’ta Türk-Rum çatışmaları devam ediyor. Lefkoşa’da biri polis iki Türk öldürülmüş ve bir Türk’te ağır

yaralanmıştır. Böylece adada dâhili harp başlamıştır denebilir. Hüviyetleri tespit edilemeyen üç Rum, muhtarın evine gelerek muhtarın kızını otomatik silahlarla taramışlar. Çılgık seslerine gelen kocasını da tarayan kişiler olay yerinden kaçmışlardır. Kız olay yerinde hayatını kaybederken kocası ağır yaralanmıştır. Böylece E.O.K.A. Türkler karşı harbi ilan etmiştir.

12 HAZİRAN 1958

Kıbrıs'ta Dâhili Harp Çok Şiddetlendi

Rumlar Türk Köylerine ve mahallelerine baskın yapıyorlar. İngilizler yüzlerce Türk gencini tecrit kamplarına gönderdiler. Dünkü çarpışmalarda birçok Türk yaralandı, 7 Rum öldürüldü, İngilizler Türk kadınlarına bomba attı. Dün gece ve bugün Kıbrıs'ta sivil harp alevlenmiş ve durum tahmin edilemeyecek kadar vahim bir hal almıştır. Türk köylerinin hali çok fecidir. Adanın her tarafında kanlı çarpışmalar olmaktadır. Dün gece, Çatalköy, Sillura, Piroyi köyleri kamyonlarla gelen Rumların tecavüzlerine maruz kalmıştır. Çatışmalarda 6 Rum vurularak öldürülmüş 2 Rum da ağır yaralanmıştır. Türklerde de çok sayıda yaralanan olmuştur.

13 HAZİRAN 1958

Ankara'dan Kıbrıs'a Ant

Ankara'da ve Anıtkabir'de düzenlenen mitinge 150 binden fazla kişi katıldı. Mitingde birçok öğrenci birliği, esnaf teşekkülü, işçi sendikaları ve sivil halk katılımı olmuştur. Elleri dövizler ve pankartlar taşıyan halk; "Kıbrıs' ya böyleceğiz ya öleceğiz, Ateşle Oynamayınız" gibi sloganlar atmışlardır. Dr. Fazıl Küçük ve birçok kişi mitingde konuşma yapmışlardır. Küçük: "Bugün aziz Türk milletinin hürriyet ve istiklalini kurtaran Atatürk'ün manevi huzurunda davamızı tüm dünyaya haykıracağız" dedi.

17 HAZİRAN 1958

Meclis Taksimden Başka Hal Çaresi Olmadığına İttifakla Karar Verdi

Gizli celse sonunda alınan bu karar bütün dünya meclislerine bildirilecek. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kıbrıs Milli davamız mevzuunda milli iradeyi dile getirmiş, Kıbrıs adasının sulh, sükûn ve refahını temin ve bu meselenin vahimleştirdiği

beynelmillel münasebetlere gerekli dostluk ve anlayış havasını iade etmek için nihai şekli olarak ancak taksimi kabul ve tatbik mevkiine koymak zarureti ittifakla tasvip etmiş ve bunun Büyük Millet Meclisi reisi tarafından dünya parlamentolarına duyurulmasını yine ittifakla karara bağlamıştır.

20 HAZİRAN 1958

İngiltere, Planını Açıkladı

Plana göre Adayı 7 sene İngiliz Valisi, Türk, Yunan Hükümetlerinin birer temsilcisi idare edecek, cemaatlerin ayrı temsilcisi olacak. Mac Millen: “Adadaki hükümlerimizi, Türkiye ve Yunanistan ile paylaşabiliriz. Planımızın esası iş birliği ve iyi niyete dayanmaktadır. Bizim niyetimiz Kıbrıs’ta tedhişi durdurmak, adada yaşayan insanların sulh ve sükûn içinde işlerini görmek, maddi ve manevi her sahada gelişme imkânı hazırlamaktır”. Adadaki yönetimi Türkiye ve Yunanistan ile paylaşabileceğini söyleyip hazırladıkları planının genel hatlarını açıklamıştır.

Plana göre:

1- Kıbrıs sadece Birleşik Krallığa değil aynı zamanda Türkiye ve Yunanistan ile de iştirak avantajlarına da sahip olmalıdır.

2- İngiltere, Türkiye ve Yunanistan’ın Ada ile ilgili sarf edilecek müşterek gayrete katılmalarını müsait karşılayacaktır.

3- Yunan ve Türk Hükümetleri Bu konunun tatbikinde İngiliz Hükümeti ile işbirliği yapmak için birer temsilci tayin etmeye davet edilecektir.

4- Kıbrıs, her iki cemaatin kendisine müteallik işlerde muhtariyete sahip bulunacağı temsili bir hükümet sistemi olacaktır.

5- İngiltere Hükümeti, Kıbrıslı Rumlara ve Kıbrıslı Türklere İngiliz Tabiiyetini muhafaza etmek müsaadesi vermekle birlikte Yunan ve Türk tabiiyeti verecek olan hükümleri kabul eder.

6- İstikrar havasının muhafazası için, Adanın beynelmillel statüsü 7 yıl boyunca değişmeyecektir.

7- İki cemaatin temsilcileri ile istişare halinde cemaatlere göre temsili ve muhtar bir hükümet sistemi hazırlanacaktır.

8- Yeni Anayasanın başlıca hükümleri şunlar olacaktır.

a) iki cemaatin her biri için ayrı meclislerin ihdası. Bu meclisin iki cemaatinin her birini ilgilendiren işlerde en yüksek teşri otoriteyi teşkil edecektir.

b) İki cemaati ilgilendiren meselelerde dâhili emniyet hariç olmak üzere, Adanın dâhili idaresinin mesuliyeti, Valinin riyasetinde ve Türk ve Yunan Hükümetlerinin temsilcileriyle, dördü Rum Kıbrıslı, İki Türk Kıbrıslı olmak üzere temsilciler meclisinden seçilmiş altı müntahap vekillerden müteşekkil bir konseye tevdi edilecektir.

c) Yunan ve Türk Hükümetlerinin temsilcileriyle müşavereden sonra hareket eden vali, iki cemaatin menfaatlerini, korumak için özel yetkilere sahip olacaktır.

d) Dış İşleri, savunma ve Emniyeti mahsusa da Valiye ait olup, Vali bu işlerde Yunan ve Türk hükümetlerinin temsilcileriyle istişareden sonra hareket edecektir.

e) Yunan ve Türk Hükümeti temsilcileri fark gözetici telakki ettikleri her mevzuatı bitaraf bir mahkemeye tetkik ettirmek hakkına sahip olacaktır.

9- İngiliz Hükümeti, İstisnai tedbirler gereğince halen adada halen adadan tebid edilmiş bulunan Kıbrıslıların avdetini sağlayacaktır.

10- Bu tekliflere ve prensiplere müstenit bir siyaset ada halkına gayet müsait bir statü verecektir.

Mac Millen bu planı açıkladıktan sonra: Türkiye ve Yunanistan bu planı kabul etmezse de biz bunu tatbik edeceğiz. Bu takdirde doğacak mesuliyetten biz sorumlu değiliz.”

22 HAZİRAN 1958

Zorlu' nun Kıbrıs Beyanati

İngiltere'nin Kıbrıs Planından sonra bir beyanat yayımlayan hariciye vekili Zorlu: “Kıbrıs ihtilafı üzerine en kısa zamanda ilgililer arasında bir konferans düzenlenmesi mecburidir. Türkiye Hükümeti bu meselenin her şeyden evvel üç devlet arasında bir ihtilaf ve iddia mevzusu olduğunu hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde açık olduğuna inanmaktadır. Müzakerelerin üç devlet arasında bir konferans şeklinde cereyan etmesi zorunludur. Konferansın İngiltere Başvekilinin teklif ettiği en yüksek seviyede yapılmasında hükümetimiz fayda görmektedir. Konferansta adanın nihai beynelmilel statüsü muhakkak tayin edilmelidir. Türkiye Hükümetinin kanaatine göre konferansta bir mesnet olarak değil, ancak bir vesika olarak nazarı itibara alınabilir” demiştir.

29 HAZİRAN 1958

Başvekil Adnan Menderes'in Kıbrıs Beyanatu

Başvekil İngiltere'nin yeni Kıbrıs planına cevaben, taksim fikrinin ilk önce Yunanistan tarafından ortaya atıldığını ve İngiltere tarafından benimsenmesinden sonra Türkiye tarafından kabul edildiğine, Türkiye bunu kabul ederken azami fedakârlığın hududuna vardığına ve buna rağmen şimdi hem Yunanistan'ın hem de İngiltere'nin bu fikirden caymış olmasına işaret ettikten sonra, 1958 yılında Ocak ayı görüşmelerine değinerek o zaman taksim konusunda bazı esas noktalara mutabakat meydana geldiğini ve İngiltere'nin bu mutabakattan da vazgeçtiğini belirtmiştir.

7 TEMMUZ 1958

İnönü Kıbrıs Mevzusunda Konuştu

C.H.P. lideri: “Taksim teziyle İngiliz planının telif edilebileceğini Hariciye Vekilinin söylemesi iyi haberdur. İngilizlerle müzakere kesilmemeli. Müzakereler, Adada asayiş temin edilmeden ilerleyemez, neticeye varılamaz. Kıbrıs meselesinin vaziyeti üzerine gazetelerde Türkiye'nin taksim tezi ile İngiliz planının kabili telif olduğunun Hariciye Vekili tarafından ifade edildiği yazılmıştır. Bu iyi bir haberdur. Bizim öteden beri üzerinde durduğumuz konu İngilizlerle müzakerenin bitirilmemesidir. Bu yolda terakki hâsıl olduğunu ve olacağını tahmin ediyorum. İngilizlerin bahsedişleri Türkiye ile vaziyetleri kolaylaştıracak şekildedir. Bu müzakerelerin neticeye varabilmesi hem yorgunluğa hem de gayretlere sebep

olacaktır. Ayrıca Adada asayiş temin olunmadan tedhiş içindeki Türk Halkı yalnız bırakılmamalıdır” demiştir.

14 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'ta Katliamlar Devam Ediyor

Kıbrıs'ta dün de devam eden katliamlara bir yenisi daha eklendi. Dün 5 Türk'ü öldüren Rumlar bu sabahta bir Türk'ü daha öldürmüş, öğlenden sonra da iki öğrenciyi daha katletmişlerdir. Kıbrıs'taki bu vahim durum karşısında İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği öğrenciler Londra'ya bir telgraf yollamış ve Kıbrıs'taki durum karşısında İngiltere Hükümetinin dünya sulhunu tehlikeye atacak bir sessizlikte olduklarını belirtmiş duruma müdahil olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Kıbrıs'taki vahamet karşısında İngiliz Polis sayısı iki katına çıkarılmış, Ada'da örfi idare tekrar ilan edilmiştir. Olaylara karışıkları tespit edilen bazı Rumlar tutuklanmıştır.

19 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'a Asker Sevk Etmek İçin Teşebbüse Geçtik

Hükümetimizin, Türklerin mal ve can emniyetlerinin sağlanabilmesi için adaya Türk Kuvvetleri çıkarılmasında ısrar ettiği anlaşılıyor. Kıbrıs Adasında bir türlü tedhişe mani olamayan İngiliz Hükümetinin, Kıbrıs Valisi Hugh Foot'un beyanatına muvazi olarak, Hükümetimiz ve Yunan Hükümeti nezdinde teşebbüste bulunarak Türk ve Rumlar arasındaki çarpışmaların önlenmesi için nüfuzumuzu kullanmamızı istediği anlaşılmaktadır.

21 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'ta Bir Haftadır Kan Gövdeyi Götürüyor

İngilizlerin gevşekliği 30 kişinin ölmesine sebep oldu. Türkler Türkiye'nin müdahalesini bekliyor. Kıbrıs'ta Rumların işlediği cinayetler devam ediyor. Valilik bütün Adaya şamil olmak üzere bugün, geceleri sokağa çıkma yasağı koymuştur. Lefkoşa'da 20 yaşındaki Polis eri Rıza Mehmet Musa ve 90 yaşında evinde Kuran okuyan Ahmet Dede vurularak şehit edilmişlerdir.

23 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'ta Vahşet, Dün 29 Türk Öldürüldü

Cani Rumlar, beş Türk ailesinin bütün fertlerini yok ettiler. Bir aylık bir yavru bıçakla doğrandı. Larnaka'nın Amalyonda köyünde işlenen bu korkunç cinayeti emniyet kuvvetleri ancak öğleye doğru haber aldılar. Galeyana gelen Türkler İngiliz Askerlerinin mitralyöz namluları karşısında çaresizlik içinde kıvranıyor. Bugüne kadar yapılan Rum katliamlarının en fecisi dün gece sabaha karşı vuku bulmuştur. Larnaka'nın Amalyonda köyünde oturan 29 nüfuslu 5 Türk ailesi Rumlar tarafından öldürülmüştür. Öldürülenler arasında bir aylık yavruda bulunmaktadır. Olayı öğleye doğru öğrenen emniyet kuvvetleri 8 Rum'u nezaret altına almışlardır. Bu olay duyulur duyulmuş Türkler arasında büyük bir infial uyandırmış, fakat sokağa çıkma yasağı olduğundan bütün Türk bölgesinin her sokağı İngiliz Askerleri tarafından makineli tüfeklerle muhasara altına alınmış olduğundan Türkler hiçbir harekette bulunmamışlardır.

30 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'ta Bir Ayda 45 Türk, 42 Rum Öldürüldü

Türk Mukavemet Teşkilatı, kanun dışı ilan edilmiş olmasına rağmen Rum barbarlığı sona ermedikçe faaliyetlerine devam edeceğini bildirdi. Ada'da bir haftadan beridir kan gövdeyi götürmektedir. Yangınların evleri kül haline getirdiği, bombaların atıldığı günler geçirmekteyiz. Bugün cinayet, katliam, bombalar, yangınlar gayet boldur. Fakat tek şey eksiktir. Oda Foot'un meşhur örfi idaresi. Magosa'nın Ayandronika, Amargo ve başka köylerinde öldürülen birçok Türk var.

3 AĞUSTOS 1958

Vali Hugh Foot'un Beyanati

Kıbrıs'ta son zamanlarda yapılan tedhiş hareketleri ve önü alınamayan katliamlar neticesinde Vali Foot bir beyanat vermiştir. Foot şunları söylemiştir:“ Adada iki cemaat arasında düşmanlık o derce artmıştır ki çözüm yolu bulmak imkânsız hale gelmiştir. Nihai hal çaresinin geçmesi için birkaç yıl beklemek gerekmektedir. Bu süre içinde Adanın Beynelmilel durumunda bir değişiklik olmayacak halkın

kendiişlerini bir türlü temsil sistemine dayanarak çözmeleri sağlanacaktır. Her iki cemaatin birbirinden ayrı iki cemaat olarak resmen tanınıp kendi haklarını kontrol edebilmeleri, her iki tarafa da cesaret ve emniyet verecektir. Kıbrıs'ın durumu ile ilgili olarak Türkiye, İngiltere ve Yunanistan bir araya gelip müzakereye girişmeleri lazımdır. Şiddet hiçbir surette netice vermeyecek ve çözüm getirmeyecektir.”

9 AĞUSTOS 1958

İngiliz Başvekili Bugün Ankara'ya Geliyor

İngiltere Başvekili Harold Mac Millan yarın Kıbrıs konusunda Başvekil Adnan Menderes ile görüşmek için Ankara'ya gelecektir.

10 AĞUSTOS 1958

İngiliz Başvekil Mac Millan Ankara'da

İngiliz Başvekil Harold Mac Millan bugün Ankara'ya Gelmiştir. Esenboğa Havaalanında Ankara Radyosuna verdiği beyanatta, Ankara'da bulunmaktan memnun olduğunu, Ada'nın istikbalini burada müzakere etmeyi uygun bulduğunu ve şahsi temasların önemine işaret etmiştir.

11 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs Konusunda Gece Bir Tebliğ Yayınlandı

Kıbrıs konusunda Türkiye ile İngiltere arasında dün gece başlamış olan görüşmelere bugünde devam edilmiştir. Bu gece görüşmelerle ilgili bir tebliği yayınlanmıştır. Tebliğde İngiliz siyasetinin mahiyetini ve maksatlarını anlattığı, Türkiye Başvekiline bir mukabele Türk Hükümetinin nokta-i nazarını izah eylediği belirtilmiştir.

12 AĞUSTOS 1958

Hariciye Vekili Zorlu: “Sonuna Kadar Taksim İçin Direneceğiz”

Hariciye vekili Zorlu Türk Hükümetinin taksim konusunda görüşünü şöyle açıklamıştır: “ Ada'nın Beynelmilel siyasi statüsü biran evvel taayyün etmezse her sebep akamete uğrayacak ve yeni yeni mücadelelerin açılmasına güncel olacaktır. Türkiye Hükümeti ancak taksim tahakkuku ile Ada'da sulhu sükûnun davet

edileceğine kanidir. Diğer bütün tedbirlerin neticede aynı fikrin fakat en üzücü bir şekilde tahakkukunda başka bir netice vermeyeceğine emindir. Bu vesile ile taksim fikrinin İngiltere Hükümetinin ileri sürdüğü ortaklık fikri ile gayri kabili telif olmadığına tekrar işaret etmek isterim.”

13 AĞUSTOS 1958

Harold Mac Millen'in Kıbrıs Beyanati

Kıbrıs'tan ayrılmadan önce basına yaptığı açıklamada, Atina ve Ankara temaslarından ne fazla cesaret kazanmış ne de cesareti kırılmış bir şekilde ülkeme döndüğünü, esas meselenin Kıbrıs'ta barış ve düzenin kurulması olduğunu bu noktada Türk ve Yunan Hükümetlerinin kendisi ile mutabık bulunduğunu bununla beraber her iki tarafı da hoşnut bırakacak bir sonucun elde edilebilmesi için 7 yıllık bir mütareke ilan edilmesi gerektiğini bu süre içinde tarafların isteklerini bir yana bırakmaları gerektiğini aradan geçecek bu sürenin de bir anlaşmanın elde edilmesinde faydalı olacağına inandığını söylemiştir.

16 AĞUSTOS 1958

İngiltere Kıbrıs Planını Tatbika Başladı

Mac Millan, “Tatbikten doğacak mesuliyet bize aittir” dedi. İngiltere tadil edilen bu planın Türkiye ve Yunanistan tarafından tasvibini beklemiyor. Kıbrıs'a dâhili muhtariyet planına göre Makarios Ada'ya dönebilecek. 7 sene sonra ne olacağını şimdiden kimse bilmiyor. İngiltere Hükümeti bugün yaptığı bir açıklama ile Kıbrıs Adasına dâhili işlerinde muhtariyet vermeye matuf planını tadil ederek tatbika koymuş olduğunu açıklamıştır. Yeni planın hususiyetleri şöyledir:

1- Türkler ve Rumlar için ayrı belediyeler ve belediye meclisleri teşkil olunacak.

2- Evvelce Ada'nın sürgün edilmiş Eşhas ve liderler Ada'ya dönebilecekler (Bu madde ile Makarios Ada'ya Dönebilecektir.)

3- Türkiye ve Yunanistan Hükümetlerini temsilen Ada idaresine katılacak temsilcilerin salâhiyetleri tehdit edilmiş ve bunlar normal birer elçi hüviyeti kazanmışlardır.

4- Teşrif meclisleri ile 2 Türk ve 4 Rum'da müteşekkil icrai kuvvet Ada'nın bütün olarak gelişmesini temin edecek mesai sarf edecektir.

5- Ada Sakinleri İngiliz tabiiyeti yanında Türk ve Yunan tabiiyetlerinde İktisap edemeyeceklerdir.

6- Bu plan 7 sene müddetle tatbik edilecek yedi sene sonunda ne yapılacağı şimdiden tespit olunmayacak.

Şeklinde hazırlanmıştır.

18 AĞUSTOS 1958

Dr. Küçük'ün Beyanatu

Dr. Küçük 15 Ağustos planını şöyle değerlendirmiştir: “Kıbrıs Türk'ü büyük ve sarsılmaz bir imanla mukadderatını Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ellerine terk etmiş bulunduğundan, anavatanın göstereceği yoldan ayrı bil yol takip etmesi mevzu bahis olamaz”

23 AĞUSTOS 1958

E.O.K.A. Türklere Hücum Emrini Verdi

Vahşi Rumlar Baf kazasının iki köyünde dün Türklere; “köyü derhal terk etmezseniz kanınızı içeceğiz” diye defalarca bağırdılar. Türkler endişeye düştü, Fazıl Küçük tedbir alınmasını istiyor. E.O.K.A. çetecileri Türk Köylerine hücum için seferberlik ilan etmişlerdi. Rumlar megafonlu kanyonları ile Türk köylerine gelerek şöyle demişlerdir: “Dikkat dikkat E.O.K.A. konuşuyor, bu köyleri en kısa zamanda boşaltmazsanız kanlarınızı içeceğiz.” Bu köylerin Türk Halkının Kıbrıs Türktür Partisi ve Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonuna verdikleri malumata göre keyfiyet derhal Baf kasabası kaymakamı Beresford'a bildirilerek halkın can ve mal emniyeti için gerekli tedbirlerin alınmasını istemiştir. Fakat Baf Kaymakamının bu yolda bir hareket tevasül etmediği görülünce Dr. Küçük Kıbrıs Hükümeti Müsteşarına bir telgraf çekerek durumu anlatmıştır.

26 AĞUSTOS 1958

Hükümetin Yeni Kıbrıs Planına Ait Görüşü

Hariciye Vekili Zorlu İngiltere'nin 15 Ağustos Planı karşısında Türkiye'nin kararının ne şeklindeki olduğu yönündeki suale: "İngiltere Hükümetinin Kıbrıs'ta self determinasyon prensibinin tatbiki halinde Rumlara eşit haklar verileceğine ve bu takdirde taksimin tahakkuk edileceğine mütedair 19 Aralık 1956 tarihinde Müstemlekeler Nazırı Mr. Lennox Body'un yaptığı beyanatı tekrar teyit etmiş bulunmaktadır. Diğer taraftan İngiltere Hükümeti bu planda Adada alakalı hükümetlerle cemaatler arasında bir işbirliğinin tahakkuk edeceğini ve hem kan dökülmesine mani olacak, hem de her iki cemaat ve alakadar hükümetlerin bir arada çalışmasına başlangıç teşkil edecek bir ikilinin teessüsünü ümit etmektir. Türk Hükümeti bu vaziyet karşısında yukarıda belirttiğim nokta-i nazarını muhafaza etmekle beraber, İngiltere Hükümetinin sarf ettiği bu müspet gayretler muvacehesinde, hüsnü yetini göstermek için planın tatbikatında İngiltere Hükümetini desteklemeye gayret etmeye karar vermiştir" diyerek cevap vermiştir.

3 EYLÜL 1958

İngilizler İle E.O.K.A Karşı Karşıya

Lefkoşa'da EOKA tedhişçileri ile İngiliz Kuvvetleri karşı karşıya gelmişlerdir, aralarında vuku bulan çarpışmada 4 tedhişçi öldürülmüş, 1 İngiliz askeri ölmüş 5 tanesi de yaralanmıştır. Tedhişçiler beş saat süreyle ambarda kuşatılmış olarak kaldıkları bildirilmektedir. Kıta'lar bilahare ambarı ateşe vermişler ve EOKA'cıları açığa çıkarmışlar.

13 EYLÜL 1958

Dr. Küçük' ten İngiliz Planına Destek

Ankara'ya gelen Dr. Küçük yaptığı açıklamada: " Türk Hükümetinin Kıbrıs hakkındaki yeni İngiliz planının tatbiki konmasına mani olmamak yolundaki kararından sonra Ankara'ya geldim. Her şeyden evvel taksim tezimiz baki kalmakta olduğunu bir kere daha belirtmek isterim. Birçok defa belirttiğim üzere taksim tezimizin İngiltere'nin ileri sürdüğü ortaklık fikri ile kabil telif olduğuna inanıyoruz" dedi.

15 EYLÜL 1958

E.O.K.A. Sivil İngilizlere Karşıda Harp İlan Etti

Bir konvoya pusu kuran Rumlar bir eri katlettiler. İngilizlerde aynı mahallede bir Rum'u öldürdüler. Baf civarında Rumlar, bir İngiliz konvoyunu pusuya düşürdüler ve bir İngiliz askerini öldürdüler. Kathikan köyünün aramaya giden emniyet görevlilerine bir Rum kama ile saldırdı bunun üzerine emniyet görevlileri Rum'u öldürdüler. Bugün E.O.K.A. imzasıyla dağıtılan bir beyannameye kurulduğu bildirilen İngiliz Mukavemet teşkilatı hakikatten kurulmuşsa E.O.K.A.'nın bundan sonra sivil İngilizleri de öldüreceği bildirildi.

21 EYLÜL 1958

Kıbrıs Planı 1 Ekim'de Mer'iteye Giriyor

İngiltere hükümeti Kıbrıs planını 1 Ekinde tatbik mevkiine koyacağını Türk ve Yunan Hükümetlerine bildirmiştir.

Bir Türk, Bir Rum Beraat Etti

Temmuz ayında iki Türk'ü vurmakla itham edilen Naim Güllü ve Leymasun'da bir Türk'e bomba atmaktan sanık Kostas Diyamoles bugün Lefkoşa özel mahkemesinde beraat etmişlerdir.

27 EYLÜL 1958

Hariciye Vekili Zorlu'nun B.M. Beyanati

B.M. genel kurulunda bir konuşma yapan Zorlu Türkiye'nin barışçıl politikalarından bahsederek Kıbrıs Meselesine değinmiştir. Zorlu: "Türkiye'nin Kıbrıs konusunda her türlü fedakârlığı yapmıştır. Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumların arzularının müsavat prensibine istinaden muhafazası çok ehemmiyet atfettiğimiz Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında ki dostane münasebetlerin idamesi ile gayri kabili telif değildir ve olmaması gerekir" demiştir.

1 EKİM 1958

Kıbrıs Planının Tatbikine Bugün Başlanıyor

Rumların muhtemel bir tecavüzüne karşı Başkonsolosluğumuz kordon altına alındı. Adadaki bütün Türkler sevinç içinde. 1 Ekim tarihi her yıl Kıbrıs'ta tarihi bayram günü olarak kutlanacak. Kıbrıs'la alakalı planın tatbikine yarından itibaren başlanacak. Kıbrıs'ta ihdas edilen Türk Temsilciliği yarın faaliyete geçecektir. İlgililere gelen raporlardan anlaşıldığına göre planın tatbiki münasebetiyle Adada emniyet tedbirleri arttırılmış Rumların Türk Temsilciliğine yapacakları hücum ihtimaline binaen Temsilciliğimiz askeri birlikler tarafından kuşatılmıştır.

3 EKİM 1958

E.O.K.A. Kıbrıs'ta Tedhişe Başladı

Larnaka'da dün bir İngiliz mühendisini öldüren Rumlar, Lefkoşa'da da iki İngiliz askerini yaraladı. Bugün Larnaka'da John South adında bir İngiliz mühendisi arkasından atılan tabanca ile öldürülmüş ayrıca Lefkoşa'da askeri konvoyu yapılan saldırı sonucu iki İngiliz askeride yaralanmıştır. Girne Caddesinde biriken Rumlar emniyet kuvvetlerine şişe ve camlarla saldırarak Temsilciliğimize doğru yürümek istemişlerdir. Emniyet kuvvetleri tarafından durdurulmuşlardır. Dün geç vakit bazı gazetecilerin isteği üzerine gayri resmi bir konuşma yapan temsilcimiz Burhan Işın, yeni vazifesinde mahalli hükümetle iş birliği yaparken faal ve faydalı olmayı arzu ettiğini söylemiştir. Diğer taraftan Rumca ve İngilizce gazeteler Temsilcimize çirkin saldırılarda bulunmuştur.

7 EKİM 1958

Kıbrıs'ta 'Cemaat Meclisleri Seçimleri' Hazırlığı Başladı

Yürürlüğe giren yeni plan gereğince yapılacak seçimleri idare etmek için komisyonlar kuruluyor. Kıbrıs Valisi Foot, bugün yayınladığı bir emirname ile meriyete giren yeni plan hükümlerine uygun olarak cemaat meclisleri seçimlerini idare edecek mahalli hususi komisyon kurulmasını kararlaştırmıştır. Bu arada Kıbrıs Hükümeti, Adada sert tedbirler almaya devam etmektedir. Scotlandyard emniyet teşkilatına ait iki müfettiş E.O.K.A. hakkında tahkikat yapmak üzere Kıbrıs'a gönderilmiştir.

12 EKİM 1958

İngiltere'nin Yeni Kıbrıs Planı Beyanatu

İngiltere hariciye vekili Selwyn Lloyd Kıbrıs Planı hakkında: “Bu kesin bir plan olmaktan çok izlenen siyasi bir yoldur. Bu planın uygulanması için zamana ihtiyaç vardır. Bu siyaset Yunan Hükümeti veya Makarios desteklemediği için başarısızlığa uğrayacak değildir. Kıbrıs'ta birliği korumak için bu siyasetin tek yol olduğuna inanıyoruz. İngiltere hükümeti her şeye rağmen Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında ortaklığa istinat eden Kıbrıs Planını sonuna kadar götürmeye kararlıdır. Kıbrıs Türkiye'nin bir sahil kasabasıdır” diye beyanat vermiştir.

14 EKİM 1958

NATO Kıbrıs Meselesini Tekrar Müzakere Ediyor

Amerikan delegesi, “ görüşmeler başarılı safhada” dedi. Zorlu dün Avrupa Konseyinin meseleyi ele aldığını söyledi. Bir hafta aradan sonra NATO konseyi bugün Kıbrıs için bir yuvarlak masa konferansı kurulması mevzuunu müzakere etmiştir. Toplantıdan sonra Amerikan delegesi, müzakerelerin başarılı olduğunu söylemiştir. Royter'in muhabirine göre Yunan delegesi Melas görüşmelerin doğru yolda olduğunu ifade etmiştir. Konsey Çarşamba günü bir daha toplanacaktır.

24 EKİM 1958

Makarios'un Kıbrıs Planı Şartı

Almanya'da çıkan bir gazete haberine göre, İngilizler ileride Kıbrıs'a bağımsızlık vermeyi kati olarak kabul etmeleri şartıyla NATO'nun Kıbrıs meselesini hal için derpiş ettiği bir planı kabule hazır olduğunu, ayrıca Makarios Adanın Yunanistan ile birleşmesini istemediğini birleşme fikrinden vazgeçtiğini iddia etmiştir.

30 EKİM 1958

NATO Kıbrıs İle İlgili Toplantudan Vazgeçti

Yunanistan'ın bir tebliğ ile menfi tavrını açıklaması konferans imkânını yok etti. Yunan Hükümetinin bir tebliği ile NATO Genel Sekreteri Paul Henri Spaak tarafından tavsiye edilen Kıbrıs ile ilgili konferansa katılmayacağını bildirmesi

üzerine, NATO daimi Konseyi, konferans fikrinden vazgeçmiştir. Mesela bu sabah NATO daimi konseyinde görüşülmüş, Yunan delegesi dinlenmiş ve Yunanistan'ın menfi tavrı karşısında yuvarlak masa konferansından sarfınazar edilmesine karar verilmiştir. Yunan menfi tavrı Yunanistan'ı destekleyenleri bile şaşırtmıştır. İngiliz İşçi Partisi Lideri Dün Avam Kamarasında ret kararı karşısında duyduğu teessürü belirtmiştir.

2 KASIM 1958

Reisicumhurun Meclis Açılış Konuşması

Reisicumhur Celal Bayar TBMM'nin açılışında yaptığı konuşmada İngilizlerin Kıbrıs konusundaki planına da değindi. Bayar yaptığı konuşmada: “Bu plan Adanın beynelmilel statüsü hakkında nihai hal şeklinin ve bu arada taksim tezinin de mahfuz tutulmasına imkân vermektedir. Bu itibarla planı, tatbikatında desteklemeye karar vermiş bulunuyoruz. İngiliz planına göre Türk ve Rum cemaatlerine ait işlerle meşgul olmak üzere serbest seçim yoluyla iki ayrı meclis kurulacaktır. Meclis üyeleri arasında seçilecek Türk ve Rum nazırlarının da dâhil bulunacağı bir konsey, valinin başlığında icra organı olarak vazife görecektir. Ayrıca cemaatlerin menfaatlerinin korunması hususunda vali ile daimi surette temas ve müşaverede bulunmak üzere Türk ve Yunan birer temsilci tayin edeceklerdir” demiştir.

5 KASIM 1958

Hariciye Vekili Zorlu, NATO'daki Kıbrıs Mevzusunu Açıkladı

Hariciye Vekili Fatih Rüştü Zorlu, NATO konseyinde Kıbrıs meselesi ile ilgili cereyan eden olayları bir beyanatta açıklamıştır. Zorlu verdiği beyanatta: “Türk, İngiliz ve Yunan Hükümetleri ile Kıbrıs'taki Rum ve Türk cemaatleri temsilcilerinin katılacağı bir konferans derhal toplanmalı ve Genel Sekreterinde aracılık yapacağı bu konferans Kıbrıs Meselesine kesin bir çözüm bulmalıdır. Kesin çözüm yolunun derhal bulunması o günkü şartlar içinde hemen mümkün olmayacağından bu konferans bir yandan geçici statüyü öte yandan da nihai statüyü tespit etmelidir. Bununla beraber bu geçici statü hem Kıbrıs halkının kendi kendisini idare etmesini imkânını hem de azgınlığın korunması için gerekli garantiyi ihtiva etmelidir. Ayrıca Yunanistan konferansa katılmak için bazı şartlar ileri sürmüştür. Bunlar, konferansta İngiliz

Planının yanında Spaak tekliflerinin de görüŖülmesi, Kıbrıs'ın nihai statüsünün tespitinin de konferansta ele alınması, konferansa iŖtirak edecek devletlerin sayısının artırılması ve ilgililerden diğer üç memleketin ve NATO genel sekreteri Spaak'ın konferansa katılmaları” demiŖtir.

11 KASIM 1958

Rauf DenктаŖ “Adadaki Türklere de Silah verilmelidir” dedi

Kıbrıs Valisi Foot'un olayları bastırmakta yetersiz kaldığını belirten bazı İngiliz Gazeteleri, Adada yaŖayan İngiliz halkının kendi can ehemmiyetlerini korumaları için İngilizlere silah dağıtılması gerektiğini yazmıŖtır. Bunun üzerine bir açıklama yapan DenктаŖ, Türklерinde can ve malını koruyabilmeleri için silahlanmaları gerektiğini söylemiŖtir.

14 KASIM 1958

Hükümet Kıbrıs Türklерine Silah Verilmesini İsteyecek

Ay sonunda B. Milletler görüŖmelerinde bulunmak için, Küçük ve DenктаŖ yarın Amerika'ya gidiyor. Almanya BaŖvekili, Karamalis'e Kıbrıs Meselesinde itidal tavsiye etti. Gazetecilerin önünde iki BaŖvekil MünakaŖaya giriŖtirler. Haber aldığımızı göre Kıbrıs'ta E.O.K.A. Rum tedhiŖçilerinin faaliyetlerine devamı ve Kıbrıs Hükümetinin tedhiŖi önleyememesi halinde, Hükümetimiz Kıbrıs Türklерinin silahlandırılması talebini diplomatik yollardan İngiliz Hükümeti, Kıbrıs temsilcimiz vasıtasıyla da Kıbrıs Hükümeti nezdinde destekleyecektir. Can ve mal emniyetini koruyabilmeleri için, Kıbrıs'taki İngilizlerin silahlandırılmasından sonra Kıbrıs Türklерinin de can ve mal emniyetlerinin korunması için silahlanmaları hususunda gerekli teŖebbüslerin yapılacağı bildirilmektedir. Cumartesi günü uçakla Amerika'ya gidecek olan Küçük ve DenктаŖ, Amerika'da muhtelif konuşmalar yaparak Kıbrıs mevzuunda Kıbrıs Türklерinin görüşlerini aksettirecekler, ayrıca basın toplantıları yapacaklar.

23 KASIM 1958

Hariciye Vekili Zorlu' nun Amerika'dan Kıbrıs Beyanatu

Amerika'nın önemli gazetelerinden birinin Hariciye Vekilimiz Fatih Rüştü Zorlu ile yaptığı mülakatta Vekilimiz şunları söylemiştir: “Bütün Dünya biz dost ve müttefik devletlerin bir konferans masası etrafında toplanarak meseleleri sulh ve müzakere yoluyla halletme örneğini vermemizi beklemektedir, ben Yunanistan'ın da bu davete icabet edeceğine inanıyorum. NATO konseyinde Yunanistan müzakere isteğini maalesef göstermemiştir. Fakat sulh yolu ile anlaşmaya varmanın tek yolu müzakeredir” demiştir. Gazetecinin, Kıbrıs Türkiye için ne derece ehemmiyetlidir suali üzerine Zorlu: “Kıbrıs Türkiye'nin Güney Hududunu kontrol eder ve Türkiye'nin diğer dünya ile yegâne irtibat yoludur. İkinci dünya harbi, harp anında Ege Denizinin seyrüsefere elverişli olmadığını, denizaltı ve uçakların hatta tarafsız milletler için dahi bu denizi kullanılmaz hale getirdiklerini ispat etmişleridir” demiştir.

26 KASIM 1958

B.M'de Kıbrıs Meselesi Görüşüldü

B.M. Genel Kurulunda Kıbrıs Meselesi görülmeye başlanmıştır. Görüşmelerde bulunan Hariciye Vekilimiz Zorlu Türk tezini kurula izah etmiştir. Türk tezini kısaca özetleyecek olursak, Türkiye Kıbrıs meselesinin çözümünde üç devlet arasında müzakerelerin başlamasını ve ayrıca genel kurulun, kendi kendine idare yetkisi olmayan bu bölgenin özel şartlar içinde, halklarından birini arzusu dışında diğerinin idaresi altına vermenin burada yaşayanların menfaatlerinin aleyhinde olacağını ve ilgili ülkeler arasındaki dostane münasebetleri bozacağını göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca Kıbrıs konusunda tedhişi desteklemekten, tahrik edici söylem, yazı ve radyo yayını yapmaktan ve bu gibi çeşitli propaganda faaliyetlerine girişmekten kaçınmaları gerektiği belirtilmiştir.

3 ARALIK 1958

İngiltere, Kıbrıs'ın Taksimini İstemeyen Takriri Reddetti

Birleşmiş Milletlerde Yunan ithamlarına cevap veren İngiliz delegesi, “ belki kabul edilecek bir tezi red doğru değil ” dedi. Birleşmiş Milletler Siyasi Komitesinin bu günkü toplantısında dâhili harbi körüklemekle itham etmiştir. Komitenin bugün öğleden sonraki celsesinde söz alan Yunan hariciye vekili Averoff, İngiltere'nin Kıbrıs'ta müşterek idareyi mer'i kılmakla, Türk ve Yunan cemaatleri arasında bir

anlaşmazlık meydana getirmeye çalıştığını söylemiş ve İngiltere'nin bu görüşünde ısrar etmesi Adadaki Türk ve Yunan cemaatlerinin bir birine karşı husumet duymalarına sebep olacağını belirtmiştir.

6 ARALIK 1958

Birleşmiş Milletler Kıbrıs Kararını Verdi

Üç devlet ve Kıbrıs temsilcileri arasında konferans yapılacak. Meksika'nın karar sureti ittifakla kabul edildi. Amerika'nın Sivil Komitede İran'ı desteklemesine Averoff kızdı. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bugün saat 20. 00 da toplanmıştır. Genel kurulun gündemi Kıbrıs Meselesi üçüncü maddeyi teşkil etmekteydi. Genel Kurulun Siyasi Komitesi dün gece 22 aleyhte ve 28 müstenkife karşı 31 oyla Türkiye ve Yunanistan tarafından tadil edilmiş şekliyle İran karar suretini kabul etmiştir. Genel Kurulun bugün Kıbrıs Meselesini gündeme alacağı anlaşıldıktan az sonra, Meksika Kıbrıs mevzusunda tarafları uzlaştırıcı mahiyette gördüğü bir karar sureti sunmuştur. Meksika'nın sunduğu bu karar sureti oy birliği ile kabul edilmiştir. Umumi Heyet Kıbrıs Meselesini gözden geçirdikten sonra, "1013 sayılı kararı hatırlatarak tarafların bu meseleyi Birleşmiş Milletler Anayasasına uygun bir şekilde barışçı, demokratik ve haklı bir hal suretine bağlamaları hususunda gayretler sarf edeceklerinden emin bulunmaktadır" denmiştir.

11 ARALIK 1958

Paris'te Kıbrıs İçin Üçlü Müzakereler Başlıyor

Mac Millan dün, NATO Konseyinde bulunacak üç vekilin görüşmelere başlayacağını açıkladı. Zorlu bugün Paris'e gidiyor. Yunan Hükümeti de Kıbrıs görüşünü bugün parlamentoda açıklayacak. Amerika'da tarafların anlaşması için harekete geçiyor. Başvekil Mac Millan bugün Hariciye Vekili Lloyd'un, yakında Paris'te Türkiye Hariciye Vekili ve Averoff ile Kıbrıs meselesi etrafında temaslarda bulunacağını açıklamıştır. İngiliz Başvekili, Avam Kamarasında Kıbrıs Mevzuu ile ilgili olarak yaptığı konuşmada, bu temaslara 16 Aralıktaki NATO Vekiller konseyi toplantısı münasebetiyle Paris'te bulunacak olan Hariciye vekilleri arasında gizli bir şekilde cereyan edeceğini ve şimdilik bir istişari mahiyet taşıyacağını belirtmiştir. Mac Millan, Birleşmiş Milletler Kıbrıs Mevzuunu tadit etmiş bulunması meselenin hallini

kolaylaştırmış olacaktır, demiş ve ileride toplanacak bir Kıbrıs Konferansına Makarios'un katılmasına İngiltere'nin muhalefet etmeyeceğini belirtmiştir.

13 ARALIK 1958

İngiltere Taksim Planını Hazırladı

Müstemlekeler Vekili, mecbur kalırsak bu planı uygulayacağız, dedi. İngiliz basını anlaşma olmazsa hükümetin taksimi düşüneceği belirtiliyor. Dün gece yurda dönen F. R. Zorlu: "Görüşmeler şarta bağlanamaz. Yunanistan üçlü konferansa gidip gitmemeyi kendi bilir" dedi. Bugünkü İngiliz gazeteleri Kıbrıs konusunda bir anlaşmaya ulaşılmaması halinde, İngiliz Hükümetinin Adanın taksimi cihetine gideceğini yazmaktadırlar. Müstemlekeler Vekili Lennox Boyd, Hükümetin Kıbrıs'ın taksimini derpiş eden bir planı hazırlamış olduğunu ve gerekirse bu planı tatbik mevkiine koyacağını söylemiştir. Boyd şöyle devam etmiştir: "Adanın taksimi cihetine gidilmemesini tercih ederim. Taksim fena bir neticeye ulaşabilir. Fakat mecbur kalırsak taksime gitmekten başka çare kalmazsa bu takdirde Adanın taksiminde temin için hazırlamış olduğumuz planı tatbik mevkiine koyarız."

19 ARALIK 1958

Mac Millan "Kıbrıs'ı Taksim Edebiliriz" Dedi

İngiliz Başvekiline göre, tahammül edilemez neticeler de doğursa taksim bugünkü halin devamından iyidir. Paris'te Zorlu, Lloyd ve Averoff üç seneden beri ilk defa bir araya gelerek Kıbrıs meselesini konuştular. Bugün Avam Kamarasında Kıbrıs hakkında izahat veren Başvekil, Mac Millan Kıbrıs'ı taksim edebiliriz demiştir. Devamında, taksim tahammülfersa neticeler doğursa bile bugünkü anlaşmazlığı ortadan kaldıracak bir sonuca ulaşmak ümidini verirse İngiltere bu yola gitmekte tereddüt etmeyecektir. Bir buçuk seneden beri Kıbrıs'ın taksimi konusunda mütalaa ettiğini de belirtmiştir. Ayrıca Mac Millan Kıbrıs meselesinde Türkiye ve Yunanistan'ı tatmin edecek bir hal çaresi bulmak için çok çalıştıklarını hatta bazı ilerlemeler kaydettiklerini belirtmiştir. Türkiye ve Yunanistan'ın anlaşacağı bir hal şeklini kendilerinin de kabul edeceğini söylemiştir. Uzun bir süreden sonra bir araya gelen Türkiye İngiltere ve Yunanistan Hariciye Vekilleri bugün Kıbrıs meselesini müzakere etmişlerdir. Siyasi komite bu mülakatın müspet bir netice vereceğini ileri

sürmüştür. Bu arada Yunan Hariciye Vekili Averoff mülakattan evvel gazeteciler verdiği beyanatta, Kıbrıs meselesinde bir hal çaresi bulmak için yapılacak olan tüm konferanslara memnuniyetle katılacağını söylemiştir.

21 ARALIK 1958

Zorlu Dün, “Averoff’la Tam Bir Anlaşmaya Varamadık” dedi

Zorlu birçok müşkülün halledildiğini söyledi görüşmeler devam edecek. M.T.T.B gençliğin Kıbrıs mevzuundaki hassasiyetlerini bir tebliğle belirtti.

Bugün Ankara’dan ayrılmadan önce gazetecilerin sorularını yanıtlayan zorlu ez cümle şöyle demiştir: “ Paris’te beraberce bulunmamızdan istifade ederek Yunan Hariciye Vekil Averoff ile altı defa görüştüm. Konuşmalarımız iki memleket arasındaki bazı müşkülleri kaldırdı, önümüzde halledilmeleri icap eden daha birçok zorluklar vardı. Bu itibarla Türkiye ve Yunanistan’ın tam bir anlaşmaya vardıkları söylenemez. Bu zorlukları da yok etmek üzere Averoff ile müzakereye devam edeceğiz. Ancak bu müzakereleri nerede ve ne zaman yapacağımız henüz tam belli değildir.”

Ayrıca M.T.T.B Kıbrıs konusunda bir tebliği yayınlanmıştır. Tebliğde, Kıbrıs’ın yalnız olmadığını Türkiye’deki kardeşlerinin her daim yanlarında hazır bulunacağını ve taksimden başka bir hal çaresi düşünmediklerini söylemişlerdir.

26 ARALIK 1958

Hariciye Vekâletinden Beyanat

Hariciye Vekâlet tarafından yapılan izahatta şöyle denilmiştir:“Kıbrıs konusundaki kararlı çalışmamız devam etmektedir. Türk Hükümeti ilgili taraflar arasından bu ihtilafın bir an evvel halli için bütün iyi niyetlerin seferber edilmesini arzu etmektedir. Ancak bu vaziyetin Türk haklarının terk edilmesi ile teessüs etmesine de imkân olmadığı aşikârdır. Müzakereler halen başlamamıştır ve kati bir netice elde edilinceye kadar mevcut şeraite göre en muvafık addettiğimiz Mac Millan planı tatbik mevkiinde bulunmakta ve bizde bunu desteklemekteyiz.”

31 ARALIK 1958

Yunan Hariciye Vekili Averoff’un İlmli

Yunan Hariciye Vekili Averoff Kıbrıs hakkında verdiği beyanatta: “Kıbrıs meselesinde ilgili devletler arasında samimi bir atmosfer cereyanı gereken bir konferans diplomatik temaslardan sonra yapılacaktır. Şu anda memnuniyetle kaydedilecek cihet, BM’de cereyan eden müzakereler neticesinde Türkiye ile Yunanistan arasında ki yakınlaşma iyi münasebetlerin gelişmesidir” dedi. Diğer taraftan Makarios’un vermiş olduğu beyanatta: “Kıbrıs meselesinde karşılıklı anlayış ve dostluğa müsait şartların tahakkuku için her türlü gayreti sarf etmekten geri durmayacağız. Bir konferansın toplanma fikrini hiçbir surette reddetmiyoruz. Bu konferansa Türkiye, Yunanistan ve diğer ilgili devletlerin katılımlarını kabul etmekteyiz” demiştir.

1959 YILI

8 OCAK 1959

Hariciye Vekili, “Fazla Nikbinliğe Gerek Yok”

Bütçe Komisyonu Encümeni toplantısında söz alan Zorlu, Yunanistan ile dostluğa önem verdiğini, Kıbrıs meselesinin bu dostluğu gölgelendirmesini istemediğini, ülke genelinin bu konuda konudaki hassasiyetlerinin bildiklerini ama bu safhada fazla bir izahat yapmanın doğru olmayacağını, yalnız bu durumlarda Hükümetin meclisin kararlarına uyduğunu son zamanlarda Yunanlılarla yapılan temaslardan umutlu olduklarını ama nikbinliğe kapılmanın doğru olmayacağını söylemiştir.

14 OCAK 1959

Makarios Ada'ya Dönebilir

Adada yapmış olduğu hareketlerden dolayı Adaya yasak olan Makarios'un dönme ihtimali belirdi. Vali Foot yapmış olduğu açıklamada: “Eğer tedhişçilerin riayet ettikleri ateşkes antlaşması daimi bir barış haline gelirse halen Kıbrıs'a girmeleri yasak olan Makarios ve daha başka kimselerin dönmelerine müsaade edilecektir” dedi.

16 OCAK 1959

Zorlu ve Averoff Kıbrıs İçin Bir Araya Gelecekler

Hariciye Vekil F.R.Zorlu Avrupa Ekonomik Birliği toplantısına katılmak için Paris'e gitmiştir. Paris'te Yunan Hariciye Vekili ile bir araya gelecek olan Zorlu, Kıbrıs meselesi hakkında mevkidaşı ile müzakerelerde bulunacaktır.

19 OCAK 1959

Zorlu ve Averoff Dün Görüşüldü

Türkiye Hariciye Vekili ile Yunanistan Hariciye Vekil dün Paris'te Kıbrıs meselesini görüşmek üzere bir araya gelmişlerdir. Zorlu ile Averoff'un görüşmesi yaklaşık olarak 2 saat sürmüştür. Kıbrıs konusunu müzakere eden ikiliden konu hakkında malumat alınamamıştır. Müzakerenin olumlu yönde seyrettiği tahmin edilmektedir. İkilini daha sonra tekrar bir araya geleceği bildirilmiştir.

24 OCAK 1959

Türkiye'ye Dönen Zorlu “ Kıbrıs Konusunda İyimserim” dedi

Paris'te Averoff ile olan müzakereleri nihayetlenen Zorlu dün Türkiye'ye geldi. İstanbul'da gazetecilere yaptığı beyanatta: “Paris'te yaptığımız görüşmeler daha çok karşılıklı vaziyetlerin gözden geçirilmesi şeklinde cereyan etmiştir ve bu surette iki tarafın mutabık kalacağı esasların ihzarı için gerekenler elde edilmiş bulunmaktadır. Yapılan görüşmeler iki ülke ilişkileri açısından faydalıdır, ileride yeni müzakereler yine olacaktır” dedi.

27 OCAK 1959

Vali Foot Dün Türkiye'ye Geldi

Dün öğle saatlerinde İstanbul'a gelen Kıbrıs Valisi Hugh Foot havaalanında gazetecilere yaptığı açıklamada, İstanbul'a Selwyn Lloyd'un davetlisi olarak geldiğini söylemiş, ardından şu beyanattı vermiştir: “Ben Buraya Hariciye Vekilinin danışmanı olarak bulunmaya geldim, Adadaki Rumlar ve Türklerin barış içinde bir arada yaşacaklarını düşünüyorum aksi bir durumda meydan gelecek vaziyet çok fena bir hal alacaktır.”

30 OCAK 1959

Başvekilin Kıbrıs'taki Olaylara Ait Beyanattı

Önceki gün Kıbrıs'ta Türkler ve İngilizler arasında vuku bulan olaylar neticesinde 6 Türk vurulmuş toplamda 8 Türk'te hayatını kaybetmişti. Bu olayların ardında Başvekil olaylarla ilgili bir beyanat vererek şunları söylemiştir: “ Evvela Kıbrıs Türk Cemaatine teessür ve taziyelerimi sunmak isterim. Kıbrıs'taki muhterem ırkdaşlarımızın bundan emin olmasını ve hükümetimize karşı haklı olarak beslemekte oldukları itimada helal verecek hiçbir şeyin vuku bulmayacağını teyiden arz ederim. Ayrıca İngiltere hükümeti ile münasebetlerimizin öteden beri olduğu gibi son derece dostane olduğunu ve cereyan etmekte olan müzakerelerin endişeyi mucip istikamet etmemekte bulunduğunu da ilave etmek ve temin eden neticeye sabır ve itimatla muntazır bulunmaları ve Kıbrıs meselesi ile ilgili cereyan etmekte olan müzakerelerin yarattığı heyecanın Adada bir takım kanlı olaylara sebebiyet verdiğini öğrenmiş

bulduğunu adada Türklerin hak ve menfaatlerinin korunması hususunda en büyük dikkat ve hassasiyetle durulmakta olduğunu beyan etmiştir. Ayrıca öldürülen 8 Türk Kıbrıs'ta toprağa verilmiştir. İngilizler tarafından hunharca öldürülen 8 Türk toprağa verilirken Kıbrıslılar büyük bir hüznün içerisinde idi. Hep bir ağızdan “Ya Taksim Ya Ölüm” şeklinde tezahüratlar yapmışlar.

4 ŞUBAT 1959

Dr. Küçük'e Büyük Tezahürat

Dr. Fazıl Küçük ve Türkiye'nin Başkonsolosu Burhan Işın dün Türkiye'den hareketle Lefkoşa'ya gitmişleridir. Lefkoşa'da büyük bir kalabalık tarafından karşılanan Dr. Küçük evinden yaptığı konuşmada şöyle demiştir: “Kıbrıs Türkleri artık endişe etmeyiniz, sükûn içinde neticeyi bekleyiniz. Bütün dünyaya söz verdik Kıbrıs taksim edilecektir. Biz bu haklı davanın peşindeyiz, hiçbir ülkeye esir olmak niyetinde değiliz.”

8 ŞUBAT 1959

Kıbrıs'ın Müstakil Devlet Olma İhtimali Beliriyor

Türkiye ilhak halinde müdahale hakkını istiyor. Yunanistan NATO ve B.M garantisini kâfi görüyor. Zorlu ve Averoff 7 saat süren görüşmelerde bu hususu ele aldılar. Zorlu, antlaşma ümit ediyorum, dedi. Bugün Hariciye Vekilleri arasında 7 saat süren müzakerelerde Türkiye'nin Kıbrıs Türklerinin can ve mal emniyetini olduğu kadar Türkiye'nin de stratejik emniyetini bir formülü ortaya atmış bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu formülün Kıbrıs'ı cemaatler arası bir nevi Federal müstakil bir cumhuriyet haline getirmeyi istihdaf ettiği belirtilmektedir. Türkiye Yunanistan ve İngiltere arasında akdedilecek bir antlaşmada şu hüküm ihtiva edilecek. “Kıbrıs'ın bir kısmının veya tamamının Türkiye veya Yunanistan ile birleşmesi halinde bu antlaşmaya imza koyan devletler müstakilen veya beraberce Kıbrıs'a siyasi veya askeri müdahalede bulunma hakkını muhafaza ve Kıbrıs'ın tamamıyet ve istiklalini garanti eder.” Diğer taraftan Yunanistan'ın bu teklifi halen kabul etmemekte olduğu anlaşılmaktadır.

9 ŞUBAT 1959

Kıbrıs'a İstiklal Verilmesi Kararlaştı

Türkiye Kıbrıs'ın Federal karakterde bir cumhuriyet, Yunanistan ise basit bir cumhuriyet olmasını istiyor. Basına beyanat veren Zorlu ve Averoff kat'i şekilde iyimser olmak için vakit erken dediler. Müzakerelerde antlaşmaya doğru adımlar atılmış olsa da arada hala bazı ihtilafli konuların bulunduğu delegasyona yakın çevreler tarafından söylenmektedir. Bu çevrelere göre Türkiye ve Yunanistan'ın Kıbrıs'ın müstakil bir devlet haline gelmesi konusunda anlaşamaya vardıkları, ihtilafın ise devletin şekli üzerinde cereyan ettiğini söylemektedirler. Türkiye Kıbrıs'ın Türk ve Rum cemaatlerinden teşekkül eden federal nitelikte bir devlet olmasını istemek, Yunanistan ise Türk ve Rum diye ayrıma gitmeden ve her iki cemaatin mütecanis kitle imiş gibi basit bir cumhuriyet idaresi altında toplanmalarını arzu etmektedir. Bugünkü toplantıdan sonra gazetecilere beyanat veren Averoff, sıkı ve müspet bir şekilde çalışıldığını fakat henüz tam bir iyimserlikten bahsetme zamanının henüz gelmediğini yakında bir neticeye ulaşılacağı ümidini muhafaza ettiğini, söylemiş ve Zorlu da, evet kendileri ile mutabıkım, demiştir.

12 ŞUBAT 1959

Kıbrıs İçin Anlaşmaya Varıldı

Başvekilin parafe ettiği antlaşma İngiltere'nin tasvibine sunuluyor. Averoff, ihtilaf kalmadı, dedi. Müstakil Kıbrıs Cumhuriyetinde Türk Yunan müşterek kuvveti bulunacak. Reisicumhur Rum, Muavini Türk, Meclisin Yüzde 70'i Rum Yüzde 30'u Türk, Reisicumhur ve muavini meclis kararlarını veto edebilecek antlaşmanın Londra görüşmelerinden sonra tatbiki muhtemel.

Türkiye ile Yunanistan Kıbrıs hususunda anlaştıkları esaslar aşağıdaki gibidir.

1- Kıbrıs müstakil bir devlet olacaktır. Bu devletin ismi Kıbrıs Müstakil Cumhuriyeti'dir.

2- Cumhuriyetin bir reisicumhuru birde reisicumhur muavini olacaktır. Reisicumhur Rum muavini ise Türk olacaktır. (bunları halk doğrudan seçecektir.)

3- Kıbrıs Devletinin tekbir meclisi olacaktır. Bu meclisin Yüzde 30'u Türk Yüzde 70'i Rumlardan oluşacaktır.

4- Meclis Kararları ancak Reiscumhur ve Muavini tarafından tasdik olunduktan sonra yürürlüğe girecektir.

5- Reiscumhur ve muavininin meclis tarafından alınan dış siyaset dâhili emniyet ve milli müdafaa mevzularında alınan kararları veto etme hakkı vardır.

6- Reiscumhur ve Muavini ayrıca her iki cemaatin medeni haklarıyla ilgili kararları veto edebileceklerdir.

7- Anayasa Kıbrıs'ın kısmen ya da tamamen Türkiye ve Yunanistan'a ilhak edilemeyeceği kararı konulacaktır.

8- İlhaka teşebbüs halinde Türkiye ve Yunanistan askeri ve siyasi müdahalede bulunabilecektir

9- Anayasada herhangi bir tadilat ancak her iki cemaatin müşterek kararı ile yapılacaktır.

10- Türkiye ve Yunanistan Kıbrıs'ta sayıları 600 ila 1000 arasında değişen müşterek bir askeri kuvvet bulunduracaklardır. Bu kuvvetin ismi Müşterek Karargâhtır. Bu karargâha Kıbrıs Ordusuna ait birlikler de katılacaktır. Karargâhın kumandanlığını Türkiye ve Yunanistan arasında münavebe suretiyle deruhte edilecektir.

İki tarafından istedikleri neticelere ulaşabilmek için santim santim pazarlık ettikleri ancak bunun sonunda iki tarafında memnun kalacağı bir anlaşmaya vasıl oldukları bildirilmiştir. Menderes ve Karamanlis bugün 13.40'ta Başvekil Menderes'in vermiş olduğu yemekte bir araya gelmişlerdir. Yemekte bir araya gelen Başvekiller burada anlaşma metnin parafe etmişlerdir.

14 ŞUBAT 1959

Başvekilin Kıbrıs Beyanâtı

Başvekilin İngiltere dönüşünde gazetecilere vermiş olduğu beyanatta, Kıbrıs meselesinde son varılan antlaşmadan duyduğu memnuniyeti belirtmiş, bu durumun Türk-Yunan ilişkilerini olumlu yönde etkileyeceğini söyleyerek, şöyle devam etmiştir:

“Vardığımız bu netice esas ve ruh itibariyle haklarımız ve milli menfaatlerimizden ödün vermemekle beraber, diğer tarafında hak ve menfaatlerine riayet etmeyi kalp huzuru ile karşılayan bir zihniyetin eseri olarak telakki edilmek icap eder ki, bu takdirde galibiyet veya mağlubiyet her iki taraf içinde bahsi mevzuu olmamak icap eder.”

17 ŞUBAT 1959

Kıbrıs İçin 3 Devlet Tam Anlaşmaya Vardı

İngiliz Hariciyesi dün bu hususu resmen açıkladı. Bugün Londra'ya giden iki Başvekil konferansın son haftasına katılacak. İngiliz Hariciye Vekâletinin bir sözcüsü Kıbrıs Meselesinin halli hususunda Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin tam bir mutabakata vardığını bildirmiştir. Diğer taraftan yarın devam edecek olan hariciye vekilleri seviyesindeki toplantıya Lennox- Boyd, Dr. Küçük, Makarios ve Vali Foot'un da katılacağı açıklanmıştır. Sözcü Mac Millan, Karamanlis ve Menderes'in konuşmaların son safhasına yetişeceklerini söylemiştir. Zorlu Averoff, Foot Lloyd ve Boyd yine toplanarak yarınki konferansın hazırlıklarına devam etmişlerdir. Vali Foot toplantıdan çıkarken gazetecilere konferansın neticesi hakkında 'nikbin' olduğunu söylemiştir. Ayrıca siyasi çevreler İngiltere'nin Türkiye ile Yunanistan arasında Zürih'te varılan anlaşmayı tasvip ettiğini ileri sürmektedir. Bu anlaşmaya göre İngiltere Kıbrıs Adasındaki üslerini muhafaza edecektir.

18 ŞUBAT 1959

Başvekilin Uçağı Düştü, Ölü ve Yaralılar var

Başvekilimiz ve heyetini dün Kıbrıs konusunda görüşmelerde bulunmak için Londra'ya götüren Türk Hava Yollarına ait uçak Londra yakınlarında büyük bir kaza geçirmiş ve düşmüştür. Uçak kazasını ufak yaralarla atlatan Başvekil Londra'da ki bir kliniğe kaldırılmıştır. İngiliz ve Yunanistan temsilcileri Başvekilin ziyaretine gelmişlerdir. Doktorların vermiş olduğu malumata göre iyi olan Başvekilimiz

müzakereler süresince hastanede olacak ve Başvekilimiz süreci bu buradan takip edecektir. Ayrıca bu elim kazada 16 kişi hayatı kaybetmiştir.

20 ŞUBAT 1959

Kıbrıs İhtilafı Sona Erdi

Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve Kıbrıs Cemaatleri temsilcileri dün nihai anlaşmayı imzaladılar. Bu yıl istiklale kavuşacak Kıbrıs Cumhuriyetinde İngilizler üs bulunduracak. İki Başvekil anlaşmayı imzalayarak kliniğe gittiler. Menderes anlaşmayı hastanede imzaladı. Nihai anlaşma şu üç ana başlık etrafında şekillenmiştir:

- 1- İngiltere, Türkiye ve Yunanistan arasındaki Zürih Anlaşmasını kabul etmiştir.
- 2- Türkiye ve Yunanistan da İngiltere'nin Kıbrıs'ta askeri üs bulundurmasına rıza göstermişlerdir.
- 3- Kıbrıs'ın Türk ve Rum cemaatlerinin temsilcileri Zürih Anlaşmasını ve İngilizlerin üs tekliflerini kabul ettiklerini bildirmişlerdir.

Bu duruma göre Kıbrıs müstakil bir cumhuriyet olacak, Kıbrıs meclisinde Türkler yüzde 30, Rumlar yüzde 70 nisbetinde temsil edilecek. Reisicumhur Rumlardan Reisicumhur muavini de Türklerden olacak. Reisicumhur ve muavininin veto yetkisi olacak. Kıbrıs Anayasası bu yılın sonuna kadar hazırlanacak, 1959 yılı bitmeden istiklal verilecektir. Daha sonra bir açıklama yapan Zorlu: herkes anlaşmadan memnundur, Mac Millan, Karamanlis, Makarios ve Küçük anlaşmayı imzaladılar. Her hususta anlaştık Makarios'un tasvibini elde etmek için herhangi bir taviz verilmedi. Makarios ise konu ile ilgili olarak şunları söylemiştir: "Kıbrıs meselesi birçok müşküller arz emiştir. Alakalı taraflar anlaşmaya varmak için sarf ettikleri gayretlerde karşılıklı anlayış göstermişlerdir. Böylece ittihat ve işbirliği müspetliği, ikilik ve ihtilafın menfilğine takaddüm etmiştir. Bugün Kıbrıs halkı için yeni bir fasıl, bir sulh ve refah devresi açılmıştır. Allah'ın delaletiyle aralarında sıkı bir işbirliği kuracak olan iki camia müşterek menfaatleri için Ada'nın refah ve huzuru için geliştireceklerdir, Adaya Dönüp dönmeyeceği sorusuna ise evet birkaç gün içinde döneceğim."

24 ŞUBAT 1959

Kıbrıs Anlaşmasının Esasları Açıklandı

Kıbrıs Anayasasının garanti ve ittifak anlaşmaları kuruluş hazırlıkları belli oldu. 19 Şubat'ta Londra'da imzalanan Kıbrıs Anlaşmasının esasları ve anlaşma ile alakalı vesikaların muhtevası bugün açıklanmıştır. Bu açıklama münasebetiyle Hariciye Vekil Fatih Rüştü Zorlu şunları söylemiştir: “Bugün Kıbrıs Anlaşmasının metinleri neşredilmektedir. Pek yakında bunlar Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tasvibine sunulacaktır.”

Anlaşmanın ana hatları şu şekildedir:

1- Kıbrıs devleti Başkanlık rejimine müstenit bir Cumhuriyet olup Reisicumhur Rum, Muavini ise Türk'tür ve her birini kendi cemaatleri tarafından umumi seçimler yolu ile kendileri seçerler.

2- Kıbrıs Cumhuriyetinin Resmi dil Rumca ve Türkçedir

3- Kıbrıs Cumhuriyetin Reisicumhur ve muavini tarafından müştereken tespit edilecek hususi renk ve şekilleri muhtevi kendisine mahsus bir bayrağı olacaktır. Resmi makamlar ve cemaatler bayram günlerinde Kıbrıs Bayrağı ile birlikte Türk ve Yunan Bayraklarını da çekebileceklerdir.

4- Reisicumhur ve Muavini 5 senelik bir müddet için intihap olunacaklardır.

5- İcra Salahiyeti Reisicumhur ve Muavininin uhdesinde olacaktır. Esas olarak neşredilmiştir.

5 MART 1959

Geçici Kıbrıs Hükümeti Bu Ay İçinde Kurulacak

Kıbrıs'ın Türk ve Rum liderleri Vali Hugh Foot'un riyasetinde dün görüşmelere başladılar.

Sürgünden döndükten sonra Makarios ilk olarak Kıbrıslı: Türklerin Lideri Dr. Fazıl Küçük, Ruf Denктаş ve Osman Örekle görüşmüş Türk ve Rum Cemaat liderleri ilk olarak müşterek toplantılarını Vali Foot'un riyasetinde bu sabah yapmışlardır.

Hükümet konağında yapılan görüşmelerden önce Vali Foot yanında Dr. Küçük ve Makarios olduğu halde fotoğrafçılara poz vermiştir. Gazeteciler iki liderin el sıkışırkenki fotoğraflarını da çekmek istemişler fakat Foot bir poz yeter demiştir. Görüşmelerde ilk olarak 7 Rum ve 3 Türk'ten teşekkül edecek geçici Kıbrıs Hükümetinin bu ay sonuna kadar kurulması kararlaştırılmıştır.

17 MART 1959

Kıbrıs Geçici Hükümetinin Vekilleri Seçiliyor

Ankara radyosundan aldığımız bilgilere göre, Kıbrıs'ta kurulacak Hükümette toplam 10 vekil görev alacak. 10 vekilin 7 Rum 3 'ü Türk olarak seçilecek. Bugün yapılacak seçimde hükümette görev alacak vekiller seçilecek.

28 MART 1959

Kıbrıs Geçici Hükümeti Kuruldu

Küçük ve Makarios vekilleri tayin etti. Müdafaa, ziraat, sıhhat vekilleri Türk, ziraat vekiline Rum Maliye vekiline de Türk yardımcı verildi. Kabine 6 Nisan da toplanacak. Komite Menderes'i resmen davet etti, hararetle karşılanacağı bildirildi.

Vali Foot bu gece radyo ile yaptığı bir konuşmada geçici Kıbrıs Hükümetinin kurulduğunu açıklamıştır. Geçici Komite Kıbrıs Hükümetinde

Türlere;

- 1- Milli Müdafaa
- 2- Ziraat ve tabi Kaynaklar
- 3- Sıhhiye Vekâletlerini

Rumlar;

- 1- Hariciye
- 2- Maliye
- 3- Adliye

4- Dâhiliye

5- Ticaret ve Endüstri

6- Münakalat ve Nafia

7- Çalışma Vekâleti verilmiştir.

Türklerin ısrarla maliye Rumların ise ziraat ve tabi kaynaklar bakanlığını istemesi üzerine görüş ayrılığının ihtilaflara yol açması ihtimaline karşı, Maliye vekil Yardımcılığına bir Türk, Ziraat ve tabi kaynaklar vekâleti yardımcılığına da bir Rum getirilmiştir. Vali Foot'un bildirdiğine göre Küçük ve Makarios cemaatleri temsil edecek vekilleri seçmiştir. Bu tayinler 2 Nisan da açıklanacak 6 Nisanda da kabine ilk toplantısını yapacaktır.

2 NİSAN 1959

Kıbrıs Geçici Hükümeti Bugün İlan Edilecek

Kıbrıs Türktür Partisi ve Federasyonu Türk Vekilleri seçti. Rumlar Menderes'in adaya davetinden memnun. Kıbrıs Geçici Hükümeti, yarın resmen ilan edilecektir. Kıbrıs Türktür Partisi ile Kıbrıs Türktür kurumları Federasyonu İdare heyetleri bugün müştereken yaptıkları olağan üstü bir kongrede, bu hükümette vazife alacak üç Türk vekili İttifakla seçmişlerdir. Söylentilere göre Milli Müdafaa vekâletine, Magosa Kaymakamı Binbaşı Faik Müftüzade, Sağlık Vekâletine de Kıbrıs Türktür Partisi Larnaka Başkanı Dr. Osman Müderrisoğlu tayin edilmişlerdir. Ziraat Vekâleti ve Maliye vekâleti yardımcılığına kimin getirildiği henüz belirlenmemiştir.

E.O.K.A.'cılar Parti Kurdu

20 Kıbrıslı Rum ve E.O.K.A.'cı lider bugün E.O.K.A.'nın çalışmalarını devam ettirmek için yeni bir siyasi parti kurduklarını ilan etmişlerdir. Kıbrıslı Rumlar bugün şehrin belli başlı yerlerinde E.O.K.A.'nın kuruluşunun 4 yılı münasebetiyle çeşitli anma törenleri tertip etmişlerdir.

7 NİSAN 1959

Kıbrıs'ta Geçici Hükümet İlk Mesaisine Başladı

Kıbrıs'ın geçici hükümeti ilk icraatına başladı. Vali Foot, Dr. Küçük ve Makarios birer açılış konuşması yapmışlardır. İlk konuşmayı yapan Vali Foot, Adayı bir yıla kadar bağımsız bir hale getirmenin kendi ellerinde bulunduğunu, bu durumu iyi değerlendirip tam istiklale ulaşacaklarını, söyledi. Makarios ise, Yüklendikleri mesuliyetin ağır olduğunu bilincinde olduklarını bu mesuliyeti Türk tarafı ile birlikte karşılayabileceklerini söylemiştir. Dr. Küçük ise, yeni bir dönemin başında olduklarını, Türk tarafının refahını düşünürken bir bütün olarak Kıbrıs'ın menfaatlerini unutmamak ve müştereken konularda tam bir işbirliği içinde olmak gerekmektedir, söylemiştir.

14 NİSAN 1959

Kıbrıs Anayasası Hazırlıkları Başladı

Kıbrıs'ın Anayasasını hazırlamak için oluşturulan komisyon bugün ilk toplantısını yapmıştır. Taraflar adına söz alanlar işbirliği üzerinde durmuş ve bunun önemi vurgulamışlardır. Ayrıca Makarios'un Türk tarafından Dr. Küçük ile bir araya gelerek Anayasa hakkında fikir alışverişini yapacaklarına dair malumat edinilmiştir.

20 MAYIS 1959

Kıbrıs'taki Merasime Binlerce Türk Katıldı

Lefkoşa'da büyük tezahüratlar arasında Ata'nın büstü açıldı. Mehter Takımı gösteri yaptı. Bugün yeniden Lefkoşa ayağa kalkmıştır. On bini müteceviz Kıbrıslı Türk, Atatürk Meydanının hemen yanındaki evkaf binasının bahçesinde açılacak olan Atatürk büstünün merasimi için toplanmıştır. Dr. Küçük'ün meydandakilere yaptığı konuşmada; kuvvetlerini Atatürk'ten aldıklarını, Atatürk'ün Türk gençliğine Kıbrıs'ı emanet ettiğini söyledi. Daha sonra Müdafaa Vekili Ümit Süleyman'la meydana gelerek Ata'nın büstünün açılışını yaptı. Büyük bir tezahürat yapılan küçük daha sonra bir konuşma daha yapmıştır. Dr. Küçük, Adaya 19 Mayıs gösterileri için gelen Türk Askerlerine binaen: "Anavatan Türkiye'nin, Yavru vatana yapmış olduğu yardımları biliyoruz, çektiğimiz sıkıntılar artık sona ermiş bulunuyor, Anavatanın hakiki temsilcileri bugün aramızda bulunuyor. Kendileriyle bir gurur duyuyoruz" demiştir.

8 HAZİRAN 1959

Kıbrıs Türkleri 7 Haziran'ı Yas Günü İlan Etiler

E.O.K.A. 'nın Ada'da Türklere karşı giriştiği katliamın başlangıç gününün yıldönümü olması dolayısıyla dün Lefkoşa'da yapılan törenlerle şehitlerimiz anıldı. Denктаş Yaptığı Konuşmada: "Göstermiş olduğumuz milli birlik sayesinde bugünler ulaştığımız için ulu tanrıya şükrediyoruz" dedi. 7 Haziran Kıbrıs Türk tarihinde Yas Günü olarak ilan edilmiştir. 1955 ten bu yana mücadelede canları veren ve kanları Kıbrıs Türkleri davası uğruna akıtılanlar, bugün merasimle anılmıştır. E.O.K.A.'nın katliamları 7 Haziran 1958'de başlamış ve çok sayıda Türk can ve mal kaybına uğratılmıştır. 7 Haziran yas günü olarak ilan edilmiş ve Girne ve Lefkoşa'da merasim yapılmıştır.

Denктаş'ın Hitabesi

Lefkoşa'daki törende bir konuşma yapan Rauf Denктаş'ı binlerce Türk gözü yaşlı bir şekilde dinlemiştir. Denктаş konuşmasında: "Bizi bugünlere ulaştırmak için canlarını feda eden aziz şehitlerimiz için toplanmış bulunuyoruz, onları anmamız yalnız bugüne münhasır değildir. Her gün her yerde ve her zaman kalbimizdedirler. Biz şehitler yetiştiren bir milletin evlatlarıyız. Türk milletinin hürriyet ve bekası, yüz binlerce şehit kanı ve toprağı ile yoğrulmuştur. Göstermiş olduğumuz milli şuur ve milli birlik sayesinde bugünlere ulaştığımız için Ulu Tanrı'ya şükrediyoruz, milli birlik ve beraberliğimizi idame edeceğimize ve Şanlı Türk Bayrağının ilelebet dalgalanacağına ant içeriz. Aziz ruhları şad olsun" dedi.

23 HAZİRAN 1959

Kıbrıslı Türkler Adaya Dönüyor

Kıbrıs'tan kaçıp Türkiye'ye ve farklı ülkelere sığınmış olan Kıbrıslı Türklerin tekrar Adaya dönesi içi, Nihat Erim ve Çaços arasında Zürih'te yapılan bir antlaşma yapıldı. Anlaşmaya göre Kıbrıslı Türkler vatanlarına dönebileceklerdir. En kısa zamanda bu dönüşler başlayacaktır. Ayrıca Dr. Küçük ve Makarios'un aralarında yapmış oldukları müzakereler neticesinde bazı Kıbrıs şehirlerinde Türk ve Rum belediyelerinin ayrılması meselesi üzerine anlaşmaya vardıkları açıklanmıştır.

5 TEMMUZ 1959

Dr. Küçük ve Makarios Dün Birlikte Basın Toplantısı Yaptı

Toplantıda Dr. Küçük: iki cemaatin hasmane harekete girişmeleri için artık hiçbir sebep kalmadığını belirtti. Makarios: “Türk ve Rumlardan geçmiş de olanları unutmalarını ve tam bir kardeşlik havası içerisinde yaşamlarını istiyoruz” dedi. Dr. Fazıl Küçük ile Makarios Lefkoşa’da yaptıkları müşterek bir basın toplantısı ile bütün Kıbrıslıların aralarında dostluk bağı yeniden kurmaya davet etmişlerdir. İlk söz Alan Dr. Küçük, 3 – 4 yıl içinde birbirinden uzaklaştırılan iki cemaatin birbirilerine karşı hasmane davranışlar sergilemesi için artık hiçbir sebep kalmadığını. Kıbrıs Cumhuriyeti sınırları içerisinde mesut bir şekilde yaşayacaklarına inandığını, söylemiştir. Ayrıca gazetecilerden de bir istekte bulunan kurulmakta olan Kıbrıs Cumhuriyetini desteklemelerini ve her türlü ayırıcı bozguncu fikirlerden uzak kalmalarını istemiştir. Makarios ise, Dr. Küçük’ e katıldığını onunla bu beyanı yapmaktan onur duyduğunu geçmişte yaşanan kötü olayların unutulması gerektiğini ve Kıbrıs Cumhuriyetini birlikte inşa etmek istediklerini, söylemiştir.

13 TEMMUZ 1959

Kıbrıs Anlaşmasının Tatbikinde Güçlükler

Belediyeler, vergiler ve İngiltere’ye verilecek üsler konusunda, taraflar arasındaki ihtilaf giderilemedi. Turistik amaçla İzmir’e geleceğini söyleyen Averoff ile Zorlu anlaşmazlıklara bir hal çaresi arayacaklar. Yunan Hariciye Vekili Avengelos Averoff’un bugünlerde Türkiye’ye yapması planlanan seyahat her ne kadar turistik olarak gösterilse de aslında Zorlu ve Averoff’un İzmir’de yapacağı görüşmenin gizli bir Zürih konferansı olacaktır. Üzerinde tam olarak anlaşılamayan hususlardan bir tanesi de taksim meselesi. Türkler coğrafi bir taksimden taviz vermezken Rumlar ise İdari taksimden yanadırlar. Sadece sorun bununla da ibaret değil. Vergilerin kullanım şeklide ayrı bir engel olarak ortaya çıkmıştır. Rum liderler gider bütçesinde Türk cemaatine hak tanımak istememektedirler. Maarif bütçesinde de aynı durum söz konusudur. Rumlar milli bütçeye maarif için hiçbir tahsisat konmaması taraftarıdır. Böylece kendileri maarif giderlerini dışarıdan karşılayacaklar, Türkleri müşkül vaziyete koyacaklarını ve onların kültür gelişimlerini tamamen baltalayacaklarını

tasarlamaktadırlar. Ayrıca İngilizlere Adanın neresinde üs verileceğine dair mevzuda bir başka engel olarak ortaya çıkmaktadır.

9 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs Anayasası Halk Oyuna Sunulmayacak

Baş delegemiz Prof. Emin dün Lefkoşa'da Makarios ile anayasa çalışmalarına dair görüşme yaptı. Türk ve Yunan Başvekillerinin Ekim'de Kıbrıs'a gitmeleri kuvvetle muhtemel. Dün Ankara'ya gelen Rauf Denktaş bugün Kıbrıs'a dönüyor. Kıbrıs Anayasası için teamül hilafına, referandum yapılmayacağı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Türkiye ve Yunanistan Başvekilleri yanlarına Hariciye vekillerini de alarak Vali Foot, Makarios ve Dr. Küçük'ün olacakları bildirilmektedir. Bu programın tahakkuku için halen Londra'da ve Lefkoşa'da bulunan komitelerin çalışmalarını tamamlaması için gerekmektedir. Londra ve Lefkoşa'daki komisyonları ufak problemleri halletmek üzere oldukları anlaşılmaktadır.

Seçimler Aralıkta

Zürih ve Londra müzakereleri meselesinin birinci safhası telakki edildiği takdirde ikinci merhale sayılacak olan bunların tahakkuku komite çalışmaları da en geç Ekimde sona erecektir. Yarım milyon nüfuslu ve 2000 kişilik ordusu bulunan Kıbrıs Cumhuriyet Aralık'ta yapılacak teşrii meclis, Cumhurbaşkanı ve muavininin seçiminden sonra dünya devletleri arasında yerini alacaktır. Teşri meclisi ile Cumhurbaşkanı ve muavini beş sene için seçilecektir. Seçim hükümleri halen meydana getirilmesi için uğraşılan Anayasa'da muvakkat maddeler halinde yer alacaktır. Asıl seçim kanunu cumhuriyetin fiilen teşekkülünden sonra teşri meclisi tarafından hazırlanacaktır.

Referandum Yok

Önceden kabul edilmiş Prensipere göre mütehassıslarla cemaat liderlerinin müştereken hazırlamakta olduğu Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası halkın oyun arz edilmeyecektir. Kıbrıs'ın hususi durumu, geçmiş mücadele safhası kitlenin mütecanis olmayışı ve fırsat kollayan menfi bazı cereyanların tesirinden sakınılmak gayesiyle Kıbrıs'ta referandumdan sarfınazar edilmiştir.

13 AĞUSTOS 1959

Kıbrıslı Rumlar İlhak Taraftarı Teşkilat Kurdu

Bütün Rumların desteklemediği KEM adlı teşkilat Makarios'a ihtarda bulundu. Bir Rum'a ait silah fabrikası basıldı. Kıbrıslı Rumlar tarafından yayınlanan bir beyannamede, yeni olarak ve ilhak taraftarı, Makarios ve Yunan Hükümeti aleyhtarı KEM adlı teşkilatın kurulduğu açıklanmıştır. Beyannamede şu not sık sık tekrarlanmıştır: "Yaşasın mağlup olmayan şanlı digennis, yaşasın Enosis ve yaşasın KEM." Yayınlanan bir başka bildiri ise, Makarios'a ilhak peşinde gitmediği takdirde şiddetli bir muhalefetin belireceği ihtar olmuştur. Yeni KEM teşkilatının EOKA'nın bir benzeri olduğu tahmin edilmekte ise de bu teşkilatı cüzi bir kısım Rum'un desteklediği, çoğunluğun Makarios'la birlik olduğu bilinmektedir.

Kıbrıslı Rumlar

Kıbrıs Polisi bugün iki Rum köyünde tarama yapmış ve bir Rum'a ait silah fabrikasını basmıştır. Yukarı ve aşağı Dikoma köylerinde araştırılan Rum evlerinde de muhtelif silahlar bulunmuştur. Burada yaşayanların çoğunluğu ENOSİS taraftarı olana kişilerdir.

20 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs Anayasasında Anlaşmazlıklar

Kıbrıs Cumhuriyeti Reisicumhuru Muavini yetkileri konusunda komisyonun bir çıkmaza girdiği anlaşılmaktadır. Reisicumhurun muavinin Türkler arasından seçileceği ve yetkileri Londra anlaşmasıyla belirlenmişti. Fakat hukukçular tarafından yapılan tefsirlerde büyük farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bazı Rum gazetecilere göre: Türkler Kıbrıs Devletine iki baş istiyorlar. Reisicumhur ve muavinin tam eşitliği konusunda hususunda direktiklerini, fakat Yunan Hükümetinin bunu reddettiğini yazmışlardır.

25 AĞUSTOS 1959

Grivas'ın Tutumu Kıbrıs'ta Taraftarı Geriyor

Kıbrıs'taki bir kısım Rumların Yunan Hükümetinin Kıbrıs konusunda takındığı tutumu beğenmeyip onları Amerikan ve İngiltere oyuncağı olarak suçladıkları,

Grivas'ın Yunanistan'ın başına geçtikten sonra Kıbrıs'a gerçek hükümeti getireceğini söylemişlerdir. Ankara bazı çevreler ise Grivas'ın bu tutumunun bir yanıltmaca olduğunu, perde gerisine çekilen Makarios'u Kıbrıslı Türklere sempatik göstermek için bir piyestir olduğunu söylemektedirler.

3 EYLÜL 1959

Makarios “Kıbrıs Anlaşması Tatbik Edilecektir”, dedi

Başpiskopos Yunanistan'daki siyasi değişikliğin anlaşmanın tatbikine tesir etmeyeceğini söyledi. Paris'te Herter'le görüşecek olan F.R.Zorlu ve Averoff, Kıbrıs Anayasası ile alakalı güçlükleri de halletmeye çalışacaklardır. Türk gazetecileri ile bugün görüşen Makarios, Kıbrıs Anlaşması imzalandığı için katiyen pişman olmadığını, söylemiştir. Makarios daha sonra sözlerine şu şekilde devam etmiştir: “Ben, Kıbrıs anlaşmasını imzalarken bu anlaşmasının mesuliyetini müdrik olarak imzamı koydum. Yunanistan'daki siyasi değişiklikler ne olursa olsun, anlaşma hükümleri evvelce vaat ettiğimiz anlaşmanın en iyi şekilde tatbik mevkiine konması için gerek Türk devlet adamları ve gerekse biz elimizden gelen gayreti sarf etmekteyiz ve neticenin çok iyi olacağı hususunda tam bir inanç içindeyiz.”

Zorlu ve Averoff Kıbrıs Mevzuunu Görüşecek

Bugün resmen açıklandığına göre Hariciye Vekili Zorlu, Yunan Hariciye vekili Averoff ve Amerika Hariciye Vekili Herter Paris'te bir araya gelerek üçlü görüşme yapacaklardır. Bu görüşmede her üç ülkeyi de ilgilendiren meseleler ve Kıbrıs konusu ele alınacaktır. Türk ve Yunan Hariciye Vekilleri Herter ile görüşmeden evvel kendi aralarında Kıbrıs Anayasası konusunda meydana gelen zorlukları halletmek için görüşeceklerdir.

10 EYLÜL 1959

Nihat Erim, “Kıbrıs Anayasasında Taviz Vermeyeceğiz” Dedi

Kıbrıs Anayasası hakkında açıklama yapan Türk Heyeti Başkanı Nihat Erim, anayasa komisyon çalışmalarının düzenli bir şekilde devam ettiğini şimdiye kadar yüze yakın maddenin yazıldığını çıkan bazı görüş ayrılıklarının da çözülebilecek şekilde olduğunu, Zürih Anlaşmasından taviz vermeyeceklerini dile getirmiştir.

23 EYLÜL 1959

Makarios, “Grivas Kıbrıs’ ta Seçime Katılabilir” dedi

Kıbrıslı Rumların lideri, General Grivas’ın bir kahraman olduğunu söyleyerek, kendisine suikast tertipleme istediğini de belirtti. Makarios: “Yunan Hükümetinden emir almam, Anayasa çalışmalarımız başarılı bir yöne doğru gidiyor” dedi. Makarios’un Fileleftheros gazetesinde yayınlanan demecinde: “Yunan Hükümeti veya İngiltere ile herhangi bir anlaşmazlığın bulunmadığını Kıbrıs Anlaşmalarının hazırlanan planlar gereğince tatbik mevkiine konduğunu, Zürih ve Londra anlaşmalarının dışında en ufak bir değişikliğin yapılması bahis konusu değildir. Anayasa komisyonundaki çalışmalarımızda aynı hava içinde ve başarılı bir sona doğru devam etmektedir” dedi. Gravis ile ilgili gelen sorular üzerine: “Grivas Kıbrıs için çalışmış bir kahramandır, dolayısıyla Kıbrıs’ta yapılacak seçimler katılmaya ve mebus seçilmeye hakkı vardır” demiştir.

28 EYLÜL 1959

Zorlu’nun B.M’de Kıbrıs Konusundaki Beyanati

Hariciye Vekili F.R.Zorlu B.M. genel kurulunda Kıbrıs konusunda bir konuşma yapmıştır. Yaptığı konuşmada Zorlu: “Türkiye ve Yunanistan gibi iki müttefikin münasebeti çok çetin bir imtihana tabi tutulmuş ve B.M.’yi meşgul etmiştir. Bugün şunu söyleyebilirim ki gerek B.M. deki muhtelif müşterek dostlarımızın müzakereler esnasında ittihaz ettikleri akilâne ve uzlaştırıcı mahiyetteki hareket tarzları, gerek Türk ve Yunan Hükümet ve milletleri ile Kıbrıs’taki Türk ve Rum cemaatlerinin anlaşması ve uzlaşma arzuları bizi mesut bir neticeye isal etmiştir” dedi.

4 EKİM 1959

Kıbrıs’ta Anayasa İhtilafı Giderilemedi

Rumlar şimdi de Cumhurbaşkanının Türk Muavinine Dış mevzularda veto hakkı tanımak istemiyorlar. Anayasa Komisyonundaki Türkiye Baş delegesi Prof. Nihat Erim Hariciye Vekâletinde yapmakta olduğu temaslar devam ediyor. Hariciye Vekâletine yakın kişilerden alınan malumata göre, Anayasa müzakerelerinde bugün için tarafların tam mutabakatına dayandığı teyit olunmamaktadır. Buraya gelen

haberlere göre başlangıçta Cumhurbaşkanının Türk Muavinine hiçbir icrai salahiyet tanımak istemeyen Rumlar, şimdi dış politika meselelerinde bu zata veto hakkı verilmemesini, bu mevzularda icra vekilleri heyeti ekseriyetinin reyî ile kararlar alınabilmesini istemektedirler. Aynı kaynaklar bunun Kıbrıs Türklerince muteber addedilmeyeceğini de ilave etmektedirler.

6 EKİM 1959

Kıbrıs İhtilafı İçin Taviz Verilmiyor

Zürih metinlerinin aynen tatbiki için Prof. Nihat Erim'e talimat verildiği söyleniyor. Kasım ayında Kıbrıs'ta Reiscumhur ve Muavini için seçim yapılacak. Bu hafta Atina'da Kıbrıs'a sevk edilecek Türk ve Yunan askerleri ile ilgili görüşmeler yapılacak. Kıbrıs Anayasası üzerine düşlen ihtilafı hal için, hiçbir suretle taviz verilmemesi, Hükümetin prensip kararı olarak tebeyyün etmektedir. Resmi çevrelerin ketum davranma gayretlerine rağmen diplomatik çevrelerden sızan haberlere göre Türkiye icabında Anayasanın ihtilafı mevzuu beşinci maddesinin Zürich tespit edilen metnin olmasını isteyecektir. Bir ayı mütecaviz bir zamandır neticelendirilmeyen Anayasasını 5'inci maddesi anlaşmazlığa vesile olmaktadır. Rumlar Cumhurbaşkanı Muavinine Veto yetkisi tanıyan maddeyi ve vekiller heyetinin mutlak ekseriyeti yerine 7 adi ekseriyeti ile her türlü kararı alabilmesi maddelerinin değiştirilmesini istemektedirler. Türk tarafı ise bu maddeleri kabul etmeyeceklerini, Londra ve Zürich anlaşmalarında ısrar edecekleri tahmin edilmektedir.

11 EKİM 1959

Denktaş, "Anlaşmazlıklar Yakın Zamanda Hallolacaktır" Dedi

Kıbrıs Anayasasındaki anlaşmazlıkların çözümü için Atina'da toplanan heyet, dün yapılan toplantının ardından bir beyanat verdi. Beyanat veren Denktaş: Kıbrıs Anayasa komisyonundaki Cumhurbaşkanı ve Muavini konusundaki sorunun yakın zamanda çözüleceğine dair inancı olduğunu belirtmiştir. Makarios ve Grivas buluşmasıyla ilgilide, Makarios bu buluşmanın zorunlu olduğunu belirtmiş ve sonuçlarının Kıbrıs Halkı için menfi olacağını belirtmiştir. Bu durumda Türkler için herhangi bir sorun yoktur.

22 EKİM 1959

Kıbrıs Görüşmeleri Çıkmaza Girdi

Anayasa müzakereleri kesildi. Heyetler ülkelerine dönüyor. Rum üyeler toplantıyı Makarios'un emri ile terk ettiler Türk gemilerinin silah taşıdığını iddia etti. Rumlar tarafından iki aydır her gün yeni bir zorluk çıkartılmak suretiyle oyalanan Kıbrıs Anayasa Komisyonu çalışmaları bugün resmen durdurulmuş ve müzakereler çıkmaza girmiştir. Öyle ki Rum ve Yunan basınından bazı gazeteciler Londra ve Zürih anlaşmalarını bile iptalini isteyecek yazılar yazmış ve bazı Rum devlet adamları da aleyhte demeçler yayınlamışlardır. Bugün Kıbrıs yakınlarında batan bir Türk motorunu bahane ederek açıklama yapan Makarios, Türklerin samimiyetsiz olduklarını, adaya silah taşıdıklarını, 2 ay önce de silah taşırken yakalandıkları söylemiş ve bu durumda Türklerin iyi niyetli olmadığını gösterdiğini söylemiştir. Bunu protesto için Rum üyelere anayasa komisyonundan çekilmelerini istemiştir. Ayrıca Rum Belediyesi Reisi Dr. Derviş: "Kıbrıs konusunda yapılmış olan anlaşmaların esasen yürümeyecek anlaşmalardır. Bunlar bozulmalı ve sepete atılmalıdır" demiştir.

23 EKİM 1959

Hükümet Kıbrıs'a Silah Kaçırma'yı Takbih Etti

Hariciye, bir tebliğle iki cemaatin huzurunu bozacak her hareketi reddettiğini açıkladı. Atina Büyük Elçimiz, Averoff ile Çaços' da Karamanlis ile görüştüler. Rauf Denктаş Atina'da: "Müzakerelerin kesilmesi hatadır" diyor. Kıbrıs açıklarında batan bir Türk yelkenlisinin ihtiva ettiği ileri sürülen silah ve cephane hakkında Türk makamlarının bilgisi olabileceğini ima Kıbrıs ve Yunanistan'dan haberler karşı Türk Hükümetinin silah kaçakçılığını asla tasvip etmediğini bildirmiştir. Bu söylenenleri şiddetle ret ve takbih etmektedir. Diğer yandan Kıbrıs Anayasa görüşmelerinin kesilmesi konusunda bugün Atina Büyükelçisi Nurettin vergin ile Averoff arasında, Çaços ile Karamanlis arasında da Atina'da bir görüşme olmuştur. Rauf Denктаş görüşmelerinden çekilen Makarios ve Yunan Ekibi için: "En Kötü ihtimalle dahi silah kaçırma teşebbüsü Kıbrıslı Rumların bir teşkilatı olan K.E.M'in silah kaçırma faaliyetlerinden daha kötü değildir" demiştir.

30 EKİM 1959

Kıbrıs'ta Anayasa Görüşmeleri Yeniden Başlıyor

Makarios, Türk Hükümetinin ve Türk Liderlerinin tutumundan memnun kaldığını haftaya başlayacak görüşmelerin kısa zamanda biteceğini, açıkladı. Makarios bugün, Kıbrıslı Türkler ile Rumlar arasında yapılmakta olan görüşmeler önümüzdeki haftadan itibaren yeniden başlayacaktır, demiştir. Türklerin adaya silah kaçırdıkları iddiasının ortaya çıkmasından sonra Kıbrıs Cumhurbaşkanı ve Muavinine ait yetkiler ile ilgili Anayasa görüşmeleri Makarios tarafından yarıda kesilmişti. Bu görüşmelerin yeniden başlayacağına dair iyi niyetli açıklamalar iki taraftan da gelmiştir.

2 KASIM 1959

Kıbrıs Seçim Kanunu Açıklandı

Kıbrıs Cumhuriyeti'ne ait seçim kanunu dün yayınlamıştır. Edinilen bilgiye göre rey kullanım yaşı 21 olarak belirlenmiştir. Akli yerinde olan kadın erkek herkes rey kullanabilecektir. Ayrıca Kıbrıs'ta Anayasa görüşmelerinin yeniden başlayacağı bildirilmiştir.

11 KASIM 1959

Kıbrıs'ta Anayasa İhtilafı Halledildi

Dün Ankara'ya gelen Nihat Erim protokolü imza ettiğini söyledi. F. Küçük ve Makarios da memnuniyetlerini belirttiler. Kıbrıs Anayasa Komisyonu bugün müstakbel Reiscumhur, Reiscumhur Muavini ve Vekillere verilecek icrai yetkiler bahsinde tam anlaşmaya varmışlardır. Anlaşma Lefkoşa'da Türk ve Yunan delegasyon başkanları, Nihat Erim tarafından parafe edilmiştir. Makarios: "Bu meselede anlaşmaya vardığımız için mutluyum, bütün taraflar iyi niyet ve anlayış gösterdiler" şeklinde konuşmuş Dr. Fazıl Küçük ise: "Anlaşmaya vardık, bunun için hem kendi camiamı hem de Kıbrıs Halkını tebrik ederim. İyi neticeleri gerçekleştirdiğimiz hususunda son derece ümitliyim" demiştir.

4 ARALIK 1959

Dr. Fazıl Küçük Reisicumhur Muavini Olarak Aday Gösterildi

Kıbrıs Cumhuriyetinin ilk Reisicumhur Muavini olarak Dr. Fazıl Küçük aday olarak gösterilmiştir. Tek aday olarak gösterildiği için seçilmeden Muavin olarak ilan edilmiştir. Dr. Küçük'ü, Türkiye Cumhurbaşkanı Bayar, Başvekil Menderes ve Hariciye Vekili Zorlu birer telgraf çekerek kutlamışlardır. Reisicumhur seçimleri de 12 Aralık'ta yapılacaktır.

13 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Bugün Seçim Yapılıyor

Bugün Kıbrıs Adasında Reisicumhur seçimi yapılacaktır. Bilindiği gibi Başpiskopos Makarios iki hafta evveline kadar Rumların tek lideri iken Komünist Rumlar kendisini desteklememe kararı aldı. Rakip olarak karşısına Kiiristis'i çıkarmışlardır. Dün gelen haberler göre E.O.K.A. şefi Grivas'ın da Kiiristis'e müzaheret etmekte olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında bugün Kıbrıs'ta yapılacak seçimin sağcı ve solcu Rumlar arasında çekişmeli geçeceği muhakkaktır. Uzmanlar seçimi Makarios'un kazanacağını söylemektedirler. Türk tarafı seçimini yaptığı için bu seçim Rum cemaatine münhasır bir seçim olacaktır.

Grivas Açıkça Makarios'a Cephe Aldı

E.O.K.A. eski lideri Grivas yarın yapılacak seçimlerde Makarios'u desteklemeyi reddetmiştir. Makarisoçu bazı gazetelerin Grivas Makarios'u destekliyor haberlerini yalanlayan Grivas, eskiden Kıbrıs Rumlarının Makarios'un etrafında toplanmasını istiyordu. Fakat şimdi Başpiskoposun Reisicumhurluğunu reddetmiş Kiiristis'i desteklemiştir.

14 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Reisicumhur Seçimleri Dün Yapıldı

Kıbrıs'ta seçimler dün itibari ile yapıldı. Sonuçların tam olarak belli olmadığı seçimler Makarios lehine inkişaf ediyor. Kıbrıs'ta Reisicumhurluk için yapılan seçimler Makarios'un lehine inkişaf etmektedir. Makarios'un hasmı olan Kiiristis'in

sözcüsü de bu durumu itiraf etmekle birlikte oyların tamamının kullanılması için daha 6 saat kaldığını ve gelen oylardan memnun olduğunu söylemiştir.

15 ARALIK 1959

Makarios Kıbrıs Cumhuriyeti'nin İlk Reisicumhuru oldu

Kıbrıs Bağımsız Cumhuriyetinde yapılan ilk seçimler sonuçlandı. Seçimlere göre ilk Reisicumhur Makarios, Muavini de Dr. Fazıl Küçük olmuştur. Makarios rakibine fark atarak seçimi kazanmıştır. Kıbrıs Adasının birçok yerinde Makarios ve rakibi arasında büyük çatışmalar yaşanmış ve çok sayıda kişi yaralanmıştır. Dr. Küçük, Makarios'u arayarak tebriklerini iletmiştir. Ayrıca Yunan Hükümeti, İsrail ve Alman Hükümetinden de tebrikler gelmiştir.

28 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Türkler ve Rumlar Arasında Yeni İhtilaflar

İngiliz Memurlardan açılan yerlere Türkler tayin edilmiyor. Gümrüklerdeki 92 Türk memura da işten el çektiriliyor. Cumhurbaşkanı ve Muavininin seçilmiş bulunduğu ve Cemaat meclislerinin seçime hazırlık yapıldığı şu günlerde, buradaki iki cemaat arasında yeni yeni ihtilaflar belirmiştir. Bu ihtilafları başlıca şu başlıklar altında toplayabiliriz.

- 1- Türk Maarif durumu
- 2- ayrılan İngiliz Memurların yerine Tercihen Rumların verilmesi
- 3- Gümrüklerde Tasfiye Edilecek Türk Memurlar
- 4- Makarios'un Kıbrıs'ın idaresi hakkındaki beyanatının Tefsiri

Türk Maarifinin tahsisatsız bırakılması meselesi, İngilizlerin Kıbrıs'tan tasfiyesi sürerken İngilizlerin yerine Kıbrıslı Rumların atanması ve hiçbir Türkün tercih edilmemesi ve bu tercihleri onaylayan Vali hakkında tereddüt bulunması, Adadaki nüfusa oranla yüzde 40, yüzde 60 bulunması gereken olması gereken memur kadrolarının Türkler aleyhine değiştirilmesi, nihayet Makarios'un seçimden sonra söylemiş olduğu 8 asırdan sonra Adanın yönetimi Rumlara geçmiştir şeklinde

beyanatının iki cemaatten oluşan Ada için kabul edilemeyeceği konuları Türkler ve Rumlar arasında ihtilaf konusu olmuştur.

29 ARALIK 1959

Rauf Denктаş, “Kıbrıs’ta Türkler Sıkıntıda” dedi

İktisadi sıkıntının giderilmesi için 2 milyon İngiliz Lirasına ihtiyaç var. Denктаş Vali Foot’tan şikâyet etti. İki günden beri şehrimizde bulunan Rauf Denктаş Zorlu ile iki saate yakın görüşmüş görüşme sonunda şunları söylemiştir: “ Halen Kıbrıs’ta Rumlar Türklerin iktisadi bakımdan kalkınmalarına engel olacak çalışmalarda bulunmaktadır. Türklerin kurmak istedikleri işler için gerekli yardımlar verilmemiştir. Tarım konusunda da durum benzerdir. İlk plan bu krizi halletmek için 500 bin İngiliz lirasına ihtiyaç vardır. Denктаş Vali Foot hükümetinin adil davranmadığını bazı yerlerde Türklerin yüzde 30’dan fazla olduğu gerekçesiyle işten çıkartıldıklarına fakat yüzde 30’dan az oldukları yerlerde ise Türklerin işe alınmadığını.”

1960 YILI

12 OCAK 1960

Türk Askeri Öncü Heyeti Bugün Kıbrıs'a Gidiyor

Müstakbel Kıbrıs Cumhuriyetinin dış tehlikelere karşı muhafızlığını yapacak olan Türk Yunan birliklerinin öncü heyetleri yarın Kıbrıs Topraklarına ayak basacaktır. Kurmay Albay Turgut Sunalp başkanlığında hareket edecek heyet yarın öğle saatlerinde hareket edecek ve Yunan kuvvetleri ile birlikte aynı saatlerde ada da olacaktır. Heyet muhtelif rütbelerde 10 kişiden oluşmaktadır. Heyet buradan sivil olarak gitmekte ve orada sivil olarak görev yapacaktır. Türk ve Yunan heyetleri adaya gelecek 650 kişilik Türk ve 950 kişilik Yunan kuvvetlerinin yerleşeceği yerleri tespit ederek müşterek çalışmanın tatbikatını yapacaklardır.

15 OCAK 1960

Kıbrıs Konferansı Yarın Londra'da Toplanıyor

Kıbrıs meselesindeki sorunları görüşmek için yarın Londra'da toplanacak olan toplantıya katılacak olan Dr. Küçük, Denктаş ve Fazıl Pülümür Ankara'ya gelmişlerdir. Havaalanında gazetecilere bir beyanat veren Dr. Küçük: "Kıbrıs'ta İngilizlere verilecek üsler konusunda ve İngiltere ile Kıbrıs'ın münasebetleri konusunda ve bazı hususlarda görüşmek üzere Londra'ya gideceğiz ve bu sorunları halletmeyi, ümit ediyoruz" demiştir.

19 OCAK 1960

Kıbrıs'ın İstiklali 19 Şubat'tan 19 Mart Tarihine Tehir Olundu

Ada'da İngiltere'ye verilecek üssün yüzölçümünde anlaşmaya varılamadı. Londra konferansı dağıldı. Tehir teklifini Makarios ve DR. Küçük beraber yaptılar. Kıbrıs'ın istiklalinin ilanı Başpiskopos Makarios'un teklifi üzerine bir ay tehir edildi. Kıbrıs Cumhuriyetinin esmen kuruluşu 19 Şubat yerine 19 Mart'a talik olmuştur. İngilizler ile Başpiskopos Makarios arasında üsler konusunda anlaşmazlıklar çıkmıştır. İngiliz, Türk ve Yunan Dış Bakanlarının katıldığı oturumda yayınlanan tebliğde, Makarios'un tehir teklifine Türk tarafından desteklendiği bildirilmiştir. Lloyd, Başpiskopos tarafından teklif edilen 36 mil karelik alanın İngilizler için çok küçük bir

alan olduğunu, ilk İngiliz planına göre üslerin sınırları içine 16,000 kişi varken şimdi bu sayının 1,000 kişiye düştüğünü belirtmiştir. Kıbrıs konferansının toplanıp toplanmayacağını ileride üç devlet karar verecektir.

26 OCAK 1960

Kıbrıs'ta Üs Pazarlığı Londra'da Devam Ediyor

Dün Lloyd, Makarios ve Küçük arasında yapılan 4 saatlik toplantıda bir neticeye varılamadı. Toplantıda İngiliz üsleri konusu görüşülmüş ise de bir netice alınamamıştır. İngilizler az kişiyi içine alacak 113 mil karelik bir alan isterken, Makarios ise kimsenin yaşamadığı 42 mil karelik bir alanda ısrar etmektedir. İlgili devletler üsler konusunda bir anlaşma temin edilmeyişinden endişe duymakla beraber, bunun adanın istiklalini tehlikeye düşürecek kadar ciddi olmadığını bildirmişlerdir. Ayrıca bugün resmen açıklandığına göre Kıbrıs'ta temsilciler Meclisi ile Cemaatler Meclisi için yapılacak seçimler belli olmayan bir tarihe bırakılmıştır.

30 OCAK 1960

Kıbrıs Görüşmeleri Hallolmadı

İngilizlere verilecek üsler konusunda yine anlaşma çıkmadı. Londra'da yapılan en son görüşmelerde de üsler konusunda bir anlaşmaya varılamamıştır. Kıbrıs konusunun çıkmaza girmesi tarafların anlaşamaması ciddi sorunlara yol açacak endişesi yaratmaktadır. Ayrıca Dr. Küçük Adadaki üsler kadar İngiliz Hükümetinin adaya yapacağı ekonomik yardımın miktarının da önemli olduğunu vurgulamıştır. Vali Foot ise kısa bir süre içerisinde bu anlaşmazlığın ortadan kaldırılmaması halinde Kıbrıs'ın Bağımsızlığının yine tehir edileceğini ve bunun tehlikeli olacağını belirtmiştir.

8 ŞUBAT 1960

Kıbrıs'ta Rumların Nümayişleri

Kıbrıs'taki solcu gruplar Adadaki İngiliz Askerlerinin mevcudiyetini protesto ettiler. Sol cenah mensupları İngiliz Askeri üsleriyle ilgili olarak, Başpiskopos Makarios ve Dr. Küçük'e birer protesto telgrafı göndermişlerdir. Adaya gelen İngiliz Müstemlekesin de Protesto telgrafı çekilmiştir. Protesto yürüyüşlerine Türk ve Rum

taraflarını da çağırarak sol cenah liderleri pek olumlu yanıt alamamışlardır. Ellerinde pankart ve dövizler taşıyan yaklaşık 100 kişilik protestocu grup, sloganlar atarak İngiliz askeri üssüne kadar yürümüştür. Diğer taraftan İngiliz Temsilcisi Amery bugün üs meselesini yeniden Makarios ve Dr. Küçük ile görüşmüştür. Fakat görüşmelerden anlaşma temin edilememiştir.

10 ŞUBAT 1960

Kıbrıs Meselesi Tekrar İhtilaflı Bir Safhaya Girdi

Lloyd taksimden bahis açtı. Makarios Beşli toplantılara katılmayacak. Adadan İngiliz Askerlerinin çekilmesi faaliyeti durdu. Askeri üsler mevzusunda Kıbrıslı liderler ile İngiliz temsilcileri arasındaki görüşmelerin kesilmesi, Kıbrıs Meselesini yine İhtilaflı bir safhaya çekmiştir. Dış işleri bakanı Lloyd bugün Avam Kamarasında yaptığı konuşmada taksim mevzuunu tekrar açmış ve bunun Kıbrıs için çok kötü bir netice olacağını söylemiştir. Makarios ise Kıbrıs için ileride yapılacak Beş taraflı toplantılara katılmayacağını söylemiştir. Avam Kamarasında yapılan görüşmelerde, Kıbrıs meselesinin tam olarak halledilmemesinden dolayı Kıbrıs'ta bulunan İngiliz Askerlerinin azaltılması planının durdurulduğu açıklanmıştır. Ayarınca bir açıklama yapan Dr. Küçük, Kıbrıs'ın istiklali konusunda ümitsizliğe kapılmamaları gerektiğini, bağımsızlık elde edilinceye kadar sükûnetle çalışmalarına devam etmelerini söylemiştir.

11 ŞUBAT 1960

Kıbrıs'taki Üsler İçin Yeni Teklifler

Dr. Küçük, askeri bölgeler için 50, müşterek kontrol altındaki yerler için 70mil karelik bir bölge teklif etti. Makarios 80 mili kareye razı oldu. Kıbrıslı liderler ile İngiliz Müstemlekeler arasında Kıbrıs'taki üsler ile ilgili görüşme bugün yeniden başlamış fakat bir sonuç alınamamıştır. İngiliz Müsteşarı Amery ile Dr. Küçük önce bir görüşme yapmış. Dr. Küçük İngilizlerin istediği 120 mil karelik alan ile Makarios'un 36 mil Karelik teklifini uzlaştıracak bir plan ortaya koymuştur. Dr. Küçük askeri bölge için 50 mil İngiliz ve Kıbrıs Hükümeti kontrolünde kalacak alan için 70 mil karelik bir alan teklif etmiştir. Gece geç saatlere kadar süren görüşmelerden

bir sonuç alınamamıştır. Bazı çevrelere göre Makarios'un 80 mil karelik bir alana razı olduğu ama İngilizlerin ilk tekliflerinden fedakârlık yapmadığını yazmıştır.

15 ŞUBAT 1960

Kıbrıs'taki Askeri Üsler İçin Anlaşma

Üslerin sivil idaresi hususunda mutabakata varıldığı açıklandı. Kıbrıslı Liderler ile Vali Foot arasında yapılan müzakereler neticesinde bugün İngiliz askeri üsleri bölgesinin sivil idaresi hususunda anlaşmaya varılmıştır. Makarios ve Dr. Küçük esas anlaşılabilirlik sorunu olan askeri üslerin arazi genişliği meselesinin henüz ele alınmadığını söylemiştir. Bu konuda anlaşmanın da çok yakın olduğunu söylemişlerdir. İngilizlerin 180 kilometre karelik alan talebine Makarios 60 kilometre karelik teklifi sunulmuştur. İngilizlerin bu genişlikte bir alanı istemelerinin nedeni olarak, CENTO' YA ve yakın ülkelere herhangi bir komünist saldırı olursa İngilizlerin bu müdahale durumundan kaynaklıdır.

24 ŞUBAT 1960

Kıbrıs Görüşmeleri Başlıyor

İngiliz Müstemlekesi Amery üsler meselesini Kıbrıslı Liderler ile müzakere etmek üzere uçakla adaya hareket etmiştir. Müzakerelerin İngiliz Askeri üsleri için istenen 80 mil karelik alan ile ilgili olacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca Associated Press'in Türkiye Muhabiri Mckinley: "Adadaki bu tedhiş hareketlerinden dolayı Adadaki en büyük kayıp Turizm de olmuştur, 1954 'ten bu yana Adada ciddi bir turist sayısında düşüş var" dedi.

7 MART 1960

Denktaş Yeni Temaslar İçin Ankara'ya Çağrıldı

Üsler ihtilafı adeta halli imkânsız bir dava haline gelmiştir. Ankara'da bu duruma izah şekli bulamıyor. Denktaş'tan Ada'da baş gösteren iktisadi krize dair izahat alınacak. Kıbrıs Türk Kurumları başkanı Rauf Denktaş bu ayın 20'sinde Ankara'ya davet edilmiştir. Gayri resmi haberlere göre Rauf Denktaş Ankara'ya iki sebepten ötürü gelmektedir. Bunlardan bir hala halledilmeyen üsler meselesi, bir diğeri

de Adadaki ekonomik krizle alakalıdır. Bu konular hakkında malumat vereceği tahmin edilen Denктаş Ankara'ya çağrılacağı belirtilmiştir.

12 MART 1960

Beşli Görüşmeler Henüz Neticelenmedi

Önceki gün Kıbrıs' ta başlayan beşli görüşmeler devam etmektedir. Görüşmelere üç ülke beş taraf katılmıştır. Kıbrıs Cumhuriyetinin bağımsızlık tarihine ilişkin belirsizlik İngiliz ve Rumların karşılıklı sorun çıkarmaları ve özellikle Üsler konusunda uzlaşmalarını nedeniyle bir anlaşmaya varılamamıştır. Rumların üslerle ilgili talepleri attırmamakta, İngilizlerde bu taleplerinden vazgeçmemektedirler. Buda durumu neticesizliğe sokuyor.

23 MART 1960

Bugün Kıbrıs'ta Nihai Görüşmeler Başlıyor

İngiliz Müstemlekeler Vekâleti Müsteşarı İle Cemaat liderleri yine anlaşamazlar ise Adanın istiklale kavuşması geriye kalacak. Adaya dönmek isteyen Türklere ayrılan kontenjan tenkit ediliyor. Yarın Lefkoşa'da başlayacak yeni görüşmeler cemaat temsilcileri ile İngiliz Müsteşarı Amery arasında cereyan edecektir. Bu kez de anlaşma çıkmazsa Kıbrıs'ın istiklali uzak bir geleceğe ertelenecektir. Üzerinde başlıca anlaşma sağlanamayan meseleler:

1- Müstakil Kıbrıs Cumhuriyeti İdarecilerinin Ada'da İngiltere tarafından sahip olunacak üs bölgeleri içinde bazı idari yetkilere sahip olmaları

2- Üslerin mesahası

4- İngiltere Hükümetinin Kıbrıs'a yapacağı yardım. Konularında bir anlaşma sağlanması ümit edilmektedir.

Ayrıca Adaya dönmek isteyen Türkler ile ilgili kontenjanda bir sorun çıkmıştır. Yılda Adaya dönecek kişi sayısında ciddi bir eşitsizlik olduğu, Adadan ayrılan Türklerin dönmek istedikleri takdirde bunun yüzyıllar alabileceği belirtilmiştir.

3 NİSAN 1960

Makarios Toplantıyı Terk Etti

Beşli toplantılara dün de devam edilmiştir. Dünkü toplantıda yine sonuç alınamamıştır. Bu toplantıda Başpiskopos Makarios, taraflar arasındaki ihtilafların süratle halledilmesi gerektiğini, aksi halde bu durumun içinden çıkılmaz bir hale doğru gittiğini hatta Ada'da bir içi savaşa bile yol açabileceğini söyleyerek toplantıyı terk etmiştir. Bu durumun Ada'daki Türk ve Rum cemaatlerinin arasının gerilmesine neden olacağı endişesi yaratmıştır.

8 NİSAN 1960

Kıbrıs Anayasası Taraflarca İmzalandı

Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası dün taraflarca imzalanmıştır. Türkiye ve Yunanistan ile Kıbrıslı Türk ve Rum cemaatleri arasında imzalanmıştır. İngilizce yazılan yasa tasarısı 198 maddeden teşkil olmuştur. Komisyon sözcüsü yasa tasarısını Türk ve Yunan Tarafları ile Kıbrıslı Rum ve Türk Cemaatlerinin onayına sunulacağını bildirmişlerdir.

22 NİSAN 1960

Kıbrıs İhtilafı Hal Yoluna Girdi

Kıbrıs'ın istiklale kavuşmasını müteakip, İngiltere'nin Adada muhafaza edeceği üslerin genişliği meselesinden İngilizlerle, Makarios arasında çıkan anlaşmazlığın hemen tamamıyla ortadan kalktığı bugün burada resmi ağızlardan öğrenilmiştir. Bugün toplantıdan sonra hükümet konağından yayınlanan resmi bir komünikede, İngiliz üslerine dair görüş farklarının daraldığı ve bundan böyle muahedenin teferruatının müzakeresine girileceği bildirilmiştir.

27 NİSAN 1960

Kıbrıs'ta Huzursuzluk Devam Ediyor

Hükümetimizin davetlisi olarak şehrimize gelen Kıbrıslı gazeteciler temaslarına devam etmektedirler. Heyetin mensuplarından Router ajansının Kıbrıs Temsilcisi Mr. S.G. bugün Kıbrıs'ın içinde bulunduğu durum için şunları söylemiştir:

“Kıbrıs’ta artık kan dökülememekte ve halk tedhiş havasından uzak olarak yaşamaktadır. Zira Kıbrıs üzerinde hak iddia eden devletler yüzünden, Taksim, İlhak ve Eski statünün devamı gibi konular ortaya çıkmıştır. Kıbrıs’ta yaşayan camianın inandığı idealler bu suretle ortadan kaldırılmış ve bağımsız bir Kıbrıs Cumhuriyeti ortaya getirilmiştir. Oysa Kıbrıs’ta yaşayan insanlar kendilerini ya Türk ya Rum ya da İngiliz olarak tanımlamaktadırlar. Böyle bir zihniyetle bir araya gelmiş insanların bağımsız bir Kıbrıs Cumhuriyetini idame ettirmelerinin ne kadar güç olduğu aşikârdır. Kıbrıs Cumhuriyetinin birçok defa ilan edileceği bildirildiği halde bunun bir türlü yapılmaması da yaşanan huzursuzluğu göstermektedir” demiştir.

19 MAYIS 1960

Makarios’ tan Tehditkâr Açıklamalar

Makarios’un dün vermiş olduğu beyanatta yine İngiliz Hükümetinin tavrını eleştirmiştir. Makarios, İngilizlerin üslerle ilgili tavırlarını değiştirmedikleri sürece, Rumların İngiliz hükümetine karşı farklı bir tavır takınacaklarını söylemiştir. Bunun üzerine Kıbrıs Solcu Demokrat Birlik Partisi lideri Klerides, Makarios’un Londra ve Zürih Anlaşmalarından vazgeçmesi halinde onları destekleyeceğini söylemiştir. Makarios’un bu demecine karşı Dr. Fazıl Küçük, bazı meselelerin şimdilik halinde gecikmenin Kıbrıs halkının menfaatlerine aykırı olduğu, müzakerelerin çıkmaza girdiğine dair tahminlerin yersiz olduğunu söylemiştir.

20 HAZİRAN 1960

Kıbrıs Cumhuriyeti Temmuz’da İlan Edilebilir

Kıbrıs’ta yayın yapan gazetelere göre, cemaat liderlerinin ellerinde karşılıklı hazırlanan uzlaşım metinleri olduğunu ara verilen müzakerelere derhal başlanabileceğini, gerek Türkiye gerekse Yunanistan tarafından hazırlanan formüllerin Adadaki liderlere sunulduğu ve yakında müspet bir sonuca varılacağı, bu anlaşama ortamının oluşması halinde Kıbrıs Cumhuriyetinin en kısa zamanda ilan edileceği yazılmıştır.

2 TEMMUZ 1960

İzmir’de Kıbrıslı Gençlerin Mitingi

İzmir’de tahsilde bulunan Kıbrıslı öğrenciler, sessiz bir yürüyüş yaparak Dr. Küçük’ü istifaya çağırılmışlardır. Elleri döviz ve pankartlar taşıyan grup, Menderes ve Küçük aleyhinde yazılar taşıyarak Cemal Gürsel’den yardım istemişlerdir. Ayrıca talebeler devlet ve hükümet reisine şu telgrafi çekmişlerdir: “ Demokratik, hür ve adil bir yönetimin en kısa zamanda Kıbrıs’ta da tahakkukunu özler, bağıllığımızı bildiririz.” Dr. Küçük’ çektikleri bir bildiri de, liderliğe kendisini layık görmediklerini bildirmişlerdir.

11 TEMMUZ 1960

Anlaşma Tamam, Kıbrıs Cumhuriyeti Ağustos’ta İlan Edilecek

Kıbrıs’ta en çok tartışılan konu olan üsler konusunda anlaşmaya varıldı gibi. Ada üzerinde iki stratejik üs daimi şekilde İngiltere’ye ait olacak, ayrıca İngilizler Cumhuriyetin ilanından sonra 160 Km²’lik bir alan üzerinde sınırsız askeri bir yetkiye sahip olacaktır. Kıbrıs’ın 16 Ağustos tarihinde bağımsız bir Cumhuriyet olarak ilan edileceğine, Vali Foot, Dr. Küçük ve Makarios ile yapılan istişare sonucu kararlaştırılmıştır.

19 TEMMUZ 1960

Kıbrıs’ta Seçim Arifesi E.O.K.A Tekrar Kıpırdıyor

Sonbaharda yapılacak seçimlerde Türklere haber verilmemesi de tereddütlere yol açtı. Çeşitli ihtilaflar yüzünden altı ay geciken Cumhuriyetin resmen teşekkülü için son hazırlıklar tamamlanmış ve seçimlerin 30 Temmuz’da yapılması Cumhuriyetinde 16 Ağustos’ta ilanı kararlaştırılmıştır, aynı zamanda askeri birliklerde Kıbrıs Toprağına ayak basacaktır. Ancak Bağımsızlık evresi tamamlanırken hala bazı pürüzler devam etmektedir. Türk cemaati içindeki ilk bölünüş, 50 kişiden teşekkül edecek olan Temsilciler Meclisinin 15 ‘ten ibarete Türk azalarının tesanüt içinde tespit olunmaması teşkil etmiştir. Namzetliklerin tespitinde Kıbrıs Türk’tür Partisi ile Kıbrıs Türk Federasyonları Derneği iki taahhütname istemişlerdir. Bunlar:

1- Kıbrıs Türk Hükümeti tarafından tespit edilmiş bulunan politikaya riayetkâr kalınması

2- Kıbrıs Türk Partisi ve Federasyon aleyhinde herhangi bir harekette bulunulmaması.

Bu bahis ve şartlar bir kısım politikacılar tarafından tasviple karşılanmamıştır. Seçimlere müstakil olarak girecek bazı adayların bu şekilde yollarının kapatıldığı düşünülmektedir.

24 TEMMUZ 1960

Kıbrıs Askeri Birliğimiz 15 Ağustos'ta Hareket Ediyor

Birliğe dâhil olan subay, astsubay ve eratın maaşları tespit edildi. Kıbrıs'a gönderilecek olan Türk askeri birliği 15 Ağustos gecesini Türk deniz kuvvetlerine ait bir filo ile İskenderun'dan hareket edecektir. Birliğimiz 16 Ağustos sabahı Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Adaya ayak basacaktır. Askerimizin sayısı daha önce anlaşmalarda tespit edilen 650 kişiden ibarettir. Askerimiz devamlı olarak Kıbrıs'ta kalacaktır. Personel muayyen zamanlarda değiştirilecektir. Birliğimize mensup askeri personelin maaş ve ücret durumları ve çeşitli istihkakları ile birliğini çeşitli diğer masrafları için geçici kanun resmi gazetede ilan edilmiş ve bugünden itibaren yürürlüğe girmiştir.

31 TEMMUZ 1960

Kıbrıs Seçimleri Bugün Yapılacak

Kıbrıs Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi seçimleri bugün yapılacaktır. Alınan bilgilere göre Kıbrıs Rum Cemaati önderi Makarios, bugün kilisede halkla birlikte bir ayin yapacağı, ayinde birlik ve beraberlik çağrısı yapacağı, seçimleri huzur içinde geçmesini istediğini ve dilediğini bildiren bir konuşma ayin yapacağı bildirilmiştir.

2 AĞUSTOS 1960

Kıbrıs'ta Seçimlerin Neticesi Belli Oldu

F. Küçük liderliğindeki Milli Cephe Partisi adayları kazandı. İki bağımsız Türk aday seçimleri kaybetti. Partinin gösterdiği 15 adayın hepsinde seçimleri kazanmıştır. Türklerin seçimlere iştiraki yüzde 81 olduğu bildirilmektedir. Başpiskopos Makarios liderliğindeki Vatanperver Cephe Partisi adaylarından 30'u seçimi kazanmıştır. Vatanperver Cephe Partisi Komünist Partiyle yaptığı anlaşmaya göre 5 sandalyeyi

komünist partiye bırakacaktır. Kıbrıs'taki Rumlar arasında seçimlere iştiraki yüzde 64 olmuştur. 7 bağımsız Rum adayla 2 bağımsız Türk aday seçimleri kaybetmiştir.

15 AĞUSTOS 1960

Türk Heyeti Kıbrıs'a Gitti

Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilanı merasimine katılmak üzere Ankara Kumandanı ve Milli Birlik Komitesi azası Tümgeneral Cemal Madanoğlu ve beraberindeki Süheyl Derbil, Prof Ömer Özek'ten müteşekkil heyet, Ankara Üniversitesi Talebe Birliğini temsilen Atalay Zoral bugün saat 15.00 da Kıbrıs'a gitmişlerdir. Havaalanında kalabalık bir heyet tarafından karşılanan Cemal Madanoğlu Ankara Radyosu'na şu açıklamayı yapmıştır: "Akdeniz'in bu çok kritik köşesinde bir emniyet, huzur ve istikrarın unsuru olmasını beklediğimiz yeni bir devletin uğurlu olmasını dilemeğe gelmiş bulunuyoruz. Sizlere Türkiye'den hasretler, selamlar ve sevgiler getirdim." Diğer taraftan geçmişi karıştırmacı unsurları şimdide Rum semtlerini kara düşüncelere aksettiren beyannameler dağıtarak 16 Ağustos'u kendileri için bir yas günü olarak kabul ettiklerini ve o günden sonra yeni bir bağımsızlık mücadelesi başlatacaklarını bildiren beyannameler dağıtmışlardır.

17 AĞUSTOS 1960

82 Yıl Sonra Mehmetçik Kıbrıs'ta

Magosa'ya çıkan askerlerimiz binlerce Türk tarafından sevinç gözyaşlarıyla karşılandı. Karşılıycılar arasında Kıbrıs'a İngilizlerin girişine şahit olmuş 98 yaşında bir Türk'te vardı. Resmi bayrak yalnız dairelere çekildi. Türk köylerinde Türk, Rum Köylerinde ise Yunan Bayrağı dalgalandı. Dün gece Cumhuriyetin ilanını sevinçli fakat hissedilir bir tereddüt içinde kutlayan Kıbrıslı Türk asıl bayramlarını, Türk Askerinin Magusa'da karaya çıkışı münasebetiyle tes'it etmişlerdir. Mehter marşları eşliğinde Adaya çıkan Askerlerimizin şehir içinde yürüyüşü adeta imkânsız hale gelmiştir. Halkın askerlere olan teveccühü ve ilgisi askerlerin yürüyüşünü çok zorlaştırmıştır. Birçok kişi gözyaşlarına mani olamamış, subayları kucaklamaktan kendilerini alamamışlardır. Türk askerine tezahürat yapmakla kalmamış onlarla toplanma yerine kadar 2,5 km yürümüşlerdir. Toplanma yerinde halka bir konuşma yapan Rauf Denктаş: "Seksen iki senelik hasretin sıcaklığı ile hepimizi bağrımaza

basarız. Bugün Kıbrıs Türkleri, tarihinin en büyük bayramını yapıyor. Varlığımızla 120 bin Türk'e 26 milyon can ilave ettiniz" dedi.

Kıbrıs Cumhuriyeti Nihayet Kuruldu

Kıbrıs Adası uzun yıllar süren İngiliz hâkimiyetinden sonra nihayet bağımsızlığına kavuşmuştur. Dün resmen bağımsızlığını kazanan Kıbrıs Cumhuriyeti için Cemal Gürsel şu açıklamada bulunmuştur: "Kıbrıs Cumhuriyetinin, Türkiye Yunanistan ve İngiltere ile mevcut anlaşmaları ve bu dört memleket arasında daha da kuvvetlenecek olan sıkı dostluk ve müspet işbirliği sayesinde Kıbrıslıların refah seviyeleri suretle artırabilmek için geniş imkânlarla sahip olacağına ve her bakımdan parlak bir istikbale namzet bulunduğu kaniim. Genç Kıbrıs Cumhuriyeti'nin teessüs ettiği şu anda zatiâlinize en samimi tebriklerimi ve bütün Kıbrıslılara daha büyük huzur ve refah içerisinde muvaffakiyet ve saadet temennilerimi ifade etmek istiyorum" demiştir.

20 KASIM 1960

Kıbrıs'a İktisadi Yardım Yapılacak

Kıbrıs Büyükelçisi ile Devlet Başkanı Cemal Gürsel bir araya gelerek uzun bir müddet görüşmüşlerdir. Büyükelçi Kıbrıs Türklerinin içinde bulunduğu ekonomik zorlukları ve yeni Cumhuriyetin ortaya koyduğu problemleri Gürsel'e nakletmiştir. Gayri resmi çevrelerin belirttiğine göre Kıbrıs Türklerinin içinde buldukları bu zorluğu aşmaları için, Türkiye Kıbrıs'a yardımda bulunmak için imkânlar aramaktadırlar.

19 ARALIK 1960

Büyükelçi, Kıbrıs Türklerine Yapılacak Yardımı Anlattı

250 ton çimento, 200 bin kiremit, 600 bin metre küp kereste gönderiliyor. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin, Kıbrıs'taki Türk Hükümetine karşı hiçbir yardım ve alakayı esirgemediğini şükranla kaydeden büyükelçi mali yardım konusundaki suale şu şekilde cevap vermiştir: "Kıbrıs'a yapılacak yardımın şekli ve miktarı henüz tam olarak belli değildir. Bununla beraber başlangıçta Kıbrıs Türk Cemaatinin acil ihtiyaçlarını karşılamak üzere 250 ton çimento, 200 bin adet kiremit ve 600 bin

metreküp kereste parasız olarak sağlanmış ve bu Mersin Limanına kadar sağlanmıştır.” Ulaştırma Bakanlığı büyük bir ilgi göstermiş olmakla beraber vapur seferlerindeki aksaklıklar yüzünden yardımların tama olarak gönderilmediğini belirtmiş. Ayrıca Büyükelçi Tarım bakanlığının da Kıbrıs’a yardım konusunda bir kanun çıkardığını ve büyük bir hassasiyetle bu konun üzerinde durduğunu bildirmiştir.

1961 YILI

16 OCAK 1961

Kıbrıs'ta Siyasi Hava Gerginleşti

Belediyelerin taksiminden çıkan ihtilafa hükümetimizin müdahalesi isteniyor. EOKA mensupları dün Adada bazı hadiseler çıkardılar. Sosyal ve belediye işleri vekili Şemsi Kazım, belediyelerin taksimi hususunda Rumlarla yapılan müzakerelerin, Rumların anayasaya aykırı ve aşırı teklifleri yüzünden çıkmaza girdiğini ve durumun düzelmesinin imkânsız olduğunu resmen açıklamıştır. Türk mebuslar, Cemaat Liderleri, parti ve federasyon ileri gelenleri durumu görüşmek için bir toplantı yapmışlardır. Toplantı neticesinde Türk Hükümetine durumu anlatmak ve Türk Hükümetinin duruma müdahalesini istemek kararı vermişlerdir. Bunun için beş kişilik bir ekip seçilmiş ve Türkiye'ye gönderilecektir.

9 ŞUBAT 1961

Kıbrıs'ta Türklere 21 Milyon Vereceğiz

Sarper Batı Trakya ve İran'da bulunan 4 milyon Türk'e de yardım yapacağımızı açıkladı. Dışişleri Bakanı Selim Sarper bütçe ile ilgili izahat verirken, bu yıl Kıbrıs Türklerine 20 ile 21 Milyon arasında bir yardımın yapılacağını belirtmiştir. Selim Sarper yaptığı konuşmada, yabancı memleketlerde bulunan ırkdaşlarımıza yardımcı olmak gayesi ile Dışişlerinde yeni bir daire kurulduğu ve bu daire ile yabancı memleketlerdeki ırkdaşlarımıza yardımcı olabileceğimiz ifade etmiştir.

8 MART 1961

İlk Yardım Teslim Edildi

Hükümetimiz Kıbrıs Türklerine daha yapmak için kararlaştırdıkları yardım dün teslim edildi. Daha önce Selim Sarper tarafından açıklanan ve Türkiye Hükümeti tarafından kararlaştırılan yardımların bir miktarı Mersin'den vapura yüklenmiş ve Kıbrıs'ta Magosa rıhtımına yanaşmıştır. Daha önce hazırlanan çimento, tuğla ve kerestelerin bir Türk Cemaat Meclisi Lideri Rauf Denктаş'a sembolik olarak teslim edildi. Rauf Denктаş yaptığı kısa açıklamada: "Anavatanın her konuda yanımızda

olduğunu biliyorduk ama yapılan yardımlarla bunu somut olarak da gördük. Kıbrıs Türkleri Türkiye'ye minnettardır" dedi.

14 MART 1961

Kıbrıs İngiliz Milletler Camiasına Kabul Edildi

İngiliz Milletler Camiasına mensup Başvekiller bugün Kıbrıs'ın İngiliz Milletler Camiası üyeliğine kabul edilmesini tasvip etmişlerdir. Camia tam üye olarak kabul edilen Kıbrıs Cumhuriyeti Reiscumhuru Başpiskopos Makarios derhal bu camia üyeleri başvekilleri toplantısına davet edilmiştir. Makarios yarın Londra'ya davet edilmiştir.

8 NİSAN 1961

Birleşmiş Milletler Kıbrıs'a Yardım Yapacak

Birleşmiş Milletler tarafından bir heyet hazırlanarak Kıbrıs'a tetkik için gönderilmiştir. Heyetin Kıbrıs'ta yaptığı tetkikler neticesinde, az faiz ve uzun vade ile para temin edecek bir kalkınma bankasının kurulması fikri kani olmuştur. Bu heyetin verdiği raporda, Kıbrıs'a ekonomik kalkınmasına destek olmak için 120 milyon dolarlık bir yardım yapılması teklif edilmiştir.

17 AĞUSTOS 1961

Kıbrıs Cumhuriyetinin Yıldönümü Kutlandı

Kıbrıs Cumhuriyetin bağımsızlık yıldönümü dün törenlerle kutlandı. Kıbrıs genelinde yapılan kutlamalara devlet erkânı katılırken farklı ülkelerden de katılımcılar bulunmuştur. İngiltere ve Yunanistan'ın Kıbrıs'ın 1. Bağımsızlık yıldönümüne katılması, tarafların Adanın bağımsızlığını ve yapılan anlaşmaları kabul ettiklerinin göstergesi olarak yorumlanmıştır.

1962 YILI

7 OCAK 1962

Makarios, "Türk Hakları Kısılmalı" Dedi

Kıbrıs cumhurbaşkanına göre Türk azınlığı devlet mekanizmasının çalışmaya düzenini aksatıyormuş. Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'un önceki gün yaptığı açıklamada Kıbrıs Anayasa'sının bazı maddelerinin gözden geçirilmesi gerektiğini bunların Türkler tarafından istismar edilerek, Cumhuriyetin varlığının tehlikeye düşürdüğünü söylemiştir. Siyasi çevrelerin kanaatine göre Makarios bilhassa Temsilciler Meclisinde her iki cemaatin bütçe konusunda ayrı ayrı ekseriyeti temsil ettikleri ve ayrı belediyelerde 30-70 nispetinin tatbikine itiraz edecek ve bunun Rumlar lehine değiştirilmesini isteyecektir.

8 OCAK 1962

Kıbrıs'ta Rumlar Yine Baş Kaldırdı

30 Rum Polisi bir Türk evine baskın yaptı. Bir satıcı dövüldü. Kıbrıs'ta son günlerde yaşanan olaylar Ankara siyasi çevrelerinde büyük bir dikkat ve ilgi ile takip edilmektedir. Kıbrıs Anayasası Kıbrıs'taki Türk ve Rum halklarına hâkimiyet haklarını kullanması bakımından eşit saymaktadır. Ama Rumlar sayı üstünlüğünü dikkate alarak kendilerine takaddüm hakkı tanımıştır. Devlet yönetiminde bu sayı üstünlüğü dikkate alınmış ve ona göre düzenleme yapılmıştır. Ama Türklerin sayı üstünlüğü karşısında ezilmemesi için bazı önlemlerde alınmıştır.

Makarios Ne İstiyor

Makarios ve EOKA' cılar ve Rum Cemaati, bu günkü durumu geçici bir merhale sayarak asıl amaçları olan, Adanın iltihak emellerini gerçekleştirmek için Türklere tanınan hakları zayıflatmak, kısmak ve neticede kaldırmak amacındadırlar.

Anayasayı İhlal

Anayasanın Türklere tanıdığı devlet idaresindeki yüzde 30 nispetinde memuriyete sahip olma hakkı bir türlü uygulanamamıştır. Makarios'un bu durumu ortadan kaldıracağına dair söz vermesi ama verdiği sözleri de yerine getirmemesi üzerine Adadaki Türkler seslerini yükseltmeye başlamışlardır. Türk Cemaatinin

müstakil belediyeler kurması hususundaki Anayasa maddesi de hala askıda bırakılmıştır. Ayrıca Rum Mahallerinde alış-veriş yapmak isteyen Türk seyyar satıcılarının dövüldüklerini ve bunlara zulüm uyguladıkları belirtilmiştir.

18 ŞUBAT 1962

Türkiye'nin Kıbrıs Endişesi

10 Şubat günü bir konuşma yapan Kıbrıs İç İşleri Bakanının konuşmasını değerlendiren Türkiye Dış İşleri Bakanlığı sözcüsü gazetecilere verdiği beyanatta şöyle demiştir: “Kıbrıs Cumhuriyeti rejimini koruma ve Adadaki huzur ve güveni sağlamakla yükümlü Bay Yorgacis'in yaptığı konuşma tarafımızdan endişe ile karşılanmıştır. Aradan bir haftaya yakın bir sürenin geçmesine rağmen yapılan bu vahim ifade tekzip edilmemiş bilakis gazeteler tarafından teyit olunmuştur.”

27 MART 1962

Kıbrıs Türkleri Misilleme Yapmayacak

Lefkoşa'da Rum Semtlerine yürümek isteyenleri Türk Elçisi durdurdu. Pazar günü Lefkoşa'da iki camiye konan bombaların Türk Cemaatinde yarattığı tepki, İç İşleri Bakanı Yorgiyadis'in suçu Türklere yüklemeye çalışması bir infial uyandırmış ve Rum Mahallesine yürümeye çalışan Türkleri Sefirimiz önlemiştir. Makarios, olayı barbarlık olarak değerlendirmişse de, tahkikatı yapacak ekibin başında bulunan İç İşleri bakanının tavrı tahkikat konusunda endişe uyandırmaktadır.

Çiçekle Mukabele

Kıbrıs Yüksek Tahsil Gençliği Kıbrıs'taki bomba olayını protesto etmek için bir yürüyüş düzenlemiştir. Yürüyüşün ardından, Fener Rum Patriği, Hahambaşını ziyaret eden gençlik temsilcileri, “Türk Gençliği mabetlere saygılıdır. Kıbrıs'ta cereyan eden müessif olaylara çok üzüldük” demiş ve buralara çiçekler götürmüşlerdir. Ayrıca Türkiye Dış İşleri Bakanı Turhan Feyzioğlu, Meclisin dünkü toplantısında bir açıklama yapmış, son günlerde cereyan eden olayların Türk-Yunan dostluğuna gölge düşürmemesi için gayret sarf edileceğini söylemiştir.

8 MART 1962

Kıbrıs Büyük Elçimiz Makarios İle Görüştü

Dün Kıbrıs'ta yayınlanan resmi bir bildiriye göre Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios, dün akşam Türkiye'nin Kıbrıs Büyükelçisi Emin Dırvana'yı kabul etmiş ve geçenlerde iki camiye karşı bomba ile yapılan suikast konusunda kendisiyle görüşmüştür. Türkiye Büyük Elçisi Emin Dırvana, bu suikastların, Cumhurbaşkanı Makarios tarafından takbihinin Türk Hükümeti tarafından memnurlulukla karşılandığını kendisine bildirmiştir.

20 TEMMUZ 1962

Kıbrıs'ta Sorunlar Tam Giderilmedi

Kıbrıs Cumhuriyeti Bağımsızlığının 2. Seneyi devriyesine yaklaşırken hala bazı durumların tam olarak çözülmediği saptanmıştır. Londra ve Zürih anlaşmalarına sadık kalındığı ancak belediyeler ve Kıbrıs Ordusu konusunun hala çözülemediği anayasanın uygulanması konusunda bazı güçlüklerin yaşandığı ayrıca Türkiye ve Yunanistan'ın da vaat ettikleri yardımı henüz yapmadıkları söylenmiştir.

6 AĞUSTOS 1962

Türk – Yunan Görüşmeleri Neticelendi

Kıbrıs ile ilgili konularda görüşmek için Türkiye'ye davet edilen Averoff görüşmeler neticesinde gazetecilere verdiği beyanatta şunları söylemiştir: "Türkiye ve Yunanistan istenirse de istenilmese de ortak bir durumun karşısındadırlar. Kıbrıs artık müstakil bir devlettir, Türkiye ile Yunanistan Adaya özel bir ilgi duymaktadırlar. Bu durum iki ülkeyi bir birine daha da yaklaştırmaktadır. Kıbrıs'ın refahı için iki ülke elinden geleni yapacaktır."

16 AĞUSTOS 1962

Türk Belediyesi Hala Oyalanıyor

Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ikinci yıl dönümünün kutlandığı dün, Türk ve Rum Cemaatleri arasındaki Belediyeler ihtilafı dün hala halledilmiş değildi. Rumların kesin olarak karşı çıkmalarından dolayı Türk belediyeleri hala

kurulamamıştır, kurulanlarda maddi imkânsızlıklar içindedir. Rumlar bu işi baltalamak için, Kıbrıs Limanlarına uğrayan gemilerden alınan rüsumları Türk Belediyelerine aktarmamakta, Türk kesimindeki emlakın tapularını belediyelere vermemekte, şehir gelişme planlarından mahrum edilmekte, kısacası yıldırma ve sindirme siyaseti güdülmektedir. Rumlar, “Zürih anlaşmasında göre belediyeler meselsi 4 yıl içinde halledilmezse bu durum Kıbrıs Cumhurbaşkanı ve Muavini tarafından tekrar gözden geçirilerek belediyelerin tekrar birleşmesi imkânları araştırılır”, maddesini geçekleştirme peşindedirler.

19 EYLÜL 1962

Kıbrıs'ta Rauf Denктаş'ın Bürosuna Bomba Atıldı

17 Eylül gecesi saat 10 sıralarında Lefkoşa'da Türk Cemaat Meclisi Başkanı Rauf Denктаş'ın dış kapısı önünde, bir bomba patlatılmıştır. Tehdit ve tahrip amacıyla patlatılan bombanın çok şiddetli sesi tüm şehirde duyulmuş sokaktaki evlerin camları tamamen parçalanmıştır. Can kaybına sebep olmayan olaya derhal Türk ve Rum polisi el koymuştur. Denктаş, halka itidalli davranmalarını ve herhangi bir şekilde heyecana kapılmamaları konusunda telkin ve tavsiyelerde bulunmuş ve bunun Komünistlerin işi olduğunu söylemiştir.

19 KASIM 1962

Kıbrıs'ta Üç Türk Tevkif Edildi

Kıbrıs Polis dün gece arabasında altı Berata tabancası ve 48 kurşun sakladığı iddiasıyla Kıbrıslı bir Türk Gencini tevkif etmiştir. Polis makamları tarafından yayınlanan bir tebliğde gencin tevkifini müteakip bir polis olmak üzere iki Türk'ün daha yakalanarak tevkif edildikleri bildirilmiştir. Her üç Türk'te Batı Kıbrıs'ta tevkif edilmiştir.

22 KASIM 1962

Makarios Bugün Türkiye'ye Geliyor

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios bugün saat 15'te Ankara'ya gelecektir. Saat 17'de Cumhurbaşkanı ve Anıtkabir'i ziyaret edecektir. Cuma günü Devlet Başkanlarını iştiraki ile Çankaya'da bir toplantı yapılacak, bu toplantıda Kıbrıs'taki

Türk ve Rum Cemaatlerin durumu, müşterek meseleleri, Kıbrıs'ın iktisadi kalkınması konuları müzakere olunacaktır. Müzakereler Londra ve Zürih Anlaşmaları ışığında cereyan edecektir. Kıbrıs Cumhurbaşkanı'nın resmi ziyareti 26 Kasım'da sona erecektir.

23 KASIM 1962

Ankara'ya Gelen Makarios Yuhalandı

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios dün Hariciye Köşküne giderken halkın protestosu ile karşılanmış gençler tarafından yuhalanmıştır. Ulus Meydanında ve Opera Binası önünde halkın protestosu ile karşılaşmış bu olaylar karşısında Cumhurbaşkanı Gürsel'in üzüldüğü görülmüş Makarios'un ise yüzü bir hayli karışmıştır. Olaylar en fazla Dil, Tarih Coğrafya Fakültesi önünde cereyan etmiş, Emniyet kuvvetleri yoğun tertibat almasına rağmen Makarios'un yuhalanmış ve arabasının camı yumruklanmış. Bugün Anıtkabir'e gitmesi planlanan Makarios'un gecede Gürsel ile resmi bir görüşme yapacağı belirtilmiştir. Ayrıca Kıbrıslı Yüksek Tahsil Öğrencilerinin, Makarios'un Türkiye'ye gelmesi münasebetiyle yapmış olduğu tebligatta: "Kıbrıs'ta asayişin temini ile mesul mevkilerdeki şahısların, bilhassa bakanlarla bizzat Cumhurbaşkanı'nın hislerine göre değil fiili durumlarını göz önünde bulundurarak, Adadaki Türk ve Rum halklarına eşit mesafede durmaları gerekmektedir" demişlerdir.

24 KASIM 1962

Makarios Dün Bazı Ziyaretleri İptal Etti

Başbakan İnönü, orduvinde Kıbrıs Cumhurbaşkanı şerefine bir öğle yemeği vermiş. Makarios gelişte ve gidişte halkın yoğun yuhalamaları ile karşılaşmıştır. Gittiği birçok yerde yuhalanan ve protesto edilen Makarios bazı ziyaretlerinin iptal etmek zorunda kalmıştır. Bu durum karşısında Başbakan İnönü Protestoculara hitaben, "uslu durmazsanız Kulaklarınız çekerim" demiştir. Ayrıca dün Çankaya Köşkünde Kıbrıs Heyeti ile Cemal Gürsel başkanlığında bir heyet görüşme yapmışlardır. Görüşmelerle ilgili resmi tebliği Dışişleri bakanı Feridun Cemal Erkin yapmıştır. Gazetecilere verilen beyanatta: "Makarios gayet açık yürekle çok iyi beyanatta bulundu, yarınki toplantıda Başbakan İnönü Hükümetimizin görüşünü kendisine bildirecektir. Dünkü görüşmelerde Kıbrıs'ta belediyelerin durumu, devlet dairelerinde

çalışan memurların durumu, Londra ve Zürih Anlaşmalarının prensiplerinin tatbiki hususunda temas edilmiştir” denmiştir.

25 KASIM 1962

Türk – Kıbrıs Görüşmeleri Anlaşma İle Sona Erdi

Türkiye – Kıbrıs görüşmelerine dün de devam edilmiştir. Saat 10.30 Çankaya’da başlayan müzakerelere başta Cemal Gürsel ve İsmet İnönü olmak üzere çok sayıda devlet adamı katılmıştır. Müzakerelerde Kıbrıs’taki Türk ve Rum halklarının müşterek meseleleri üzerinde durulmuştur. Türk ve Rum halklarını birbirine yakınlaştırmak için, spor müsabakaları, opera, tiyatro ve kültürel faaliyetlerin artırılması hususunda mutabakata varılmıştır. Kıbrıs’ın iktisadi kalkınmasının sağlanması için Türkiye’den zirai yardım istenmiştir. İki gün devam eden müzakerelerden tam bir mutabakata varıldığı yetkililer tarafından ifade edilmiştir.

Clarides Memnun

Kıbrıs Radyosuna bir açıklamada bulunan Clarides, Makarios’a yapılan protestoların Türk Hükümeti ile yapılan görüşmeleri etkilemediğini, görüşmelerin karşılıklı dostluk havası içinde geçtiğini, Türk hükümetinin Kıbrıs’a karşı dost bir tutum takındığını söylemiştir.

27 KASIM 1962

Makarios Gürsel’i Kıbrıs’a Davet Etti

“Yurdunuzdan iyi hatıralar ile ayrılıyorum” diyen, Kıbrıs Cumhurbaşkanı dün memleketine döndü. Esenboğa Havaalanından askeri merasimle uğurlanan Makarios’u uğurlamaya başta Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ve İsmet İnönü olmak üzere çok sayıda protokol sahibi gelmiştir. Gürsel Makarios’u uçağına kadar uğurlayıp Makarios’a şunu demiştir: “Buradaki ufak tefek hadiseleri pek ciddiye almayınız. Türk milleti olarak Kıbrıslıların kardeşçe bir hayat yaşamalarını temenni ederiz. Bizim duygularımız halis ve temizdir, size iyi yolculuklar dilerim” demiş, Makarios’ ta cevaben: “Türkiye’yi ziyaret fırsatı verdiğiniz için ben çok teşekkür ederim. Kıbrıs’a giderken gayet iyi hatıralar ile ayrılıyorum. Sizi de Kıbrıs’ta benim misafirim olarak görmekle şeref duyacağım” demiştir. Öte yandan Dış İşleri Bakanlığına yakın

kişilerden alınan bilgilere göre Kıbrıs Görüşmeleri neticesinde istenilen neticeler alınmamıştır.

19 ARALIK 1962

Kıbrıs Bağımsızlığı Görüldü

Türkiye, Yunanistan Kıbrıs Dışişleri Bakanları, Kıbrıs'a bağımsızlığını kazandıran 1960 anlaşmalarının tatbikatını görüşmek için bugün Paris'teki Türk Elçiliğinde toplanmışlardır. Görüşmeler iki buçuk saat sürmüştür. Tarafların sahipleri halen anlaşmaların tatbikiyle ilgili belirli meseleler bulunmadığını söylemişlerdir. Sözcüler bir soruya cevaben, Kıbrıs'ın Avrupa Müşterek pazarı ile ortaklık kurması konusunun ele alınmadığını ifade etmişlerdir.

28 ARALIK 1962

Kıbrıs'ta Belediyeler İçin Anlaşma Olmadı

Kıbrıs'ta belediye işleri için beş kazada Türk ve Rum karma komisyonları teşkili tasarısı üzerinde çalışmalar yaptıkları bildirilmiş olan Cumhurbaşkanı Makarios ve Muavini Fazıl Küçük ve yardımcılarında müteşekkil heyet evvelki gün beklenen toplantıları yapmışlardır. Fakat karşılıklı müzakereler sonucunda herhangi bir görüş birliğine varamamışlardır. Toplantı sonucunda Makarios'un verdiği demeçte, hiçbir gelişme kaydedilmedi demiş, Dr. Küçük de şimdiye kadar yapılan müzakereler sonucunda bir anlaşmaya varılmadı demiştir. Bu konuda müzakerelere devam edilmesi veya edilmemesi hususunda her hangi bir karar alınmamış olduğu öğrenilmiştir.

1963 YILI

2 OCAK 1963

Kıbrıs Türkleri Uyanık Bulunmağa Çağrıldı

Türkler ayrı belediyelerden vazgeçmiyor. Kıbrıs Parlamentosu buna karşı tedbir almak için toplanıyor. Birkaç günden beri Türk Lideriyle, başta Makarios olmak üzere Rum Liderler arasında tartışma konusu olan belediyeler meselesi, önceki gün Kıbrıs Meclisinde tartışılmış, iki cemaatin ayrı belediyelere sahip olması olayının bir süre daha devam etmesi yolundaki Türk tarafını isteği 15 oya karşı 31 oyla reddedilmiştir. Rumlara göre ayrı belediyelere sahip olma keyfiyeti 31 Aralık 1962 de son bulmuş, Türkler ise bunu kesinlikle kabul etmeyerek olayı bir oldubittiye getirmeyeceklerini söylemişlerdir. Türk Belediye Başkanları Dr. Fazıl Küçük' ün evinde toplanarak durum değerlendirmesi yapmış, toplantıdan sonra yayınlanan bir beyanname: Haklarımızı sonuna kadar savunacağız, diyen Türk Belediye Başkanları bildiride, Türkleri sükûna ve belediye meselesini istismara kalkışacak unsurların kışkırtıcı hareketlerine karşı uyanık bulunmağa davet edilmektedir.

4 OCAK 1963

Dr. Fazıl Küçük Türkiye'ye Geliyor

Bundan üç ay evvel vaki olan bir davete icabeten Dr. Fazıl Küçük ve beraberindekilerle 7 Ocak günü Türkiye'ye gelecektir. Bu vesile ile verdiği demeçte Küçük, Kıbrıslı Türklerin bütün meselelerinin ele alınacağı açıklanmıştır. Kıbrıs'taki ihtilaflarla alakalı olarak, Times Gazetesi tarafından yayınlanan bir makale de, meselenin Kıbrıs Anayasa Mahkemesine intikal ettirilmesi tezini savunmaktadır. Makalede şunlar yazmaktadır: Kıbrıs'ta çok kuvvetli olan Rum tazyikinin aynı derecede kuvvetli olan Türk azmiyle karşılaştığı ilk vaka bu değildir. Hukuki bakımdan Türklerin dayandığı esaslar çok sağlamdır. Rumlar ise akliselime dayanmaktadırlar. Gerçekten küçük şehirleri sokak sokak bölmek manasız görünmektedir. Anayasanın açık kalmış noktaları üzerinde karar verebilecek yetkili makam olan Anayasa mahkemesine başvurmak ise gariptir ki taraflardan hiçbirinin hatırına gelmemiştir.

5 OCAK 1963

Makarios'un Kurduğu Belediye Encümenine Türkler Katılmıyor

Kabinedeki Türk Bakanların katılmadıkları bir karar ile Kıbrıs Bakanlar Kurulu, Adada mevcut belediyelerin idaresi için Türk - Rum karma komisyonlarının teşkil edildiğini açıklamıştır. Buna mukabil Türk Cemaat Meclisi de geçen Cumartesi kabul ettiği bir kanunu kendi yayınladığı bir resmi gazetede neşretmiştir. Bu kanun gereğince Türk Belediye Meclisleriyle bu meclislerin malları Türk Cemaati Meclisine devredilmektedir. Makarios Türk Cemaatinin aldığı bu kararı resmi gazetede yayınlanmasına mani olmuş bunun üzerine de Türk Cemaati kendi resmi gazetesini çıkarmıştır.

Ankara Hadiseleri Yakından Takip Ediyor

Kıbrıs'taki gelişmeleri Ankara'da yakından takip etmektedir. Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini Küçük' de hafta başı Ankara'ya beklenmektedir. 7 ile 11 Ocak tarihleri arasında memleketimizde bulunacak Küçük heyetiyle birlikte Mecliste yapılacak müzakereleri takip edeceği, Türk devlet adamları ile resmi temaslarda bulunacağı ve Konya'yı ziyaret edeceği bilgisi alınmıştır.

7 OCAK 1963

Averoff Kıbrıs İhtilafında Anlaşma Olacağına İnanyor

Yunanistan Dış işleri Bakanı Evangelos Averoff'a göre Kıbrıs'taki Türk ve Rumlar tarafından belediyeler meselesinde alınan sert tutuma rağmen bir uzlaşma yolu bulunacaktır. Dışişleri Bakanı gazetecilere verdiği demeçte: "Kıbrıs'taki durumun ciddi olduğunu inkâr etmiyorum, her iki tarafında aşırı tutumuna rağmen iki cemaat arasında tek ufak bir hadisenin vukuu bulmaması geleceğe iyimser bir gözle bakmamızı sağlamaktadır" dedi.

Dr. Küçük ve Denktaş Bugün Geliyor

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş bugün saat 14.30 da şehrimize gelmişlerdir. Kıbrıs'taki buhranlı durumdan dolayı bu geziye siyasi çevreler büyük önem vermektedir. Dışişleri Bakanı Dr. Küçük ile yaptığı görüşmeden sonra meclise Kıbrıs ile ilgili bilgi verecektir. Hükümetin Londra ve Zürih Anlaşmalarına sadık olduğu ve

bunlara riayetkâr olunması gerektiği fikrini savunacağı bildirilmektedir. Dr. Küçük' ü Başbakan İsmet İnönü ve protokol üyelerinin karşılayacağı Anıtkabir'e çelenk bıraktıktan sonra Çankaya'ya geçip özel defteri imzalayacağı ve kalacağı günlerde Türk devlet adamları ile görüşeceği belirtilmiştir.

Kıbrıslı Yüksek Tahsil Öğrencilerinin Tebliği

Siyasal bilgiler fakültesi Kıbrıslılar birliği bir tebligat yayınlarak şunları belirtmiştir: Artık Kıbrıs'ta Türk Haklarına tecavüze son verip kesin bir sonuca varmak zamanının geldiğine inanıyor ve bu yolda anavatanın kararlı olduğuna güveniyoruz. Görüşmeler sonunda alınacak kararların Kıbrıs Türk Toplumunun mücadele azmini kuvvetlendireceğine inanıyoruz.

8 OCAK 1963

Denktaş, “ Kıbrıs’ da Durum Hiçte İyi Değildir” Dedi

Dr. Küçük ve Denktaş'ı havaalanında Başbakan İnönü ve beraberindeki heyet resmi merasimle karşılamışlardır. Resmi merasimin ardından şeref salonuna geçen Dr. Küçük orada basın mensuplarına beyanat vermiştir. Anavatana ayak basmanın mutluluğunu yaşadığını, 302 sene Türk bayrağı altında yaşadığını 82 yıl da bin bir tazyik altında kalmak bedbahtlığına uğradığını belirtmiş, Cumhurbaşkanı Gürsel ve bütün Türkiye'ye selam getirdiğini söylemiştir. Bundan sonra Başbakan İnönü yapılan ziyaretten duyduğu memnuniyeti belirtmiş, Kıbrıs'ın bütün pürüzlerinin halledileceği. Bu konuda kararlı olduklarını, Kıbrıs Türklerinin derdinin kendi dertleri olduğunu ve bunun muhakkak surette halledeceklerini söylemiştir. Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Rauf Denktaş, dün gazetemize verdiği özel beyanatta, Kıbrıs'ta durumun iyi olmadığını böyle giderse durumun daha da çıkmaza gireceğini ve olayların yaşacağından endişe duyduğunu belirtmiştir.

12 OCAK 1963

Makarios Dışarıdan Müdahale Tanımayız, Deyip Meydan Okudu

Makarios, tertip ettiği bir basın toplantısında, “ Belediyeler meselesi Kıbrıs'ın iç meselesidir, dışarıdan hiçbir müdahale tanınmayacaktır” demiştir. Eski belediyeler yerine imar bölgeleri kurulmasına dair hükümet kararının, Anayasanın belediyelere

dair hükümleri ile ilgili bulunmadığını belirterek şöyle demiştir: “Hükümetin bu konudaki kararının Anayasaya aykırı olduğuna dair bazı çevrelerin görüşünü paylaşmıyorum. Belediyeler konusunda cumhurbaşkanı ile Başkan yardımcısı anlaşmaya varılmamış olması Anayasaya aykırı bir tutum değildir. Ayrıca Yunan Hükümetinin de Anayasaya Riayetten bahsettiğini zannetmiyorum, bizim kararımız Anayasaya aykırı değildir.” demiştir. Ayrıca Türk Liderler Lefkoşa’ya dönmüşlerdir. Öte yandan Türkiye – Kıbrıs görüşmelerine dair Dışişleri Bakanlığı tarafından bir tebliğ yayınlamıştır. Tebliğde şöyle denilmektedir: “Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini ve Maiyeti erkânı ile birlikte Türkiye’ye resmi bir ziyarette bulunmuş, Cumhurbaşkanı, Başbakan ve birçok üst düzeyde görüşmeler yapmıştır. Görüşmelerde Kıbrıs Anlaşmalarının ve Anayasanın tümüyle uygulanmasını Türkiye Hükümeti Büyük bir önem verdiği teyit edilmiştir. Türk ve Rum taraflarının karşılıklı anlayış zihniyeti ile uyuşmazlığın en kısa zamanda hallinin mümkün olduğu hususunda inançlarını belirtmişlerdir. Görüşmeler Türkiye Hükümetinin Kıbrıs Hakkında beslediği yakın alaka ve sıcak hislerin izharına yeni bir vesile teşkil etmiştir. İki memleket devlet adamları, Türkiye ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında hukuk esaslarına müstenit dostluk ve işbirliği münasebetlerinin arzu ettikleri şekilde gelişmesinin iki memleketinde yararına olacağı hususunda mutabakata varmışlardır.”

13 OCAK 1963

Kıbrıs’taki Son İhtilafa İngiltere’de Karşıyor

Atina’daki İngiliz Elçisi Averoff’la görüştü. İngiltere’nin Atina Büyükelçisi Sir Ralph Murray dün Yunan Dışişleri Bakanı Averoff ile görüşmüştür. Büyükelçinin ziyaretinden önce ve sonra Dışişleri Bakanı Averoff bakanlığın Kıbrıs bürosu mensupları ile istişarede bulunmuştur. Dışişleri bakanı Averoff dün gazetecilere, Kıbrıs’taki mahalli belediyeler hakkında Kıbrıslı Türklerin iddialarını Kıbrıslı Rumların reddetmeleri gibi nazik bir meselenin tahrir ettiğini söylemiştir.

Dr. Fazıl Küçük’ün İhtarı

Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Fazıl Küçük dün bir basın toplantısında yaptığı konuşmada, belediyeleri birleştirmek yolunda herhangi bir teşebbüsün hadiselere yol açabileceğini söylemiştir. Küçük, Türk Hükümetinin, Kıbrıslı Türklerin görüşünü

desteklediğini belirtip şöyle devam etmiştir: “Kıbrıs Hükümeti mevcut belediye nizamını bozmayı kararlaştırırsa bundan hadiseler doğacaktır. Durumdan Kıbrıslı Rumlar sorumlu olacaktır.”

18 OCAK 1963

Erkin, Kıbrıs'ta Fedakârlık yapmayacağımızı Tekrarladı

Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin, dün senatoda bir dizi konuşma yapmıştır. Konuşmalarında Kıbrıs ile ilgili konuşma yaparken, Türkiye'nin anlaşmalardan hiçbir şekilde fedakârlık yapamayacağını bir kere daha hatırlatmıştır.

1 ŞUBAT 1963

Denктаş, Müzakere İmkânı Hala Var, Dedi

Kıbrıs Türk Liderleri dün anayasa mahkemesine resmen müracaat ederek ayrı belediyeler konusunda Bakanlar Kurulunun, Türk Bakanların itirazına rağmen aldığı kararın iptalini istemişlerdir. Bu karar Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Rauf Denктаş ve Lefkoşa'daki Türk Belediye Meclisi üyeleri tarafından imzalanmıştır. Bu müracaatla ilgi Rauf Denктаş şunları söylemiştir: “ Mesele hukuki safhasına girmiş bulunmaktadır. Bu konuyu esasen başından beri hukuki bir mesele olarak görmekteyiz. Biz anayasa altına Türklere verilmiş olan hakların temini için uğraşmaktayız. Bu itibarla mesele hiçbir siyasi maksat veya emelin neticesinde düşünülemez. Hala her iki tarafında anayasanın ruhu ve metni dâhilinde tatmin edebileceğimiz bir hal çaresi bulunabileceğine inanmaktayız. Mahkemeye müracaat etmekle bütün müzakere imkânlarımızın kapanmış olduğunu sanmıyoruz.”

7 NİSAN 1963

Kıbrıs Hariciye Vekili Tehdit Ediyor

Kıbrıs Dışişleri Bakanı Spyros Kyprianou, Türkiye Dışişleri Bakanı Erkin'i Kıbrıs'ın iç işlerine müdahale etmekle itham etmiş ve bu konuda şunları söylemiştir: “ Erkin'in beyanatı ve bu beyanatın arkasında gizli bulunan mana, durumu iyiye değil bilakis kötüye götürecektir. Türk Dış İşleri Bakanının, Devlet Reisimizin şahsına hücumlarda bulunması büyük bir talihsizliktir. Şunu hatırlatmak isterim ki, Kıbrıs Hükümeti hiçbir yabancıya memleketin iç işlerine karışmak imtiyazı tanımamaktadır.

Kıbrıs müstakildir ve Birleşmiş Milletlerin üyesidir. Kıbrıs'ta Türk Cemaati hiçbir baskı altında bulunmamaktadır. Türkleri yok etmek gibi bir düşüncede kimsenin aklından geçmemektedir." Spyros daha sonra Kıbrıs' a yardım edecek devletlerin Kıbrıs'ın iç işlerine müdahale etmeden yardımda bulunmalarını eğer bir müdahale olursa karışıklıklar çıkmasına yol açacağını, bununda Kıbrıslı Türkler için zararlı olacağını sözlerine ilave etmiştir.

9 NİSAN 1963

Makarios Bir Kez Daha İkaz Edilecek

Başbakan İnönü dün Dışişleri Bakanı Erkin'i kabul etmiştir. Erkin EOKA' nın yıldönümü dolayısıyla Kıbrıs'ta cereyan eden olaylar hakkında, Kıbrıs'a vermiş olduğumuz protesto notasının reddedilişine dair izahat vermiş ve bu konuda Dışişleri Bakanlığınca yapılması lazım gelen muamele etrafında fikir teatisinde bulunmuştur. Resmi bir açıklama olmamakla beraber Kıbrıslı ırkdaşlarımızın bütün haklarının korunması için Makarios izah edilecek ve mutlak surette Londra ve Zürih Anlaşmalarının tatbiki istenecektir. Ayrıca Türkiye Genel Kurmay İkinci başkanı Korgeneral Memduh Tağmaç'ın beraberinde 6 yüksek rütbeli asker ile Kıbrıs' a yaptığı ziyaret Kıbrıs Rumlarını ve hatta Yunanistan Basınına telaşa sevk etmiştir.

17 NİSAN 1963

Eski EOKA' cıların Beyanatu

Eski EOKA teşkilatından müteşekkil kişilerden oluşan Bütün Kıbrıs Birliği dün yayınladığı bir beyannamede, Yunanistan'la birleşme olmadığı sürece Kıbrıslı Rumların asla mesut olmayacağını bildirmiştir. Bu teşkilat 1959 yılında imzalanan Zürih ve Londra Anlaşmalarına da karşı çıkmış ve Makarios'a muhalefet ederek onu vatan haini olarak addetmektedirler.

30 NİSAN 1963

Kıbrıs İçin İngiltere'nin Desteğini Talep Ettik

İngiltere Dışişleri Bakanı dün temaslarını tamamlayarak memleketimizden ayrılmıştır. Görüşmeler sırasında Kıbrıs'ta Anayasanın tatbik için İngiltere'nin tam

desteği istenmiştir. Ayrıca her iki memleketi ilgilendiren iktisadi meseleler ve Kıbrıs meselesi ele alınmıştır.

10 MAYIS 1963

Fazıl Küçük ve Makarios Anlaşamadı

Kıbrıs Konusunda Türk ve Rum liderlerin yaptıkları müzakereler, bir netice alınmadan sona ermiştir. Müzakerelerden sonra Cumhurbaşkanı Makarios, bir bildiri yayınlamış ve belediyeler meselesine geçicide olsa bir hal çaresi bulunmamasına üzüntü duyduğunu söylemiştir. Makarios uzlaşma için ileri sürdükleri uzlaşma tekliflerinin Türkler tarafından reddedildiğini, Türklerin ayrıca bir hal çaresinde ısrar ettiklerini sözlerine ilave etmiştir. Dr. Fazıl Küçük ise yayınladığı bildiride, Makarios'un uzlaştırıcı dediği tekliflerin Anayasa ve Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı olduğu için reddettiğini bildirmiş, Rum tahriklerine karşı Türk Cemaatini serinkanlı olmaya davet etmiştir. Fazıl Küçük bütün gayretlerine rağmen belediyeler problemine tatminkâr bir hal çaresi bulmak mümkün olmadığını kamuoyuna duyurmak için bu bildiriye yayınladığını ve bundan büyük üzüntü duyduğunu belirtmiştir.

12 MAYIS 1963

Kıbrıs Meselesinde Hükümet Kararı

İnönü, Londra ve Zürih Anlaşmalarının ve Kıbrıs Anayasasının Sadakatle yürümesini istiyoruz, dedi. Başbakan İnönü Konuşmasına şöyle devam etti: "Müzakere devam ediyor, Kıbrıs için Hükümetin görüşü Londra ve Zürih Anlaşmalarını ve Anayasa Hükümlerinin sadakatle yürütülmesi gerektiğidir. İki cemaat arasındaki münasebetleri güçleştirmek değil, kolaylaştırmak isteriz."

1 AğUSTOS 1963

Makarios, "Londra ve Zürih Anlaşmalarının Menfi Yönlerinden Kurtulacağız", Dedi

Dün bir kilisede konuşma yapan Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios, EOKA' yı övmüş, Kıbrıs Halkının kendi istikballerini kendilerinin şekillendireceğini söylenmiş ve şöyle devam etmiştir: "Londra ve Zürih Anlaşmalarının birçok müspet tarafı

olduğu gibi bazı menfi yanları da vardır. Müspet taraflarını değerlendirmek ve menfi taraflarından kurtulmak için çalışacağız.” Ayrıca Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios’un kışkırtıcı ve Anayasayı ihlal edici konuşmalarının ardından Makarios, Türkiye Radyoları tarafından eleştirilmiş ve kendisine ihtar da bulunulmuştur.

6 AĞUSTOS 1963

Makarios, Türk-Yunan Birliklerini İstemiyor

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios, İngiltere, Türkiye ve Yunanistan’ın Kıbrıs’ın iç işlerine müdahale hakkı veren anlaşmayı reddetmek için 1964 yılı başlarında üç memlekete birer nota göndereceği haftalık Nei Keri gazetesi tarafından bildirilmiştir. Gazeteye göre Makarios, Kıbrıs’taki Türk ve Yunan askerlerinin de geri çekilmesini isteyecek bu talebi kabul edilmediği takdirde Birleşmiş Milletlere başvuracaktır. Bir başka gazeteye verdiği demeçte ise, Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının değiştirilmesi bir Zaruriyet haline geldiğini ileri sürmüş 1959 yılında Londra’da Anlaşmaların bir oldubittiye getirilerek kendisinin imzalamak veya reddetmek şıklarından birini seçmekle karşı karşıya kaldığını iddia etmiş ve şöyle demiştir:” 1964 yılı Anayasanın tadili için bir karar yılı olacaktır. Türkler dâhil bütün taraflar bu görüşmeden ve tutumdan haberdardırlar.”

14 AĞUSTOS 1964

Kıbrıs Türklerinin Keyfi Bir İdareye Bırakılmayacağı Makarios’a Hatırlatıldı

Kıbrıs Rum Liderinin son zamanlarda yapmış olduğu anlaşmalarına aykırı beyanlar hakkında basına mensuplarının sorularına cevaben Dışişleri Bakanlığı sözcüsü şu demeci vermiştir: “Kıbrıs’ta son günlerde bizzat Cumhurbaşkanının da katıldığı, Anlaşmaları ve Anayasayı kötüleme açma gayreti dikkatten kaçmamaktadır. Kıbrıs Cumhurbaşkanı geçenlerde bir gençlik festivalinde Anayasa ve Anlaşmalar aleyhinde konuşmalar yapmıştır. Kıbrıs Türkleri, bu ve diğer ihtilafli meselelere soğukkanlı ve ağır başlı bir şekilde cevap vermiştir. Ama buna rağmen Rum Liderin aleyhte konuşmaları devam etmektedir. Anayasanın 181. Maddesi ve Zürih Anlaşmasının 1 paragrafının ihlal edildiği açıktır. Şunu açıkça belirtmek isteriz ki, dışarıda haklarımızın veya hayati menfaatlerimizin muhtel olduğunu müşahede

ettiğimiz an, bu tecavüz teşebbüsünü, Türk Milletini, bütün gücü ile ve yekvücut olarak dimdik karşısında bulacaktır. Yüz küsur bin kişilik aziz soydaşlarımızı yabancının keyfi idaresine terk edecek bir hükümet Türkiye’de mevcut olmayacaktır.”

3 AĞUSTOS 1963

Kıbrıs’ta Rumlara Statüyü İhlal Fırsatı Verilmeyecek

Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin Dün Millet Meclisinde yaptığı konuşmada Türkiye’nin son zamanlardaki dış olaylarına değinde. Kıbrıs Meselesine sözü getiren Erkin, son zamanlarda Kıbrıs Cumhurbaşkanı’nın sürekli bahsettiği ve aleyhine konuştuğu mevcut anlaşmaları bozmalarına ve Adadaki Türklerin haklarının zayi olmasına izin vermeyeceklerini Kıbrıs’taki statüyü devam ettireceklerini belirtmiştir. Ayrıca Başbakan İnönü dün Kıbrıs Müftüsü Dana Efendiyi kabul etmiş ve kendisi ile bir süre görüşmüştür.

2 EKİM 1963

Meclis’te Kıbrıs’ın Taksimi İstendi

Millet Meclisinin dünkü toplantısında bir konuşma yapan Aydın Milletvekili Reşat Özarda, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Anayasa Hükümlerinin yerine getirilmemiş olduğunu ve Anayasa Mahkemesinin faaliyetten men edildiğini, EOKA’cılarının devamlı faaliyette olduklarını ve Türklere eziyet ettiklerini söylemiş ve hâkimlere teminat verilmemiş olduğunu belirterek: “Bu hareket dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir rezalettir ve adalete karşı yapılan haydutça bir tecavüzün açık delilini teşkil etmektedir” demiştir. Sözlerine devam eden Özarda, Makarios’un Kıbrıs’ı sadece bir Rum memleketi haline getirmek için çalıştığını ifade etmiş ve Kıbrıs’ın iki cemaat arasında taksiminin istemiştir.

5 ARALIK 1963

Kıbrıs’ta Türkler Aleyhine Nümayiş

Türk ve Rum Mahalleleri arasındaki EOKA’cı Drakos’un heykelinde bomba patlamıştır. Eski EOKA’cılar cemiyeti bir bildiri yayınlamış ve bomba hadisesinin, Türkler tarafından yapılan bir olay olduğunu ileri sürmüştür. Aynı bildiride, EOKA’cılar hala sağdır ve her mücadele ve fedakârlığa hazırdır, denmektedir. Bu olaylar

üzerine Kıbrıs'ta bir grup Rum bu olayları protesto eden nümayişler yapmıştır. Ayrıca Kıbrıs'ın günlük Rum Gazetesi Phileleftheros (Liberal) dün yayınladığı bir makalesinde, Kıbrıs Anayasasının tadilinin yapılması gerektiğini yazmış ve bunun bir an önce halledilmesi gerektiğini belirtmiştir.

9 ARALIK 1963

Makarios, “Anayasa Tadili Kıbrıs'ın Bir İç Meselesidir” Dedi

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios bugün verdiği demeçte, Kıbrıs Anayasasının tadili için hazırladığı tekliflerin bir kopyasını Türk Hükümetine vermediğini, söylemiş ve şöyle devam etmiştir: “Anayasa tadil ile ilgili tekliflerimi ihtiva eden doküman Kıbrıs'taki Türk Liderlerine hitap etmekte olup Cumhurbaşkanı Yardımcısı Dr. Fazıl Küçük' tevdi edilmiştir. Bu konu ile ilgili olarak Türk Hükümetine herhangi bir teklifte bulunmuş değilim. Sadece tekliflerimi ihtiva eden dokümanın bir kopyasını, İngiliz v Yunan Hükümetlerinde olduğu gibi Türk Hükümetinin de bilgisine sundum. Birçok defa belirttiğim gibi Anayasa tadili Kıbrıs'ın bir iç meselesidir, dış müdahaleye müsaade etmeyiz.”

18 ARALIK 1963

Makarios Beynelmilel Gelenekleri Çiğniyor

Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Dairesi bir bildiri yayınlarak Kıbrıs'taki Rum idarecilerin, hukuk dışı davrandıklarını açıklamış ve bunların Kıbrıs Anayasasının bazı maddelerini değiştirmek yolundaki gayretlerinin Türk Hükümeti tarafından dikkatle izlendiğini, Kıbrıs Türklerinin hak ve menfaatlerinin bekasının Rum Cemaatinin takdir ve lütfüne bırakılmayacağını bir kez daha belirtmiş ve özetle şöyle denmektedir: “ Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi, Makarios'u ziyaret ederek Kıbrıs Anayasasının bazı maddelerinin değiştirilmesine dair yazılı ve imzalı muhtırasına karşı Türk Hükümetinin görüşünü yazılı olarak tevdi etmiştir. Buna cevaben, Kıbrıs Cumhurbaşkanı'nın muhtırasının iç meselelere taallük ettiğini diğer hükümlere sırf malumatlen yazılmış olup cevabı müstelzim bulunmadığı iddiasıyla Türkiye Büyükelçisine imzasız ve mühürsüz bir vesika göndermiştir. Türkiye Büyükelçisine tevdi edilen bu belgede milletlerarası nezaket ve muamele esaslarına tarafımızdan gösterilen itinaya tam bir tezat teşkil eden hareket tarzı benimsenmiştir.”

22 ARALIK 1963

Kıbrıs'ta Rum Polisler 3 Türk'ü Öldürdüler

Son 24 saat içinde Kıbrıs'ta birbirini takip eden iki hadisede Rum Polisler tarafından, iki Türk öldürülmüş, yedi Türk de yaralanmıştır. Dr. Küçük, “ Sokaklarda masum yavrularımızı avlıyorlar” diye telgraf çekip dünya basınına yardıma çağırdı. Dün gece saat 2 ‘de Tahtakale diye bilinen Türk semtinde sivil kıyafetli kişiler polis olduklarını iddia ederek arama yapmak istemiş, Türk Emniyet mensubu huzurunda aranmak kanunundan kuvvet alan Türkler buna itiraz etmiş, hemen akabinde olaylar büyümüş ve topluluğun üzerine makineli silahlarla ateş edilmiş 3 Türk öldürülmüştür. Ayrıca aynı saatlerde Rauf Denктаş’ın yazıhanesine de ateş açılmıştır.

Ata'nın Heykeline Silahla Tecavüz Edildi

Girne Kapısında Ata'nın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramında dikilen heykeline makineli tüfeklerle ateş açılmış, heykelin bazı yerlerinde kurşun izleri görülmüştür.

Dr. Küçük' ün Telgrafı

Bu gelişmeler üzerine Türk Cumhurbaşkanı yardımcısı Dr. Fazıl Küçük, İstanbul Gazeteciler Cemiyetine bir telgraf çekerek Türk ve Dünya basınına yardıma çağırmıştır. Dr. Küçük Telgrafında aynen şöyle demiştir: “ Lefkoşa Erkek Lisesinin bahçesinde iki çocuğumuzu daha Rum Polisleri vurdu. Sokaklarda masum yavrularımızı avlıyorlar. Bütün gazetelerden birer temsilcisinin ve Dünya Matbuatının temsilcilerinin de bu vahşeti yerinde tespit etmek için Kıbrıs'a hareket etmeleri gerekmektedir. Anavatana ve Anavatandaki kardeşlerimize güveniyoruz” dedi.

23 ARALIK 1963

Kıbrıs'ta Durum Gergin

Kıbrıs'ta üç kişinin ölümü ile sonuçlanan olayın sebep olduğu gerginlik devam etmektedir. Cumhurbaşkanı Makarios ve Muavini Fazıl Küçük radyodan birer konuşma yaparak halkı sükûnete davet etmiş ve düşmanca davranışlara son verilmesini ve normal günlük işlerine dönmeleri istenmiştir. Kıbrıs Türk liderliği bu olaylardan İçişleri bakanı eski bir EOKA'cı olan Yiogradjis'in mesul tutmuşlardır.

Olaylara Sebep Olan Makarios

Olayların çıkmasında bir başka faktörde Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'un Türk Liderlerine verdiği 13 Maddelik bir muhtıradır. Kıbrıs Türkleri kendilerine tanınan hakları azaltan ve kendilerini azınlık statüsüne düşüren bu Anayasa tadilatını kabul etmemektedirler. Makarios ise Türk tarafının itirazlarına rağmen Anayasayı adil etmek istemektedir.

Radyo Tarafsız Değil

Kıbrıs'ta yayın yapan radyoların haberlerinin gerçeği yansıtmadığını bu haberlerin çarpıtılarak Rumlar lehine dönüştürülerek aksettirildiğini ve bununda halkı daha da tahrik edici bir hale getirmiştir.

Yayınlanan Bildiri

Kıbrıs'taki olaylar üzerine Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş dün ortak bir bildiri yayınlamışlardır. Bildiride: "21 Aralık günü erken saatlerden itibaren halkımıza yapılan hunharca saldırılar neticesinde hayatını kaybeden kardeşlerimiz saygı ile anıyoruz. Olaylar Kıbrıs Polisinin gösterdiği gibi basit değil, EOKA'cı zihniyetin bir sonucudur. EOKA'cılar masum vatandaşlara ve daha sonra gelenlere de ateş etmişlerdir. Bugünkü Kıbrıs Anayasası Londra ve Zürih Anlaşmalarına dayandığına göre, söz hakkı Makarios'a değil Türk, İngiliz ve Yunan Hükümetlerine düşer, ilgili Hükümetlerin kısa zamanda Anayasanın tatbikini sağlamalarını istiyoruz" demişlerdir.

Kıbrıslı Gençler Protesto Yürüyüşü Yaptılar

Kıbrıs Yüksek Tahsil Gençliği, Kıbrıs'taki olayları protesto için dün bir sessiz yürüyüş yapmışlardır. Ellerinde çeşitli pankartlar taşıyan gençler Zafer Anıtına bir çelek koymuşlardır. Daha sonra da gerekli izni almadıkları için güvenlik güçerince dağıtılmışlardır.

24 ARALIK 1963

Kıbrıs'ta Bir Türk Daha Öldürüldü

Cuma günü başlayan kanlı hadiseler dün de devam etmiş bir Türk daha öldürülmüş, birçok Türk'te yaralanmıştır. İki cemaat arasındaki çatışmaları önlemek için Dr. Küçük ile Makarios bir toplantı yapmışlardır. Toplantı sırasında Rum Polisler otomatik silahlarla Türk Mahallelerine ateş açmışlardır. Gürültü o kadar şiddetli

olmuştur ki liderler birbirilerini duymakta zorluk çekmiştir. Kıbrıs'ın çeşitli mahallelerinde de silah sesleri duyulmuştur. Silahlı sivil Rumlar tedhiş havası yaratmaktadırlar. Dr. Küçük' ün evine de kurşun atılmıştır. Dr. Küçük' ün bürosunun önünde bekleyen Kıbrıslı Türk muhafızlar ile Rum erler arasında ateş teatisi olmuştur.

Rum Milisleri Faaliyette

Kıbrıs'ta silahlanan Rum Milis Kuvvetleri ağır ve makineli tüfeklerle, Rum Mahallelerini muhafaza etmek bahanesiyle Lefkoşa'da tedhiş havası yaratmaktadırlar. Rumlar sivil fakat silahlı bekliyorlar.

Erkin, Üç Elçi İle Görüştü

Türkiye Kıbrıs olayları için dün Amerika, İngiltere ve Yunanistan'a başvurmuştur. Bu üç memleketin büyükelçilerini davet ederek görüşmüştür. Görüşmeler neticesinde, Kıbrıs'taki olaylara bir son verilmediği takdirde, Türk, İngiliz ve Yunan Hükümetlerinin duruma müdahale etmesi gerektiği fikrinde uzlaşmıştır.

Gürsel: "Hakkımızı Koruyacağız" Dedi

Cumhurbaşkanı Gürsel dün şehirde yaptığı gezi sırasında vatandaşlarla sohbet ederken bir soru üzerine Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak: "Gerekirse Türk Milleti maddi ve manevi reaksiyonu gösterecektir, Türk Milleti vakur ve sabırlı bir millettir. Hükümetimiz olayları yakından izlemektedir. Lazım gelirse haklarımızı koruyacağız" dedi.

Hükümet Hadiseleri Yakından İzliyor

Kıbrıs'ta cereyan eden olaylardan sonra Ankara'da şu faaliyetler cereyan etmiştir.

1- Kâtibi Umumi Vekili ile Kıbrıs Dairesi ve Genelkurmay Yetkilileri bir toplantı yapmış ve gerekli gözden geçirilmiştir.

2- Kıbrıs'ta kan ve diğer sıhhi malzeme ihtiyacının karşılanması için ilgili makamlarımızca gereğini yapılması temin edilmiştir.

3- Dışişleri Bakanı, Kâtibi Umumi ve Genelkurmay Başkanı bir toplantı yaparak durum değerlendirmesi yapışlarıdır.

İnönü – Sunay Görüşmesi

Cumhurbaşkanı Bayar ile görüşme yaptıktan sonra, Genelkurmay Başkanı Cevdet Sunay ile bir saten fazla süren görüşme yapan İsmet İnönü Kıbrıs olayları ve NATO toplantıları hakkında detaylı bir malumat almıştır.

26 ARALIK 1963

Jetlerimiz Dün Kıbrıs'ta İhtar Uçuşu Yaptılar

Kıbrıs'ta son zamanlar vuku bulan olaylar neticesinde Jetlerimiz Kıbrıs semalarında ihtar uçuşları yapmıştır. Bu uçuşlar hakkında bir beyanat veren Erkin şunları söylemiştir: “ Umarız ki bu ikaz şimdiye kadar diplomatik teşebbüslerin başaramadığı neticeyi, yani ateşin kesilmesini temenni etsin”. Garanti Anlaşmasının 4. Maddesiyle ilgili soruya ise: “Diğer akitler henüz cevap vermediler. Biz daha fazla bekleyemeyiz. Kıbrıs'ta bir kıtal vardır. Bunu durduramadık. Biz 4. Maddeyi işletiyoruz daha fazla beklemeye tahammülümüz yok” dedi.

Gürsel, Müttefik Devletlerin Reislerini Vazifeye Çağırıldı

Cumhurbaşkanı Gürsel Kıbrıs'taki olaylar nedeniyle, İngiltere Kraliçesine, Amerika Başkanına, Almanya Cumhurbaşkanına ve Yunan Kralına özetle şu mesajı göndermiştir: “Kıbrıs'ta gözü dönmüş Rumlar ile yanlarına aldıkları zabıta kuvvetleri ile beraber, Adada kadın ve çocuk ayırımı yapmaksızın Kıbrıslı Türklere mezalime girişmiş bulunmaktadır. Bu katliamı durdurmak amacıyla gerek tek taraflı bizim yaptığımız gerek diğer devletlerce yapılan müracaatlar hiçbir sonuç vermemiştir. İnsan hak ve hürriyetlerinin bu denli çiğnendiği, insanların öldürüldüğü bir ortamda yetkililerin bu işe bir son vermesi gerekmektedir” demiştir.

Çankaya'daki Müzakere

Devlet Başkanı Cemal Gürsel'in başkanlığında Çankaya Köşkünde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıya Başbakan İnönü, Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin, Genelkurmay Başkanı Cevdet Sunay ve daha birçok protokol katılmıştır. Toplantıda, Kıbrıs Konusunda Türk Hükümetinin tutum ve davranışları ile Yunanistan, İngiltere ve Amerika'nın tutumlarını özetleyen bir konuşma yapmış, Kıbrıslı Rumların Türklere karşı giriştiği katliamın nedenlerini anlatmış, Kıbrıs'a silahlı müdahale etmesi şartının Türk Hükümeti tarafından kullanılmasını gerektirecek olayların ve gelişmelerin

cereyan etmekte olduğu görüşülmüştür. Daha sonra basın mensuplarına bir beyanat veren Başbakan İnönü şunları söylemiştir: “ Dışişleri Bakanı Büyükelçiler ile görüşti. Kıbrıs vaziyetini takip ediyorum. Olayı durdurmak için müttefikler arası tedbirler alınmasını istiyoruz. Durumun vahameti devam ediyor.”

Fazıl Küçük Ateşkes Kararını Kabul Etti

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Küçük Kıbrıs'ta üslenmiş olan Türk askerlerinin Kıbrıs Türk cemiyetini korumak için mevzi almak üzere kışlarından çıktıklarını söylemiştir. Dr. Küçük, Makarios ile Türk Savunma Bakanı Osman Örek'in Kıbrıs'taki İngiliz Yüksek Komiserinin de hazır bulunduğu toplantıda tespit etmiş oldukları ateşkes teklifini de kabul ettiğini söylemiştir.

27 ARALIK 1963

Donanmamız Kıbrıs Açıklarında Bekliyor

Associated Press haber ajansının bildirdiğine göre Türk Donanmasına mensup beş geminin Kıbrıs'ın kuzeyindeki Girne Limanı açıklarında, bir geminin de Larnaka Limanı açıklarında beklediğini açıklamıştır. Kıbrıs Radyosu dün Emniyet Müdürlüğüne atfen, Adanın her tarafında sükûnet hüküm sürdüğünü bildirmiştir. Adanın muhtelif yerlerinden gece boyunca silah sesleri duyulmuştur. Şafak söktükten sonra silah sesleri daha da artmış. Ayrıca İngiliz Kumandan, Türk Alayını Lefkoşa'da bıraktı, Yunan Alayını Kışlasına geri gönderdi.

II. İnönü Denizaltısı da Kıbrıs'a Gönderildi

Kıbrıs'taki olaylar üzerine Gölcük'teki üslerinden Akdeniz'e hareket eden gemilerin sayısı on dört oldu. 2. İnönü denizaltısına da Kıbrıs'a giden donanmaya katılması telsizle bildirilmiştir. Bir Yunan harp filosunun Akdeniz'de görülmesi üzerine, Türk Donanmasına Akdeniz'e hareket etme emri verilmiştir. Donanma üç aylık ikmal yaparak Gölcük'ten ayrılmıştır

Gürsel: “ İnsanlığa Yakışmayan Hareket Yapmak İstemiyoruz”, dedi.

Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel dün yaptığı bir açıklamada: “ Biz, kötü insanlığa yakışmayan hareketler yapmak istemiyoruz. Kıbrıs'taki katliamlar aklın alamayacağı

fecî hadiselerdir. Bu hadiselere başvurmak Türk Devletine yakışmaz. Hakkımız olanı yasal yollarla almak için sonuna kadar mücadele edeceğiz” dedi.

İnönü, Bilgi Aldı

Başbakan İnönü dün Genelkurmay Başkanlığına gelerek Kıbrıs olayları hakkında detaylı bilgi almıştır. Sancar, Tagmaç ve Ulgenalp Başbakana, Adanın birkaç yerinde münferit olaylar olduğunu, gecenin sakin geçtiğini, Adadaki Türk Alayının Lefkoşa’ya giderek Türk kesimini muhafaza altına aldığını ve bunun içinde şimdilik bir çıkarma ve indirmeye şimdilik lüzum olmadığını söylemişlerdir. Başbakan gazetecilere: “Kıbrıs’ta gece sükûnetle geçmiştir. Devletlerarasında faaliyetler devam ediyor” demiştir.

Makarios, Türk ve Yunan Elçileriyle Görüştü

Kıbrıs Radyosu, Kıbrıs’ta ateşkes durumunun idame ettirilmesini sağlayacak tedbirlerin alınması maksadıyla Reisicumhur Makarios, dün Türkiye, Yunanistan Büyükelçileriyle görüşüğünü bildirmiştir.

Çarpışma Olan Yerlere Öncüler Gönderildi

Üç garantör devlet Kıbrıs’taki birliklerini, barış ve nizamın muhafazasına yardım etmek maksadıyla Adada fiili müdahaleye başlamışlardır. Müsterek birlikler, Çağlayan, Kaymaklı ve Golf mıntıklarında seyrek bir şekilde yapılan ateş teatisi karşısında bu yerlere öncüler göndermişlerdir ve ateşin durdurulmasını sağlamışlardır. Üç devletin Adada sükûnu tesis edecekleri hususu dün teyit edilmiş ve buna dair resmi tebliğ açıklanmıştır.

Türklerin Morali Yükseldi

Türk Hükümetinin Kıbrıs’taki olaylar neticesinde Adaya önce jetleri sonrada Donanmayı göndermek suretiyle Kıbrıs’taki katliama müdahale etmesi Kıbrıslı Türklerin moralini çok yükseltmiştir. Kendilerinin yalnız olamadıkları bir kez daha anlamış ve bundan kuvvet almışlardır.

Atina Gazeteleri Harpten Bahsetti

Dünkü Atina basınında Kıbrıs Olayları geniş yer almıştır. Gazetelerde bütün sayfayı kaplayan başlıklar atılarak Kıbrıs’taki ihtilaftan bahsetmişlerdir. Bu durumun

ileride daha da vahim bir hal alacağı hatta devletlerarası bir harp durumunun bile olabileceğini yazmışlardır.

28 ARALIK 1963

Larnaka'da Bir Türk Daha Öldürüldü. 240 Türk Köyünden Haber Yok

Kıbrıs'ta katliam durmadı. Fazıl Küçük “ ölü sayısı, 300 mü 400 mi belli değil” dedi. Küçük Rumların cesetleri gizlice gömüp delileri yok etmeğe çalıştıklarını söyledi. Lefkoşa'dan alınan son bilgilere göre şehir inde ateşkes emrine riayet edilmesine rağmen, civar köylerde çarpışmaların hala devam ettiği anlaşılmaktadır. Larnaka'da bir Türk EOKA' cı çete tarafından arkasından vurularak öldürülmüştür. Gayri resmi haberler göre İngiliz Kumandan olayları yatıştırmakta aciz kalmış, bunun üzerinde Malta'daki İngiliz Kuvvetlerinin bir kısmı Kıbrıs'taki İngiliz üssüne çıkmıştır.

Ankara'da Gençler, “ İsmet Paşa Çizmeni Giy” Diye Bağırıldılar

Kıbrıs'taki olayları telin maksadıyla Yüksek Tahsil Gençliğinden büyük bir miting yapmıştır. Elllerinde, “Papaza Ölüm, EOKA Türk'ü Trikopolis'e sor, Ya Kıbrıs Ya Ölüm, İsmet Paşa Çizmeni Giy” yazılı pankart ve dövizler taşımışlardır. Uzun süre bu protestolarına devam eden öğrenciler daha sonra dağılmışlardır.

Gürsel'in Mesajı: “ Metin Olunuz”

Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel dün gazetemiz vasıtasıyla Kıbrıs'taki ırkdaşlarımıza bir mesaj göndermiş mesajda: “ Metin olsunlar, Kıbrıs'ta şuan hayat şartları zor. Lakin biz zorluklara alışkın bir milletiz ve bu zorlukların üstesinden geleceğimize hiç şüphem yoktur. Kıbrıslı ırkdaşlarımızın her halükarda yanlarındayız” demiştir.

29 ARALIK 1963

Kıbrıs Köylerinde Tedhiş Hala Durmadı

Lefkoşa'da Rumlar bir kadını vurdu. Ayvasili Köyü Türkleri 10 şehit verdikten sonra, köy Rumların elinden güçlkle kurtarılabildi. Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Rauf Denктаş Anadolu Ajansına verdiği özel demeçte şunları demiştir: “ Rumlarla tedhişçi EOKA' cılar bizi imhaya karar vermişlerdir. Tedhişçiler yeniden bir imha hareketi

yapmak için hazırlık yapmaktadırlar. Ateşkes emri verilmiş olmasına rağmen hiçbir Rum EOKA' cı silahını bırakmamıştır.”

İngiltere Taksimi İstemiyor

Dışişleri Bakanlığına yakın çevrelerce belirtildiğine göre, İngiltere Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs buhranına herhangi bir şekilde müdahale etmesine aleyhtardır. Londra Hükümeti yeni bir konferans toplanmasını teklif etmektedir. Toplanacak konferansta, 1959 Zürih'te alınan kararların devamını isteyip Taksim düşüncesine karşı duracağı iddia edilmektedir.

İnönü, “Asker Çıkarmamız Bahis Mevzu değil” diyor

Başbakan İnönü Kıbrıs'a bir asker çıkarmamızın bahis konusu olmadığını söylemiştir. Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ile yarım saatlik bir görüşmeden sonra son durum hakkında kısa bir bilgi veren İnönü şunları söylemiştir: “ Sayın Cumhurbaşkanı ile iç ve dış meseleler hakkında görüştük. Kıbrıs'ta vukuu bulan hadiseler için Adaya asker çıkarmamız şimdilik bahis konusu değildir.”

Kıbrıs Olayları Üzerine Sıkıyönetim Kumandanlığı Tarafından, İstanbul'daki Maçlar Tehir Edildi

Dün ve bugün İstanbul'da yapılması gereken bütün spor müsabakaları Kıbrıs Olayları nedeniyle ileri bir tarihe tehir edildi. Fenerbahçe ve Beşiktaş takımları arasında hafta sonu oynanacak müsabaka için kampta hazırlanan takımlar, tehir hakkındaki karardan sonra kamptan ayrılmışlardır. İki takım arasındaki maç Örfi idare izin verdikten sonra federasyonun belirleyeceği bir tarihte oynanacaktır.

30 ARALIK 1963

Türk Köyleri Ateşe Veriliyor

Hastaneyi basan Rumlar, iki kişiyi öldürmüşler. Olaylar karşısında İngiliz Askerleri seyirci kalıyor. Lefkoşa'da dün yine çarpışmalar oldu. Dün saat 12 sıralarında Lefkoşa'da çağılayan Mahallesinde makineli tüfek sesleri gelmeye başlamıştır. EOKA' cıların evleri tek tek basarak rehin aldıkları kimseleri kamplara gönderdikleri bildirilmiştir. Evleri basarak kadın ve çocukları insafsızca öldüren EOKA'cı Rumların devlet hastanesinde işlemiş oldukları cinayetin tafsilatı henüz

öğrenilmemiştir. Hastanede bir hastabakıcı ve ameliyat olmaya gelmiş bir hastanı vurularak öldürüldüğü haberi alınmıştır. EOKA'cılar ayrıca çok sayıda Türk köyüne baskınlar yaptıkları bazı köylerde masum çocuk ve kadınları öldürdükleri bazı köylerde ise masum insanları evlerinin ve mallarını keyfi olarak ateşe verdikleri haberi alınmıştır. Olaylara karşı gelen Kıbrıs Türklerini derdest edip kaplara sevk ettikleri haberi alınmıştır.

Denktaş Doktor İstiyor

Türk Cemaati Lideri Rauf Denktaş Kıbrıs'ta yaşanan olaylardan sonra dün yine Türkiye'den acil yardım talep etti. Özellikle tıbbi alanda yardıma ihtiyaçları olduklarını dile getirmiştir. Yüzlerce yaralıyı tedavi edecek doktor ve ayrıca tıbbi malzemeye ve kana ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Ayrıca Denktaş şu beyanatta bulunmuştur: "Kıbrıs işinde hükümetin son bir haftada aldığı tedbirleri takdir ile karşılıyorum. Ancak bu devam etmelidir. Makarios uzun vadeli bir plan tatbik ediyor. O Anayasayı, Anayasa Mahkemesi Başkanını ülkeden kaçmak zorunda bıraktığı zaman açıkça çiğnedi. Mahkeme başkanını tanımayacağını ilan etti" dedi.

31 ARALIK 1963

Lefkoşa Dün Fiilen İkiye Taksim Edildi

İngiliz Milletler Topluluğu ile münasebetler Bakanı Duncan Sandys, Kıbrıs Türk ve Rum Cemaatlerinin kuvvetlerini ateşkes hattının gerinse çekerek yerlerini İngiliz birliklerine terk etmeyi kabul ettiklerini bildirmiştir. Tarafsız bölge kurulması ile ilgili anlaşma Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios, Başkan Yardımcısı Fazıl Küçük, Kıbrıs Temsilciler Meclisi Başkanı Klerides ve Temsilcilerin Türk Üyelerinden Halit Ali Rıza ve Duncan Sandys tarafından imzalanmıştır.

Rehineleri Vermediler

Türk rehinelerin iadesi Rumlar tarafından çıkarılan hadiseler sebebiyle gerçekleşmedi. Rumların erkekleri vermeyecekleri sadece kadın ve çocukları bırakacakları haberi üzerine mübadele geri bırakılmıştır. Türklerin bir kısmının bir manastırda rehin tutulduğu bunların durumunu öğrenmek için İngiliz Başkanın onarlı durumunu öğrenmek için ziyarete gittiği haberi alınmıştır.

Lefkoşa Dışı İçin Garanti Yok

İngiliz Generali Lefkoşa'daki halk için garanti verebileceğini söylemiştir. Fakat EOKA'cılar şehirde hala silahla dolaştıkları, mahalleleri sarmağa devam ettiklerinden bu garantinin Lefkoşa'da yaşayan 20 bin Kıbrıslı Türk için yeterli olmadığı kanaati hâkimdir.

Küçük, “Artık Ada’da Meşru Bir Hükümet Bulunmuyor” dedi.

Dr. Fazıl Küçük yabancı basına şu demeci vermiştir: “ Kıbrıs'ta modern çağlarda eşi görülmemiş bir facia vukua gelmiştir. İçlerinde birçok kadın ve çocuğunda bulunduğu yüzlerce masum Türk hunharca öldürülmüştür. Birçok kişi yerinden edilmiştir. Binlerce hayvan ya bakıcısız bırakılmış ya da telef edilmiştir. Yüzlerce insan gayri sıhhi şartlarda yaşamışlardır. Kıbrıs'ta bu olaylar olurken Hükümetin olaylara etkisi kalması ve hiçbir şey yapmaması artık Hükümetin yok hükmünde olduğunu gösterir.”

Statükoda Zaruri Değişiklikler

Siyasi irtibat komitesinin 19 saat süren ve İngiliz Yüksek Komiserliği binasında cereyan eden dünkü toplantısında Türk Cemaati temsilcileri bilhassa şu üç talep üzerinde ısrarla durmuşlardır.

- 1- Küçük Kaymaklı boşaltılmalıdır.
- 2- Rum Tedhişçiler Türk Mahallelerinden çekilmelidir.
- 3- Türk Mültecilerin kendi mahallelerine salimen dönmeleri sağlanmalıdır.

Ayrıca Kıbrıs'ta yayın yapan radyo ile ilgilide görüşme olmuştur. Radyonun üç dilde yayın yapmasını radyonun idaresinin iki Türk ve iki Rum tarafından yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Genelkurmay’da Toplantı Yapıldı

Kıbrıs olayları ile ilgili olarak Genelkurmay'da bir toplantı yapılmıştır. Resmi bir açıklama yapılmayan bu toplantı 45 dakika sürmüştür. Dışişleri Bakanı Erim'in vermiş olduğu izahat dinlemiş ve bu olaylardaki son gelişmeler gözden geçirilmiştir.

AP Sözcüsü, “Hükümet Acz İçinde” Dedi

AP adına bir konuşma yapan Gökhan Evliyaoğlu Hükümetin daha enerjik hareket etmesini istemiştir. Evliyaoğlu konuşmasına şöyle devam etmiştir: “ Kıbrıs’taki vahim olaylar karşısında Hükümetimizin gösterdiği tereddüt ve ihmaller yüzünden Kıbrıs’ta durum Türk azınlığın aleyhinde inkişaf etmiştir. Anlaşmanın Hükümetimize tanıdığı yetki ile her teşebbüsün yapılması mümkündür. Mecliste gönülden tasvip edilen karar suretle dirayetle tatbik edilmemiştir. Hükümetin Kıbrıs politikasında bir acz müşahede edilmektedir.”

1964 YILI

1 OCAK 1964

474 Rehineden 76'sı Dün Serbest Bırakıldı

Varılan anlaşma gereği Türk ve Rum taraflar arasında esir, rehine ve mensupların mübadelesine dün saat 14.30 da başlanmıştır. İlk olarak 76 Türk İngiliz Kızılhaç Teşkilatına teslim edilmiştir. Aynı dakikalarda Türklerin elinde bulunan 26 Rum Tedhişçide İngilizlere teslim edilmiştir. Dün müşterek karargâhta Türk ve Rum Liderleri ile Silahlı kuvvetler kumandanları bir toplantı yaparak şu meselelerin müzakeresine başlamışlardır.

- 1- Karşılıklı olarak alınan esirlerin serbest bırakılması
- 2- Muhaberenin Tesisi
- 3-Türk memur maaşlarının alınması

Alınan bilgiye göre hala Rumların elinde 474 Türk rehine bulunuyor. İngilizlerin Ada'ya asker getirme talebine aynı sayıda Türk Askeri getirirsek kabul ederiz dedik. Kıbrıs'taki Türk Köylerinden hala bir haber yok. Türk Alayı Lefkoşa'daki yerini muhafaza ediyor.

Kıbrıslı Öğrenciler Mitingde Binlerce Kişiyi Ağlattı

Gençliğin Kıbrıs olaylarını protesto amacıyla Konak Sarıkışla Meydanında bir miting yaptı. İstiklal Marşı'nı takiben söz alan gençler, Rumların Kıbrıs' da soydaşlarımıza karşı giriştikleri zalimane hareketleri lanetleyen ve Makarios'un tutumunu protesto eden heyecanlı konuşmalar yapmışlardır. Bu konuşmalar esnasında uygulanan halk gözyaşlarını tutamamıştır. Ayrıca Cumhurbaşkanı Nasır Zeyoğlu beraberindeki heyet ile birlikte bugün saat 14,30 sıralarında Ankara Hastanesinde giderek Kıbrıs olaylarında yaralanan ırkdaşlarımızı ziyaret etmişlerdir. Ziyaret esnasında oldukça duygusal anlar yaşanmıştır.

2 OCAK 1964

Makarios Garanti Anlaşmasını Feshe Kalkıştı

Resmen açıklandığına göre Kıbrıs Hükümeti Türkiye ve Yunanistan ile olan Garanti ve Dostluk Anlaşmalarını feshe karar vermiştir. İngiltere böyle bir hakkı olmadığını ihtar edince ilk kararından cayan Papaz şimdi bunu konferansa götürmek istiyor. Anlaşmaları feshetme nedeni olarak, Türk Jetlerinin Kıbrıs Semalarında uçmaları ve Türk Kuvvetlerinin Müşterek kumandanlığının emirlerine rağmen hala Lefkoşa yakınlarında kalarak karargâhlarına dönmemiş olmaları olarak gösterilmektedir. Bu arada devlet başkanlarına gönderilen telgraflarda Türk Filosuna ait 5 denizaltı, 4 zırhlı ve 3 nakliye gemisinin Kıbrıs'ın 18 mil açığına kadar gelmiş olması da müdahale olarak ileri sürülmektedir. Telgrafta şöyle devam etmektedir. “ Bu olaylar karşısında Kıbrıs Halkına kabul ettirilmiş buluna Garanti ve Dostluk Anlaşmalarını feshe karar vermiş bulunuyoruz. Kıbrıs Halkı hiçbir yabancı memleketin müdahalesi olmaksızın sulh içinde yaşamak arzusundadır. Küçük bir memleket olan memleketimiz yabancı güçleri kovacak güce malik değildir.”

İngiltere Hakkı Olmadığını Bildirdi

İngiliz makamları Makarios'un anlaşmaları tek taraflı olarak feshine hemen karşı tepki göstermiş ve Kıbrıs Hükümetinin böyle bir karar almaya hakkı olmadığını belirtmiştir. İngiliz Müstemlekeler Başkanı Sandys, Makarios'la hemen bir görüşme yaparak halen kötü olan Kıbrıs'taki iç durumun böyle bir karar sonunda daha da kötüye gideceği ve olayların daha da artacağını belirtmiştir.

Dr. Küçük “ Gayri Resmi Bir Teşebbüs” Dedi

Dr. Fazıl Küçük, Makarios'un son beyanatından sonra yaptığı açıklamada, Başpiskopos Makarios'un Dostluk ve Garanti Anlaşmalarını feshetmesinin gayri resmi bir karar olduğunu bu kararın kendisinin onayı alınmadan verildiği ve bu yüzden geçersiz olduğunu söylemiştir. Makarios'un Rumların Türklere tecavüz etmeyeceği yönündeki sözünü ise samimiyetsiz ve değersiz olarak vasıflandırmıştır. Bu kararın Türkiye ile Kıbrıs'ın bağlarını kesmek için alınan bir gizli plan olduğunu ve bu karardan sonra Ada'da katliamın artacağını söylemiştir.

Gürsel “ Tek Çare Taksimdir” Dedi

Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel, Makarios'un son olaylardan pişmanlık duyduğu yolundaki sözleri için şunları söylemiştir: “ Bu o kadar büyük bir günah ki

pişman olamaya hakları yoktur. Noel’de yapılan böyle bir katliam belki tarihte yoktur. Bu olaylar neticesinde Kıbrıs’ta Cemaatlerin bir arada yaşaması zor görünmektedir. Bu olayın hal çaresi taksimdir.”

600 İngiliz Askeri Daha Kıbrıs’ta

Londra Radyosunun dün açıkladığına göre Kraliyet Topçu Alayına ait 600 asker Kıbrıs’a çıkarılmıştır. Lüzum hâsıl olduğu takdirde Adaya sevk edilmek üzere Paraşütçü Topçu tugayına hazır ol emri verildiği de yine bu radyo tarafından bildirilmiştir.

Kaymaklıda Türk Evleri Yakıldı

Rumlar dün yine ateşkes anlaşmasını bozmuş yeni mevzilere yerleşerek silah ve cephane yığınağı yapmaya devam etmişlerdir. Kaymaklıda Türklere ait olduğu bildirilen evler yakılmış birçok Kıbrıslı Türk yerlerinden olmuş, birçok hayvan sahipsiz kalmıştır. Bazı evleri de yağma eden Rum tedhişçiler masum halka çok ciddi zararlar vermişlerdir. Devam eden olaylar neticesinde İngiliz General Rumlara, “ Ya verdiğiniz sözü tutarsınız ya bu iş burada biter” uyarısında bulunmuştur.

3 OCAK 1964

Kıbrıs’taki Alayımızı Takviye İçin Teklif Yaptık

Türkiye Hükümeti, Yunanistan, İngiltere ve Amerika’ya, Kıbrıs’ta nizamın süratle teessüsünü sağlamak için maksadıyla teminatçı üç devletin, İngiliz Komutanı F. Young’un kumandası altındaki kuvvetleri takviye etmelerini teklif etmiştir. Bu görüşlerimiz birer muhtıra ile adı geçen devletlerin Büyükelçiliklerine gönderilmiştir.

Yunanistan Yine Kıbrıs’a Bir Heyet Gönderiyor

Yunan Diplomatları Kıbrıs olayları patlak verdiğiinden beri Atina ile Lefkoşa arasında mekik dokumaktadırlar. Son olarak Yunan Hariciyesinin Kıbrıs Masası Başkanını Kıbrıs’a göndermişlerdir. Makarios’un Anlaşmaları feshetme kararından sonra Adaya gönderilen heyet böylelikle Makarios ile sürekli irtibat halinde olacak ve Ada ile Yunanistan’ın irtibatı kesilmeyecektir. Bu rağmen Makarios Türklere kimsenin Adaya gelmesini istememektedir.

Türk Meclisi Heyeti Kıbrıs’a Gidemiyor

Türk uçaklarının Lefkoşa seferlerine başlamasına Rumlar, “Şartlar Müsait değil” diyerek reddetti. Yunan Hükümetinin Kıbrıs’a geliş gidişlerine hiçbir engel çıkarmayan Makarios ve yönetimi Türkiye ile Kıbrıs arasında sefer yapacak olan Türk uçaklarına gerekli şartlar müsait değil diyerek müsaade etmemişlerdir. Gerçek amacı Türklerin olabildiğince Adadan uzak tutmak olan Makarios çeşitli bahanelerle Türkleri Adadan uzak tutmaya çalışmaktadır.

Aşağı Baf’da Evler Ateşe Verildi

Aşağı Baf’ ta 300 kadar Türk’ün yaşadığı mahalleye Rumlar ani baskın yaparak bütün evleri ateşe vermişlerdir. Çok sayıda ırkdaşımızın talan ve yağma edilen evleri daha sonra ateşe verilmiştir. Evlerinden olan Kıbrıslı Türkler başka yerler göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu olaylar neticesinde Yunan Lemba Köyü muhasara edildi.

4 OCAK 1964

Rumlar Türkleri Aç Bırakıp Yıldırma Taktiğine Başvurdular

Rumlar, Türkiye ile her türlü irtibatını kestikleri Kıbrıs Türklerini aç bırakarak teslim olmaya zorlayacak bir plan tatbik etmektedirler. Adanın dört bir tarafındaki köylerin hepsi muhasara altındadır. Bu köylerdeki yiyecekler tükenmiş veya tükenmek üzeredir. Buralara gönderilmek istenen yardım akim kalmış, İngilizlerden istenen silahlı muhafız yardımı temin edilmemiştir. Rumların, “Türk Köyleri daha ne kadar dayanabilir ki, anlaşmaya mecbur olacaksınız” tarzında propaganda yaptıkları ve buna güvendikleri anlaşılmaktadır.

Prof. Erim, Makarios’un Planını Açıkladı

Prof Nihat Erim önceki gece geç vakitte Millet Meclisinde Kıbrıs mevzusunda şu konuşmayı yapmıştır: “ Kıbrıs’ta son zamanlarda yaşanan elim olaylar herkesin malumudur. Makarios, Kıbrıs’taki olayların bu hale gelmesini bilerek tertip etmiştir. Olaylar neticesinde Kıbrıs’ı tek bir idarede yani Rum İdaresinde toplamak maksadındadır. Ülke olarak buna elbette kayıtsız kalacak değiliz. Eğer iş iyi idare edilmezse memleketimiz bir harp tehlikesine maruzdur” dedi.

Taksime Karşı Güvenlik Konseyinden Teminat İstediler

Makarios Güvenlik Konseyinden Kıbrıs'ın taksiminin önlenmesine karşı garanti istemiştir. Güvenlik konseyini yeni bir toplantıya davet eden Makarios'un temsilcisi Rossides, Türkiye'yi Kıbrıs'ın Rum ve Türk bölgelerinin ayrılması yönündeki istekleri desteklemek suretiyle Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünü tehlikeye soktuğunu söylemiş ve bu konuda teminat istemiştir.

Dr. Küçük Makarios'u Tanımıyor

Sabahtan beri Duncan Sundys'in bir taraftan Rumlarla, bir taraftan Türklerle yapmış olduğu müzakereler dün gece 21. 30'da nihayete ermiştir. Türk Cemaati Lideri Papazın imzaladığı anlaşmaya imza koymadığı için ayrı bir anlaşma yapıldı. Dr. Küçük Makarios'un son zamanlardaki davranışları nedeniyle böyle bir tutum takınmıştır.

Makarios Yine Enosis ' ten Bahsetti

Dünkü basın toplantısında gazetecilerin sorularını yanıtlayan Makarios Enosis konusundaki bir soruya: “ Enosis Rumların içinden kazanamaz. Bu Kıbrıslı Rumlar kadar Yunanistan'daki Rumlarında isteğidir. Ayrıca Kıbrıslı Türklerin bir çözüm yolu olarak zikrettikleri taksim, makul değildir ve işleyemez” demiştir.

Ocak Ayı İçin Londra'da Beşli Kıbrıs Konferansı Toplanacak

İngiliz Milletler Topluluğu Bakanı, Kıbrıs'tan İngiltere'ye dönerken havaalanında gazetecilere bir açıklama yapmıştır. Duncan Sundys Konferansın ocak ayı içinde toplanacağını söyleyerek şunları belirtmiştir: “Kıbrıs Meselesi bir günde halledilemez. Beşli konferans çok feci hadiselerin gölgesinde yapılacaktır.” Konferansa, Türkiye, Yunanistan, İngiltere, Kıbrıs'ın Rum ve Türk tarafları katılacaktır.

Kıbrıslı Türklerin Kavuşma Sevinci

Türklerin kontrolü altında olan Hamit Köyü şimdi Rumların vahşetinden kurtulan Kıbrıslı Türklerin buluşma merkezi olmuştur. Ana, baba ve kardeşlerini kaybedenler burada karşılaşmakta ve birbirilerinin kollarında sevinç gözyaşları dökmektedirler.

7 OCAK 1964

Kıbrıs Konferansı 13 Ocak Günü Londra'da Toplanacak

Kıbrıs ihtilafını halletmek üzere Türk, Yunan ve İngiliz Hükümetleri 13 Ocak Pazartesi günü Londra'da toplanacaklar. Bu toplantıda önce üç hükümetin Kıbrıs hakkındaki düşünceleri anlaşılacak, müteakiben 16 Ocak'tan itibaren görüşmelere Türk ve Rum Cemaatleri temsilcileri iştirak edecektir. Londra Konferansı böylelikle önce üçlü sonra da beşli olarak devam edecektir. İkinci Londra Konferansında Türk Heyetine Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin başkanlık edecektir. Erkin gazetecilere yaptığı beyanatta şunları söylemiştir: "Londra'da hiçbir fedakârlıkta bulunmayacağız. Taviz vermek asla yoktur. Bilakis munzam garantiler isteyeceğiz" demiştir.

Zaman Enosis'in Lehine Çalışıyor

Kıbrıs'ta fiili olarak çatışmalar durmuş gözükmemektedir. Bunun yerini soğuk harp – sinir harbi- almıştır. Türk ve Rum kesimleri arasında hiçbir irtibat yoktur. İki tarafta silah elde birbirlerini beklemektedir. Bu sinir ortamı, Ada'da kaos oluşturmak isteyen ve Yunanistan'a bağlanmak isteyen Enosis'cilerin işine gelmektedir.

Bayan Denктаş 4 Çocuğu İle Ankara'da

Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Rauf Denктаş'ın eşi Aydın Denктаş ve dört çocuğu dün Ankara'ya geldiler. Bayan Denктаş: "Çok şükür Türk topraklarına ayak bastık" diyor. Çocukların Kıbrıs'taki olaylardan çok etkilendikleri ve korktukları hallerinden anlaşılmaktaydı.

Rumlar Taksimi Engelliyor

Olası bir taksim durumunda Türklerin elindeki arazilerin tespitini imkânsız hale getirmek için Rumlar şimdiden faaliyete geçmişlerdir. Tapu kayıtlarının imhası hareketine başlayan Rumlar, Lefkoşa haricindeki diğer tapu dairelerinde istedikleri değişikliği ve imhayı yapabilmektedirler. Tapu kayıtlarını değiştirip Türlerin elindeki arazileri yokmuş gibi işliyorlar.

10 OCAK 1964

Türkler Kıbrıs'ta Ayrı Bir İdare Kurdu

Kıbrıs'ın Türkler ve Rumlar ile fiilen taksimi gün geçtikçe ilerlemektedir. Varılan anlaşma sonucunda barikatların kısmen kaldırılmış olmasına rağmen, iki cemaat mensuplarından herhangi biri diğer taraf kesimine geçmemektedir. Kanlı olaylardan sonra artık iki tarafın bir arada yaşayamayacağını kabul eden ve Kıbrıs Cumhuriyetinin çöktüğüne inan Türkler kendi aralarında ayrı bir devlet teşkilatı kurmaktadırlar. Kurdukları Bayrak ve Sancak adlı iki radyo ile Türkçe neşriyat yapan Kıbrıslı Türkler, polis, posta ve hastaneleri de faaliyet geçirmişlerdir.

Dr. Küçük Makarios'un Forsunu Söktü

Dr. Fazıl Küçük Makarios'un ölü Cumhuriyetinin plak ve forsunun arabasından sökmüştür. Türk Milletvekilleri Papazın toplantıya çağırdığı 11 Ocak'taki Meclis toplantısına katılmayacaklarını beyan etmişleridir. Türkleri, Rumlara muhtaç olmadan yaşayacak hale getirmek için elektrik, su ve gaz işlemleri de kısa sürede halledilecektir.

İngilizler Rumlardan Çekiniyor

Kıbrıs'ın er geç Rumlarda kalacağı düşüncesine kapılan İngilizler, Türklere baskı yaparken Rumları incitmemeğe çalışıyor. Her şeye rağmen bu kanaati söylemiyorlar ve her şeyi bu kanaatle hareket ederek sürdürüyorlar. Onun için Rumlara ellerinden gelen kolaylığı gösterip, katiyen incitmezken, Türklere baskı yapmaktan geri kalmıyorlar.

13 OCAK 1964

Londra Konferansı Bu Sabah Başlıyor

Londra Konferansı bugün İngiltere Dışişleri Bakanı Richard Butlerin evvela Hariciye Vekilimiz Feridun Cemal Erkin sonrada Yunan Dışişleri Bakanı Palamas'la ile görüşmesi ile fiilen başlamış olacaktır. Yarın İngiltere Dışişleri Bakanı Butler, Türk ve Yunan Dışişleri Bakanları ile ayrı ayrı görüşecek ve Salı günü Commonwealth İşleri Bakanı Sundays'in de katılacağı bir yemekte konuşmalara topluca devam edilecektir. Türk ve Rum Heyetlerinden sonra bugün Londra'ya Yunan Heyeti ve Kıbrıs Türk Cemiyeti Heyetleri de geldiler. Üç devlet Hariciye Vekilleri bir anlaşmaya varamayacak olursa, beşli görüşmeler yapılayacak ve gelen heyetler geri dönecektir.

İngiliz Polisi Denктаş İçin Sıkı Tedbirler Aldı

Bugün başlayacak olan Londra Konferansına katılmak üzere gelen heyetler ve bilhassa Denктаş için İngiliz polisi çok sıkı emniyet tedbirleri almış bulunmaktadır. Herhangi bir olayın meydana gelmemesi için hükümet, misafirlerin yerini çok gizli tutuyor.

15 OCAK 1964

Beşli Konferans Bugün Başlıyor

Kıbrıs konusunu yeniden görüşmek üzere, Türkiye, Yunanistan, İngiltere ile Kıbrıslı Türk ve Rum Cemaat temsilcileri bugün saat 14.00 da bir yuvarlak masa toplantısı yapacaklardır. Bu konferansta alınacak kararlar ve nihayeti Ada'da yaşayana Türkler açısından büyük bir önem arz etmektedir. Türklerin can, mal ve emniyetini sağlayacak, her türlü hak ve menfaatlerini tam ve devamlı bir neticeye ulaşılmasına bağlıdır. Bu konferanstan olumsuz bir kararın çıkması veya anlaşma durumunun olmaması Ada'da çatışma ortamının daha da büyümesine ve gerginliğin artmasına yol açacaktır.

18 OCAK 1964

Londra Konferansı Çıkmaza Doğru Gidiyor

Bugün Sundys ile görüşecek olan Denктаş: "Daha prensipte bile anlaşma olmadı" dedi. Türklerin yeni hükümet kurması ve B. Milletlerin tanınmasını istemesi muhtemeldir. Londra Konferansının beşinci gününde de bir netice alınamamıştır. Bu durum tarafların endişeye sevk etmiştir. Kendisiyle konuştuğumuz Türk Cemaati Lideri Denктаş: "Henüz prensip kararına bile varmış değiliz, evvela prensipte anlaşılacak konuları halletmeliyiz. Aramızda anayasa ve taksim konularında ciddi fikir ayrılıkları mevcuttur. Bu durum bizi endişeye sevke etmektedir. Ve durumun hal çaresi de yok gibidir" demiştir. Ayrıca İngiliz Hariciye vekilinin, Anlaşma olmazsa Türkiye müdahale edecek mi sualine Erkin: "Etmeyecek Diyemem" cevabını vererek, bir nevi gözdağı vermiştir.

20 OCAK 1964

Anlaşma Ümidi Gittikçe Tükeniyor

Londra Konferansının yedinci gününde Ada'da devamlı sükûneti sağlayacak garantiler mevzuunda taraflar arasında bir anlaşma olmadığı anlaşılmaktadır. Kıbrıs Rum Kesimi yaptığı görüşmeler hakkında İngiliz Milletler Topluluğu ile Münasebetler Bakanlığı tarafından şu bilgide yayınlamıştır: “ Tarafların görüşleri arasında derin farklar bulunmasına rağmen görüşmeler her iki cemaatin görüşlerini açıklamalarına fırsat verilmiş olması dolayısıyla çok faydalı olmuştur”. Öte yandan Dr. Fazıl Küçük Makarios' a hitaben bir bildiri yayınlamıştır. Makarios'a çeşitli sorular soran Küçük bunların cevabını beklemiştir.

1 ŞUBAT 1964

Londra Konferansı Dün dağıldı

Londra Konferansı dün hiçbir netice alınmadan dağıldı. 15 gün sonra yine toplanan ve 50 dakika süren konferansa, İngiltere, Yunanistan ve Türkiye'nin Dışişleri Bakanları katıldı. Ayrıca toplantıya mücehhez olarak katılan Amerika'nın Londra Elçisi, Ada'daki sulhu sağlamak için Adaya ancak şu şartlar altında asker çıkarabileceklerini söylemiştir:

1- NATO memleketlerinden alınacak bu kuvvetlerinin tamamının 10 bin kişi olması buna katılacak Amerikan kontenjanının 2 bin askeri geçmemesi gerekir.

2- Bu kuvvetler Adada 3 ay süreyle kalmalı ve bu sürede garantör devletler tek taraflı olarak hareket etmemeli.

3- Bir hakem tayin edilmeli ve nihai kararı bu hakem vermeli

4- Bu Milletler arası kuvvetin Adaya çıkması için Makarios tarafından davet edilmelidir.

5- Londra Konferansı Kıbrıs Meselesine uzun vadeli bir çözüm bulmak için yeniden toplanmalıdır.

Ancak daha bu müzakereler yapılırken Makarios NATO kuvvetlerinin Adaya çıkmasına karşı çıkmış Türk Hükümet de NATO Kuvvetleri ile Ada'ya çıkmada ısrar ettiği için konferans yarıda kalmıştır.

İnönü Beyanat Verdi

Dün gece 4 saat süren bakanlar kurulu toplantısından sonra gazetecilere bir beyanat veren İnönü şunları söylemiştir: “ Amerika’nın dışında bir dost devletin aracılığı ile Kıbrıs görüşmeleri yeniden başlayacak. NATO Kuvvetlerinden ve dost kuvvetlerden bir askeri birlik barışı koruyacak güvenlik konusunda böylece sağlam bir idare kurulacaktır.”

Bakanlar Kurulu Beyanatu

Dün yapılan Toplantıdan sonra Bakanlar Kurulu şu beyanatu yapmıştır: “ İngiltere ve Amerika’nın Ada güvenliği tesisi için Uluslararası kuvvetler gönderilmesi ve Kıbrıs Anlaşmazlığına sürekli bir çözüm yolu bulunması için dost ve tarafsız devletlerden aracı sağlanarak çalışılması esaslarına dayanan müşterek teklifi Türk Hükümetince kabul olunmuştur. Bu suretle Londra Konferansının İlk safhasını olumlu görüşmelerle bitirmiş yeni bir güvenlik sistemi müzakere sistemi açılmıştır.”

Rusya Kıbrıs İçin Nota Verdi

Makarios’un Rusya ile kurduğu iyi münasebetler neticesinde Rusya, Türk Hükümetine bir nota vermiş kısa zamanda karşılığını almıştır. Rusya notasında Türk Jet uçaklarının Kıbrıs’a ihtar mahiyetinde yaptığı uçuşları protesto ettiğini, bunun milli güvenlik ve huzuru tehdit ettiğini söylemiştir. Türkiye Hükümeti Moskova Büyük Elçisi Kıbrıs’taki durumu geniş çaplı izah ettikten sonra Sovyetlerin bu garip notasının Türkiye tarafından anlaşılmadığını söylemiştir.

8 ŞUBAT 1964

Denктаş, “Müdahale Anı Gelmiştir” Dedi

Londra Konferansını evvelki gün terk ederek yola çıkan Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Rauf Denктаş ve beraberindekiler dün uçakla Yeşilköy Havaalanına inmişlerdir. Gazetecilere yaptığı açıklamada Denктаş şunları söylemiştir: “Londra Konferansı Türk Heyeti dağıldıktan sonra askıda kalmıştır. Bilindiği gibi Makarios NATO kuvvetlerinin Kıbrıs’a girmesini engellemekte orada olup biten facialara zerre kadar üzüntü ve endişe duymamaktadır. Londra Konferansında alınan karar şimdilik prensip olarak iyidir. Ancak İngiliz ve Amerikan Hükümetlerinin Papazı karşılıklarına alarak konuşmaları bir fiyaskodur. Cani Papazı karşısına alıp konuşan devletlerden bize hayır gelmez. Henüz Türk Hükümetinin ne yapmak istediğini anlayamadım. Artık müdahale

zamanı gelip çattı. NATO kuvvetleri Adaya çıkmalı ve Papazı yerine oturtmalı. Aksi halde biz başımızın çaresine bakacağız.”

İnönü, “Kıbrıs’ta Rumlar Haksız”

İnönü C.H.P’li il başkanları toplantısında yaptığı konuşmada Kıbrıs olaylarına da değinmiştir. Kıbrıs olaylarını kast ederek: “ Haksız olan Rumlardır. Bugün bile gayri meşru yollardan soydaşlarımızın haklarını almak istiyorlar. Fakat onlara fırsat vermeyeceğiz. Soydaşlarımızın haklarını sonuna kadar müdafaa edeceğiz” demiştir.

Kruşçef, Dün NATO Üyelerine Kıbrıs’la İlgili Nota Verdi

Sovyet Başkanı Kruşçef, Birleşik Amerika ile diğer NATO Devletlerinden Kıbrıs’a müdahale etmemelerini ve Ada Hükümetinin kendi işlerini kendisinin halletmesine meydan vermelerini istedi. Olası bir müdahalenin Adanın durumunu daha da içinden çıkılmaz bir hale getireceğini, Adadaki kaos ortamının büyüyeceğini söylemiştir.

İngilizler Taksim Fikrine Yanaşıyor

İngiliz yöneticileri dün Kıbrıs meselesini halletmenin yegâne yolu olarak ortaya bir nevi taksim şeklinin çıkabileceğini ima etmişlerdir. Yetkili şahsiyetlerden gelen bu kuvvetli imalara göre Hükümet Başkanı Douglas ile diğer bazı bakanlar şimdiden bu fikri sonuca varmışlardır.

14 ŞUBAT 1964

Limasol’da 50 Kişi Öldürüldü

Limasol’da iki cemaat arasında çarpışmaların yeniden alevlenmesi üzerine Lefkoşa’daki Türk Büyükelçiliği İngiliz Kumandanı General Young, İngiltere’nin yüksek komiser vekili Pichard’a müracaat ederek acele müessir müdahalede bulunulmasını istemiştir. İngiliz askeri kaynaklardan açıklandığına göre Limasol’da bugünkü çarpışmalarda ölenlerin sayısı 50’ye yükselmiş, çok sayıda yaralının olduğu bildirilmiştir. Eğer en kısa sürede önlem alınmazsa durumun daha da vahim bir hal alacağı tahmin edilmektedir. Konuyla ilgili konuşan Erim, EOKA’ cıların her yere saldırır hale geldikleri ve meselenin halli için sarf edilen gayretlerin boşa gittiğinden üzüntü duyduğunu, söylemiştir.

15 ŞUBAT 1964

48 Saat Mühlet Verdik (Donanma Kıbrıs İstikametine Hareket Etti)

Türkiye dün Kıbrıs'a müdahale hakkını kullanmaya karar vermiş, fakat Amerika Hariciye Müsteşarı George Ball'un müşterek bir hareket yapılması için teminat vermesi üzerine bu planın tatbiki 48 saat geciktirilmiştir. Makarios'un da imza koyduğu Londra ve Zürih Anlaşmaları ile Türkiye'ye tanınan müdahale hakkını kullanılması George Ball'ın dün Lefkoşa'dan eli boş dönmesiyle ortaya çıkmıştır. Makarios'un yeni planı da reddettiğini söylemiş böylece barıştan yana olmadığını bir kez daha göstermiştir.

İnönü, Sunay İle Görüşüyor

İnönü, Org. Sunay ve Başbakan Yardımcısı Kemal Satır'ın iştirakiyle bir toplantı düzenledi. Bu toplantı sonrası Genelkurmay Başkanı: "Bizde Kıbrıs'taki Türkler gibi nöbet başındayız" demiştir. Kıbrıs'a çıkarma yapılmak üzere hazırlıklara başlanıldığına dair bir suale, "Olabilir tabi bir tatbikattır" demiştir.

Türkiye Kararlı

Yetkili şahsiyetlerin ifadelerine göre, Amerika ve İngiltere Türkiye'nin Ada'ya fiili bir müdahalede bulunmaya kararlı olduğunda mutabakata varmışlar. Böyle bir durumun ortaya çıkaracağı çeşitli meseleleri önlemek amacıyla Kıbrıs'taki Türkler can ve mal teminatı verilmesini uygun görmüşlerdir.

Amerika ve İngiltere Hükümetimize Müracaat etti

Amerika ve İngiltere Hükümetleri, dün akşam Türk Hükümetine Kıbrıs'a askeri bir müdahalede bulunmaması için müracaat etmişlerdir. Amerikalılar şayet Türk Kuvvetleri Adaya çıkacak olursa NATO'nun içinde büyük ihtilaflar çıkabileceğini ileri sürmüşlerdir. Türkiye'nin bu yönde bir karar almaması yönünde istekte bulunmuşlardır.

İnönü Yunan İdarecileri Suçladı

Başbakan İnönü Boston'da The Christian Science Monitör gazetesi muhabirine verdiği röportajda, Kıbrıs ihtilafında bugün için tek hal çaresinin federal sistem olduğunu bildirmiştir. Adadaki emniyeti Türkiye ve Yunanistan hal edemediği için

dost bir ülkeden yardım istendiğini belirten Başbakan şöyle devam etmiştir: “ Bugün için bulduğumuz yöntem federal sistemdir. Mesele iki cemaat üzerine bir sistem kurmak ve bu iki cemaatin beraber yaşamasında, Yunanistan ve Türkiye arasında emniyetli bir diyalogun meydan vermektir. Eskinin tarzının üzerinde durmak ve onu tatbik etmenin bir faydası yoktur. Coğrafi ve kültürel olarak birbirine bu kadar yakın olan toplumları iyi şartlar temin ederek, bu iki cemaatin yan yana yaşamasını sağlayacak federal bir sistem kurmamız gerekmektedir.”

18 ŞUBAT 1964

Rumlar Türkleri Öldürmeye Devam Ediyor

Kıbrıs'ta Poli Köyünde muhasara altında bulunan 700 kadar Türk dün akşam iki şehit vermiştir. Kaç gündür muhasara altında bulunan Türkler ile Rumlar arasında iki günlük mütareke yapılmış ama buna rağmen iki kişi öldürülmüştür. Ayrıca Rum Komünist Partisi de Türklere karşı Rumlara birleşme çağrısı yapmaktadır.

28 ŞUBAT 1964

Makarios Anayasayı İhlal Ediyor

Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Dr. Fazıl Küçük Makarios'un Kıbrıs emniyet Kuvvetlerini arttırma yolunda aldığı son karar hakkında Anadolu Ajansına şunu söylemiştir: “ Makarios'un emniyet kuvvetleri arttırma yolunda aldığı karar Anayasanın düpedüz ihlalidir. Anayasaya göre emniyet kuvvetleri ancak Cumhurbaşkanı ve Muavinin mutabakatı halinde artırılabilir. Böyle bir mutabakat bahis konusu olmadığına göre Makarios'un kararı tamamen gayri meşrudur.”

5 MART 1964

Güvenlik Konseyi 5'ler Planını Dün Kabul Etti

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, dün Türkiye saatiyle 17.43' de toplanmış 5 geçici üye tarafından sunulan karar tasarısının tamamı oybirliği ile kabul edilmiştir. Böyle Kıbrıs için üç ay süreyle Beynelmillel bir sulh kuvvetinin gönderilmesi ve bir arabulucu tayini kabul edilmiş olmaktadır. Karadan sonra bir açıklama yapan

Erim şunları söylemiştir: “ Makarios Güvenlik Konseyinde umduğunu bulamamıştır. Makarios Güvenlik Konseyine Anlaşmaları iptal ettirmek ve Kıbrıs'ta kendi egemenliğini kuracak düzenlemeler yaptırmak istemişse de bunda muvaffak olamamıştır.”

Denktaş “Kazandık veya Kaybettik Diyemeyiz” dedi

Güvenlik Konseyi müzakerelerini takip eden Rauf Denktaş, Konseyde kabul edilen karar tasarısından sonra: “kazandık veya kaybettik diyemeyiz. Kararın tatbiki çok mühimdir. Bize üç yıldır kan kusturan, her şeyi kendi taraflarına çeken, Adada birçok masum insanın ölümüne sebep olan Makarios'un istekleri şimdilik kabul görmemiştir. Umarız ki kararın tatbikinde sorun çıkmayacaktır” dedi.

Türkiye Hala Makarios'u Reiscumhur Olarak Tanıyor

Başbakan İnönü Almanya'da yayımlanan Derspiegel Dergisinin muhabirine Kıbrıs konusunda bir konuşma yapmıştır. İnönü bir suale cevaben, Kıbrıs Meselesine bir çözüm yolu bulunacağına olan itimadını muhafaza ettiğini şöyle dile getirmiştir: “ çözüm yolu olarak ilk mesele Adada emniyeti tesis etmektir. Şimdi bunun çaresini arıyoruz. Bugün işlemekte olan mekanizmada bir İngiliz Generali, Türk ve Yunan kuvvetleri kumandasında olarak hadiseleri önlemeye çalışmaktadır. Bu kuvvetin kâfi gelmediği anlaşılmaktadır. Beynelmilel bir kuvvete ihtiyaç duyulduğu açıktır. Özetle dışarıdan emniyeti tesis edecek kuvvet gitmedikçe emniyet tesisi olunamaz. Bu kuvvet ya enternasyonal olacak ya da garantör devletlerden olacak. Türkiye bugün Makarios'u Cumhurbaşkanı olarak tanıyor mu sorusuna ise, aksine bir karar yoktur.”

11 MART 1964

Kıbrıs'ta Şiddetli Çarpışmalar, 22 Türk Öldürüldü

Kıbrıs'ın çeşitli kasabalarında çatışmalar devam etmektedir. Özellikle bat Kasabasındaki şiddetli çatışmalar bütün gün devam etti. Rumlar ateşkes ve mütareke tekliflerini kabul etmeyeceklerini söylediler. Türkler Rumların bu saldırılarına karşı sonuna kadar mücadele kararı aldılar. Lefkoşa'nın her tarafında çarpışmalar devam ediyor. Küçük Kaymaklı, Çağlayan, Kumsal semtlerinde Türk evlerine karşı otomatik silahlara saldırılar olmuştur. Kıbrıs'taki İngiliz barış kuvvetlerinin bütün çabalarına

rağmen Kıbrıs'taki bu çarpışmalar neticesinde 22 Türk'ün öldürüldüğü bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca Türk bölgelerindeki okullar tatil edildi.

17 MART 1964

Hükümet Çıkarma İçin Tam Yetki Aldı

TBMM dün olağan üstü olarak toplanmıştır. Başbakan İnönü bir önerge vererek iç tüzüğün 26. Maddesi gereğince Kıbrıs meselesi üzerine Hükümetçe yapılacak açıklama üzerine görüşme istemiş, önerge yo birliği ile kabul edilerek gizli oturuma geçilmiştir. Başbakan İnönü tarafından TBMM başkanlığına verilen önergenin özeti şudur: “16 Ağustos 1960 tarihinde Lefkoşa'da Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Krallığı, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan ve yürürlükte olan antlaşmalar uyarınca gerektiği vakit Kıbrıs'a Türk Silahlı Kuvvetlerinin gönderilmesine izin verilmesi hususunda Anayasanın 66. Maddesi gereğince karar alınmasını Bakanlar Kurulu adına saygılarımla arz ederim.” Verilen önerge 3 karşı 487 oyla kabul edilmiştir. Konuyla ilgili bir konuşma yapan Başbakan İnönü şunları söylemiştir: “ Kıbrıs Konusunu dün mecliste etraflı konuştuk. Meclis hükümeti tasvip etti, hükümete tam yetki verdi. Bundan sonraki çalışmamız bu yetkiye istinaden yani dayancımız daha da kuvvetli olarak yürüyecektir.”

Kanada Birliği Kıbrıs'a Hareket Etti

Kıbrıs barışını korumakla görevli BM kuvveti emrine verilen Kanada taburunun ilk birliği dün gece yarısı uçakla Kıbrıs'a hareket etmiştir.

21 MART 1964

Kıbrıs'ta Türk Sivillere Ateş Açıldı

Kıbrıslı Rumlarla Türkler arasındaki çatışmalar durmaksızın devam etmektedir. Bu durum kadınlar ve çocukları olumsuz etkilemektedir. Gaziviran Köyünde 400 yakın kadın ve çocuk ateş altına kalarak bir eve toplanmışlardır. Kuşatma altındaki eve ateş altında kalmıştır. İki taraftan 6 ölü verilmiştir. Bu olaylar üzerine bir açıklama yapan Denktaş şunları söylemiştir: “ Barış gücünün Kıbrıs'ta

başarıya ulaşacağına pek ihtimal vermiyorum. Zira Adada 40.000 İngiliz Askerinin yapamadığını bir avuç Kanadalının yapacağını zannetmiyorum.”

27 MART 1964

Makarios Denктаş'ı Kıbrıs'a Sokmuyor

Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Rauf Denктаş'ın Adaya dönmesine Makarios kesin olarak hayır demiştir. Bunun üzerine Büyükelçimiz Dr. Mazhar Özkol, Makarios'un bu hukuk dışı davranışını General Gyani nezdinde protesto etmiştir. Denктаş'ın Adaya dönmemesi için hiçbir kanuni sebebin bulunmadığını ve BM'nin böyle keyfi ve kanunsuz anayasa dışı hareketlerine seyirci kalmamasını istemiştir.

Dr. Fazıl Küçük Beyanatu

Rauf Denктаş'ın Kıbrıs'a dönmesine Makarios'un hayır demesine Fazıl Küçük şunları söylemiştir: “ Denктаş Cemaatimizin meclis reisidir. Arabulucu ile görüşmesi için burada bulunması şarttır. Londra ve Newyork'ta bizi temsil etmiştir. Geriye dönmesine hiç kimsenin mani olmaya hakkı yoktur. Anayasanın 14. Maddesine göre hiçbir vatandaşın yurt dışına çıkışı ve geri dönüşü sınırlandırılmaz. Rumlar bu davranışları ile anayasayı bir kez daha çiğnemektedirler.”

Denктаş'ın Beyanatu

Makarios'un Denктаş'ı Adaya sokmayacağına dair açıklama üzerine Denктаş verdiği demeçte şunları söylemiştir: “Teşri masumiyetim kaldırılmadan kimse beni tevkif edemez. Kıbrıs Makarios'un manastırı değildir. BM Kuvveti eğer Adada sulh ve sükûneti sağlayacaksa Makarios'un hukuk dışı davranışlarına dur demelidir. Bunu yapmayacaksa mazlum Türkleri korumayacak demektir.”

Gyani Bugün Açıklama Yapacak

BM Kuvveti bugün sabah saat 5'te göreve başlayacaktır. Verilen bilgilere göre Ada'daki İngiliz Askerlerinin sayısı Kanadalıların sayına indirgenecektir. Bu arada Gyani'nin BM Kuvvetlerinin salahiyet ve görevlerini muhtemelen bugün açıklayacağı bildirilmektedir.

De Gaulle'ün Gizli Planı

Die Weltwoche Gazetesi Fransa Cumhurbaşkanı De Gaulle'ün Kıbrıs için hazırladığı gizli bir planı açıklamıştır. Gazetenin yazdığına göre De Gaulle Ruslardan gizli bir nota almış, bu notada Ruslar Kıbrıs Meselesinin Fransız başkanın şahsi gayretleri ile halline inandıklarını bildirmişlerdir.

16 NİSAN 1964

Arabulucu Ankara'ya Geliyor

Finlandiyalı arabulucu yarın Ankara'ya gelecektir. Finli diplomat Kıbrıs'taki temaslarını bitirmiştir. Ankara'da arabulucu Başbakan İnönü ve Dışişleri Bakanı Erkin'in iştiraki ile yapılacak üçlü toplantıya katılacaktır. Arabulucu daha sonra Atina'ya gidecektir. Erkin daha sonra 28 Nisan'da CENTO toplantısına katılmak için Amerika'ya gidecek ve orada Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U Thant ile Kıbrıs konusunda görüşmeler yapacaktır.

Anahtar Yunanistan'da

Erkin dün gazetecilere Kıbrıs için bundan sonraki teşebbüslerimizin ağırlık merkezini Yunanistan'ın teşkil edeceği söylemiş, meselenin halli için anahtarın Yunanistan'da olduğu kanaatindeyiz demiştir. Erkin, Yunan Hükümetinin Makarios'u desteklemek için neşrettiği tebliğle Yunan Başbakanının Büyükelçimize söylediklerinin birbiri ile bağdaşmadığını ifade etmiş son Yunan notasını gayri dostane olarak vasıflandırmıştır.

Erkin, "Kaybetmedik" Diyor

Bir gazetecinin, bazı yabancılar Türkiye Kıbrıs'ı kaybetti, şeklindeki sorusuna cevaben: " Ben bu kanaate iştirak etmiyorum. Türkiye Kıbrıs konusunu sonuna kadar götüreceğim ve müdafaa edeceğiz. Bizce Kıbrıs elimizden çıkmamıştır" dedi.

3 MAYIS 1964

Kıbrıs Meselesini Dün NATO'ya Aksettirdik

NATO daimi konseyi dün öğleden sonra Türkiye'nin isteği üzerine bir buçuk saat süren bir toplantı yapmıştır. Toplantı hakkında hiçbir resmi açıklama yapılmamışsa da Türkiye'nin Yunanistan hakkındaki şikâyetlerinin ve Kıbrıs konusunun görüşüldüğü anlaşılmaktadır. Konsey toplantısına dört günlük Ankara ve

Atina seyahatinden dönen NATO Genel Sekreteri Dirk Stikker de katılmıştır. Türk tarafı Kıbrıs Konusunun Türk ve Yunan münasebetlerinin bozacak bir safhaya girdiğini belirtmiş, Türkiye'nin müdahale hakkından bahsetmiştir. Yunan delegesi ise meselenin NATO konseyinde ele alınmasına mani olmaya çalışmıştır. Palamas Kıbrıs delegelerinin NATO' da kendini savunma imkânına sahip olmadıklarını hâlbuki Birleşmiş Milletlerde bu imkâna sahip olduklarını iddiaya kalkışmış, Türkiye'nin müdahale hakkının askeri olmayacağından bahsetmiştir.

İnönü, Her İhtimale Göre Karar Alınabilir, Dedi

Başbakan İnönü dün Türkiye'nin NATO'dan çekilip çekilmeyeceği hususunda sorulan bir suale: “ Her ihtimale göre karar alınabilir” dedi.

Yunan Gazeteleri Ne Diyor

Yunan gazeteleri Kıbrıs yazılar yazmaya devam etmektedir. Sağcı, Katimerini Gazetesi şöyle demektedir: “ Türkiye ile Yunanistan NATO üyesi olduklarına göre ittifakın öbür üyelerinin konuyla ilgilenmesi çok tabiidir. Bu o kadar basit bir gerçektir ki nasıl olurda Yunan Hükümeti bunu anlamadığını ve bu konuyu NATO'yla görüşmeyi kabul etmeyeceğini tekrarlayıp duruyor.” Hükümet yanlısı Vima ise: “Şurası açıktır ki NATO'ya üye ülkeler Türkiye'nin uyuşmaz tutumu yüzünden girdiği çıkmazdan bu ülkenin şerefli bir şekil de kendini sıyırmasını sağlayacak bir çözüm yolunu araştırmaktadırlar” diye yazmaktadır.

18 MAYIS 1964

NATO Türkiye ve Yunanistan'a Ek Askeri Yardımı Durdurdu

İngiltere'nin en çok satan gazetesi olan Daily Express, NATO Türkiye ile Yunanistan arasında, Kıbrıs'ta kuvvet kullanmamalarını sağlamağa uğraşmaktadır” demektedir ve bu arada Drik Stikker'in, Türkiye ile Yunanistan arasında arabuluculuk yapmak üzere vazifelendirildiğini belirtmektedir. Bu arada Kıbrıs konusu halledilinceye kadar Türkiye ve Yunanistan'a askeri yardımda bulunulmaması yolunda bir kara alındığını belirten gazete şunları belirtmiştir:

1- Mr. Stikker, Türkiye il Yunanistan'dan, NATO'yu Kıbrıs'taki Türk ve Yunan halkının menfaatlerinden daha üstün telakki etmelerini isteyecektir.

2- Stikker'in arabuluculuk görevi, La Haye'de NATO Bakanları Konseyinin gizli bir toplantısında kararlaştırılmıştır.

3- NATO aynı zamanda aralarındaki gerginlik azalınca kadar, Türkiye ve Yunanistan'a daha fazla askeri yardımda bulunulmasını derpiş eden bir kararın tehir edilmesini de kararlaştırmış bulunmaktadır. Başlıkları altında yazı yazılmıştır.

Yunan Alayı Tedhişçilik Yapıyor

Türkiye Radyolarının dünkü, Günün Yorumu, saatinde Kıbrıs Konusunda şu yorumda bulunmuştur: “ Kıbrıs faciasının başladığı günden bu yana, Yunan Alayının Kıbrıs Rum'u ile tam bir iş birliği içinde bulunduğunu gösteren pek çok delil mevcuttur. Yunan Hükümeti bu delilleri ortadan kaldırarak yokmuş gibi davranmaktadır.”

30 MAYIS 1964

Kıbrıs'ta Durum Gergin Bir Safhada

Rumlar, Yunanistan'dan, Mısır'dan ve diğer komünist memleketlerden temin ettiği silahlar ile cüretlerini daha da artırıp, Türklere karşı giriştikleri tedhiş hareketlerine hız vermişlerdir. Nitekim B.M. Kuvvetlerinin aşırı müsamahasından cesaret alan Papazın çapulcuları, tamamı Türk olan Erenköy'e ateş açmışlar ve Girne yakınlarındaki Türk mevzilerine yaklaşan Rumlar ağır makineli tüfeklerle Türkleri ateş yağmuruna tutmuşlardır. Ayrıca Küçükköy civarında da Rum çapulcular Türklerin üzerine ateş açmışlar. Türkler B.M. karargâhına giderek şikâyetle bulunmuşlardır.

Kanadalılar Yardım Ediyor

Halkın Sesi Gazetesi, dün sabah birçok mahalde Rumların Yine Türklere ateş açtıklarını fakat Türklerin mukabele etmediklerini bildirmişidir. Dikoma ile Balabayır arasında bulunan Kanadalı askerler olayları engellemek yerine Rumların hedeflerini daha iyi görmelerini sağlamak için Türk mevzilerine devamlı projektörler tutmuşlardır. Bu durum daha evvel defalarca meydana gelmiş B.M. yetkililerine yapılan şikâyetlerden bir sonuç çıkmamıştır.

Gazete, 1964 Yılı'nın Haziran Ayında Yayın Hayatına Son Vermiştir.

3. İNDEKS

1954 Yılına Ait Haber İndeksi

Sıra No:	Tarih	Haber Başlığı	say. no
1	11 Ocak 1954	Kıbrıslı Rumların Rüyası	32
2	16 Ocak 1954	Kıbrıs Papazları Siyasetten Vazgeçiyorlar	32
3	18 Ocak 1954	Kıbrıs'ta Yapılan Büyük Tezahürat	32
4	19 Ocak 1954	Kıbrıs Türk Okullarına Müdahale	33
5	8 Şubat 1954	Kıbrıs Türklük Davasıdır	33
6	15 Şubat 1954	Kıbrıs Başpapazı Uykudan Uyanmadı	33
7	17 Şubat 1954	Yunanlılarda Başpapaza Yüz Vermiyor	34
8	18 Şubat 1954	Kıbrıs Türklerinin Dünkü Mitingi	34
9	20 Şubat 1954	Kıbrıs Müftüsü M. Dana Efendinin Demeci	34
10	21 Şubat 1954	Atina Kıbrıs Davasından Elini Çekmek istemiyor	35
11	22 Şubat 1954	Kıbrıs'ta Türk Memurlara Yapılan Haksız Muamele	35
12	1 Mart 1954	Kıbrıs Türklerini Sevindiren Demeç	36
13	5 Mart 1954	Yunanistan'ın Kıbrıs'a Dair Emelleri	36
14	6 Mart 1954	Yavru Vatan Ana Vatanın Hür Aguşunu Özlüyor	36
15	27 Mart 1954	Makarios Cüreti Arttırdı	37
16	29 Mart 1954	20 Bin Türk Lefkoşa'da Muazzam Bir Miting Yaptı	37
17	3 Nisan 1954	Kıbrıs Valisinin Gazetemize Verdiği Demeç	38
18	7 Nisan 1954	Kıbrıs İçin İngiliz Yunan Pazarlığı	38
19	7 Nisan 1954	Kıbrıs'ta Ortodoks Kilisesinin Faaliyetler	38
20	8 Nisan 1954	Kıbrıs'a Muhtariyet Verilmesi Adadaki Türklerin Aleyhindedir	38
21	15 Nisan 1954	Kıbrıs ve Batı Trakya Türklerinin Davası	39
22	22 Nisan 1954	Kıbrıs'ta İngilizlerin Rum Pazarlığı	39
23	29 Nisan 1954	Yunanistan Kıbrıs İçin Kapı Kapı Dolaşüyor	39
24	29 Nisan 1954	İngiliz – Yunan Gizli Müzakereleri	39
25	8 Mayıs 1954	Stefanopulos Atina'ya Eli Boş Döndü	40
26	9 Mayıs 1954	Kıbrıs Müftüsü M. Dana Yakında Türkiye'ye Gelecek	40
27	9 Mayıs 1954	Makarios'cular Kıbrıs'a Muhtariyet Verilmesi taraftarı değiller	40
28	15 Mayıs 1954	Yunanistan Kıbrıs'tan Vazgeçmiyor	41
29	24 Mayıs 1954	Kıbrıs'taki Türklerin Dert ve Temennileri Anlatıldı	41
30	27 Mayıs 1954	Kıbrıs Davası ve Yunanistan	42
31	1 Haziran 1954	Kıbrıs İçin Yeni Bir Anayasa	42
32	1 Haziran 1954	Papagos Kıbrıs Davasını BM'ye Götüreceğini Yeniden Teyit Etti	42
33	5 Haziran 1954	Kıbrıs Meselesi	42
34	13 Haziran 1954	Kıbrıs Davası Birleşmiş Milletlere Götürülemez	43

35	11 Temmuz 1954	Kıbrıs'taki Türk Okullarına Tayin Edilecek Öğretmenler	43
36	21 Temmuz 1954	İngiliz Hükümetinin Görüşü: (Kıbrıs Meselesi Birleşmiş Milletlere Götürülemez)	44
37	23 Temmuz 1954	Kıbrıs'ı Yunanistan'a Vermek İsteyen İngiliz Mebuslar	44
38	25 Temmuz 1954	Yunan Hükümeti Kıbrıs İçin Birleşmiş Milletlere Müracaat Ediyor	44
39	27 Temmuz 1954	Kıbrıs'a Muhtariyet İdaresi Veriliyor	45
40	30 Temmuz 1954	Kıbrıs'ta Rum ve İngilizler, Türk Mitingini Önlemeye Çalışıyor	45
41	30 Temmuz 1954	Kıbrıs'a 15.000 İngiliz Askeri Sevk Ediliyor	45
42	1 Ağustos 1954	Kıbrıs Türklerinin Protesto Mitingi	45
43	3 Ağustos 1954	Kıbrıs'ta İsyana Karşı Tedbirler	46
44	5 Ağustos 1954	Kıbrıs Meselesinde Birleşik Amerika'nın Kararı Yunanistan'ı Kızdırdı	46
45	5 Ağustos 1954	Birleşmiş Milletlere Yapılan Yeni Bir Yunan Müracaatı	46
46	5 Ağustos 1954	Habeş İmparatoru Kıbrıs'ı Yunanistan'a Veriyor	46
47	7 Ağustos 1954	Kıbrıs'taki Rumların İsyana Etmesi Muhtemel	47
48	7 Ağustos 1954	BM'deki İngiliz ve Yunan Murahhaslarının Faaliyeti	47
49	13 Ağustos 1954	Yunanistan Kıbrıs'a Ait Talepnamesini Uçakla BM'ye Yolladı	47
50	13 Ağustos 1954	Papagos'un Mesajı	47
51	17 Ağustos 1954	Kıbrıs'ta Rumlar Grev Çıkışı Yapıyor	48
52	18 Ağustos 1954	Kıbrıs Rumları Yasağa Rağmen Miting Yapıyor	48
53	21 Ağustos 1954	Yunanistan, Nihayet Kıbrıs İçin Birleşmiş Milletlere Başvurdu	48
54	21 Ağustos 1954	İngiliz Delegasyonunun Teessürü	48
55	23 Ağustos 1954	Kıbrıs Başpapazı İlhak İçin Kilisede Yeni Bir Nutuk Verdi	49
56	23 Ağustos 1954	100 Bin Kıbrıs Türkü Yunanistan'ı Protesto Etti	49
57	23 ağustos 1954	Kıbrıs Müftüsü Salı Günü İngiliz Valisi İle Görüşecek	49
58	23 Ağustos 1954	Kıbrıs Adasında Yapılacak Büyük Askeri Manevralar	49
59	25 Ağustos 1954	Türk Gençliğinin Kıbrıs Davasındaki Hassasiyeti	50
60	29 Ağustos 1954	Menderes'in Kıbrıs'a Dair Kati Teminatı	50
61	29 Ağustos 1954	İnönü'nün Mesajı	50
62	29 Ağustos 1954	Türkiye'nin de Birleşmiş Milletlere Başvuracağı Söyleniyor	50
63	31 Ağustos 1954	Papa Eftim, Makarios'u Bir kez Daha Afroz Etti (Kıbrıs Türk Heyeti Bugün Ankara'ya Geliyor)	51
64	31 Ağustos 1954	Hükümetin Kararı Kıbrıslı Türklerin Cesaretini Arttırdı	51
65	4 Eylül 1954	Gençliğin Kıbrıs İçin Hararetli Çalışmaları	51

66	8 Eylül 1954	Kıbrıs Türk Heyeti Başvekil İle Görüşemedi	52
67	9 Eylül 1954	Hükümet Kıbrıs İçin Mitinge İzin Vermiyor	52
68	9 Eylül 1954	Türk – Yunan Spor Temasları Tamamen Kesildi	52
69	15 Eylül 1954	Başvekil Kıbrıs Heyetini Dünde Kabul Etmedi	53
70	15 Eylül 1954	Kıbrıs Anavatan Komiteleri	53
71	15 Eylül 1954	Yunan Gazeteleri Başvekilin Kıbrıs Hakkındaki Beyanatlarını Tahrif ediyorlar	53
72	19 Eylül 1954	Kıbrıs Davasında Türk Politikası	53
73	19 Eylül 1954	Kıbrıs Türktür Komitesinin Tertip Ettiği Basın Toplantısı	54
74	25 Eylül 1954	Birleşmiş Milletlerde Kıbrıs Meselesi Gündeme Alındı	54
75	25 Eylül 1954	İngiltere Müzakereleri Boykot Edeceğini Açıkladı	54
76	25 Eylül 1954	Papagos'un Beyanattı	54
77	25 Eylül 1954	Kıbrıs Gösterileri	54
78	25 Eylül 1954	Yunanistan Kıbrıs İçin Pullar Çıkıyor	54
79	25 Eylül 1954	Kıbrıs Türk Azınlığın Basın Toplantısı	55
80	26 Eylül 1954	Yunan Matbuatı Küstahlığı Artırdı	55
81	26 Eylül 1954	Kıbrıs Türktür Partisinin Beyanattı	55
82	26 Eylül 1954	Daily Telgraf “ Kıbrıs'ı Vermeyiz” Diyor	55
83	26 Eylül 1954	Avustralya'da Yunanistan'ın Kıbrıs İçin Çıkardığı Pullar Geri Gönderildi	56
84	26 Eylül 1954	Kıbrıs Türklerinin Protestosu	56
85	28 Eylül 1954	Gençliğin Kıbrıs Türklerine Mesajı	56
86	28 Eylül 1954	Yunanistan'ı Bekleyen Hezimet	56
87	28 Eylül 1954	Mısır'ın Yunanistan'a Dostluk Mesajı	57
88	29 Eylül 1954	Makarios Şimdide Tehdide Başladı	57
89	29 Eylül 1954	Atina Şehri “Kıbrıs Fatihleri”ni Bekliyor	57
90	1 Ekim 1954	Hükümet Kıbrıs İşinde Azimli Davranacak	57
91	7 Ekim 1954	“ Kıbrıs Türktür”	58
92	9 Ekim 1954	Yunanistan'ın Kıbrıs'ı İlhak Ümitleri Suya Düşüyor	58
93	9 Ekim 1954	Kıbrıs'a Dair Yunan – Yugoslav Görüşmeleri	58
94	13 Ekim 1954	Makarios Yunanistan'ı İtham Etmeye Başladı	59
95	13 Ekim 1954	Makarios Stratejisi	59
96	15 Ekim 1954	Türkiye'nin Atina'ya Nota Verdiği Doğru Değil	59
97	15 Ekim 1954	Amerika, Kıbrıs İşinde Yunanistan'a Zıt Politika Güdecek	59
98	18 Ekim 1954	Kıbrıs Meselesinde İran Türkiye'yi Destekleyecek	59
99	22 Ekim 1954	Yunanistan Kıbrıs Rüyasından Uyanıyor	60
100	25 Ekim 1954	2000 Kıbrıs Türk'ü Dün Londra'da Miting Yaptı	60
101	25 Ekim 1954	Kıbrıs Türkleri Birleşmiş Milletlere Müracaat Etmişler	60
102	25 Ekim 1954	Başpapazın Etekleri Tutuştu	61
103	27 Ekim 1957	Eden'in Avam Kamarası'ndaki Beyanattı: “ Kıbrıs İngiltere'nin Dâhili Meselesidir”	61
104	27 Ekim 1954	Yunanistan İle Amerika'nın Arası Açılıyor	61

105	29 Ekim 1954	Amerika, Yunanistan'a Kıbrıs Politikasını Bir Nota ile İzah Etti	61
106	15 Kasım 1954	Kıbrıs Davasında, Patrikhane Tarafsız Kalacağını Bildirdi	62
107	17 Kasım 1954	Anthony Nuting İhtar Ediyor: " Kıbrıs Yunanistan'ın olmayacak"	62
108	19 Kasım 1954	Kıbrıs ve Batı Trakya Türkleri İçin Takrir	62
109	23 Kasım 1954	Kıbrıs Ve Batı Trakya Türklerine Ait Soru Dün Görüşülmedi	62
110	27 Kasım 1954	Mecliste Kıbrıs ve Batı Trakya'ya Ait Sorular	63
111	28 Kasım 1954	Kıbrıs Müftüsü M. Dana Ankara'ya Geldi	63
112	8 Aralık 1954	Türkiye'nin Kıbrıs'a Dair Memorandumu	63
113	9 Aralık 1954	Kıbrıs İçin Ankara'ya Yapılan Toplantı	63
114	11 Aralık 1954	Kıbrıs Davasında Yunanistan'ın Faaliyeti	64
115	12 Aralık 1954	Kıbrıs İşleri Amerika'yı Müteessir Ediyor	64
116	13 Aralık 1954	Kıbrıs Mevzuunda Birleşmiş Milletlere Telgraf Çekildi	64
117	14 Aralık 1954	Amerika Kıbrıs İşinde Kati Kararını Verdi	65
118	14 Aralık 1954	Amerika Yunan Talebi Aleyhinde Oy Kullanacak	65
119	14 Aralık 1954	İ.Ü.T.B. nin Tebliği	65
120	16 Aralık 1954	Yunan Tezi Hezimete Uğradı	65
121	16 Aralık 1954	Yunanistan Siyasetini Değiştirmeyecek	65
122	16 Aralık 1954	Dünkü Müzakereler	66
123	16 Aralık 1954	Türk Umumi Efkârınının Kıbrıs'a Dair Kararı	66
124	19 Aralık 1954	Menderes Kıbrıs Meselesi Tamamen Kapandı Diyor	66
125	19 Aralık 1954	Kıbrıs'ta Nümayiş	67
126	20 Aralık 1954	Kıbrıslı Rumlar İsyân Halinde	67
127	21 Aralık 1954	Kıbrıs'ta Tabi Hayat Başladı	67
128	21 Aralık 1954	Kıbrıs'tan Bir İşçi Heyeti Türkiye'ye Geliyor	67
129	21 Aralık 1954	Bir Yunan Gazetesi Türkiye'ye İtidal Tavsiye Ediyor	67
130	23 Aralık 1954	İngiltere'nin Kıbrıs Siyaseti Tenkit Edildi	68
131	24 Aralık 1954	Kıbrıs Meselesi Bir İzdivaca Mani Oldu	68

1955 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

Sıra No:	Tarih	Haber Başlığı	Say. No
1	3 Ocak 1955	Yunanistan'ın Kıbrıs Siyaseti Değişiyor	69
2	12 Ocak 1955	Kıbrıs Hakkında Yunan Siyaseti Mağlup Olmuştur	69
3	16 Ocak 1955	Kıbrıs Müftüsünün Dün Verdiği Beyanat	69
4	27 Ocak 1955	Kıbrıs'ta Türkler Dün Bir Miting Yaptılar	70
5	9 Şubat 1955	Papagos Kıbrıs İçin Pazarlığa Başladı	70

6	18 Mart 1955	Kıbrıslı Rumların Yeniden İsyana Etmesi Muhtemel	70
7	29 Mart 1955	Rumlar Kıbrıs'ta Yeni Taşkınlıklar Yaptılar	70
8	3 Nisan 1955	Kıbrıs'ta Türkler Uzak Yerlerden Büyük Şehirlere Hicret Etmeye Başladılar	71
9	3 Nisan 1955	Tedhiş Hareketleri Genişliyor	71
10	3 Nisan 1955	Kıbrıs Türklerine Silah Dağıtılması İsteniyor	71
11	6 Nisan 1955	Yunan Hükümeti Kıbrıs'taki Tedhişçilere Yardım Edecek	71
12	6 Nisan 1955	Hükümet Kıbrıs Hadiselerini Hassasiyetle Takip Etmektedir	72
13	6 Nisan 1955	Yunan Denizaltıları Kıbrıs'a Asker Çıkardılar	72
14	6 Nisan 1955	Tedhişçiler İngiliz Subaylarının Evlerini Bombalıyor	72
15	8 Nisan 1955	Yüzlerce Genç Kıbrıs'a Geçmek İçin İzin İstiyor	72
16	18 Nisan 1955	Kıbrıs Rumları Paskalyada da Rahat Durmadılar	72
17	28 Nisan 1955	Kıbrıs Türktür Cemiyetinin İlk Kongresi Yapıldı	73
18	4 Mayıs 1955	Türkiye'de Kıbrıs'a Duyulan Büyük Alaka	73
19	11 Mayıs 1955	Yunanistan'la Kıbrıs İçin Münazara Yapılamaz	73
20	1 Haziran 1955	Kıbrıs'ta Dünde 9 Bomba Patlatıldı	74
21	1 Haziran 1955	Kıbrıs'taki Sıkı Yönetim Bütün Şehirlere Teşmil Edildi	74
22	23 Haziran 1955	Kıbrıs'ta İhtilal Provası Yapılıyor	74
23	23 Haziran 1955	Kıbrıs Türkleri Menderes ve Eden'e Müracaat Etti	74
24	23 Haziran 1955	Maskeli Tedhişçiler	74
25	23 Haziran 1955	Posta Kutusuna Konulan Saatli	75
26	23 Haziran 1955	Kıbrıs'a Üç Vali Gönderilmesini İsteyen İngiliz Mebusu	75
27	25 Haziran 1955	Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketleri Dünde Devam Etti	75
28	26 Haziran 1955	Kıbrıs Müftüsü Halkı Sükûnete Davet Etti	75
29	26 Haziran 1955	Anarşist Öğrenciler	75
30	26 Haziran 1955	Kıbrıs Polis Müdürünün Beyanata	76
31	28 Haziran 1955	İngiltere Yunanistan'ın Şiddetle Protesto Etti	76
32	28 Haziran 1955	Hariçten Polisten Getiriliyor	76
33	30 Haziran 1955	Yunan Kilisesi Açıkça Tahrikât Yapıyor	76
34	30 Haziran 1955	Kıbrıs İçin Mitinge İzin Verilmedi	76
35	30 Haziran 1955	Vima Gazetesinin İfşaatı	76
36	30 Haziran 1955	Yunan Kralının İsim Günü Nedeniyle Kıbrıs'ta Nümayişler	77
37	1 Temmuz 1955	Üçlü Kıbrıs Konferansı Türkiye'nin Öteden Beri Arzuladığı Mevzuudur	77
38	1 Temmuz 1955	Kıbrıs Türkleri Silahlanıyor	77
39	1 Temmuz 1955	Yunanistan Birleşmiş Milletlere Başvuruyor	77
40	3 Temmuz 1955	Yunanistan'a Bir Nota Vereceğimiz Söyleniyor	78
41	12 Temmuz 1955	Yunanistan'a Nota Verdik	78
42	12 Temmuz 1955	Makarios Atina'ya Hareket Etti	78

43	17 Temmuz 1955	Kıbrıs Meselesinde Rumca Gazeteler Doğru Yolu Bulamadılar	78
44	23 Temmuz 1955	Patrikhane M.T.T.B.'den Mehil İstedi	79
45	25 Temmuz 1955	Kıbrıs Meselesi Yine Birleşmiş Milletlere Verildi	79
46	28 Temmuz 1955	M.T.T.B Büyük Bir Toplantı Yapıyor	79
47	30 Temmuz 1955	Türkiye İle Yunanistan Arasında Harp Olabilir	79
48	3 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta Rumların Sabotaj Hareketleri Devam Ediyor	80
49	3 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta Umumi Grev Devam Ediyor	80
50	7 Ağustos 1955	Yunan Hükümeti Ankara Elcisi	80
51	7 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta İki Rum Tevkif Edildi	80
52	9 Ağustos 1955	Kıbrıs Meselesine Dair Türk Tezi Son Şeklini Aldı	81
53	10 Ağustos 1955	Eminönü'nde Halk " Kıbrıs Türktür" Diye Bağırды	81
54	21 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta Türklerin Mal ve Can Emniyeti Kalmamıştır	81
55	22 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta Türkler Geceleri Dışarı Çıkamıyor	82
56	22 Ağustos 1955	Türk Tezi Konferanstan Önce Açıklanmayacak	82
57	25 Ağustos 1955	Kıbrıs Türkleri Müdafaasız Bırakılmayacak	82
58	26 Ağustos 1955	Muhalefet Kıbrıs İşinde Hükümeti Destekliyor	83
59	26 Ağustos 1955	Heyetimiz Londra'ya Vardı	83
60	26 Ağustos 1955	Menderes'in Beyanatı Yunanistan'da Bir Bomba Tesiri Yaptı	83
61	27 Ağustos 1955	15 Bin Adanalı Kıbrıs'a Gönüllü Gitmeye Yemin Etti	83
62	28 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta Neticeyi Bekleyen Sessizlik Hüküm Sürüyor	84
63	28 Ağustos 1955	Kıbrıs'ta Bütün Fesatçılar Hudut Dışı Edilecektir	84
64	31 Ağustos 1955	Doğu Akdeniz'in Müdafaası İçin Kıbrıs'ta Bir NATO Konseyi Kurulmasını Teklif Edeceğiz	84
65	2 Eylül 1955	Londra'daki Konferansta Türk Görüşü Açıklandı	85
66	3 Eylül 1955	Londra Konferansı tam Bir Çıkmaza Girdi	85
67	3 Eylül 1955	Stefanopulos Atina'ya Dönüyor	85
68	5 Eylül 1955	Ya Kıbrıs Ya Türk Dostluğu	86
69	7 Eylül 1955	İngiltere Kıbrıs'a Muhtariyet Vereceğini Resmen Açıkladı	86
70	7 Eylül 1955	Tedhişçilerin Yatağı Olan Kasabada Örfi İdare İlan Edildi	86
71	9 Eylül 1955	Kıbrıs Türktür Cemiyeti, Genel Merkez ve Şubeleri Kapatıldı	87
72	9 Eylül 1955	Zorlu Geldi	87
73	10 Eylül 1955	Amerika, Kıbrıs Mevzuunda İtidal Teminine Çalışıyor	87
74	10 Eylül 1955	Yunanistan'a İhtar	87
75	10 Eylül 1955	Kıbrıs'a Yeni Takviyeler Geldi	87

76	10 Eylül 1955	Faiz Kaymak Bir Tehdit Mektubu Aldı	88
77	12 Eylül 1955	Kıbrıs'ta Tedhişçi Rumlar İsyana Teşebbüs Etti	88
78	16 Eylül 1955	Kıbrıs'ta EOKA Teşkilatı Kanun Dışı Edildi	88

1956 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	3 Ocak 1956	Kıbrıslı Tedhişçilerin Kökü Kazınacaktır	89
2	8 Ocak 1956	Kıbrıs Valisi Sir Harding, Adadaki Türklere Teminat Verdi	89
3	13 Ocak 1956	Kıbrıslı Türk Liderler	89
4	24 Ocak 1956	Adada Asayişin Temini İçin Kıbrıs Valisi, Eden'den Tam Salahiyet İstedi	89
5	25 Ocak 1956	Kıbrıs Hakkındaki Türk Tezi Değişmemiştir	90
6	2 Şubat 1956	Kıbrıs Heyeti Ankara'da	90
7	5 Şubat 1956	Kıbrıs'ta Makarios Aleyhine Nümayişler	91
8	6 Şubat 1956	Karamanlis İle Makarios Arasında Görüş birliği Varmış	91
9	8 Şubat 1956	Türkiye Ağır Bastıkça Kıbrıslı Türkler İçin Tehlike Varit Değildir	91
10	10 Şubat 1956	Kıbrıslı Rumlar Nihayet Tedhişçilere Karşı İsyan Etti	91
11	11 Şubat 1956	Kıbrıs Heyeti Lefkoşa'ya Avdet Etti	92
12	25 Şubat 1956	Kıbrıs Valisi Türklere Tekrar Teminat Verdi	92
13	26 Şubat 1956	Yunanistan Kıbrıs Bahsinde Ağzını Açamaz	92
14	27 Şubat 1956	İngiliz Müstemleke Vekili Kıbrıs İçin Kati Teminat Verdi	93
15	2 Mart 1956	Makarios Türklere Verilen Teminattan Endişe Ediyor	93
16	5 Mart 1956	Makarios, İngilizleri İthama Başladı	93
17	10 Mart 1956	Makarios Kıbrıs'tan Sürüldü	93
18	10 Mart 1956	Yunanlılar Şaşırdı	94
19	10 Mart 1956	Kıbrıs'ta Makarios'u İtham Eden Bir Tebliğ Yayınlandı	94
20	17 Mart 1956	Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketleri Büsbütün Şiddetlendi	94
21	20 Mart 1956	Kıbrıs'ta Rumlar ile Türlerin Arasında Bir Çarpışma Oldu	94
22	20 Mart 1956	Kıbrıs'ta Grevler Sona Erdi	95
23	22 Mart 1956	Kıbrıs Valisine Suikast Teşebbüsü	95
24	22 Mart 1956	Sarper'in Demecine Cevap	95
25	23 Mart 1956	Kıbrıs, Türkiye'nin Kapısının Eşiğindedir, Yunanistan'a 600 Mildir	95
26	25 Mart 1956	Yunan Bayramı Nedeniyle Kıbrıs'ta Sokağa Çıkılmayacak	96
27	25 Mart 1956	Kıbrıs Meselesindeki Türk Görüşü, Amerikan Basın Temsilcilerine Açıklandı	96

28	26 Mart 1956	Kıbrıs'ta İlk Defa Olarak Bütün Kiliseler Kapatıldı	96
29	27 Mart 1956	Kıbrıs'ta Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırıldı	96
30	3 Nisan 1956	Yunan Kralı, Parlamentoda Kıbrıs'tan Hararetle Bahsetti	96
31	10 Nisan 1956	Amerika Kıbrıs İşinde İngiltere'yi Destekliyor	97
32	16 Nisan 1956	Kıbrıs'ta Evkaf İdaresi Resmen Türklere Devredildi	97
33	16 Nisan 1956	Lefkoşa'da Bir Silah Deposu Meydana Çıkarıldı	97
34	24 Nisan 1956	Kıbrıs Meselesinde Tenkit Edilen Yunan Hariciye Vekili Teotokis İstifa Etti	98
35	24 Nisan 1956	Lefkoşa'da İki Türk'ün Öldürülmesi Sokak Çatışmalarına Sebep Verdi	98
36	26 Nisan 1956	Lefkoşa'da Sokağa Çıkma Yasağı Dün Tamamen Kaldırıldı	98
37	10 Mayıs 1956	İki Tedhişçi Rum Lefkoşa'da Asıldı	98
38	16 Mayıs 1956	Yunan Kralının Kıbrıs'a Dair Beyanatu	99
39	18 Mayıs 1956	İki Rum Papazı İle 23 Rum Tevkif Edildi	99
40	20 Mayıs 1956	Kıbrıs'ta Bir Piskoposluk Dün Resmen Kapatıldı	99
41	23 Mayıs 1956	Kıbrıs'ta Rum Tedhişçiler Bir Türk Polisini Öldürdüler	99
42	23 Mayıs 1956	Kıbrıs'ta Gizli Bir Radyo İstasyonu Faaliyete Geçti	100
43	26 Mayıs 1956	Kıbrıs'ta Türkler Dün Rumlar Aleyhine Nümayiş Yaptılar	100
44	28 Mayıs 1956	Kıbrıs'ta Rumlar Yine Türklere Tecavüz Etiler	100
45	30 Mayıs 1956	Kıbrıs'ta Türkler İle Rumlar Arasında Çarpışmalar Oldu	100
46	30 Mayıs 1956	Akel'in Beyannamesi	101
47	30 Mayıs 1956	Dr. Küçük Ankara'ya Geliyor	101
48	2 Haziran 1956	İngiltere Hiçbir Surette Kıbrıs'tan Ayrılmayacak	101
49	5 Haziran 1956	Magosa'da Türkler İle Rumlar Arasında Çarpışmalar Oldu	101
50	5 Haziran 1956	Fetios Newyork'ta	102
51	7 Haziran 1956	Kıbrıs'ta Tedhişçiler Dün Bir İngiliz'i Öldürdüler	102
52	14 Haziran 1956	Kıbrıs'a Dair Türk Görüşü Bütün Dünya Meclislerine Bildiriliyor	102
53	21 Haziran 1956	Kıbrıs'ın İstiklali İle İlgili Türkiye İle İngiltere Arasında Müzakere Yapılacak	103
54	21 Haziran 1956	İngiltere'nin Programı	103
55	21 Haziran 1956	Daily Mail'in Yazısı	103
56	21 Haziran 1956	Dr. Küçük'ün Mesajı	103
57	22 Haziran 1956	İngiltere, Kıbrıs'a Dair Türkiye'ye İzahat Verdi	104
58	22 Haziran 1956	Yunanistan Makarios'u Sayıklıyor	104
59	24 Haziran 1956	Newyork Times'ın Kıbrıs İşindeki Cehaleti	104
60	30 Haziran 1956	Athenagoras Kıbrıs İşinde Türkler Aleyhine Çalışıyor	104
61	30 Haziran 1956	Lloyd George'nin Cevabı	105

62	1 Temmuz 1956	Türkiye, İngiltere'nin Son Kıbrıs Teklifini Reddetti	105
63	1 Temmuz 1956	Harding Türklere Tekrar Teminat Verdi	105
64	3 Temmuz 1956	Kıbrıs Tarih Boyunca Hiçbir Zaman Yunanistan'ın Olmamıştır	106
65	3 Temmuz 1956	Yunanistan'dan Gelecek Taleplere Karşı Kıbrıs' a Giriş İzni Verilmeyecek	106
66	6 Temmuz 1956	Templer, Kıbrıs'tan İngiliz Askerini Çekmeyeceğiz, Dedi	106
67	8 Temmuz 1956	İngiliz Hariciye Vekili, Kıbrıs Türkiye için Hayati Ehemmiyet Taşımaktadır, Dedi	106
68	8 Temmuz 1956	Templer Kıbrıs'a Gidiyor	107
69	13 Temmuz 1956	İngiltere'de Muhalefet Kıbrıs Davasında İş Terbiyesizliğe Kadar Götürdü	107
70	13 Temmuz 1956	28 Rum Tevkif Edildi	107
71	25 Temmuz 1956	İnönü, Kıbrıs İşinde Hükümet Görüşünün Sıhhatini Belirtti	107
72	30 Temmuz 1956	Kıbrıs'ta Polis ve İdari Makamlara Fevkalade Yetkiler Verildi	108
73	5 Ağustos 1956	İstanbul ve Kıbrıs Er Geç Yunanistan'ın Olacaktı	108
74	16 ağustos 1956	Bir Türk'ü Uyurken Öldürdüler	108
75	19 Ağustos 1956	Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketi Durdu	108
76	29 Ağustos 1956	Kıbrıs Meselesi Bir Harbe Sebebiyet Verebilir	108
77	1 Eylül 1956	Tedhişçiler Bir EOKA Liderini Kaçırıldı	109
78	1 Eylül 1956	Yunan Papağanı Yine Konuştu	109
79	5 Eylül 1956	Kıbrıs'ta Tedhişçiler Bir Türk ile Üç İngiliz Subayını Öldürdüler	110
80	5 Eylül 1956	Yunanistan'ın Uzak Doğuda Propagandası	110
81	5 Eylül 1956	Tecavüze Uğrarlarsa Fransız Askerleri EOKA İle Çarpışacak	110
82	11 Eylül 1956	EOKA'cılar Fransız Askerlerine Saldırdı	110
83	13 Eylül 1956	Kıbrıs'ta Tedhişçilerin Temizliğine Başlanıyor	110
84	15 Eylül 1956	Kıbrıs'a Geniş Bir Muhtariyet Verileceği Resmen Açıklandı	111
85	27 Eylül 1956	Hükümetin Kıbrıs Politikası Değişmedi	111
86	29 Eylül 1956	Kıbrıs'ta Tedhişçilik Yeniden Şiddetlendi	112
87	29 Eylül 1956	EOKA'nın Yunanistan'la İrtibatını Yunan Konsolosluğu Sağlıyormuş	112
88	4 Ekim 1956	Kıbrıs'ta İngilizler 200 Mil Karelik Bir Alanı Kordon Altına Aldı	112
89	11 Ekim 1956	Bulgarlar Kıbrıs İşine Burnunu Sokuyor	112
90	15 Ekim 1956	Yunanistan Amerika'yı Tehdit Etmeye Başladı	113
91	15 Ekim 1956	Tedhişçiler Üç Rum'u Öldürdü	113
92	9 Kasım 1956	Kıbrıs'ta 8 Günde 12 İngiliz Öldürüldü	113
93	9 Kasım 1956	Averoff'un Konuşması	113
94	11 Kasım 1956	Kıbrıs'a Gidecek Olan Hususi Müsaadeye Tabi	113

95	15 Kasım 1956	Kıbrıs'ta Bir Türk Öldürüldü	114
96	16 Kasım 1956	Kıbrıs Meselesi BM'de Görüşülecek	114
97	16 Kasım 1956	Amerika Tarafsız	114
98	24 Kasım 1956	Kıbrıs'ta tedhişçiler Mahkemesiz İdam Edilecek	114
99	30 Kasım 1956	EOKA'cılar Türkleri de Tehdit Ediyor	114
100	14 Aralık 1956	Kıbrıs Meselesinde Nihai Müzakereler Başlıyor	115
101	16 Aralık 1956	Kıbrıs İçin Türk – İngiliz Görüşmeleri Başlıyor	115
102	16 Aralık 1956	Kıbrıs Türktür Partisinin Genel Sekreterinin Beyanattı	115
103	20 Aralık 1956	Kıbrıs Anayasası Açıklandı	116
104	20 Aralık 1956	Vali'nin Salahiyetleri	116
105	20 Aralık 1956	Türkiye'nin İtirazları	116
106	20 Aralık 1956	Yunanistan Reddetti	117
107	21 Aralık 1956	Kıbrıs'ın Yeni Anayasasını Ankara Müsait Karşıladi	117
108	26 Aralık 1956	Bayar Kıbrıs Türk Liderleri İle Görüştü	117
109	26 Aralık 1956	Selim Sarper Yurda Döndü	117
110	29 Aralık 1956	Menderes, Kıbrıs ve Ortadoğu Politikamızı İzah Etti	118

1957 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	3 Ocak 1957	Kıbrıs İçin Anayasa Hazırlıyoruz	119
2	4 Ocak 1957	Kıbrıs İçin Çalışmalar Başladı	119
3	5 Ocak 1957	Kıbrıs Hakkında Türk Anayasa Tasarısı Hazır	119
4	17 Ocak 1957	Kıbrıs'a Bir Heyet Gönderiyoruz	120
5	20 Ocak 1957	N.Erim Başkanlığındaki Heyetimiz Dün Kıbrıs'a Gitti	120
6	21 Ocak 1957	Erim Kıbrıs'taki Türklere: “ Biz Bir Bütünüz ve 25 Milyon 125 Bin Kişiyiz” Dedi	120
7	23 Ocak 1957	Kıbrıs'ta Heyetimize Bomba Atıldı	121
8	23 Ocak 1957	Nihat Erim Beyanattı	121
9	23 Ocak 1957	Türk Heyeti Ankara'ya Döndü	121
10	25 Ocak 1957	Başvekil, Kıbrıs Türklerine İtidal Tavsiye Etti	122
11	25 Ocak 1957	Prof. Erim Gitti	122
12	25 Ocak 1957	Kıbrıs'ta 23 Tedhişçi Daha Yakalandı	122
13	26 Ocak 1957	Kıbrıs İçin Londra'da Müzakereler Başladı	122
14	29 Ocak 1957	Kıbrıs'a Dair Türk İngiliz Görüşmeleri Sona Erdi	122
15	29 Ocak 1957	Müzakerelere Dair Tafsilat	123
16	31 Ocak 1957	Kıbrıslı Türkler Bir Haydut Çetesi Değildir	123
17	31 Ocak 1957	Redcliff Ümitli	123
18	8 Şubat 1957	Başvekil: “ Kıbrıs Uğruna Artık En Küçük Bir Fedakârlığı Dahi Kabul Etmiyoruz” Dedi	124
19	15 Şubat 1957	Türk Gençliği: “Yunanlılar Tarihe İbretle Bakmalıdır” Diyor	124

20	15 Şubat 1957	Ölü Nümayiş	124
21	15 Şubat 1957	Kıbrıs Müzakereleri Ancak Pazartesi Başlayabilecek	124
22	15 Şubat 1957	Kıbrıs'ın Taksimi İmkânsızmış	124
23	18 Şubat 1957	Kıbrıs Meselesi Bugün Görüşülecek	125
24	20 Şubat 1957	Yunanistan, Nihayet Silah Sevk Ettiğini İtiraf Etti	125
25	17 Mart 1957	EOKA'ya Verilecek Cevap Hazır	125
26	17 Mart 1957	Dr. Küçük'ün Gazetemize Beyanatı	126
27	19 Mart 1957	Ankara'da Kıbrıs İle Alakalı Mühim Görüşmeler Yapılıyor	126
28	19 Mart 1957	Kıbrıs Valisi Acele Londra'ya Çağrıldı	126
29	28 Mart 1957	Makarios Serbest Bırakılması Tedhişçiliği Engellemez	126
30	3 Nisan 1957	Yüz Bulan EOKA'cılar İşi Azıttı	126
31	6 Nisan 1957	İngiltere'ye Yeni Bir İhtarda Bulunduk	127
32	11 Nisan 1957	Kıbrıslı Türkler İngiliz İdaresine İtimat Etmiyor	127
33	11 Nisan 1957	Fazıl Küçük'ün Ankara'daki Konferansına İzin Verilmesi	127
34	11 Nisan 1957	“ İngiltere Makarios'u Serbest Bırakmakla İşlediği Hatayı Anlıyor”	128
35	11 Nisan 1957	Gizli Broşürler	128
36	13 Nisan 1957	Başvekil Kıbrıs Mevzuunda Meclise İzahat Verecek	128
37	13 Nisan 1957	Bir Tedhişçi Üç Yıla Mahkûm Oldu	128
38	21 Nisan 1957	Gençlerin “Kıbrıs Günü” Toplantısına İzin Verilmedi	129
39	28 Nisan 1957	Hürriyet Partisi, Kıbrıs İçin Mecliste Müzakere Açılmasını Teklif Etti	129
40	4 Mayıs 1957	Menderes: “ Kıbrıs İçin Yapabileceğimiz Son Fedakârlık Taksimdir” Dedi	129
41	11 Mayıs 1957	“ İç Politikada Fikri Ne Olursa Olsun Her Türk Kıbrıs Hakkında Mutabık”	130
42	12 Mayıs 1957	Ankara'ya Çağrılan Elçilerle Kıbrıs Meselesi Görüşülüyor	130
43	12 Mayıs 1957	Kıbrıs Türktür Cemiyetinin Açılması İçin Müracaat	130
44	12 Mayıs 1957	Kıbrıs Pankartlarının Dağıtılması Yasak Edildi	130
45	12 Mayıs 1957	Dr. Küçük Sir John Harding Tarafından Kabul Edildi	131
46	26 Mayıs 1957	Menderes Dün Sivas'ta: “ Kıbrıs'ın Yarıları Bizim Olacak” dedi	131
47	31 Mayıs 1957	İngiltere Makarios'un Şahsi Müzakere Teklifini Reddetti	131
48	7 Haziran 1957	EOKA Yeniden Tedhişe Hazırlanıyor	131
49	17 Haziran 1957	Kıbrıs'a Bir İngiliz Parlamenton Heyetinin Gitmesi İsteniyor	132

50	6 Temmuz 1957	Yunanistan Kıbrıs İşini Gündeme Alması İçin 19 Temmuz'a Kadar B.Milletlere Müracaat Edece	132
51	13 Temmuz 1957	İngiltere Kıbrıs'a Şartlı Muhtariyet Verecek	132
52	13 Temmuz 1957	Ankara'da Tefsirler	132
53	16 Temmuz 1957	İngiltere, Kıbrıs İşinde Yine Ateşle Oynamaya Başladı	132
54	16 Temmuz 1957	Avam Kamarasındaki Müzakereler	133
55	17 Temmuz 1957	Türkiye Kıbrıs İşinde Artık Pazarlığa Girmeyecek	133
56	17 Temmuz 1957	Kıbrıs'ın Taksimi	133
57	25 Temmuz 1957	İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ı Üçlü Kıbrıs Toplantısında Çağırıyor	133
58	25 Temmuz 1957	Ankara Henüz Daveti Alamadı	134
59	25 Temmuz 1957	Birleşmiş Milletler Kıbrıs Meselesini Gündeme Aldı	134
60	25 Temmuz 1957	Kıbrıs'ın Yarısını ve 35 Derece Arz Dairesinin Kuzeyini İstiyoruz	134
61	27 Temmuz 1957	Kıbrıs 'ın Taksimi İçin Amerika ve İngiltere'ye Nota Verdik	134
62	27 Temmuz 1957	Kıbrıslı Türkler Yarınlardan Emin	134
63	30 Temmuz 1957	Times'a Göre Amerika Kıbrıs'a Bağımsızlık Verilmesini İstiyor	135
64	2 Ağustos 1957	Yunanistan, Kıbrıs İçin Türkiye'ye Veto Hakkı tanımayacakmış	135
65	2 Ağustos 1957	İngiltere Son Kararını Saklı Tutuyor	135
66	11 Ağustos 1957	Yunanistan Kıbrıs İçin Üç Şart İleri Sürdü	135
67	31 Ağustos 1957	Yunanistan Üçlü Konferans için Şartlar İleri Sürüyor	136
68	31 Ağustos 1957	İki Rum İdama Mahkûm Oldu	136
69	1 Eylül 1957	Kıbrıs'ta Kan Dökmek İçin Taksim Tek Çaredir	136
70	5 Eylül 1957	Dr. Küçük Basına Demeç Verdi	137
71	11 Eylül 1957	Kıbrıs Milli Bir Davadır	137
72	14 Eylül 1957	Makarios Kıbrıs Meselesini 35 dakikada hallediverdi	137
73	17 Eylül 1957	İngiltere Kıbrıs'a İstiklal Vermeyecek	138
74	29 Ekim 1957	Kıbrıs'ta Nümayiş ve Çarpışmalar Başladı	138
75	14 Kasım 1957	Yunanistan EOKA'yı Resmen Destekliyor	138
76	27 Kasım 1957	Kıbrıs'ta Nümayişler Oldu, Birçok Rum Tevkif	139
77	3 Aralık 1957	Kıbrıs Meselesi Birleşmiş Milletlerde	139
78	6 Aralık 1957	Makarios Boyundan Büyük Laf Etmeye Başladı	139
79	8 Aralık 1957	Rumların Bir İmha ve Cinayet Kampanyasına Girişmeleri Üzerine, Kıbrıslı Türkler Hükümetimizden Duruma Müdahale Etmelerini İstedi	140
80	9 Aralık 1957	Türk Gençliği Dün EOKA'yı Telin Etti	140
81	11 Aralık 1957	Müzakereler Bugün Başlıyor	140

82	12 Aralık 1957	Birleşmiş Milletler Siyasi Komitesi Yunan Teklifini Kabul Etti	141
83	13 Aralık 1957	İngiltere Türkiye'ye Teminat Verdi	141
84	14 Aralık 1957	Kıbrıs'ta Durum Çok Gergin, Dr. Fazıl Küçük Ankara'ya Geliyor	141
85	15 Aralık 1957	Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda 2/3 Ekseriyeti Temin Edemeyen Yunan Tavrı Sukut Etti	142
86	16 Aralık 1957	Averoff Sarper'i Tebrik Etti	142
87	21 Aralık 1957	Kıbrıs İçin İlk Toplantı Sakarya'da Yapılacak	143
88	25 Aralık 1957	Başvekilin Kıbrıs'la İlgili İzahları	143
89	29 Aralık 1957	Ankara'da Geçliğin Kıbrıs Toplantısına İzin Verildi	143

1958 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	2 Ocak 1958	Adnan Menderes Kıbrıs Türklerine Teminat Verdi	144
2	5 Ocak 1958	Kıbrıs Milli Bir Davadır	144
3	10 Ocak 1958	Zorlu: “ Taksim Dışında Bir Karar Tanımayacağız Dedi	144
4	13 Ocak 1958	Kıbrıs'ta 120 Bin Nüfuslu Bir Türk Devleti Kurulabilir	145
5	17 Ocak 1958	Kıbrıs Davası Türk – Yunan Antlaşması İle Halledilebilir	145
6	18 Ocak 1958	Kıbrıs İçin Üçlü Toplantı Yapılacak	145
7	22 Ocak 1958	Türkler İlk Defa İngilizler İçin Çarpışacak	146
8	24 Ocak 1958	Kıbrıs'ta Ortam Gergin	146
9	27 Ocak 1958	Kıbrıs'ta Türkler ve Rumlar Dün Yeniden Çarpıştı	146
10	29 Ocak 1958	Kıbrıs'ta 5 Türk Öldü Yaralıları Var	147
11	30 Ocak 1958	Kıbrıs'taki Türk Şehitlerin Cenazeleri Kaldırılmıştır	147
12	4 Şubat 1958	Dr. Fazıl Küçük ve Beraberindekiler Büyük Bir Saygı İle Karşılandılar	147
13	6 Şubat 1958	İngilizler Kıbrıs Adasında Dökülen Türk Kanının Bedelini Para İle Ödemek İstiyorlar	148
14	7 Şubat 1958	EOKA Kıbrıs'ı Yine Kana Bulamaya Hazırlanıyor	148
15	10 Şubat 1958	Dün Bursa'da D.P' nin II. Kongresinde Konuşan Menderes: “ Kıbrıs Davasında Hedefimize Yaklaştık”	149
16	16 Şubat 1958	İngilizler Kıbrıs'a Muhtariyetten Şimdilik Vazgeçiyorlar	149
17	19 Şubat 1958	İngiltere, Türkiye ve Yunanistan ile Kıbrıs İçin Derhal Yeni Müzakerelere Girecek	149
18	24 Mart 1958	EOKA Faaliyetlerini Genişletiyor	150

19	30 Mart 1958	Kıbrıs Türktür Cemiyeti Çalışmalarına Başladı	150
20	31 Mart 1958	EOKA Yarın Kıbrıs'ta Tekrar Tedhişe Başlayacağını İlan Etti	150
21	2 Nisan 1958	EOKA Dün Topyekûn Harbi İlan Etti	150
22	5 Nisan 1958	Kıbrıs'ta Bombalar Patlıyor	151
23	8 Nisan 1958	EOKA Karakolları Basmaya Başladı	151
24	24 Nisan 1958	Kıbrıslı Türkler Dün Büyük Bir Gösteri Yaptı	152
25	30 Nisan 1958	Kıbrıslı Rumlar Dün yine Türklere Saldırdılar	152
26	2 Mayıs 1958	İngiltere Taksim Fikrini Benimsedi	152
27	6 Mayıs 1958	İngilizler Kıbrıs Konusunda Nihayet Kati Kararını Verdi	153
28	10 Mayıs 1958	Londra'da Kıbrıs'la Alakalı Mühim Görüşmelere Başlandı	153
29	13 Mayıs 1958	Lefkoşa'da Taksim Mitingi	154
30	18 Mayıs 1958	Yarın Kıbrıs'ta Örfi İdare İlan Edilmesi Muhtemel	154
31	23 Mayıs 1958	Celal Bayar: "Kıbrıs Davası Türk Milletinin Malı Oldu" dedi	154
32	25 Mayıs 1958	Hariciye Vekili Zorlu Yineledi: "Taksimden Başka Yol Yoktur"	154
33	29 Mayıs 1958	Kıbrıs'ta Türkler İçin Toplanma Kampları	155
34	4 Haziran 1958	Kıbrıslı Türklere Gönderdiği Mesajda Adnan Menderes Taksimden Vazgeçmeyeceğini Belirtti	155
35	8 Haziran 1958	"YA TAKSİM YA ÖLÜM" Parolası Bugün Beyazıt Meydanında Tekrarlanacak. Gençlik Milletimizin Haklı Davasını Tüm Dünyaya Bir Kez Daha Duyuracak	155
36	9 Haziran 1958	Ya Taksim Ya Ölüm	156
37	10 Haziran 1958	EOKA Dün Türklere Harp İlan Etti	156
38	12 Haziran 1958	Kıbrıs'ta Dâhili Harp Çok Şiddetlendi	157
39	13 Haziran 1958	Ankara'dan Kıbrıs'a Ant	157
40	17 Haziran 1958	Meclis Taksimden Başka Hal Çaresi Olmadığına İttifakla Karar Verdi	157
41	20 Haziran 1958	İngiltere, Planını Açıkladı	158
42	22 Haziran 1958	Zorlu'nun Kıbrıs Beyanatı	160
43	29 Haziran 1958	Başvekil Adnan Menderes'in Kıbrıs Beyanatı	160
44	7 Temmuz 1958	İnönü Kıbrıs Mevzuunda Konuştu	160
45	14 Temmuz 1958	Kıbrıs'ta Katliamlar Devam Ediyor	161
46	19 Temmuz 1958	Kıbrıs'a Asker Sevk Etmek İçin Teşebbüse Geçtik	161
47	21 Temmuz 1958	Kıbrıs'ta Bir Haftadır Kan Gövdeyi Götürüyor	161
48	23 Temmuz 1958	Kıbrıs'ta Vahşet; Dün 29 Türk Öldürüldü	162
49	30 Temmuz 1958	Kıbrıs'ta Bir Ayda 45 Türk, 42 Rum Öldürüldü	162
50	3 Ağustos 1958	Vali Hugt Foot'un Beyanı	162
51	9 Ağustos 1958	İngiliz Başvekil Bugün Ankara'ya Geliyor	163
52	10 Ağustos 1958	İngiliz Başvekil Mac Millan Ankara'da	163
53	11 Ağustos 1958	Kıbrıs Konusunda Gece Bir Tebliğ Yayınlandı	163

54	12 Ağustos 1958	Hariciye Vekili Zorlu: “ Sonuna Kadar Taksim İçin Direneceğiz”	163
55	13 Ağustos 1958	Harold Mac Millen’in Kıbrıs Beyanâtı	164
56	16 Ağustos 1958	İngiltere Kıbrıs Planını Tatbika Başladı	164
57	18 Ağustos 1958	Dr. Küçük’ün Beyanâtı	165
58	23 Ağustos 1958	EOKA Türklere Hücum Emrini Verdi	165
59	26 Ağustos 1958	Hükümetin Yeni Kıbrıs Planına Ait Görüşü	166
60	3 Eylül 1958	İngilizler İle EOKA Karşı Karşıya	166
61	13 Eylül 1958	Dr. Küçük’ten İngiliz Planına Destek	166
62	15 Eylül 1958	EOKA Sivil İngilizlere Karşı Harp İlan Etti	167
63	21 Eylül 1958	Kıbrıs Planı 1 Ekim’de Mer’iteye Giriyor	167
64	21 Eylül 1958	Bir Türk, Bir Rum Beraat Etti	168
65	27 Eylül 1958	Hariciye Vekili Zorlu’nun BM Beyanâtı	168
66	1 Ekim 1958	Kıbrıs Planının Tatbikine Bugün Başlanıyor	168
67	3 Ekim 1958	EOKA Kıbrıs’ta Tedhişe Başladı	168
68	7 Ekim 1958	Kıbrıs’ta “ Cemaat Meclisleri Seçimleri” Hazırlığı Başladı	168
69	12 Ekim 1958	İngiltere’nin Yeni Kıbrıs Planı Beyanâtı	169
70	14 Ekim 1958	NATO Kıbrıs Meselesini Tekrar Müzakere Ediyor	169
71	24 Ekim 1958	Makarios’un Kıbrıs Planı Şartı	169
72	30 Ekim 1958	NATO Kıbrıs İle İlgili Toplantıdan Vazgeçti	170
73	2 Kasım 1958	Reisicumhurun Meclis Açılış Konuşması	170
74	5 Kasım 1958	Hariciye Vekili Zorlu, NATO’daki Kıbrıs Mevzuunu Açıkladı	170
75	11 Kasım 1958	Rauf Denktaş: “ Adadaki Türklere Silah Verilmelidir” Dedi	171
76	14 Kasım 1958	Hükümet Kıbrıs Türklerine Silah Verilmesini İsteyecek	171
77	23 Kasım 1958	Hariciye Vekil Zorlu’ nun Amerika’dan Kıbrıs Beyanâtı	172
78	26 Kasım 1958	BM’de Kıbrıs Meselesi Görüşüldü	172
79	3 Aralık 1958	İngiltere, Kıbrıs’ın Taksimini İstemeyen Takriri Reddetti	172
80	6 Aralık 1958	Birleşmiş Milletler Kıbrıs Kararını Verdi	173
81	11 Aralık 1958	Paris’te Kıbrıs İçin Üçlü Müzakere Başlıyor	173
82	13 Aralık 1958	İngiltere Taksim Planını Hazırladı	174
84	19 Aralık 1958	Mac Millan: “ Kıbrıs’ı Taksim Edebiliriz” Dedi	174
85	21 Aralık 1958	Zorlu Dün: “ Averoff’la Tam Bir Anlaşmaya Varamadık” Dedi	175
86	26 Aralık 1958	Hariciye Vekâletinden Beyanat	175
87	31 Aralık 1958	Yunan Hariciye Vekili Averoff İlmli	176

1959 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	8 Ocak 1959	Hariciye Vekili: “ Fazla Nikbinliğe Gerek Yok”	177
2	14 Ocak 1959	Makarios Adaya Dönebilir	177
3	16 Ocak 1959	Zorlu ve Averoff Kıbrıs İçin Bir Araya Gelecekler	177
4	19 Ocak 1959	Zorlu ve Averoff Dün Görüştüler	177
5	24 Ocak 1959	Türkiye’ye Dönen Zorlu: “ Kıbrıs Konusunda İyimserim” Dedi	178
6	27 Ocak 1959	Vali Foot Dün Türkiye’ye Geldi	178
7	30 Ocak 1959	Başvekil Kıbrıs’taki Olaylara Ait Beyanatı	178
8	4 Şubat 1959	Dr. Küçük’e Büyük Tezahürat	179
9	8 Şubat 1958	Kıbrıs’ın Müstakil Devlet Olma İhtimali Beliriyor	179
10	9 Şubat 1959	Kıbrıs’a İstiklal Verilmesi Kararlaştırıldı	180
11	12 Şubat 1959	Kıbrıs İçin Anlaşmaya Varıldı	180
12	14 Şubat 1959	Başvekilin Kıbrıs Beyanatı	181
13	17 Şubat 1959	Kıbrıs İçin Üç Devlet Tam Anlaşmaya Vardı	182
14	18 Şubat 1959	Başvekilin Uçağı Düştü. Ölü ve Yaralılar Var	182
15	20 Şubat 1959	Kıbrıs İhtilafı Sona Erdi	183
16	24 Şubat 1959	Kıbrıs Anlaşmasının Esasları Açıklandı	184
17	5 Mart 1959	Geçici Kıbrıs Hükümeti Bu Ay Kurulacak	184
18	17 Mart 1959	Kıbrıs Geçici Hükümetinin Vekilleri Seçiliyor	185
19	28 Mart 1959	Kıbrıs Geçici Hükümeti Kuruldu	185
20	2 Nisan 1959	Kıbrıs Geçici Hükümeti Bugün İlan Edilecek	186
21	2 Nisan 1959	EOKA’cılar Parti Kurdu	186
22	7 Nisan 1959	Kıbrıs’ta Geçici Hükümet İlk Mesaisine Başladı	186
23	14 Nisan 1959	Kıbrıs Anayasası Hazırlıkları Başladı	187
24	20 Mayıs 1959	Kıbrıs’taki Merasime Binlerce Türk Katıldı	187
25	8 Haziran 1959	Kıbrıs Türkleri 7 Haziranı Yas Günü İlan Etiler	188
26	8 Haziran 1959	Denktaş’ın Hitabesi	188
27	23 Haziran 1959	Kıbrıslı Türkler Adaya Dönüyor	188
28	5 Temmuz 1959	Dr. Küçük ve Makarios Dün Birlikte Toplantı Yaptı	189
29	13 Temmuz 1959	Kıbrıs Anlaşmasının Tatbikinde Güçlükler	189
30	9 Ağustos 1959	Kıbrıs Anayasası Halk Oyuna Sunulmayacak	190
31	9 Ağustos 1959	Seçimler Aralıkta	190
32	9 Ağustos 1959	Referandum Yok	190
33	13 Ağustos 1959	Kıbrıslı Rumlar İlhak Taraftarı Teşkilat Kurdu	191
34	13 Ağustos 1959	Kıbrıslı Rumlar	191
35	20 Ağustos 1959	Kıbrıs Anayasasında Anlaşmazlıklar	191
36	25 Ağustos 1959	Grivas’ın Tutumu Kıbrıs’ta Tarafları Geriyor	192
37	3 Eylül 1959	Makarios: “Kıbrıs Anlaşması Tatbik Edilecektir” Dedi	192
38	3 Eylül 1959	Zorlu ve Averoff Kıbrıs Mevzuunu Görüşecekler	192

39	10 Eylül 1959	Nihat Erim: “Kıbrıs anayasasında Taviz Vermeyeceğiz” Dedi	192
40	23 Eylül 1959	Makarios: “ Grivas Kıbrıs’ta Seçime Katılabilir” Dedi	193
41	28 Eylül 1959	Zorlu’ nun BM’de Kıbrıs Konusundaki Beyanatı	193
42	4 Ekim 1959	Kıbrıs’ta Anayasa İhtilafı Giderilemedi	193
43	6 Ekim 1959	Kıbrıs İhtilafı İçin Taviz Verilmiyor1	194
44	11 Ekim 1959	Denktaş: “ Anlaşmazlıklar Yakın Zamanda Hallolacaktır” Dedi	194
45	22 Ekim 1959	Kıbrıs Görüşmeleri Çıkmaza Girdi	194
46	23 Ekim 1959	Hükümet Kıbrıs’a Silah Kaçırmaı Takbih Etti	195
47	30 Ekim 1959	Kıbrıs’ta Anayasa Görüşmeleri Yeniden Başlıyor	195
48	2 Kasım 1959	Kıbrıs Seçim Kanununu Açıkladı	196
49	11 Kasım 1959	Kıbrıs’ta Anayasa İhtilafı Halledildi	196
50	4 Aralık 1959	Dr. Fazıl Küçük, Reisicumhur Muavini Olarak Gösterildi	197
51	13 Aralık 1959	Kıbrıs’ta Bugün Seçim Yapılıyor	197
52	13 Aralık 1959	Grivas Açıkça Makarios’a Cephe Aldı	197
53	14 Aralık 1959	Kıbrıs’ta Reisicumhur Seçimleri Dün Yapıldı	197
54	15 Aralık 1959	Makarios Kıbrıs Cumhuriyetinin İlk Reisicumhuru Oldu	198
55	28 Aralık 1959	Kıbrıs’ta Türkler ve Rumlar Arasında Yeni İhtilaflar	198
56	29 Aralık 1959	Rauf Denktaş: “ Kıbrıs’ta Türkler Sıkıntıda” Dedi	199

1960 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	12 Ocak 1960	Türk Heyeti Öncü Askeri Bugün Kıbrıs’a Gidiyor	200
2	15 Ocak 1959	Kıbrıs Konferansı Yarın Londra’da Toplanıyor	200
3	19 Ocak 1960	Kıbrıs’ın İstiklali 19 Şubattan 19 Mart Tarihine Tehir Oldu	200
4	26 Ocak 1960	Kıbrıs’ta Üs Pazarlığı Londra’da Devam Ediyor	201
5	30 Ocak 1960	Kıbrıs Görüşmeleri Hallolmadı	201
6	8 Şubat 1960	Kıbrıs’ta Rumların Nümayişleri	201
7	10 Şubat 1960	Kıbrıs Meselesi Tekrar İhtilafa Girdi	202
8	11 Şubat 1960	Kıbrıs’taki Üsler İçin Yeni Teklifler	202
9	15 Şubat 1960	Kıbrıs’taki Askeri Üsler İçin Anlaşma	203
10	24 Şubat 1960	Kıbrıs Görüşmeleri Başlıyor	203
11	7 Mart 1960	Denktaş Yeni Temaslar İçin Ankara’ya Çağrıldı	203
12	12 Mart 1960	Beşli Görüşmeler Henüz Neticelenmedi	204
13	23 Mart 1960	Bugün Kıbrıs’ta Nihai Görüşmeler Başlıyor	204
14	3 Nisan 1960	Makarios Toplantıyı Terk Etti	204
15	8 Nisan 1960	Kıbrıs Anayasası Taraflarca İmzalandı	205
16	22 Nisan 1960	Kıbrıs İhtilafı Fal Yoluna Girdi	205
17	27 Nisan 1960	Kıbrıs’ta Huzursuzluk Devam Ediyor	205

18	19 Mayıs 1960	Makarios' tan Tehditkâr Açıklamalar	206
19	20 Haziran 1960	Kıbrıs Cumhuriyeti Temmuzda İlan Edilebilir	206
20	2 Temmuz 1960	İzmir'de Kıbrıslı Gençlerin Mitingi	206
21	11 Temmuz 1960	Anlaşma Tamam, Kıbrıs Cumhuriyeti Ağustosta İlan Edilecek	207
22	19 Temmuz 1960	Kıbrıs'ta EOKA Seçim Öncesi Tekrar Kıpırdıyor	207
23	24 Temmuz 1960	Kıbrıs Askeri Birliğimiz 15 Ağustos'ta Hareket Ediyor	207
24	31 Temmuz 1960	Kıbrıs Seçimleri Bugün Yapılacak	208
25	2 Ağustos 1960	Kıbrıs'ta Seçimlerin Neticesi Belli Oldu	208
26	15 Ağustos 1960	Türk Heyeti Kıbrıs'a Gitti	209
27	17 Ağustos 1960	82 Yıl Sonra Mehmetçik Kıbrıs'ta	209
28	17 Ağustos 1960	Kıbrıs Cumhuriyeti Nihayet Kuruldu	211
29	20 Kasım 1960	Kıbrıs'A İktisadi Yardım Yapılacak	210
30	19 Aralık 1960	Büyükelçi, Kıbrıs Türklerine Yapılacak Yardımı Anlattı	211

1961 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	16 Ocak 1961	Kıbrıs'ta Siyasi Hava Gerginleşti	212
2	9 Şubat 1961	Kıbrıs'ta Türklere 21 Milyon Vereceğiz	212
3	8 Mart 1961	İlk Yardım Teslim Edildi	212
4	14 Mart 1961	Kıbrıs İngiliz Milletler Camiasına Kabul Edildi	213
5	8 Nisan 1961	Birleşmiş Milletler Kıbrıs'a Yardım Yapacak	213
6	17 Ağustos 1961	Kıbrıs Cumhuriyetinin Yıl Dönümü Kutlandı	213

1962 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	7 Ocak 1962	Makarios: " Türk Hakları Kısılmalı" Dedi	214
2	8 Ocak 1962	Kıbrıs'ta Rumlar Yine Baş Kaldırdı	214
3	8 Ocak 1962	Makarios Ne İstiyor	214
4	8 Ocak 1962	Anayasayı İhlal	214
5	18 Şubat 1962	Türkiye'nin Kıbrıs Endişesi	215
6	27 Mart 1962	Kıbrıs Türkleri Misilleme Yapmayacak	215
7	27 Mart 1962	Çiçekle Mukabele	215
8	28 Mart 1962	Kıbrıs Büyük Elçimiz Makarios İle Görüştü	216
9	20 Temmuz 1962	Kıbrıs'ta Sorunlar Tam Giderilmedi	216
10	6 Ağustos 1962	Türk – Yunan Görüşmeleri Neticelendi	216
11	16 Ağustos 1962	Türk Belediyesi Hala Oyalanıyor	216
12	19 Eylül 1962	Kıbrıs'ta Rauf Denктаş'ın Bürosuna Bomba Atıldı	217
13	19 Kasım 1962	Kıbrıs'ta Üç Türk Tevkif Edildi	217
14	22 Kasım 1962	Makarios Bugün Türkiye'ye Geliyor	217

15	23 Kasım 1962	Ankara'ya Gelen Makarios Yuhalandı	218
16	24 Kasım 1962	Makarios Dün Bazı Ziyaretleri İptal Etti	218
17	25 Kasım 1962	Türk – Kıbrıs Görüşmeleri Anlaşma ile Sona Erdi	219
18	25 Kasım 1962	Clarides Memnun	219
19	27 Kasım 1962	Makarios, Gürsel'i Kıbrıs'a Davet Etti	219
20	19 Aralık 1962	Kıbrıs Bağımsızlığı Görüşüldü	220
21	28 Aralık 1962	Kıbrıs'ta Belediyeler İçin Anlaşma Olmadı	220

1963 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	2 Ocak 1963	Kıbrıs Türkleri Uyanık Bulunmağa Çağrıldı	221
2	4 Ocak 1963	Dr. Fazıl Küçük Türkiye'ye Geliyor	221
3	5 Ocak 1963	Makarios'un Kurduğu Belediye Encümenine Türkler Katılmıyor	222
4	5 Ocak 1963	Ankara Hadiseleri Yakından Takip Ediyor	222
5	7 Ocak 1963	Averoff Kıbrıs İhtilafında Anlaşma Olacağına İnanıyor	222
6	7 Ocak 1963	Dr. Küçük ve Denктаş Bugün Geliyorlar	222
7	7 Ocak 1963	Kıbrıslı Yüksek Tahsil Öğrencilerinin Tebliği	223
8	8 Ocak 1963	Denктаş, Kıbrıs'ta Durum Hiçte İyi Değildir	223
9	12 Ocak 1963	Makarios, Dışarıdan Müdahale Tanımayız Diyip Meydan Okudu	223
10	13 Ocak 1963	Kıbrıs'taki Son İhtilafa İngiltere'de Karışıyor	224
11	13 Ocak 1963	Dr. Fazıl Küçük'ün İhtarı	224
12	18 Ocak 1963	Erkin, Kıbrıs'ta Fedakârlık Yapmayacağımızı Tekrarladı	225
13	1 Şubat 1963	Denктаş: “ Müzakere İmkânı Hala Var”	225
14	7 Nisan 1963	Kıbrıs Hariciye Vekili Tehdit Ediyor	225
15	9 Nisan 1963	Makarios Bir Kez Daha İkaz Edilecek	226
16	17 Nisan 1963	Eski EOKA'cıların Beyanâtı	226
17	30 Nisan 1963	Kıbrıs İçin İngiltere'nin Desteğini Talep Ettik	226
18	10 Mayıs 1963	Fazıl Küçük ve Makarios Anlaşamadı	227
19	12 Mayıs 1963	Kıbrıs Meselesinde Hükümet Kararlı	227
20	1 Ağustos 1963	Makarios: “ Londra ve Zürih Anlaşmalarının Menfi Yönlerinden Kurtulacağız” Dedi	227
21	6 Ağustos 1963	Makarios, Türk – Yunan Birliklerini İstemiyor	228
22	14 Ağustos 1963	Kıbrıs Türklerinin Keyfi Bir İdareye Bırakılmayacağı Hatırlatıldı	228
23	3 Eylül 1963	Kıbrıs'ta Rumlara Statüyü İhlal Fırsatı Verilmeyecek	229
24	2 Ekim 1963	Meclis'te Kıbrıs'ın Taksimi İstendi	229
25	5 Aralık 1963	Kıbrıs'ta Türkler Aleyhine Nümayiş	229
26	9 Aralık 1963	Makarios: “Anayasa Tadili Kıbrıs İçin Bir İç Meseledir” Dedi	230
27	18 Aralık 1963	Makarios Beynelmillel Gelenekleri Çiğniyor	230

28	22 Aralık 1963	Kıbrıs'ta Rum Polisler Üç Türk'ü Öldürdüler	231
29	22 Aralık 1963	Ata'nın Heykeline Silahla Tecavüz Edildi	231
30	22 Aralık 1963	Dr. Küçük'ün Telgrafı	231
31	23 Aralık 1963	Kıbrıs'ta Durum Gergin	231
32	23 Aralık 1963	Olaylara Sebep Olan Makarios	232
33	23 Aralık 1963	Radyo Tarafsız Değil	232
34	23 Aralık 1963	Yayınlanan Bildiri	232
35	23 Aralık 1963	Kıbrıslı Gençler Protesto Yürüyüşü Yaptı	232
36	24 Aralık 1963	Kıbrıs'ta Bir Türk Daha Öldürüldü	232
37	24 Aralık 1963	Rum Milisleri Faaliyette	233
38	24 Aralık 1963	Erkin, Üç Elçi İle Görüşecek	233
39	24 Aralık 1963	Gürsel: "Hakkımızı Koruyacağız" Dedi	233
40	24 Aralık 1963	Hükümet Hadiseleri Yakından İzliyor	233
41	24 Aralık 1963	İnönü – Sunay Görüşmesi	234
42	26 Aralık 1963	Jetlerimiz Dün Kıbrıs'ta İhtar Uçuşu Yaptılar	234
43	26 Aralık 1963	Gürsel Müttefik Devletlerin Reislerini Göreve Çağırıldı	234
44	26 Aralık 1963	Çankaya'da Müzakere	234
45	26 Aralık 1963	Fazıl Küçük Ateşkes Kararını Kabul Etti	235
46	27 Aralık 1963	Donanmamız Kıbrıs Açıklarında Bekliyor	235
47	27 Aralık 1963	2. İnönü Denizaltısı da Kıbrıs'a Gönderildi	235
48	27 Aralık 1963	Gürsel: "İnsanlığa Yakışmayan Hareket Yapmak İstemiyoruz" Dedi	235
49	27 Aralık 1963	İnönü Bilgi Aldı	236
50	27 Aralık 1963	Makarios, Türk ve Yunan Elçileriyle Görüştü	236
51	27 Aralık 1963	Çarpışma Olan Yerlere Öncüler Gönderildi	236
52	27 Aralık 1963	Türklerin Morali Yüksek	236
53	27 Aralık 1963	Atina Gazeteleri Harpten Bahsetti	236
54	28 Aralık 1963	Londra'da Bit Türk Daha Öldürüldü. 240 Türk Köyünden Haber Yok	237
55	28 Aralık 1963	Ankara'da Gençler, "İsmet Paşa Çizmeni Giy" Diye Bağırıldılar	237
56	28 Aralık 1963	Gürsel'in Mesajı, "Metin Olunuz"	237
57	29 Aralık 1963	Kıbrıs Köylerinde Tedhiş Hala Durmadı	237
58	29 Aralık 1963	İngiltere Taksimi İstemiyor	238
59	29 Aralık 1963	İnönü, "Asker Çıkarmamız Bahis Mevzu Değil"	238
60	29 Aralık 1963	Kıbrıs Olayları Üzerine Sıkıyönetim Komutanlığı Tarafından İstanbul'daki Maçlar Tehir edildi	238
31	30 Aralık 1963	Türk Köyleri Ateşe Veriliyor	238
32	30 Aralık 1963	Denktaş Doktor İstiyor	239
33	31 Aralık 1963	Lefkoşa Dün Fiilen İkiye Taksim Edildi	239
34	31 Aralık 1963	Rehineleri Vermediler	240
35	31 Aralık 1963	Lefkoşa Dışı İçin Garanti Yok	240
36	31 Aralık 1963	Küçük: "Ada'da Artık Meşru Bir Türk Hükümeti Yok" Dedi	240
37	31 Aralık 1963	Statükoda Zaruri Değişiklikler	240
38	31 Aralık 1963	Genelkurmay'da Toplantı Yapıldı	241

39	31 Aralık 1963	AP Sözcüsü, “Hükümet Acz İçinde” Dedi	241
----	----------------	---------------------------------------	-----

1964 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

1	1 Ocak 1964	474 Rehinden 76’sı Dün Serbest Bırakıldı	242
2	1 Ocak 1964	Kıbrıslı Öğrenciler Mitingde Binlerce Kişiyi Ağlattı	242
3	2 Ocak 1964	Makarios Garanti Anlaşmasını Feshe Kalkıştı	242
4	2 Ocak 1964	İngiltere Haklı Olmadığını Bildirdi	243
5	2 Ocak 1964	Dr. Küçük: “ Gayri Resmi Bir Teşebbüs” Dedi	243
6	2 Ocak 1964	Gürsel: “ Tek Çare Taksimdir” Dedi	243
7	2 Ocak 1964	600 İngiliz Askeri Daha Kıbrıs’ta	244
8	2 Ocak 1964	Kaymaklıda Türk Evleri Yakıldı	244
9	3 Ocak 1964	Kıbrıs’taki Alayımızı Takviye İçin Teklif Yaptık	244
10	3 Ocak 1964	Yunanistan Yine Kıbrıs’a Bir Heyet Gönderiyor	244
11	3 Ocak 1964	Türk Meclisi Heyeti Kıbrıs’a Gidemiyor	244
12	3 Ocak 1964	Aşağı Baf’ta Evler Ateşe Verildi	245
13	4 Ocak 1964	Rumlar Türkleri Aç Bırakıp Yıldırma Taktiğine Başvurdular	245
14	4 Ocak 1964	Prof. Erim Makarios’un Planını Açıkladı	245
15	4 Ocak 1964	Taksime Karşı Güvenlik Konseyinden Teminat İstediler	245
16	4 Ocak 1964	Dr. Küçük Makarios’u Tanımıyor	246
17	4 Ocak 1964	Makarios Yine Enosis’ten Bahsetti	246
18	4 Ocak 1964	Ocak Ayı İçin Londra’da Beşli Bir Konferans Düzenlenecek	246
19	4 Ocak 1964	Kıbrıslı Türklerin Kavuşma Sevinci	246
20	7 Ocak 1964	Kıbrıs Konferansı 13 Ocak Günü Londra’da Toplanacak	247
21	7 Ocak 1964	Zaman Enosis’in Lehine Çalışıyor	247
22	7 Ocak 1964	Bayan Denктаş 4 Çocuğu İle Ankara’da	247
23	7 Ocak 1964	Rumlar Taksimi Engelliyor	247
24	10 Ocak 1964	Türkler Kıbrıs’ta Ayrı Bir İdare Kurdu	247
25	10 Ocak 1964	Dr. Küçük Makarios’un Forsunu Söktü	248
26	10 Ocak 1964	İngilizler Rumlardan Çekiniyor	248
27	13 Ocak 1964	Londra Konferansı Bu Sabah Başlıyor	248
28	13 Ocak 1964	İngiliz Polisi Denктаş İçin Sıkı Tedbirler Aldı	249
29	15 Ocak 1964	Beşli Konferans Bugün Başlıyor	249
30	18 Ocak 1964	Londra Konferansı Çıkmaza Doğru Gidiyor	249
31	20 Ocak 1964	Anlaşma Ümidi Gittikçe Azalıyor	250
32	1 Şubat 1964	Londra Konferansı Dün Dağıldı	250
33	1 Şubat 1964	İnönü Beyanat Verdi	251

34	1 Şubat 1964	Bakanlar Kurulu Beyanatı	251
35	1 Şubat 1964	Rusya Kıbrıs İçin Nota Verdi	251
36	8 Şubat 1964	Denktaş: “ Müdahale Anı Gelmiştir” Dedi	251
37	8 Şubat 1964	İnönü: “ Kıbrıs’ta Rumlar Haksızdır” Dedi	252
38	8 Şubat 1964	Kruşçef, Dün NATO Üyelerine Kıbrıs’la İlgili Nota Verdi	252
39	8 Şubat 1964	İngilizler Taksim Fikrine Yanaşüyor	252
40	14 Şubat 1964	Limasol’da 50 Kişi Öldürüldü	252
41	15 Şubat 1964	48 Saat Mühlet Verdik (Donanma Kıbrıs İstikametine Hareket Etti)	253
42	15 Şubat 1964	İnönü, Sunay İle Görüşüyor	253
43	15 Şubat 1964	Türkiye Kararlı	253
44	15 Şubat 1964	Amerika ve İngiltere Hükümetimize Müracaat Etti	253
45	15 Şubat 1964	İnönü, Yunan İdarecileri Suçladı	254
46	18 Şubat 1964	Rumlar Türkleri Öldürmeye Devam Ediyor	254
47	28 Şubat 1964	Makarios Anayasayı İhlal Ediyor	254
48	5 Mart 1964	Güvenlik Konseyi 5’ler Planını Dün Kabul Etti	254
49	5 Mart 1964	Denktaş: “ Kazandık veya Kaybettik Diyemeyiz” Dedi	255
50	5 Mart 1964	Türkiye Makarios’u Reisicumhur Olarak Tanıyor	255
51	11 Mart 1964	Kıbrıs’ta Şiddetli Çarpışmalar, 22 Türk Öldürüldü	255
52	17 Mart 1964	Hükümet Çıkarma İçin Tam Yetki Aldı	255
53	17 Mart 1964	Kanada Birliği Kıbrıs’a Hareket Etti	256
54	21 Mart 1964	Kıbrıs’ta Türk Sivillere Ateş Açıldı	256
55	27 Mart 1964	Makarios, Denktaş’ı Kıbrıs’a Sokmuyor	256
56	27 Mart 1964	Dr. Fazıl Küçük’ün Beyanatı	256
57	27 Mart 1964	Denktaş’ın Beyanatı	256
58	27 Mart 1964	Gyani Bugün Açıklama Yapacak	257
59	27 Mart 1964	De Gaulle’nin Gizli Planı	257
60	16 Nisan 1964	Arabulucu Ankara’ya Geliyor	257
61	16 Nisan 1964	Anahtar Yunanistan’da	257
62	16 Nisan 1964	Erkin: “ Kaybetmedik” Diyor	257
63	3 Mayıs 1964	Kıbrıs Meselesini Dün NATO’ya Aksettirdik	258
64	3 Mayıs 1964	İnönü: “Her İhtimale Göre Karar Alınabilir” Dedi	258
65	3 Mayıs 1964	Yunan Gazeteleri Ne Diyor	258
66	18 Mayıs 1964	NATO, Türkiye ve Yunanistan’a Ek Askeri Yardımı Durdurdu	258
67	18 Mayıs 1964	Yunan Alayı Tedhişçilik Yapıyor	259
68	30 Mayıs 1964	Kıbrıs’ta Durum Gergin Bir Safhada	259
69	30 Mayıs 1964	Kanadalılar Yardım Ediyor	259

4. SONUÇ

Kıbrıs Adası geçmişte olduğu gibi günümüzde de çok önemli ve stratejik bir öneme sahiptir. Adanın bu denli bir öneme sahip olması, devletlerin, siyasilerin ve basının adaya karşı ilgisinin canlı olmasına neden olmuştur. Kıbrıs Adasını ele geçirmek veya elde tutmak için yıllarca süren savaşlar yapılmış bu savaşlar yüzbinlerce insanın hayatına ve iktidarların siyasi hayatına mal olmuştur.

Bu kadar önemli bir yer için basın bazen gereğinden fazla ilgilenmiş, bazen ise hak ettiği ilgi göstermemiştir.

Çalışma konumuz olan Yeni Sabah Gazetesi, baskı sayısına ve mali büyüklüğüne bakıldığında Kıbrıs olayı ile yakından ilgilenip, olayları bazen manşetten bazen de iç sayfalardan okuyucularına duyurmuştur.

Yeni Sabah Gazetesi İlhami Safa ve Cemalettin Saraçoğlu tarafından 1938 yılında kurulmuştur. Daha sonra gazeteyi 1948 yılında Safa Kılıçlıoğlu devraldı. Yeni sabah Gazetesi Hürriyet Gazetesi kuruluncaya kadar (1948) büyük gazetelerden biriydi. 1948 yılında Hürriyet gazetesi kurulunca yazarlarının büyük çoğunluğunu bu gazeteye kaptırmıştır. Çalışmamızda köşe yazılarının olmamasının en önemli sebebi gazetenin köşe yazarlarının sayısının azlığıdır. Gazete verdiği haberleri daha çok radyodan ve ajanslardan alarak vermiştir. Kıbrıs ile ilgili 716 haberin 482'sini manşetten, 234 tanesini ise iç sayfalardan vermiştir.

İlk başlarda bağımsız bir habercilik anlayışı taşıyan gazete zaman içinde Demokrat Partiye yakın bir çizgiye gelmiştir. Öyle ki gazetenin başyazarı Prof. Şükrü Baban bir devlet memuru idi ve gazetede yazı yazıyordu. Bu durum gazetenin diğer gazeteler tarafından ağır bir şekilde eleştirilmesine ve gazetenin tarafsız olmadığının dile getirmelerine sebep oluyordu. 1960 askeri darbesinden sonrada gazetenin ciddi bir şekilde resmi olarak uyarılması da buna kanıttır.

Çalışmamıza esas teşkil eden 1954 ve 1964 yılları arasında Kıbrıs meselesi ile ilgi çok sayıda haber basılmasına rağmen, Kıbrıs ile ilgili makalelere yer verilmemiştir. Gazetede 1954 yılında Kıbrıs ile ilgili; 131, 1955 yılında 78, 1956 yılında 110, 1957 yılında 89, 1958 yılında 87, 1959 yılında 56, 1960 yılında 30, 1961

yılında 6 (1960 ve 1961 yıllarında az haber çıkmasında askeri darbenin olması etkindir.), 1962 yılında 21, 1963 yılında 39, 1964 Haziran'a kadar ise 69, olmak üzere toplamda 716 haber çıkmıştır. Gazetenin yaptığı haberlerin bazılarında fotoğraf kullanmıştır. Gazetenin kullandığı yazı dilinde Arapça ve Farsça kelimelere yer verilmiş imla kurallarına bazı yazılarda uyulmamıştır.

Gazetemizdeki Kıbrıs haberlerine gelmeden önce kısa bir değerlendirme yapacak olursak; Osmanlı, Kıbrıs Adası'nı İngiltere'ye bıraktıktan sonra Osmanlı'nın ada ile olan ilgisi gittikçe azaldı. Bu ilgisizlik Milli Mücadele döneminde de devam etti hatta İstiklal mücadelesinin ana planı olan Misak-ı Milli de Kıbrıs bulunmuyordu. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyetinde de, bu durum II. Dünya savaşı sonuna kadar böyle devam etmiştir.

1871 yılından beri Osmanlı topraklarında gözü olan ve Enosis'i gerçekleştirmek isteyen Yunanistan, On iki Adanın kendisine verilmesinden sonra Kıbrıs Adasını da kendi topraklarına katmak istemiş ve bu doğrultuda çeşitli faaliyetlerde bulunmuştur.

Yunanistan 1951 yılında İngiltere'ye başvurarak adayı istemiştir. Türkiye bu duruma ses çıkarmamış ve bunu İngiltere'nin bir iç sorunu olarak saymıştır.

Türkiye'nin Kıbrıs konusunda Yunanistan ile karşı karşıya gelmek istememesinde NATO üyeliği ve Balkan Paktında bulunması ana etkindir. Uzun yıllar ülke yönetimini elinde bulunduran CHP yönetiminin yerine gelen DP'de çok farklı bir siyaset izlememiş, Kıbrıs konusunda İngiltere ile birlikte hareket etmeyi uygun bulmuştur. Türkiye İkinci Dünya Savaşından sonra artan Rus baskısına karşı birlikte hareket edebileceği ülkelerin başında gelen İngiltere ile karşı karşıya gelmek istemiyordu. Bu nedenlerden dolayı Kıbrıs ile ilgili olaylara yeterince alaka göstermiyor, bu konuyu siyasiler olabildiğince geçiştirmeye çalışıyorlardı. Ama Kıbrıs'taki olaylar artık geçiştirilebilecek ve kamuoyundan saklanabilecek bir boyuttan çıkmıştı. Bu durum hem Kıbrıslı Türkleri hem de Türkiye halkını endişelendiriyordu.

Türkiye'nin bu tutumu Yunanistan'ın ve Kıbrıs Adasındaki Rumlarında cesaretlenmesine neden olmuştu. 29 Eylül 1954 tarihli haberde Makarios'un açıkça

tehdidi görebiliriz. Yunanistan Enosisi gerçekleştirmek için olayı BM'ye taşımıştı. Bu dönem de kamuoyunu bilgilendirmede en önemli araç olan gazeteler, Yunanistan'ın ENOSİS hayalini gerçekleştirme amacının farkına varmış ve 1950'li yıllardan sonra sayfalarında artık Kıbrıs sorununa yer vermeye başlamışlardır. Yeni Sabah Gazetesi de bu gazetelerden bir tanesi olarak üzerine düşen görevi yerine getirmiştir.

İlk başlarda olaylarla yeterince ilgilenmeyen basın artık Kıbrıs sorununa yer vermeye başlamış Kıbrıs'ta ve uluslararası siyasette yaşanan olayları sayfalarına taşımışlardır. Kıbrıs konusunda ki olayları en ince ayrıntısına kadar takip edip bu haberleri birçok defa manşetten vermişlerdir. 1 Ekim 1954 tarihli haberde bu belirtilmiştir.

Ayrıca 9 Aralık 1954 tarihli haberde, Kıbrıslı olup Türkiye'de eğitimi sürdüren ve Türkiye'ye yerleşen Kıbrıslı Türklerinde bu durum karşısında suskun kalmayıp Türkiye'de çeşitli dernekler kurdukları ve kurdukları bu dernekler sayesinde hem siyasileri hem basını hem de Türk halkını olanlar hakkında harekete geçirmeyi amaçladıkları verilmiştir.

Basının olaylar karşısındaki tavrının değişmesi, Kıbrıs için kurulan derneklerin faaliyetleri, Yunanistan'ın Enosis hayali ve İngiltere'nin Adayı terk edeceği yönündeki söylentiler, Türkiye'nin Kıbrıs'a olan bakış açısının değişmesine neden olmuştur. Daha önce Kıbrıs ile ilgili olayları gündeminde tutmayan siyasiler artık Kıbrıs'ı nerdeyse hemen her gün tartışmaya başlamış hatta bazı partiler Kıbrıs'ı parti programlarına dâhil etmişlerdir. Tabi durum böyle olunca halkında Kıbrıs'a olan ilgisi artırmış ve ülkenin birçok yerinde ada lehine gösteriler düzenlemiştir. Anavatanın desteğini hisseden Kıbrıslı Türklerin maneviyatı da bu yeni gelişmelerle birlikte artmıştır.

18 Ocak 1954 yılındaki haberde, Kıbrıs halkı Rumların bu tutumundan kaynaklanan rahatsızlıklarını mitingler yaparak dile getirmişlerdir. 29 Ağustos 1955'te başlayacak olan Londra konferansına kadar gerek Kıbrıs'ta gerekse Türkiye'de, Kıbrıs lehine birçok miting ve gösteri yapılmıştır. Kıbrıs Türk Heyeti başkanı Faiz Kaymak'ın girişimleri ve gazetelere verdiği beyanatlar Türkiye'deki halkın Kıbrıs konusuna bakışının değişmesinde etkili olmuştur.

Bu arada Yunan basını Kıbrıs konusunun Birleşmiş Milletlere götürülmesi için Yunan hükümetine baskı yapmakta, Kıbrıs'ın Yunanistan tarafından ilhakını haklı gösteren yazılar yazmaktadırlar. Yunanistan İngiltere'den istediğini almayınca, hem basının hem de halkın baskıları neticesinde, gazetemizde de belirtildiği gibi 21 Ağustos 1954 yılında Birleşmiş Milletlere başvurarak Kıbrıs'ta bir plebisit (halk oylaması) yapılmasını istemiştir.

Yunanistan'ın bu hamlesi Kıbrıs sorununun uluslararası bir hal almasına neden olmuştur. Ulusal ve uluslararası birçok gazete bu olayı gündeme getirmiş ve yönetimlerin dikkatini bu yöne çevirmiştir. Bu dönemden sonra artık Kıbrıs Türkiye'nin dış politikadaki en önemli konularından bir olmuş, Türkiye ile Yunanistan arasındaki en önemli mesele olmuştur.

Ülkenin gündeminde esas teşkil eden Kıbrıs, gençlik örgütlerinin de gündeminde yer almıştır. Öğleki Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Başbakan Adnan Menderes ile Kıbrıs konusunda konuşmuş ve Kıbrıs'ın hiçbir şekilde yalnız olmadığını dile getirmişlerdir. 29 Ağustos 1954 tarihli haberde Adnan Menderes “ Bu hususta hiçbir endişeye mahal yoktur. Yunanistan'ın Kıbrıs'ı ilhakı katıyen söz konusu değildir” diyerek gençlere teminat vermiştir. Ayrıca İsmet İnönü'de Kıbrıs'ın Yunanistan'a asla verilmemesi yönünde demeçler vermiştir.

Gazetedeki haberlere bakıldığında Türkiye ilk başlarda Kıbrıs'taki mevcut statükonun yani İngiltere'nin idaresinin devamından yanadır. Siyasi söylemler, uluslararası diyaloglar bu doğrultudadır. 1 Mart 1954 tarihli haberde, Lordlar Kamarasının, Kıbrıs'ı hiçbir şekilde Yunanistan'a verilmeyeceği ve Türkiye'nin Kıbrıs konusunda mutlaka fikrinin alınacağı yönündeki kararı da Türkiye'nin bu tutumunun devam etmesine neden olmuştur. Türkiye'nin bu tutumu 1955 yılında yapılacak olan Londra konferansına davet edilmesine sebep olacaktır. 25 Ağustos 1955 tarihli haberde, Başbakan Adnan Menderes'in “Kıbrıs'taki İngiltere yönetimine karışma niyetimiz yoktur” beyanatı da bunu destekler niteliktedir.

29 Ağustos 1955'de toplanan Londra Konferansına katılan Türkiye Kıbrıs konusunda uluslararası arenada hem temsilci olma hem de sesini duyurma fırsatını yakalamıştır. Konferansta heyete başkanlık eden Fatih Rüştü Zorlu, “ Türkiye

Kıbrıs'ta statükonun muhafazası lazım geldiği fikrindedir. Bu bozulacaksa ada Türkiye'ye iade edilmelidir” diyerek Türk tarafının görüşünü dile getirmiştir.

7 Eylül 1955 tarihli haberde, İngiltere Hariciye vekili Mac Millan tarafından Kıbrıs'a Muhtariyet verilmesi gerektiği yönündeki beyanatından sonra Kıbrıs konusu Türkiye için farklı bir boyuta taşınmıştır.

1956 yılında Türkiye Kıbrıs konusunda fikrini ve siyasetini değiştirmiştir. İngiltere'nin Kıbrıs'a muhtariyet verme fikrini her fırsatta reddeden beyanlar verilmiştir. 25 Ocak 1956 yılındaki haberde Hariciye Vekili Prof. Fuat Köprülü, Self-determinasyona izin verilmeyeceğini kati bir şekilde dile getirmiştir. Muhalefetin lideri İsmet İnönü'nün, Kıbrıs'ta Türklerin hukukunun Rumlara göre daha eski olduğunu belirterek muhtariyet fikrine sıcak bakmadığını 25 Temmuz 1956 tarihli haberimizde görebiliriz. 11 Şubat 1956 tarihli haberimizde Hükümetin ve Muhalefetin bu kararlı tutumunun Kıbrıslı Türkler için umut verici olduğu belirtilmiştir. 15 Eylül 1956 tarihli haberde Müstemleke vekilinin, Kıbrıs'a muhtariyet verileceğinin ve bu konuda bir anayasa çalışması yapılacağını belirtmesinden sonra Türkiye şimdiye kadar ki en sert beyanını vererek Adanın Türkiye'ye verilmesi gerektiğini belirtmiştir. 20 Aralık 1956 tarihli haberde ilan edilen Kıbrıs Anayasasının Türkiye tarafından umumiyetle iyi karşılandığı ama Türk hükümetinin bazı konulara itirazı olacağı belirtilmiştir.

1957 yılından itibaren, Türkiye'nin Kıbrıs konusunda artık daha katı olacağını 8 Şubat 1957 yılındaki haberden anlıyoruz. 1957 yılında itibaren Türkiye Kıbrıs konusunda tekrar siyaset değiştirerek “ Taksim ” tezini savunmaya başlamıştır. Başbakan Adnan Menderes Kıbrıs konusunda hiçbir şekilde taviz verilmeyeceğini gayet net bir şekilde beyan etmiştir 26 Mayıs 1957 tarihli haberde, Başbakan Menderes'in bunu net bir şekilde dile getirdiğini görebiliriz.

1957 yılında Yunanistan Kıbrıs meselesinin kendi lehine sonuçlanması için çözümü Birleşmiş Milletlere götürmüştür. Ama komisyonda Yunanistan'ın istediği yönde karar çıkmamış ve Kıbrıs konusunda Türkiye, İngiltere ve Yunanistan'ın söz hakkına sahip olduğu kabul edilmiştir.

1958 yılına gelindiğinde Kıbrıs'taki sosyal durum çok karışık bir hal almıştı. Yunan Hükümetinden ve İngilizlerden destek alan EOKA'cılar Kıbrıs'taki tedhiş hareketlerine hız vermiş birçok masum insanın hayatını kaybetmelerine sebep olmuşlardı. Bu tedhiş hareketlerine karşı Kıbrıs'taki Türk lider Dr. Fazıl Küçük, “ Ya Taksim Ya Ölüm” diyerek Kıbrıslı Türklerin tavrını ortaya koymuştur. Hükümetin tavrı da bu yöndedir. 25 Mayıs 1958 tarihli haberde Hariciye vekilinin gazetelere verdiği beyanatta; “ Türkiye için yegâne hal çaresi Taksimdir” diyerek Türkiye'nin taksim fikrindeki kararının vurgulamıştır. Türkiye taksim fikrinde ısrar ederken İngiltere Kıbrıs için yeni bir plan açıklamıştır. Bu plana göre; Adayı 7 yıl İngiliz Valisi ile birlikte Türk ve Yunan temsilcilerinden oluşan bir heyet yönetecektir. İngiltere'nin bu teklifi Türkiye'yi Kıbrıs konusunda taraf olarak gördüğünü resmen belirtmiştir. Bu Türkiye için ve Kıbrıslı Türkler için önemli bir adımdır. İngiltere bu planı 1 Ekim 1958 tarihinde uygulamaya koymuştur. Hem Türkiye hem de Kıbrıs Türkleri bu planı taksim fikrine sadık kalmakla birlikte desteklemişlerdir. Türkiye müzakerelerin kesilmemesi, Kıbrıs konusunun barışçıl yollarla halledilmesi ve açıklanan planın detaylarının görüşülmesi için üçlü bir konferansın toplanması gerektiğini belirtmiş ve bu yönde çalışmalara başlamıştır. Türkiye'nin bu çalışmaları neticesinde Paris'te 16 Aralık 1958 tarihinde bir üçlü müzakere yapılması planlanmıştır. Paris'te Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Dışişleri Bakanları, Zorlu, Averoff ve Lloyd uzun bir aradan sonra bir araya gelerek Kıbrıs konusunda görüşmüşlerdir. Görüşmeler neticesinde üçlü arasında tam bir anlaşma olmasa da ileri için olumlu bir adım atılmıştır.

1959 yılında Kıbrıs ile ilgili görüşmeler üç devlet arasında devam etmiştir. Türkiye ve Yunanistan Kıbrıs'ın bağımsız bir devlet olması konusunda birçok konuda anlaşmışlardır. Türk ve Yunan taraflarının anlaşmışları konular özetle; Kıbrıs Müstakil bir devlet olacak, devletin ismi Kıbrıs Müstakil Cumhuriyeti olacak, Cumhuriyetin bir reisicumhuru birde reisicumhur muavini olacak. Kurulacak meclisi yüzde 70'i Rum yüzde 30'u Türk olacak. Adanın güvenliğini Türk ve Yunan kuvvetleri müşterek olarak koruyacaklardır. İki tarafında büyük bir titizlikle hazırladığı anlaşma İngiltere'nin onayına sunulmuştur. 12 Şubat 1959 tarihinde Zürih'te üç devlet arasında anlaşma imza edilmiştir. Ayrıca Kıbrıs'ın Türk ve Rum cemaat temsilcileri de bu anlaşmayı kabul edip imzalamışlardır.

Anlaşma taraflar arasında imzalandıktan sonra T.B.M.M tarafından da onaylanmış ve böylelikle Kıbrıs'ta geçici hükümetin kurulması için ilk faaliyetler başlamıştır. Kıbrıs'ın anayasasını hazırlamak için oluşturulan ve 10 bakanlıktan oluşan geçici hükümet 6 Nisan 1959 tarihinde ilk mesaisine başlamıştır. Hükümetin 3 bakanlığı Türklerden, (Milli Müdafaa, Ziraat ve Tabii Kaynaklar, Sıhhiye Bakanlıkları) 7 bakanlığı da Rumlardan (Hariciye, Maliye, Adliye, Dâhiliye, Ticaret ve Endüstri, Münakalat ve Nafia Bakanlıkları) oluşmuştur.

Ada yönetimini elde eden Türkler ve Rumlar arasındaki sorunlar tamamen bitmiş değildi. Komisyon kâğıt üzerinde kurulmuş ama çalışma hayatı pek istenildiği yönde gitmiyordu. Özellikle Cumhurbaşkanı yardımcısına tanınan haklar oldukça sınırlı idi. Bu durum taraflarca hazırlanacak olan Kıbrıs Anayasasının çıkmaza girmesine neden oluyordu. Garantör devletlerin araya girmesiyle taraflar arasındaki anlaşmazlıklar nispeten de olsa giderilmiş olup 13 Aralık 1959 tarihinde Kıbrıs seçimleri yapılmıştır. Makarios Kıbrıs'ın ilk Cumhurbaşkanı olmuş yardımcısı ise Dr. Fazıl Küçük olmuştur.

Kıbrıs'ta komisyonun kurulması ve seçimlerin yapılmasının ardından sıra Adanın bağımsızlığının ilan edilmesine gelmişti. Ama Adada İngilizlere verilecek olan üssün yüzölçümünde anlaşmaya varılmaması bağımsızlığın ertelenmesine neden olmuştur. 19 Şubatta ilan edilmesi planlan bağımsızlık 16 Ağustosa ertelenmiştir. (Bu arada 1960 yılında Türkiye'de askeri darbe olmuş yönetim el değiştirmiştir.)

Bağımsız bir devletin kurulması hem adada yaşayanlar hem de garantör devletler için bir rahatlama dönemi olmuştur. Bu rahatlama dönemi çokta uzun sürmedi. Ada da kurulan yönetimde çoğunluğu elinde bulunduran Rumlar Türklerin elinde bulunan diğer haklarında talebinde bulunup bu yönde faaliyet gösterince taraflar arasında yine gerginlikler meydana geldi.

1962 yılında Makarios bazı gazetelere Türk tarafının haklarının kısıtlanması gerektiği yönünde beyanatlar vermiştir. Ayrıca EOKA'nın tedhişçi faaliyetleri hız kesmeden devam etmektedir. Bu iki durum göz önünde bulundurulduğunda yapılan tüm anlaşmaların Rum tarafı için kâğıt üzerinde kaldığı görülmektedir. Bu olaylar

karşısında Türkiye, endişelerini hem ulusal basında hem de uluslararası platformda dile getirmiş, Kıbrıs'taki Türklerin güvencesinin Türkiye olduğu vurgulanmıştır.

Adadaki durumun giderek kötü bir hal alması üzerine Türkiye duruma müdahale etme gereği duymuş ve politikalarını bu yönde değiştirmiştir. Hem İngiltere hem Yunanistan hem de Makarios uyarılmış ve Kıbrıs'ta artık “ taksim” planının uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Siyasi alanda bu hamleler yapılırken askeri alanda, 26 Aralık 1963 tarihli haberimizde belirtildiği gibi jetlerimiz Kıbrıs'ta ihtar uçuşları yapmışlardır. Hemen ertesinde donanma Kıbrıs açıklarına gönderilmiştir. 1964 yılında ise Rumlara ait bazı yığınaklar Türk jetleri tarafından bombalanarak durumun ciddiyeti taraflara gösterilecektir.

Türkiye'nin taksim fikri 1974 yılına kadar devam edecektir. Öyle ki 1974 yılında Kıbrıs Barış Hareketi yapılarak ada ikiye ayrılmış ve adada yaşayan Türklere ait bir devlet kurulması sağlanmıştır.

Dünya tarihinde ki olaylara yön veren en önemli etkenlerden bir tanesi de hiç şüphe yok ki basındır. Çünkü hem siyasileri hem de halkı etkileme gücüne sahiptirler. O dönemin şartlarında çok önemli bir pozisyona sahip olan gazetelerde bu görevlerini yerine getirmişlerdir.

Çalışma konumuz olan Yeni Sabah Gazetesi 1950 yılına kadar Türkiye'de önemli bir yere sahip bir gazete iken Hürriyet Gazetesinin yayın hayatına başlamasıyla medyadaki önemini yitirmiştir. Düşük bütçeli bir gazete olmasına rağmen Kıbrıs konusunda son derece hassas davranmış birçok kez haberleri manşetten vermiştir. Hükümetin Kıbrıs politikasını bazen eleştirmiş olsalar da çoğunlukla hükümeti desteklemiş ve Kıbrıs konusunda teşvik edici yazılar yazmışlardır.

Sonuç olarak basın Kıbrıs konusunda üstüne düşeni yapmıştır. Halkın, siyasilerin ve dünya devletlerinin Kıbrıs'a olan ilgisini canlı tutmuş, sürekli tartışılmasını sağlamıştır.

KAYNAKLAR

1. ARŞİVLER

BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ ARŞİVİ

2.GAZETELER

HÜRRİYET GAZETESİ

YENİ SABAH GAZETESİ

3. KİTAPLAR

ADIYEKE, A. Nüket; “Geçmişten Bugüne Kıbrıs Sorunu ve Türkiye”,
Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildirileri, I, Ankara, 2005

ALASYA, H.Fikret; Kıbrıs Tarihi, Kıbrıs Türk Kültür Derneği Genel Merkezi
Yayımları, Lefkoşa, 1988.

ALASYA, H.Fikret; Tarihte Kıbrıs, Kıbrıs Türk Kültür Derneği Yayınları,
Lefkoşa 1988

ALASYA. H. Fikret; “İngiliz İdaresinde Tatbik Edilen Politika” ,Kıbrıs ve
Türkler, S.B2 Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları,
Ankara 1964

AN, Ahmet; Kıbrıs Nereye Gidiyor? Everest Yay., İstanbul, 2002.

ARMAOĞLU Fahir H. Kıbrıs Meselesi 1954-1959 (Türk Hükümeti ve
Kamuoyunun Davranışları), Ankara, 1963

ATEŞİN, Hüseyin Mehmet; Kıbrıs’ta İslami Kimlik Davası, Marifet
Yayımları, İstanbul 1996.

ATEŞİN, Hüseyin Mehmet; Doktor Fazıl Küçük ve Şeyh Nazım Kıbrısı,
İstanbul, 1997

ATUN, Ali Fikret; Avrupa Birliği ve Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne Üyeliği,
Lefkoşa Kıbrıs Türk Mücahitleri Derneği Yayını:10, Devlet
Basımevi, Şubat 2001.

BİLGE, A.Suat; Güç Komşuluk Türkiye-Sovyetler Birliği ilişkileri 1920-
1964, Türkiye İş Bankası Kültür Yay. Ankara,1992.

- BOZKURT, İsmail; “Kıbrıs’ın Tarihine Kısa Bir Bakış”, *Avrupa Birliği Kıskaçında Kıbrıs Meselesi*, Ankara, 2001,
- ÇAVDAR, Tevfik; *Türkiye’nin Demokrasi Tarihi (1950’den Günümüze)*, Ankara, 2004
- ÇAY, Abdulhaluk; *Kıbrıs’ta Kanlı Noel-1963, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları*, Ankara 1989
- ÇEÇEN, Anıl; *Kıbrıs Çıkmazı, II. Baskı*, Ankara, 2008.
- ÇEVİKEL, Nuri; *Kıbrıs Akdeniz’de Bir Osmanlı Adası (1570-1878)*, 47 Numara Yayıncılık, İstanbul 2006
- DEMİRKENT, Işın; *Haçlı Seferleri Döneminde Doğu-Akdeniz’de Deniz Hâkimiyeti, Tarih Boyunca Dünyada ve Türklerde Denizcilik Semineri, “Globus” Dünya Basımevi*, İstanbul 2005.
- DENKTAŞ, Rauf R. ; *Hatıralar (Toplayış)*, İstanbul, 2000
- DÜNDAR, Recep; *Kıbrıs Beylerbeyliği (1570-1670)*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya 1998.
- ERİM, Nihat; *Bildiğim ve Gördüğüm Ölçüler İçinde Kıbrıs*, Ajans Türk Matbaacılık, Ankara 1978
- EROĞLU Hamza; *Kıbrıs Uyuşmazlığı ve Kıbrıs Barış Harekâtı*, Ankara, 1975
- GAZİOĞLU, Ahmet; *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik (1951-1959)*, Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi, Lefkoşa 1998
- GÜNEY, Emrullah; 2002. *Türkiye’nin Komşuları*, Çantay Kitapevi, İstanbul, s.377
- GÜRÜN, Kamuran; *Dış ilişkiler ve Türk Politikası (1939’dan Günümüze Kadar)*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yay. Ankara, 1983.
- HAKERİ, Bener Hakkı; *Başlangıcından 1878’e dek Kıbrıs Tarihi*, Ankara, 1993. Halife b. Hayyat, *Halife b. Hayyat Tarihi*, (Çev. Abdulhalik BAKIR), Ankara, 2001
- HAMMER; *Büyük Osmanlı Tarihi*, çev. Mümin Çevik, Erol Kılıç, Üçdal

- Neşriyat, İstanbul 1993.
- HASGÜDER, Mehmet; Kimin Adası? Kıbrıs'ın Akışı 1954-1968, Ankara, 2005
- HERODOTUS; Herodot Tarihi, (Türkçesi: Müntekim ÖKMEN), İstanbul,1991
- İNALÇIK, Halil; “Kıbrıs Fethinin Tarihi Manası” , Kıbrıs ve Türkler, S.B2 Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1964
- İSMAİL, Sabahattin; Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Doğuşu-Çöküşü ve KKTC'nin Kuruluşu, Akdeniz Haber Ajansı Yay. Lefkoşa 2001
- İSMAİL, Sabahattin; Avrupa Birliği ve Kıbrıs, kitapçığındaki yazısı, KKTC Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Tanıtma Dairesi Yayınları, Lefkoşa.
- KOÇABAŞ, Süleyman; Hindistan Yolu ve Petrol Uğruna Yapılanlar (Türkiye ve İngiltere), Vatan Yayınları, İstanbul 1985
- KURAN, Ercüment; “Kıbrıs İdaresinin İngiltere'ye Terki”,Kıbrıs ve Türkler, S.B2,Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Yayınları, Ankara 1964
- KURAT, Yulug Tekin; Henry Layard'ın İstanbul Elçiliği 1877-1880,Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1968
- KÜÇÜKAŞCI, Mustafa Sabri; “Akdeniz”de İslâm Medeniyeti”, Milletlerarası Konferans Tebliğleri, İstanbul 2012.
- MANSEL, A. Müfid; Ege ve Yunan Tarihi, 1988.
- MANİSALI, Erol; “Dünden Bugüne Kıbrıs”, Cumhuriyet Yayın Evi, 2000
- MÜTERCİMLER, Erol; Satılık Ada Kıbrıs, İstanbul, 2007
- MÜTERCİMLER, Erol; Bilinmeyen Yönleriyle Kıbrıs Barışı Harekâtı, Arba Yay., II. Baskı, İstanbul, 1998.
- ORAN, Baskın; Türk Dış Politikası (Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar), I, İstanbul, 2004
- ÖZEL, Sabahattin ; “Birinci Dünya ve Milli Kurtuluş Savaşları ile Sonrasında

- Kıbrıs Türklerinin Genel Durumu”, Düünden Bugüne Kıbrıs Meselesi, İstanbul 2001
- ÖZERSAY, Kudret; Kıbrıs Sorunu Hukuksal Bir İnceleme, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları, Ankara, 2002
- RUNCİMAN, Steven, “Deniz Kuvvetlerinin Ortaçağ Tarihindeki Rolü”, III. Türk Tarih Kongresi, TTK Yayınları, Ankara 1948.
- SADRAZAM, Halil; Kıbrıs Türkünün Özgürlük Mücadelesi, İstanbul, 1996
- SELÂNİKÎ Mustafa Efendi; Târih-î Selânîkî, haz. Mehmet İspirli, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1989.
- SERTER, Vehbi Z. *Kıbrıs Tarihi*, Lefkoşe, 2001,
- SOLAKZÂDE Mehmed Hemdemî; Târih-î Solakzâde, haz. Vahid Çabuk, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1989.
- TARKAN, M. Tevfik; Kıbrıs (Genel Çizgileriyle), Ankara, 1975.
- TOLGAY, Ahmet; Fırtına ve Şafak, KTDM Yay., Basım Tarihi Yok. Kanlı Noel, Kastaş Yay., İstanbul, 1993.
- TOLUNER, Sevin; Milletlerarası Hukuk Dersleri, Beta Yay., İstanbul, 1979.
- UÇAROL, Rıfat; 1878 Kıbrıs Sorunu ve Osmanlı-İngiliz Antlaşması, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, No:2434, İstanbul 1978
- UÇAROL, Rıfat; Siyasi Tarih (1789-1994), Filiz Kitapevi, İstanbul, 1995.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; Osmanlı Tarihi, TTK Basımevi, Ankara 1975.
- ÜLGER, İ.Kaya; Avrupa Birliği Kıskaçında Kıbrıs Meselesi (Bugünü ve Yarını), Ankara, 2001

4. MAKALELER

- BAHADIR, Mehmet; Kıbrıs'ta Katliamlar, I.Cilt, Rüstem Kitapevi, Lefkoşa, 2002.
- DARKOT, Besim; “Kıbrıs”, İslam Ansiklopedisi, C.VI, MEB Yayınları, İstanbul 1955
- ERZEN, Afif; “İlkçağ Tarihinde Kıbrıs”, Belleten, XL, 157, Ankara, 1976, s.93– 115.

- İNAL, Mahmut Kemal; Son Sadrazamlar, C.1, MEB Yayınları,4.Baskı, 1955
- KARAL, Enver Ziya; Osmanlı Tarihi, C.8,Tarih Kurumu Yayınları, Ankara,1962
- KINAL, Firuzan; “İlkçağlarda Kıbrıs”, Belleten, XVIII, 111, Ankara, 1964.
- NESİM, Ali; “Kıbrıs Türklerinde Atatürk ve İlke ve İnkılâpları”, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, V, Sayı: 14, Ankara, 1989
- ÖZSAİT, Mehmet; “Anadolu’da Helenistik Dönem”, A. U. A. , C.2, İstanbul, 1982, s. 334–379.
- SONYEL, Salahi R.; “İngiliz Dış İşleri Bakanlığı Belgelerine Göre Osmanlı Padişahı 48 saat İçinde Kıbrıs’ı İngilizlere Nasıl Kiraladı”, Belleten, C.XII, S.165-168, Ankara 1978
- TÜRKGELDİ, Ali Fuat; Mesail-i Mühimme-i Siyasiyye, C.II, TTK Yayınları, (Neşriyat Bekir Sıtkı Baykal)Zeyl no:4, Ankara 1957
- YURDSEV, Esin; “İngiltere’nin Boğazlar Politikası”, Belleten C.LXIII, S.236- 238, Ankara 1999

5. TEZLER

- BEKTAŞ, Yılmaz; Kıbrıs Sorunu(1960–1974), İnönü Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Malatya, 2003
- BOZKURT, Bekir; İngiltere’nin Kıbrıs’ı İlhak Süreci, Ankara Üniversitesi, SBE, İslam Tarihi Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005
- ÖZTÜRK, Murat; Fâtımîler’in Deniz Gücü ve Akdeniz Hâkimiyeti, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 2012.
- ŞAHİN, Güneş; Tarih Çalışmalarına Kaynak Olarak Tercüman- Milliyet Cumhuriyet- Hürriyet Gazetelerinde Kıbrıs Sorunu (1950-1974), Y.Y.Ü Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Van, 2006

7 AĞUSTOS 1954

Yeni Sabah 7 AĞUSTOS 1954 CUMARTESİ

AGUSTOS IKRAMIYESİ BOSTANCI'da DOKUZUNCU BAĞIRI YOLU 22 KATTA KURULMUŞTUR. İKRAMIYESİ DOĞUBANK

Yeni Sabah Güzeli ilan müsabakası 2.inci derecede güzeldir

C.H.P.'nin Yapamadığı Şey...

Kıbrıstaki Rumların isyan etmesi muhtemel

Adadaki Rumlar arasında gizli beyannameler dağıtıldığı anlaşıldı

Kıbrıs meselesinin Birleşmiş Milletlere alıştırılması kararı, İngiltere ile Yunanistan arasında ciddi ihtilaflara sebebiyet vereceği benziyor

Yugoslavya'da emvali bulunan Türklerle Yugoslav hükümeti 3 milyar 780 bin dolar ödeyecek

Kurban tanzim satışlarında açığı gözlerin yeni mârifetleri

80 liraya Tanzim Satışlarından alınan koyunları 10 metre ötede 150 liraya satanlar türedi

Ertuğrul Muhsin Devlet Tiyatrosu G. Müdürü oluyor

Rus notası verilecek

Kanada vereceği parti teşkilatı

Firari maymun tutuldu ama bir hâdiseler oldu

Valdinin 50 lirayı, maymunu kavrakları ve yaklayan adamın muâzâfı

Yeni Sabah 7 AĞUSTOS 1954 CUMARTESİ

17'nci Yıl No: 818 HURİYET VE HAKAN YERLİZ MÜDÜRÜLÜĞÜ Sayı 13 Kuru

16 OCAK 1955

16 OCAK 1955 PAZAR

Yeni Sabah

17 nci Yıl No: 5987 HÜRRIYET VE HAKKIN VILMAZ MÜDÜRLÜĞÜ Sayın 15 Kurum

Yeni Sabahın yarım milyon liralık hediye kur'asının ilk çekilişi dün yapıldı 30.000 lirayı Nizipte kademi jandarma başçavuşu Mustafa Candan kazandı • Diğer talihlileri bildiriyoruz.

İkramiye plânı PAZAR SAYIMIZDA GARANTİ BANKASINDA

Türk Takımı

32 Ali Sami Yen 73 M. K. D. 79
37 N. D. 79 79 N. D. 79
42 M. K. D. 79 87 N. D. 79
47 Barış Pazarı Ağır

Güres stilimiz ve Macar güreşleri

Tereyağından Evvel maarii

Kıbrıs müftüsünün dün verdiği beyanat

Anavatanın yakın alâkası mücadeleyi kazandırmıştır

Dâna Eendi, dâvâ bitmemistir, diyor

Fransız bevelî

Mısır'ın, Türk Irak paktına karşı tavrı

Halepte 4 saat süren bir çarpışma

Ameliyat ediy

Suhulet Hanı

Fatih

Her müşteriye bir öpücük!

Çıplaklıt kulübüleri çoğalıyor!

25 saniyeye mahkûm oldu!

6 TEMMUZ 1956

17 EYLÜL 1957

17 Eylül
1957
SALI

1377 Hicri 1313 Rumi
Sefer 20 Eylül 2
Ay: 8. Gün: 233, Hızır: 133
Güneş 3.40 - 11.20 Öğle 12.00 -
8.49 İkinci 15.41 - 9.21 Akşam
13.19 - 12.00 Yatsı 19.54 - 1.32
İmsak 3.39 - 9.28

IDARE
Sultanmektebi Sokak 23
Cağaloğlu İSTANBUL
TELEFON: 22 45 85
Ankara : 20628 - 22021
TELGRAF : Yeni Sabah

Yazı İşlerini İfâde İdare
eden MESUL MÜDÜR:
ALP ZİREK

Yeni Sabah Matbaası

Yeni Sabah

GÜNLÜK TARAFSIZ SIYA
20 nci Yıl. No: 6657 Sahibi: SAFA KILIÇLIOĞLU

İngiltere KIBRIS'a İstiklâl vermiyecek

Yine muhtariyetten bahseden Selwyn Lloyd
«Karar tarafların tasvibinden geçecek» dedi

Piskopos Makarios "Üçlü müzakereleri reddedecekmış!..."

M. T. T. B. Patrik Athenagorasa bir mektup yazarak bugüne ka-
dar olan beyanlarıyla hareketlerinin birbirini tutmadığını hatırlattı

Londra. 16 -- İngiliz Hariciye Bakanlığı vermiş beyanatta, İngiliz hükümetinin Kıbrıs istiklâl vermesi ka-
rar verdiğini veya bunu desteklediğini tekzip etmiştir. Mr. Selwyn
Lloyd, bu beyanını, Birleşmiş Milletler Genel Asamblesindeki İngiliz
Delegasyonuna Başkanlık etmek üzere, New Yorkta müzakereleri Lon-
dreden ayrılırken İsviçre alanında vermiştir. Kıbrıs istiklâl vermesi de-

7 TEMMUZ 1958 Pazartesi

Yeni Sabah

Yeni Sabah Gazetesi

Yeni Sabah Gazetesi

Yeni Sabah Gazetesi

Yeni Sabah

GÜNLÜK TARAFSIZ SİYASİ GAZETE

21 nci yıl, No. 6945 Kurucusu: SAFA KILIÇLIOĞLU Sayısı: 25 KURUŞ

İNÖNÜ KIBRIS MEVZUUNDA KONUŞTU

C.H.P. lideri: «Taksim teziyle İngiliz plânının telif edilebileceğini Hariciye Vekilinin söylemesi iyi haberdir. İngilizlerle müzakere kesilmemeli» dedi

«Müzakereler, Adada âsayaış temin edilmeden ilerliyemez, neticeye varılmaz»

İNÖNÜ DÜN KADIKÖY C. H. P. İLÇE KONGRESİNDE KONUSMASINDA Ortadoğu meselelerine, iktisadi duruma, iç siyasetle de temas etti

C. H. P. Genel Başkanı İsmet İnönü, dün Kadıköyde, meclisetimizin iç ve dış siyasetiyle ilgili bir konuşma yaptı. C.H.P. Kadıköy İlçesinin yıllık kongresi dün saat 14 de başladı ve kongrede İsmet İnönü, C.H.P. Genel Sekreteri Kasım Gülek, İstanbul İl Başkanı Semeddin Günaltay, Meclis Grubu Başkanı Fahi Ahmet Barutcu Mirer konuşma yaptılar.

Genel Başkan İnönü, konuşmasında şu görüşleri bildirdi: «Lütfettileriniz azeri püsterlerine çok önemistim. Bugün gündüz saatlerinde İstanbul'da bir konferans yapmıştık. İstanbul'da, B.M.M. ve tabiiyle önceki zamanda bulunan muhalifler ve Türk elçisi Kıbrıs meselesinin nasıl çözümlenebileceği teması üzerinde konuşmuşlardık. Bu kararlar, D.P. Meclis Grubunda Kıbrıs meselesinin tek taraflı görüşülmesi yapılmamıştır.

«Kıbrıs meselesinin vazirleri üzerinde konuşmuşuz. Türkiye'nin bu konudaki tutumunu belirtmişiz. Bu tutumun, İngiltere'nin bu konudaki tutumunu belirlemesi için bir adım olduğunu düşünmekteyiz.

Yunanistan Kıbrıs işini halledecek adam arıyor

HARİCİYE VEKİLİ AY RÖFF, SİMDÜLÜK TİTİ ABDÜNNASİRİ GÖZ KESTİRDİ

London, 6 — İstanbul'da Kıbrıs meselesi, Yunanistan'ın TİTİ'nin bu konudaki tutumunu belirlemesi için bir adım olduğunu düşünmekteyiz. Yunanistan'ın bu tutumunu belirlemesi için bir adım olduğunu düşünmekteyiz. Yunanistan'ın bu tutumunu belirlemesi için bir adım olduğunu düşünmekteyiz.

Bir günde verdi

22 EKİM 1959
Perşembe

İDARE:
Yönetim Kurulu
Sahib. No. 13
Lügatçe No.
Tel: 12 41 41
Sayısı 4 Hal

Yeni Sabah

GÜNLÜK TARAFSIZ SİYASİ GAZETE

22 nci Yıl No. 7412 Kurucusu: SAFA KILIÇLIOĞLU Sayısı: 25 kuruş

Kıbrıs görüşmeleri çıkmaza girdi

Meclis Reisi için kampanya hızlandı

"Basvekil ve Benderlioğlu ile bu mevzuda görüşmedim," diyen Yırcalı, Ankara'da dün bütün gün temaslar yaptı

(HÜSEİNİ MEHARREMİZDEN)
Ankara 21 - Bahadır Mehmed Saki Yırcalı'nın bu sabah Ankara'da yaptığı bir hafta süreli Meclis Reisi için kampanyası hızlandı. Yırcalı Ankara'da daha önceki günleri ve sabahları evinde yarım saat kadar kabloluca veya derhal temaslarına başlamış üzere hareketlenmektedir.

Krutçef ile De Gaulle 8 gün içinde görüşecek

Basvekil ile görüşme yaptı. Basvekil ile görüşme yaptı. Basvekil ile görüşme yaptı.

Anayasa müzakereleri kesildi. Heyeller dönüyor

Makarios, Türk gemilerinin silâh taşıdığını, iddia etti

Rum üyeler, "Türkleri samimiyetsiz," diyen Makarios'un emri ile görüşmeleri terkettiler

(HÜSEİNİ MEHARREMİZDEN)
Lefkoşe 21 - Rumlar tarafından iki aydan beri, her gün yeni bir meşet çıkartılmak suretiyle yapılan Kıbrıs Anayasa Komisyonu çalışmalarları bugün yeniden durdurulmuş ve müzakereler çok uzadı.

C. CHESSMANN'ın idamı 8'inci defa tehir edildi

Valiye cevap verdi: Valiye cevap verdi. Valiye cevap verdi.

Rumların

17 AĞUSTOS 1960

17 Ağustos 1960 Çarşamba

İDARE: Kalkınma Bakanlığı Sokak No 22 Cankaya İst. Tel: 27 63 55 Nispetiye 4 kat ANKARA MÜDÜRLÜĞÜ: Atatürk Bulvarı 101/4 Foto Apt. Yenibahar Tel: 20023 - 20021 Faks: Yeni Sabah

Yeni Sabah

GÜNLÜK TARAFSIZ SİYASİ GAZETE

23 üncü yıl No. 7698 Kurucusu: SAFA KILIÇLIOĞLU Sayısı: 25 Kuruş

RABAK
Elektronik Bakır ve Mamulleri A.Ş.
PİRİNÇ YUVARLAK ve ALÜMİNYUM
PİRİNÇ ve BAKIR borusu imalatı
sahibi mağazasında tedarik edilebilir
Göztepe - Fenerbahçe Ali Yener sokak No. 9

82 yıl sonra Mehmetçik Kıbrısta

Magusa'ya çıkan askerlerimiz binlerce Türk tarafından sevinç gözyaşlarıyla karşılandı

Karşılایıcılar arasında Kıbrıs'a İngilizlerin girişine şahit olmuş 98 yaşında Türkler de vardı. Resmi bayrak yalnız dairelere çekildi. Türk köylerinde Türk, Rum köylerinde Yunan bayrakları dalgalanıyor. Lefkoşe'de Mehmetçiğe büyük tezahürat yapıldı.

(Seyfettin Turhan Bildiriyor)
MAGUSA 16 — Dün gece Cumhuriyetin ilanı sevinçli, fakat hissedilir bir tereddüt içinde kutlayan Kıbrıs Türkler, hakiki ve benzerini bir asra

ir olmuş
kurulmuş

ti dün sa
i merke
Partisi-
eral Ra-
ları Bir
rek her
n istişa-
toplantı-
lmıştır.
zuunda
söyle-
Bakanı
leketi-
adedi
nların
k kıy
tisini
ve
etra-
stir-
de
te)

Dün, CHP'ye itibak eden Emeklî Şubaylardan bir grup, CHP İl İdare Heyeti ile birlikte görüşüyor (Solda). Adalet Partisi kurucusu Rağıp Gümüşpala, dün saat 14.30'da, Birlik Partisi merkezinde, yapılan toplantıyı müteakip, gazetecilere, Adalet ve Birlik Partisinin birleşmesi hakkında alınan kararı açıklarken.

Kıbrıs Türklerine 21 milyon lira vereceğiz

Sarper Batı Trakyada ve İranda bulunan 4 milyon Türke de kültürel yardım yapacağımızı açıkladı

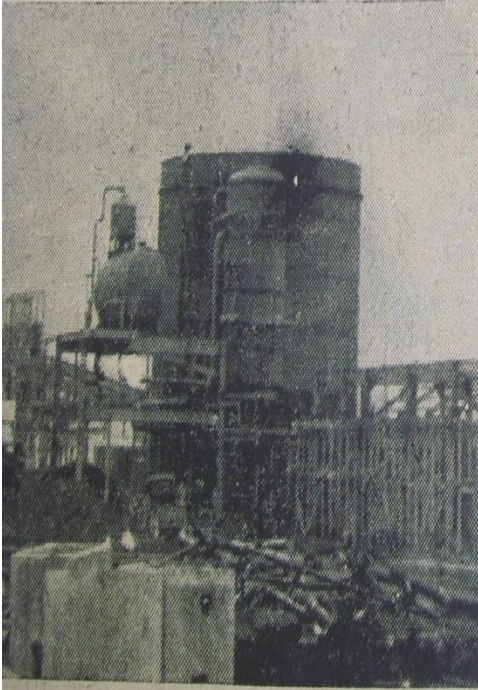
Selim Sarper: "İncirlik üssündeki Amerikalılar misafirdir,, dedi

(Hususi Muhabirimizden)

ANKARA — Dışişleri Bakanı Selim Sarper, Dışişleri Bakanlığı Bütçesi üzerinde izahat verirken bu yıl Kıbrıs Türklerine 20 ilâ 21 milyon arasında bir yardımda bulunulacağını açıklamıştır.

Kurucu Meclis Bütçe Komisyonu dün sabaha karşı saat 4'de çalışmalarını tamamlamış ve Dışişleri Bakanlığı Bütçesini müzakere ederken 3,5 saat devam eden gizli bir görüşme yapmıştır.

Bu bütçenin müzakeresine başlandığı sırada, Selim Sarper söz almış, 1961 yılı Dışişleri Bütçesinin geçen yıla nazaran 7 milyon 437 bin 520 liralık bir tasarruf sağladığını belirtmiş ve elastiki bir bütçe getirilmediğini, yatırımlardan 2 milyon 800 bin liralık tasarruf elde edildiğini, yabancı memleketlerdeki ırkdaşlarımızın durumları ile ilgilenmek ve onlara yardımcı olmak gayesi ile Dışişlerinde yeni bir daire kurulduğunu, (Devamı Sa. 5, Sü. 4 de)

Yarımcı ile, Tütüncülük arasındaki izmit petrol rafinerisi inşaatının mühim kısmı tamamlanmıştır. Dün, bazı tesisler gazetecilere gezdirilmiş ve suallerin, bu yıl tamamlanacak tesislere dair haberi, beşinci sayfamızdadır.. (Foto: YENİ SABAH)

Sonuncu tablike

24 KASIM 1962

ail
du
iv'e
nat
cak
in
i

KASIM
1962
Cumartesi

24

RUMI: 1378
CEMAZİYEL-AHR: 23 KASIM: 10
AY: 11 GÜN: 117 KASIM: 16
Sabah: 7.37 - 9.11; Öğle: 13.00 -
1.13; İkindi: 18.31 - 9.43; Akşam:
11.43 - 12.00; Yatsı: 19.23 - 1.36;
İmsak: 6.13 - 12.33

İDARE
Sultan Mektebi
Sokak No: 23
Cağaloğlu - İst.
Tel: 22 45 55
Santral: 4 hat
Telg: YENİ BARAK

Yeni Sak
GÜNLÜK TARAFSIZ SİYAS

25 inci Yıl No: 8514
Kurucusu : SAFA KILIÇLIOĞLU

Sıkı tedbirlere rağmen protesto devam edince

Makarios dün bazı ziyaretleri iptal etti

Gençlik teşekkülleri nümayişleri
önlemek için gayret sarfedecekler

Baş [redacted]
İnönü
nümayişçilere
kulağınızı

MARİ

3 MAYIS 1964

3 Mayıs 1964 Pazar
NİHAİ 1383 KURU 1380
ZULMÜCİ 20 NİSAN 20
AYI 5 GÜN 123 KASIM 178
KURU 6.51 - 6.48 ÖNE 12.11 -
6.30 İKİNCİ 16.00 - 6.36 İKİNCİ
19.08 - 13.00 YATIRI 20.25 - 1.45
İHA 2.51 - 7.49

IDARE
Sultanmektebi
Sokak No: 22
Cağaloğlu İst.
Tel: 22 45 55
Satırta 1 hal
TİRAJ YENİ SABAH

Yeni Sabah

GÜNLÜK TARAFSIZ SİYASİ GAZETE

26 ncı Yıl No: 9028

Kurucusu: SAFA KILIÇLIOĞLU

Sayı 25 kuruş

SUN
Saf
Ajaks
İÇ
Sahiplerim

İçişleri Bakanı, yurda zararlı her Yunan tebaalı hudut dışı edilecek, c

Kıbrıs meselesini dün NATO

aksettirdik

NATO Konseyi dün davetimiz ile fevkalade toplantı yaptı

Rumların bozguna uğradığı St. Hilarion kalesi

PARİS — NATO Daimi Konseyi dün öğleden sonra Türkiye'nin isteği üzerine bir buçuk saat süren fevkalade bir toplantı yapmıştır. Ankara'dan henüz dönmüş bulunan Türk daimi temsilcisi Muharrem Nuri Birgi önce 'yardımcıları ile bir toplantı yapmış sonra da Konseyi toplantıya çağırmıştır. Toplantı hakkında hiçbir resmi açıklama yapılmamasına da Türkiye'nin Yunanistan hakkındaki şüphelerinde ve Kıbrıs konusundaki görüşlerinde anlaşılmaktadır. Konsey toplantısına dört günlük Ankara ve Atina seyahatinden dönmeden NATO Genel Sekreteri Dirk Stikker de katılmıştır. Toplantıdan önce haberlere göre toplantıda sadece Türk (Devamı: Sa. 1, Sh. 1 de)

Rumlar dün iki Türk'ü kaçırdı

LEFKOSA — Kıbrıs, dün 2 Türk'ün kaçırılması hatırı olmasın bir gün geçirmiş ve Rumlar Paikara manzarasıyla kışkırtılmış saldırı yapmışlardır. Kışkırtıcı çabaları bütün gün, 'gözetim' diye bahane yaparak Saint Hilarion Kalesine Türk Mitraliyeleri koyulan ve devamlı olarak havan topu ve makineli tüfek ateşiyle döven Rumlar, dört bir yöre, indiyeli gözlemlenmektedir. Bu durumda kâhilde olan BM kuvvetleri, Güne bölgesinde kurdıkları yeni ve daimi mevzilerine geçmiştir. Diğer taraftan, bu yeni görev devralarak, olan Paikara

POLİS NOKTASI YANDI — Bakırçay'dan ve İğdir'den birer yarıya kalan Beşinci Elektrik Santrali binlerce polis nöbeti dün gece yanmıştır. Her iki santrali de birer saat, önce şifre saatlerinde kullanan Güne gücü ve diğer agra arzı yüzünden, binlerce yer yerinde yanmıştır. Her iki santrale polis nöbetçileri yanardağın gücüne karşın ve daha fazla, ilave nöbetçiler kadar binlerce polis nöbetçisi.

İnönü, her ihtimale göre karar alınabilir, dedi

ANKARA — Başbakan İsmet İnönü dün, Türkiye'nin NATO'dan çekilip çekilmeyeceği konusunda netleşen bir kararın, iler- binlerce gün-

Adavlar bugün

Dünyanın en büyük silah üreticisi olan ABD'nin, Türkiye'ye silah satması, Türkiye'nin NATO'dan çekilip çekilmeyeceği konusunda netleşen bir kararın, iler- binlerce gün-

YENİ SABAH GAZETESİNİN İLK SAYILARINDAN (11 KASIM 1938)

CUMA 11 Son Sayısı 1938	İDARE YERİ İstanbul Nispetiye No 88 Telgraf: Yarıncılık postası İstanbul Telefon: — 20788 Birinci yıl — No. 190	YENİ SABAH GÜNDLİK SİYASİ HALK GAZETESİ	ABONE ŞARTLARI Tibbiye 900 Kr. 6 aylığı 2400 Kr. 200 Kr. 6 aylığı 1200 Kr. 500 Kr. 3 aylığı 600 Kr. 50 Kr. 1 aylığı 500 Kr. Fahiye İhtilafına göre yazı İstanbul No 88, 14, 13 ve 12 No.	Her sayfa 3 KURUŞ
----------------------------------	--	---	---	--------------------------------

Aziz Atatürk'ümüzü Kaybettik

MİLLÎ MATEM

Bu Milletın Ruhunu En İyi Ulu Şefin Ölümü Türki-
Atatürk Anladı yede, Bütün Cihanda Derin
Teessür Uyandırdı
Başvekil Ankaraya
Döndü Gece Vekil-
ler Heyeti Toplandı
Yeni Reiscumhur
Bugün Seçilecek
İstanbul dünü matem içinde geçirdi
(4 ÜNCÜ SAYFAMIZDA)
Atatürk'ün Hayatı ve İnkılapları
(5 İNCİ SAYFAMIZDA)
HER SABAH
İnsanlar Fani, Esaslar Bahidi

Atatürk öldü. Bu kana ve beşir-
cülerin Türk milletini için ifade
ettiği ateş ve tesadüf hakikatin
tasvirini inkâr etmez. Olan ha-
yatı bastan başa bir mücadele ve
bir destan idi. O da bizim gibi
bir insan, bir bir mahabetsiz. Fa-
kat muvakkat hayat içinde cehdi-
yetini koca koca bir bir herke-
şin gözetiminde. Çalın, çarpıldı, ih-
razlar ve kizelerle mücadele etti.
Fakat bugün hayata gözetim ka-
pıyarak ademî kaza-tiliklerin
vücudunu terk ederken layımlu-
ğuna yürekli şahıslarında çekilen
sarıları bir hale ile parlıyor. Ço-
luk için bir niyete uğruşmuş olan
dilin onu insanlık zaafından u-
zaklaştırarak suretinde bütün bütün
hayatını verir.

Bu milletin ruhunu en iyi Ata-
türk anladı. O kadar büyük işin
dışında o kadar bir 'sahih müre-
ret', ile yapıldı bunları hayret ve
azrak ile temasa etmek kabili de-
ğildi. Bunun yusullukları vardı ahilî
bir güreşin hayatı verici tekiyle
kendü kendülerinden çıkıyor
gibi, tabii surette, kolay kolay bi-
rölelerini takip ettiler.

Atatürk en patle inkılapçılık-
ları düşünün en kolay, hergünkü
işleri gibi başa çıkmağa mu-
vafık oldu. Çünkü yanılmaz bir
teşkil ve intikal suretiyle devamlı
intidat ve temayüllerini keşfetme-
ği müddetinde, devran ile
yoklukta olmuştur. Ahval ve vaz-
ayın icapları anda beşirinin ete-
li. Atatürk ve millet aynı şeydi.

Atatürk ve millet aynı şeydi.
Milletin bu karakteri vaktinle-
dir ki tabii en büyük müre-
ret olan Türk Cumhuriyetini yarattı.